

കൈരളി

കുട്ടികൾക്കുവേണ്ടി നാടകീയരീതിയിൽ
എഴുതിയ ഒരു കല്പിതകഥ

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

കുപ്പന കൃഷ്ണമേനോൻ,
ബി. എ., ബി. എൽ.

സംഗ്രഹം

പ്രൊഫസർ പി. ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ, എം. എ.
അവർകളുടെ 'ആസ്വാദന'ത്തോടുകൂടി

പ്രസാധകന്മാർ:

മാതൃഭൂമി പ്രിൻസിംഗ് ആൻഡ് പബ്ലിഷിംഗ് കമ്പനി,
ഡിമിറഡ്, കോഴിക്കോട്.

1942

വില ക. 1.

കൈരളി

കുട്ടികൾക്കുവേണ്ടി നാടകീയരീതിയിൽ
എഴുതിയ ഒരു കല്പനകഥ

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

കുപ്പന കൃഷ്ണമേനോൻ,
ബി. എ., ബി. എൽ.

പ്രൊഫസർ പി. ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ, എം. എ.
അവർകളുടെ 'ആസ്വാദന'ത്തോടുകൂടി

പ്രസാധകന്മാർ:

മാതൃഭൂമി പ്രിൻസിംഗ് ഓഫീസ് പബ്ലിഷിംഗ് കമ്പനി,
ലിമിറ്റഡ്, കോഴിക്കോട്.

1942

വില ക. 1.

Copyright reserved

Printed at the Mathrubhumi Press, Calicut.

രസപാദനം

ശ്രീമാൻ കപ്പന കൃഷ്ണമേനോൻ ഇയ്യുടെ എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിയ്ക്കുന്ന “കൈരളി” എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രതി മുൻകൂറായി അയച്ചുതന്നത് ഒരൊറ്റ ഇരിപ്പിൽ മുഴുവൻ വായിച്ചുതീർത്തു. വായിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയാൽപ്പിന്നെ അവസാനിക്കുന്നതുവരെ പുസ്തകം താഴെ വെയ്ക്കുന്നതിനു തോന്നുകയില്ല എന്നു പറഞ്ഞാൽത്തന്നെ അത് എത്രത്തോളം ഹൃദയാവർജ്ജകമായിട്ടുണ്ടെന്നുഹിതയ്ക്കാമല്ലോ. നല്ല കാജസ്സും പ്രസാദവും തികഞ്ഞു, സ്റ്റോഭത്തിനൊത്ത പദാവലനയോടു കൂടിയ “സജീവ”മായ ഒരു ഗദ്യരീതിയാണു് ശ്രീമാൻ കൃഷ്ണമേനോൻ സ്വാധീനമായിട്ടുള്ളതെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധങ്ങളായ മറ്റു കൃതികൾ വായിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവരോടു പറയേണ്ടതില്ല. “കൈരളി”യിൽ ഒരു വിശേഷമുള്ളതു്, അതിലെ കഥയിൽ സാമാന്യ ജനത്തിനു് ആബാലവൃദ്ധം രസിയ്ക്കുവാൻ വകയുണ്ടെന്നുള്ളതാണു്. അത്യാകർഷകമായവിധത്തിൽ, തെളിഞ്ഞ വലിയ അക്ഷരത്തിൽ, അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ള “കൈരളി” പ്രാധാന്യേന ബാലന്മാരെയും ഗ്രാമീണരെയും ഉദ്ദേശിച്ചു പ്രകാശിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ഒരു കഥയാണെങ്കിൽ, മൂന്നു ലോകങ്ങളിലും, കാട്ടിലും, നാട്ടിലും, കരയിലും, വെള്ളത്തിലുമെല്ലാം വെച്ചു നടക്കുന്നതായി വണ്ണിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അതിലെ അതുരസംഭവങ്ങളുടെ ഗതി ആ ഉദ്ദേശ്യത്തിനു സവിശേഷം അനുയുക്തമായിരിക്കിയ്ക്കുന്നു. ചരിത്രത്തെ പുരാണത്തിൽ അലിയിച്ചുചേർത്തു, രാമായണത്തിലെയും ഭാഗവതത്തിലെയും ദിവ്യകഥാപാത്രങ്ങളെ അവരവരുടെ സ്വഭാവത്തിനു പാറിയവിധം കഥയിൽ വിനിയോഗിച്ചിട്ടു ഗദ്യകാ

വൃത്തിന്റെ ആസ്വാദ്യത വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ വക്തവ്യമായ ഒരു പ്രത്യേകരസീകരണം കാണുന്നുണ്ട്. ഭാഗ്യവരാരന്റെ ഗാംഭീര്യം തികഞ്ഞ സ്വരപം കഥയ്ക്ക് ആദ്യനും ജീവൻ നൽകുന്നു. ദേവേന്ദ്രന്റെ ഭാഗങ്ങളും നല്ല മിഴിവു വന്നിട്ടുണ്ട്; ചിരിയ്ക്കുവാൻ ധാരാളം വകയുണ്ട്. നാടകീയരീതിയിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള “കൈരളി”യിലെ കഥാഗതിയിൽ നവരസങ്ങളും സന്ദർഭാനുസാരേണ തെളിഞ്ഞുകളിയാകുന്നു. രംഗത്തിൽ പ്രയുക്തമാകുമ്പോഴാണ് അതിന്റെ മെച്ചം മുഴുവൻ അനുഭവപ്പെടുക എന്നു തോന്നുന്നുണ്ട്. രംഗവാസികളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനുള്ള പല പ്രത്യേകതകളും “കൈരളി”യിലുണ്ടെന്നു സ്പഷ്ടമാണ്. പുഷ്പങ്ങളിലും പാടുകളിലും രസിച്ചു, ഭാഗ്യവരാരന്റെ സംരക്ഷണയിൽ ദേവമാനന്ദലാളിയായി നാറു കഴിയുന്ന കൈരളീദിവ്യബാലികയെ ദേവാംശജനായ പെരുമാറു പരിണയിക്കുന്നതുവരെയുള്ള കഥയിൽ സ്വദേശഭിമാനവും പുരാണപരിചയവും ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്ന പല ഭാഗങ്ങളും കേരളീയയുവജനങ്ങളെ രസിപ്പിക്കുമാതിരിയ്ക്കയില്ല.

എറണാകുളം, }
1—8—'42 }

പി. ശങ്കരൻ നമ്പ്യാർ

ഒന്നാമങ്കം

രംഗം 1

ഹിമവൽപദ്യതത്തിന്റെ പാർവ്വതീലുള്ള ഒരു വലിയ ഗുഹയിൽ ഒരു പെൺസിംഹത്തെ തലയണയായി ഉപയോഗിച്ച് ഒരു സ്ത്രീ പ്രസവവേദനയിൽപ്പെട്ടു കിടക്കുന്നു. രണ്ടു സിംഹങ്ങളികളും ഒരു വലിയ ആൺസിംഹവും അടുത്ത് നില്ക്കുന്നു. സ്ത്രീ ഇടയ്ക്കിടെ ആർത്തനാദം പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

സ്ത്രീ—അയ്യോ, അയ്യോ, നാരായണ!

ആൺസിംഹം അനുകമ്പാസ്വരങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊണ്ട് സ്ത്രീയുടെ അടുത്ത് ചെന്നുനിന്ന് മുഖത്തേക്ക് നോക്കിനില്ക്കുന്നു.

സ്ത്രീ പിന്നെയും “അയ്യോ, അയ്യോ!” എന്നു നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് അടുത്തു നില്ക്കുന്ന ആൺസിംഹത്തിന്റെ കഴുത്തിൽ അമർത്തി പിടിയ്ക്കുന്നു. കറച്ചു കഴിഞ്ഞ ഉടനെയെന്നെ സിംഹത്തെ നോക്കി: “മൃഗരാജാവേ, നീ എന്റെ കഞ്ഞിനെ ഒന്നും ഉപദ്രവിയ്ക്കരുതേ. അയ്യോ, എനിക്ക് ഒന്നുതന്നെ പരയുവാൻ ശക്തിയില്ല. ആവൂ” എന്നു നിശ്വസിച്ചുകൊണ്ട് കണ്ണുനീർ കിടക്കുന്നു.

പെട്ടെന്നു ചെറുതായ ഒരു പെൺശിശുവിന്റെ ശക്തിയോടുകൂടിയ രോദനം ആ ഗുഹയെ മുഴുവനും നടുക്കുന്നു. മരണവേദന അനുഭവിയ്ക്കുന്ന മാതാവ് സന്തോഷാശ്രുക്കൾ നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ കഞ്ഞിനെ നോക്കി: “എന്റെ കാമനേ, എനിയ്ക്ക് നിന്നെ എടുക്കാൻകൂടി ശക്തിയില്ല. നിന്നെ ആ

രാണു് രക്ഷിയ്ക്കാൻ പോകുന്നത് എന്നെന്നിരിക്കട്ടെ കൂടാ. ഞാൻ നിന്നെ ജഗദീശ്വരന്റെ കയ്യിൽ ജരമേല്പിക്കുന്നു. അയ്യോ, ഏതു ജഗദീശ്വരൻ! ജഗദീശ്വരൻ പോയ്ക്കിരിക്കട്ടെല്ലോ. എന്റെ ജന്താവായ ജഗദീശ്വരന്റെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണത്തോടുകൂടി ഭൂമിയും കൂടി നശിച്ചുതുടങ്ങി. അയ്യോ, ദൈവമേ, എന്റെ കൃഷ്ണാ എന്നെ ഈ സ്ഥിതിയിൽ ആക്കിയല്ലോ. ഞാൻ ഇത്രയും ദിവസം എങ്ങിനെയൊണ് അലഞ്ഞുനടന്നതു് എന്നുകൂടി എനിക്ക് വിവരമില്ല. അയ്യോ എനിക്ക് ദാഹിയ്ക്കുന്നല്ലോ ഈശ്വരാ! ഞാനെന്തൊണ് ചെയ്യേണ്ടതു്?”

തത്സമയം ദീർഘകായനും ആജാനബാഹുവുമായ ഒരു മഹാപുരുഷൻ ആ ഗ്രാമയിലേയ്ക്ക് പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു. സിംഹവും കുട്ടികളും പൂച്ചകളുടെ മാതിരി ഇരട്ടുള്ള ഭാഗത്തേയ്ക്കു മറയുന്നു. ആഗതൻ വന്നു നിലത്തു കിടക്കുന്ന കുഞ്ഞിനേയും മാതാവിനേയും സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നു.

സ്രീ—സ്വാമിൻ! എനിക്ക് ഇത്തിരി വെള്ളം തരണം. ഞാനിതാ ഇപ്പോൾ മരിക്കും. എനിക്ക് ഇവിടെനിന്നു അനങ്ങുവാൻപോലും ശക്തിയില്ല.

ആഗതൻ തന്റെ കയ്യിലുള്ള ഒരു വെണ്ണഴുകൊണ്ട് ഗ്രാമയുടെ മേൽഭാഗത്തു ഒരു വെട്ടു കൊടുക്കുന്നു. അതിൽക്കൂടി ഉടനെയെന്നെ സ്തംഭീകജലം ഒരു നൂൽവണ്ണത്തിൽ പ്രവഹിച്ചു സ്രീയുടെ വായിൽ വന്നു വീഴുന്നു.

ആഗതൻ—മകളേ, അതു് ഗംഗാജലമാണു്. വേണ്ടുവോളം അനുഭവിച്ചുകൊള്ളുക.

കറച്ചു കഴിഞ്ഞ ഉടനെ സ്രീ മതി എന്ന ആംഗ്യം കാണിച്ചതിനെ കണ്ട് കൈകൊണ്ടു പ്രവാഹമാഗ്നിയെ തടഞ്ഞുനിർത്തുന്നു.

ആഗതൻ—മകളേ, നീ ആരാണ്, നീ ഈ സ്ഥിതിയിൽ ഈ ഗൃഹയിൽ വന്നെത്തിയതെങ്ങിനെയാണെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ലല്ലോ.

സ്രീ—സ്വാമിൻ! എനിക്കു ധർമ്മം സംസ്കാരം ശക്തിയില്ല. എന്നാലും ചുരുക്കിപ്പറയാം. ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്റെ പത്നിമാരിൽപ്പെട്ട ഒരുവളാണ് ഞാൻ. എന്റെ പേര് ഉമ്മീളാദേവി എന്നാണ്. ഭഗവാന്റെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണത്തിനുശേഷം ദേശിക അങ്ങിനെത്തന്നെ സമുദ്രത്തിലേക്ക് താങ്ങ. ഞങ്ങൾ അനേകപേരെയുംകൊണ്ടു് അജ്ഞാതൻ പുറപ്പെട്ടു. വഴിയിൽവെച്ചു കാട്ടാളന്മാർ തടുത്തു ഞങ്ങളെ പിടികൂടി. അജ്ഞാതൻ ഗാഢസ്വീപം കയ്യിലുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അതെടുത്തു കലച്ചു അസ്രം തൊട്ടുകുവാൻകൂടി ശക്തി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ലോകവിശ്രുതനായ അജ്ഞാതവീരൻ ക്ഷീണിച്ചു നില്ക്കുന്നവീണ്. പിന്നെഞെ കഥ ഒന്നും പറയാനില്ല. ഞങ്ങൾ കൂട്ടുകൂട്ടമായി കാരോ സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് കാടി. അനേകം പേരെ കാട്ടാളന്മാർ പിടിച്ചെടുത്തു. മറ്റു ചിലർ അവിടവിടെയായി മരിച്ചുവീണ്. ഞാൻ വള്ളിക്കുടിലുകളിലും മറ്റും ഒളിച്ചിരുന്നു കാട്ടാളന്മാർ പിടി കൊടുക്കാതെ ബുദ്ധിമുട്ടി നടന്നു ഹിമ വൽപാർപ്പത്തിലെത്തി.

ആഗതൻ—കഷ്ടം! ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്റെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണത്തിനുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നിമാരായ നിങ്ങൾക്കു ജീവിയ്ക്കണം എന്നു തോന്നിയതാണ് അതുതന്നെ.

സ്രീ—പ്രഭോ! അങ്ങു പറയുന്നതിന്റെ സാരം എനിക്കു് നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലായി. ഞങ്ങളുംകൂടി ആ ദേശികയോടൊന്നിച്ചു് സമുദ്രപ്രവേശനം ചെയ്തെത്തായിരുന്നു. പക്ഷെ എന്നെ സംബന്ധിച്ചുട

തോളം എന്റെ വയറിലുള്ള ഈ കഞ്ഞിനെ കാത്തിട്ടാണ് അതിന് എനിക്ക് മനസ്സ് വരാതിരുന്നത്. അതിനാലാത്രം ഞാൻ കഷ്ടപ്പെടുകയുണ്ടായല്ലോ. സ്വാമിൻ! എനിക്കുവിടത്തോടൊരപേക്ഷയുണ്ട്: ഞാൻ ഇതാ എന്റെ ഭർത്താവിന്റെകൂടെ പോകുവാൻ പാപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുകയാണ്. എന്റെ ഈ കഞ്ഞിന് ആത്മം ഇല്ല. എന്റെ ഭർത്താവിനെ കാത്തിട്ടെങ്കിലും അങ്ങനെയൊരു കഞ്ഞിനെ രക്ഷിക്കണം.

ആഗതൻ—അല്ലയോ ദേവി! അവിടുന്ന് ഭരമേല്ക്കുന്ന ഈ കാഴ്ച ശരിയായി നിറവേറാൻ എനിക്ക് അസാധ്യമായി തോന്നുന്നു. എങ്കിലും അവിടത്തെ അപേക്ഷയെ സ്വീകരിച്ചാതിരിപ്പാനും നിവൃത്തി കാണുന്നില്ല. ഞാൻ വെറും ഒരു സന്യാസിയാണ്. ഞാൻ സമാധിയിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ കാരോ യുഗത്തിന്റെ അന്ത്യത്തിൽ മാത്രമേ ഉണരുക തന്നെയുള്ളൂ. അങ്ങനെയുള്ള ഞാൻ എങ്ങനെയാണ് ആലിന്റെ തളിരിലപോലെയുള്ള ഈ കഞ്ഞിനെ രക്ഷിക്കേണ്ടത് എന്ന് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഏതായാലും ഈ കഞ്ഞിനെ മതിയായ രാജ്യം ഏല്പിക്കുന്നതുവരെ ഞാൻ ഈ കഞ്ഞിനെ രക്ഷിച്ചുകൊള്ളാം എന്നു വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു.

സു—പ്രഭോ! ഞാൻ കൃതാർത്ഥയായി. എന്നെ അവിടുന്ന് അനുഗ്രഹിയ്ക്കണം. എനിക്ക് അല്പംകൂടി വെള്ളം കുടിച്ചാൽക്കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്.

ആഗതൻ പിന്നെയും ഗംഗാജലം പ്രവഹിപ്പിയ്ക്കുന്നു. സു വെള്ളം കുടിച്ചതിനുശേഷം “പ്രഭോ! ഞാൻ അവിടത്തോട് ഒരു അപേക്ഷകൂടി ചെയ്തുകൊള്ളട്ടെയോ?”

ആഗതൻ—യാതൊരു വിരോധവും ഇല്ല.

സുീ—എനിക്ക് ഇവിടെനിന്ന് അനങ്ങുവാൻ പോലും ശക്തിയില്ല. എന്റെ കഞ്ഞിനെ ഒന്ന്—

ആഗതൻ കഞ്ഞിനെ എടുത്തു മാതാവിന്റെ മാറിൽ കിടത്തിക്കൊടുക്കുന്നു. മരണാസന്നയായ മാതാവിന്റെ കണ്ണിൽക്കൂടി വഴിഞ്ഞൊഴുകിയ പരമാനന്ദത്തെ കണ്ടിട്ട് കല്ലുപോലെ ഉറച്ചു മനസ്സോടുകൂടിയ ആഗതന്റെ ഹൃദയവുമൂടി ചഞ്ചലിച്ചുപോകുന്നു.

സുീ—(ക്ഷീണിച്ച കൈകൾകൊണ്ടു കഞ്ഞിനെ അടക്കിപ്പിടിച്ചിട്ട്) പ്രഭോ, അവിടത്തെ പേര്?

ആഗതൻ—എന്റെ പേര് പരശുരാമൻ എന്നാണ്.

സുീയുടെ മുഖം സന്തോഷവും ബഹുമാനവും വന്നു നിറഞ്ഞു് ഒരു പുതിയ തേജസ്സിനാൽ പ്രകാശിയ്ക്കുന്നു.

സുീ—മഹാഷേ, അവിടത്തെ ഈ സമയത്ത് കാണാറായതിൽ എനിക്ക് അളവറ്റ സന്തോഷം തോന്നുന്നു. അവിടുന്നു എന്നെ അനുഗ്രഹിയ്ക്കണം. എന്റെ കഞ്ഞി ഉറങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഉറങ്ങുന്നത് വരെ കഞ്ഞി അവിടെത്തന്നെ കിടന്നുകൊള്ളട്ടെ.

ക്രമേണ ശ്വാസത്തിൽ ഭേദഗതി വന്ന് ആ സുീ ഉണരത്ത ആ ദീർഘനിദ്രയെ പ്രാപിക്കുന്നു.

ആ മഹാപുരുഷന്റെ നേത്രങ്ങളിൽനിന്നു ഒരു തുള്ളി വെള്ളം നിലത്തു പതിച്ചുവോ എന്നു ഭൂമിദേവിയോടു ചോദിച്ചാൽമാത്രമേ അറിഞ്ഞുകൂട്ടൂ. പെട്ടെന്നു ചില അട്ടഹാസങ്ങളോടുകൂടി കുറെ കാട്ടാളന്മാർ ഈ ഗുഹയിലേക്ക് പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു.

“ഏമാന്റെ പൊണ്ണു്. ഏമാന്റെ പൊണ്ണു്” എന്നു നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു കഞ്ഞിനെ മാറിൽ

വെച്ചു മരിച്ചുകിടക്കുന്ന സ്മിതത്തിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു നില്ക്കുന്നു.

കാട്ടാളൻ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി കഷ്ടം കഷ്ടം എന്നു പറഞ്ഞു നെഞ്ഞത്തടിക്കുന്നു. “പോയി, പോയി. ഇരിമ്പാ, പോയി. പറന്നു പോയി.”

ഇരിമ്പൻ—നമ്മ എന്നു ശൊല്ലുമെടാ, കമണ്ണാ! പോയി. നമ്മ എന്നു കാട്ടുമെടാ, കമണ്ണാ? പോയേ പോയി. (അവനും നെഞ്ഞത്തടിയ്ക്കുന്നു.)

കമണ്ണൻ—എടാ, ആ കഞ്ഞിനെ എടുത്തുകോടാ നീ. പെണ്ണോ പോയി. കഞ്ഞിനെ എടുത്തുകോ.

ഇരിമ്പൻ കഞ്ഞിനെ എടുക്കാനായി സ്മിയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു കൈ നീട്ടുമ്പോൾ ഗൃഹയുടെ ഇരുട്ടു നിറഞ്ഞ ഭാഗത്തുനിന്നു സിംഹഗർജ്ജനംപോലെ “തൊട്ടുപോകരുത്” എന്ന കേട്ടു കട്ടിയെ എടുക്കാതെ രണ്ടുപേരും തിരിഞ്ഞുനോക്കുന്നു.

തങ്ങളുടെ ഉയരത്തെക്കാൾ ഏകദേശം മൂന്നടി ഉയരവും ശുഷ്കിച്ച ദേഹവും ജടപിടിച്ചു തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന തലമുടിയും താടിയും കണ്ട് തൽക്കാലം ഒരു പരിഭ്രമിച്ചവെങ്കിലും കാട്ടാളന്മാരുടെ മൃഗധൈര്യത്തെ അവലംബിച്ചു. ഇരിമ്പൻ—“നീ എന്നടാ പറഞ്ഞത്? എടാ, കമണ്ണാ, പിടിക്കടാ ആ താടി കാരനെ—അവനാണ് ഇവളെ കൊന്നത്. നമുക്ക് ഇവനെ കൊണ്ടുപോകാം” എന്നു പറയുന്നു.

ഇതു കേട്ടു തപസ്വിയുടെ ശാന്തനേത്രങ്ങൾ പെട്ടെന്നു ഹിരണ്യകശിപുവിനെ കയ്യിൽക്കിട്ടിയ നരസിംഹത്തിന്റെ നേത്രങ്ങളാകുന്നു. അവയിൽനിന്നു മിന്നൽപോലെ തീജ്വാലകൾ പുറപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഇതു കണ്ട് കാട്ടാളന്മാർ കറച്ചുനേരം സൂക്ഷിച്ചു

അവിടെ നിന്നശേഷം ഒരു നിലവിളിയോടുകൂടി അവിടെനിന്നു ഭയപ്പെട്ടു പുറത്തേക്കു് ഓടുന്നു.

രംഗം 2

ഹിമവൽപാർവത്തിൽ രാഗ്രാമം.

പരശുരാമനും നാരദനും

പരശുരാമൻ—ഞാൻ വലിയ ഒരു ഭാരം കയ്യേറാ. അതു് ഇനി എങ്ങിനെയൊണ് നിറവേറോണ്ടതു് എന്ന് എനിക്കു് രൂപമില്ല.

നാരദൻ—ഞാനും ആ കാര്യത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാം. എന്നാൽ ഇവിടുന്നു ആ തക്ക സമയത്തു് അവിടെ എത്തിയതാണു് മഹാ ആശ്ചര്യം.

പരശുരാമൻ—ആശ്ചര്യമൊന്നുമില്ല. ഞാൻ സമാധിയിൽനിന്നു ഉണർന്നാൽ രണ്ടാമതു് സമാധിയിൽ പയിക്കുന്നതുവരെ ആ ഗുഹയിലാണു് താമസിക്കാറു്. ഇക്കാലം ആകപ്പാടെ സുഖമില്ലാതെയാണു് ഉണർന്നതു്. ചോപരയുഗം കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നും കലി വന്നുകഴിഞ്ഞുവെന്നും എനിക്കു് മനസ്സിലായി. മേലിൽ എന്താണു് ചെയ്യേണ്ടതു് എന്ന് ആലോചിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ സിംഹത്തിന്റെ അലച്ചുവും അതിന്നിടയിൽ ഒരു സ്ത്രീയുടെ രോദനശബ്ദവും കേട്ടു, ഗുഹയിൽനിന്നുണെന്നും മനസ്സിലായി. അതെന്താണെന്നറിയാൻ അതിന്നകത്തു കടന്നുചെന്നു. പിന്നെ ഗുഹയിൽ കണ്ട കാഴ്ച എന്റെ മനസ്സു് വല്ലാതെ ഇളക്കി. അതുകൊണ്ടാണു് ഈ ഭാരം എന്റെ തലയിൽ വന്നതു്.

നാരദൻ—ഇവിടുന്നു അതുകൊണ്ടു ഒന്നുംതന്നെ പരിഭവിക്കൂ. ഇവിടുന്നു ചെയ്ത പ്രവൃത്തി തീർച്ചയായും വളരെ വിശേഷമായിട്ടുള്ളതാണു്. ശ്രീകൃഷ്ണ

പ്രജയെ ഒരു കാലത്തും കളഞ്ഞുകൂടാത്തതാണ്. കലിയുടെ പ്രജയാണെങ്കിലും ബീജഗുണം കാണിക്കാതിരിക്കുകയില്ല. ഈ കാര്യത്തിൽ എന്തു ചെയ്യാനും ഞാൻ എപ്പോഴും തയ്യാറാണ്.

പരശുരാമൻ—പക്ഷെ, എനിക്കുണ്ടാരു സമാധാനമുണ്ട്, കട്ടിയുടെ സൗന്ദര്യം സാധാരണയിൽ കവിഞ്ഞതായതുകൊണ്ട് ഞാൻ വരനെ തേടിനടക്കേണ്ടിവരില്ല. തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ട ഭാരംമാത്രമേ ഉണ്ടായിരിക്കുകയുള്ളൂ.

നാരദൻ—അതേ അത്ര എളുപ്പമാണെന്നു കരുതരുത്. കട്ടിയുടെ ജനനപ്രകൃതികൊണ്ടുതന്നെ സാധാരണ ഒരു ഭർത്താവിനു കീഴടങ്ങുന്ന ഒരു മാതിരിയായിരിക്കുകയില്ല. മനുഷ്യസ്ത്രീയായതുകൊണ്ടു ദേവൻ വരും. എന്നാൽ വിഷ്ണുപ്രജയായതുകൊണ്ടു മനുഷ്യനും വരും. ഈ രണ്ടു ശക്തിയുമുള്ള ഒരാളെ കണ്ടു പിടിക്കേണ്ടിവരും. അതുകൊണ്ട് ഇവിടുന്ന് ത്രിമുർത്തികളെ വല്ലവരെയുംതന്നെ അന്വേഷിക്കേണ്ടിവരും എന്നാണ് തോന്നുന്നത്.

പരശുരാമൻ—എന്നാൽ ഞാൻ കഴക്കിലായി. എനിക്കു് തപസ്സിന് പോകുവാൻ കാലം വൈകുകയും ചെയ്യും. ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്?

നാരദൻ—ഇവിടുന്ന് വിചാരിക്കുമ്പോലെ അത്ര വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ഒന്നും ഉണ്ടായിരിക്കുകയില്ല. വൈകുണ്ഠവരെ ഒന്നു പോകേണ്ടിവരും. ഒരു സമയം പണ്ടത്തെ യുദ്ധചാതുര്യം മറന്നുപോയോ എന്നും ഒന്നു നോക്കേണ്ടിവരുമായിരിക്കാം.

പരശുരാമൻ—വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടായി. ഏതായാലും ഇതിൽ പെട്ടുകഴിഞ്ഞതുകൊണ്ട് പിൻവലിക്കാൻ ഭാവമില്ല.

നാരദൻ—കട്ടിക്കു പാൽ കൊടുക്കാൻ എന്താണു് ഇവിടുണു് ഏപ്പാട് ചെയ്തിരിയ്ക്കുന്നത്?

പരശുരാമൻ—പ്രസവിച്ച രണ്ടു പെൺസിംഹങ്ങൾ ഇവിടെ ഉണ്ടു്. അതെന്താണു് ആ കേടുകുന്ന ശബ്ദം? (രണ്ടുപേരും നോക്കുന്നു.) കാട്ടാളന്മാരുടെ വരവാരെന്നാണു് തോന്നുന്നത്.

നാരദൻ—ഇവിടത്തെ ആയുധം ഒരു ഇപ്പോൾത്തന്നെ ഉപയോഗിയ്ക്കേണ്ടിവരും എന്നാണു് എനിയ്ക്കു് തോന്നുന്നത്.

പരശുരാമൻ—എന്റെ വെൺമഴു കേടുവരുത്തുവാൻ വിചാരിയ്ക്കുന്നില്ല. ഏതായാലും ഇവരെയെ ഒരു നല്ലവണ്ണം പേടിപ്പെടുത്തി വിട്ടയച്ചില്ലെങ്കിൽ നമുക്കിവിടെ സ്വൈരം ഉണ്ടാകുന്നതല്ല.

നാരദൻ—എന്നാൽ ഞാൻ ആദ്യം പോയി അവരെ ഒരു കണ്ടുകൂട്ടാം. അവരുടെ സ്വഭാവങ്ങളും ഒരു മനസ്സിലാക്കിക്കൂട്ടാം. വെണ്ടു് ഒരു ഉപയോഗിയ്ക്കുന്നത് കാണുവാൻ എനിയ്ക്കു് വലിയ ഒരു മോഹമുണ്ടു് .

“അതിപ്പോൾ സാധിക്കും എന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഞാൻ കറച്ച ദുർല്ലഭ കിട്ടുമോ എന്നു നോക്കട്ടെ. നാരദൻ മുമ്പായിപ്പോയി അവരെ ഒരു കണ്ടുകൂട്ടൂ. ഞാൻ ഇതാ എത്തിപ്പോയി” എന്നു പറഞ്ഞു പരശുരാമൻ വേറൊരു ഭാഗത്തേക്കും നാരദൻ ശബ്ദം കേൾക്കുന്ന സ്ഥലത്തേയ്ക്കും പോകുന്നു.

രംഗം 3

ഭണ്ഡാകരൻ എന്നു പേരായ കാട്ടാളരാജനും ഇരിമ്പൻ, കമണ്ണൻ എന്ന സേനാപതികളും സൈന്യവും.

ഇരിമ്പൻ—ഇതിലേയാണോ ആ ഗ്രാമം ലേയ്ക്കു് വഴി. ഇതിലേയാണു് തിരിയേണ്ടതു്.

കമണ്ണൻ—ആ താടിക്കാരൻ അതിൽത്തന്നെ ഉണ്ടാവും. നമുക്കുണ്ടെന്ന് പോലെ.

ഭണ്ഡാകരൻ—(കമണ്ണന്റെ ചെകിടത്തടിയ്ക്കുന്നു) എന്നടാ, നീ മാനോ, ഞാനല്ലെങ്കിൽ പാഞ്ഞത് അവന്റെ പേര് മിണ്ടിപ്പോകരുതെന്ന്? പേടിക്കരുതല്ലോ! ഏത് താടിക്കാരനെയോ നമ്മെ ചേർപ്പിക്കുന്നത്? നടക്കും.

ഇരിമ്പൻ—കമണ്ണാ, നീ എന്നടാ ശ്ലാഘിക്കുന്നത്? കമണ്ണാ, നമ്മുടെ സ്വാമിയുടെനേരെ ഏത് താടിക്കാരനാണോ നില്ക്കുക? ഭണ്ഡാകരസ്വാമിക്ക് ആരും എതിർ കമണ്ണാ?

ഭണ്ഡാകരൻ—ശ്ലാഘിക്കുക, ശ്ലാഘിക്കുക, നമ്മെ ശ്ലാഘിക്കുക കമണ്ണനിക്ക്. കേട്ടോ കമണ്ണാ?

കമണ്ണൻ—ആ താടിക്കാരന്റെ കണ്ണിൽനിന്നു തീ വരും സ്വാമി. അതുകൊണ്ടു ഭയം.

ഭണ്ഡാകരൻ—ഏ. തീ—പോടാ നീ. നടക്കും, വഴി കാണിയ്ക്കും.

കമണ്ണൻ—ഇതാ സ്വാമി വഴി.

എല്ലാവരും ഗൃഹയിലേയ്ക്കു പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു. കറച്ചു കഴിഞ്ഞ ഉടനെ തിരിച്ചുവരുന്നു.

ഭണ്ഡാകരൻ—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) പറന്നടാ, പറന്നടാ! നാൻ പറഞ്ഞില്ലേ അവൻ പറക്കുമെന്ന്. ഏ താടിക്കാരൻ. തീ പറപ്പിയ്ക്കുന്ന താടിക്കാരൻ ഏ, പറന്നോ, പറന്നു. വിടാൻ പാടില്ല. തെരുവെട്ടുകാട്. കാട്ടിനുള്ളിൽ ഒളിച്ചിരിയ്ക്കും. (ഒരു കാര്യം എടുത്തു വിളിയ്ക്കുന്നു.) ഇളക്കി വിടടാ, കാട് ഇളക്കിവിട.

സൈന്യങ്ങൾ കാട്ടിനുള്ളിൽ പല വഴികളിലായി തിരിഞ്ഞുപോകുന്നു.

ഈ സമയം നാരദമുനി ദൂരനിന്നു വരുന്നതു് ഭണ്ഡാകരനുംകൂടെയുള്ള ഇരിമ്പൻ, കമണ്ണൻ ഇവരും കണ്ടിട്ടു്

ഭണ്ഡാകരൻ—അതടാ, അവൻ; അവനെ പിടിച്ച് കെട്ടടാ; അവൻ താടിയെല്ലാം ചെത്തിക്കളഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു. കള്ളൻ! പിടിച്ച് കെട്ടു്.

നാരദമുനി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു് അടുത്തുവരുന്നു. ഭണ്ഡാകരൻ തന്റെ ഒരു വിരൽ തന്റെ നേക്കു് തന്നെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടു് “നാൻ ഭണ്ഡാകരൻ.”

നാരദമഹാഷി—(മുഖത്തു് ആശ്ചര്യബഹുമാനം നടിച്ചിട്ടു്) അതയോ നാരായണ, നാരായണ! എന്റെ മഹാഭാഗ്യത്തേന്നെ. ചെറിയ ഭണ്ഡാകരനോ, അല്ല, മഹാഭണ്ഡാകരൻതന്നെയോ?

ഭണ്ഡാകരൻ—(ഞെളിഞ്ഞിട്ടു്) ചെറിയ ഭണ്ഡാകരൻ, മഹാഭണ്ഡാകരൻ.

നാരദമഹാഷി— (തൊഴുതുകൊണ്ടു്) ശിവ ശിവ, ഇവിടുന്ന് ഇങ്ങോട്ടു് എഴുന്നള്ളിയതിന്റെ താല്പര്യം!

ഭണ്ഡാകരൻ—എൻപൊണ്ണു് കാടിപ്പോയിവിട്ടാർ. ഒരു താടിക്കാരൻ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി എന്ന് കമണ്ണൻ പറഞ്ഞു്.

നാരദൻ—ശരിയാണു് കമണ്ണൻ പറഞ്ഞതു്. ഒരു താടിക്കാരൻ ഒരു പെണ്ണിനേയും കൊണ്ടുപോകുന്നത് അനന്ദം കണ്ടു്.

ഭണ്ഡാകരൻ—(സന്തോഷത്തോടെ) എവിടു്, എവിടു്, താടിക്കാരൻ എവിടു്, കാട്ടു്. കാട്ടു്.

നാരദൻ—അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ ഇവിടെ വരും.

ഭണ്ഡാകരൻ—ഇരിമ്പാ കേട്ടോ. താടിക്കാരൻ ഇപ്പം ഇവടു് വരും. ഹ-ഹാ!

നാരദൻ—എന്നെ മുന്പെടുത്തി ഇവിടെ അയച്ചതാണ്. അയാൾ വല്ലാത്ത ആളാണ്.

ഭണ്ഡാകരൻ—മനസ്സിലായി. തീ പറപ്പിച്ചു ന്ന ആൾ. കുമണ്ണൻ പറഞ്ഞു. ഭണ്ഡാകരൻ തീ പറപ്പിച്ചു ന്ന താടിക്കാരനെ ഭയമില്ല.

നാരദൻ—അദ്ദേഹം മഹായുദ്ധവിദഗ്ദ്ധനും വലിയ വില്ലാളിയും ആണ്.

ഭണ്ഡാകരൻ—ഹോ, ഹോ, ധനഞ്ജയനേക്കാൾ യോഗ്യനോ? അതില്ല, അതില്ല. ധനഞ്ജയനെ ഞാൻ തോല്പിച്ചു. ധനഞ്ജയനും കരെ പെണ്ണും എന്റെ കാട്ടിൽക്കൂടി പോകുമ്പോൾ തടുത്തു. ധനഞ്ജയനു വില്ലു പൊന്തിയതേയില്ല. ഹ-ഹ-ഹാ. അവന്റെ വില്ലിന്റെ പേരെന്താണ്? കാഞ്ചീവ്. (അത് കാട്ടിക്കൊടുക്കുന്നു.) ഹ-ഹാ, പെണ്ണിനെ തട്ടിയെടുത്തു.

നാരദൻ—ആ വില്ലു നിങ്ങൾ എന്തുകൊണ്ട് എടുത്തില്ല?

ഭണ്ഡാകരൻ—പെരുത്ത്! എന്നും. അതുകൊണ്ട് എടുത്തില്ല. എന്റെ വില്ലു നല്ല വില്ലു, പച്ചമുള വില്ലു.

നാരദൻ—നിങ്ങൾ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയ സ്ത്രീകളെല്ലാം എവിടെ?

ഭണ്ഡാകരൻ—ചത്തുപോയി. ഒരു ദിനം പത്തു, വേറെ ദിവസം ഇരുപത്തഞ്ച്, വേറെ ദിവസം എല്ലാം ചത്തു.

നാരദൻ—കഷ്ടതന്നെ. നിങ്ങളെ തോല്പിച്ചു എന്നു കരുതി ചെയ്തതായിരിക്കും. താടിക്കാരനെ കണ്ടാൽ നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടുമോ?

ഭണ്ഡാകരൻ—ഭയം, ഹ-ഹ! ഞാൻ അവന്റെ കഴുത്ത് ഈ വാളുകൊണ്ട് അറക്കും. തല തുടിക്കാ

ട്ടിൽ എറിയും. കാണിച്ചതരാം. അവൻ എവിട്?

നാരദൻ—ചേ. കഴുത്താക്കുകയും മറ്റും വേണ്ട. താടിക്കാരന്റെ ബാലം മുഴുവനും താടിയിലാണ്. അയാൾ വന്നാൽ അയാളുടെ താടി പിടിച്ച് താഴ്ന്നു തലക്ക് മൂന്നുനാലു കൊട്ടു കൊടുത്താൽ കാടിക്കൊള്ളും. പിന്നെ അയാളെക്കൊണ്ടുള്ള ബുദ്ധിമുട്ട് ഉണ്ടാകയില്ല. അത് ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുമോ?

ഭണ്ഡാകരൻ ചിരിച്ച് പിടയുന്നു. തന്റെ അടുത്തു നില്ക്കുന്ന കമണ്ണന്റെ മുഖത്തു നോക്കുന്നു.

കമണ്ണൻ—എന്റെ ഏമാൻ വളരെ ശക്തവാൻ. ആനയെ തുലംകൊണ്ടു കൊന്നു. കടുവയെ വെറും വിരൽകൊണ്ടു ഞെക്കിക്കൊന്നു. എന്റെ ഏമാൻ ഒരു വലിയ കാട്ടുപോത്തിന്റെ തല കൈകൊണ്ടു പഠിച്ചെടുത്തു. കറികണ്ണനെ കൊന്നു, തല മുറിച്ചെടുത്തു തിന്നു. അജ്ജനനെ തോല്പിച്ചു. പെരിയ അജ്ജനനെ.

നാരദൻ—(ആശ്ചര്യത്തോടെ പിന്നെയും ഭണ്ഡാകരന്റെ മുഖത്ത് നോക്കുന്നു.) ഇതെല്ലാം ശരിതന്നെയാണോ? (അതിന്നുത്തരമായി ഭണ്ഡാകരൻ തന്റെ തടിച്ച രണ്ടു ബാഹുക്കളേയും നാരദന്റെ നേരെ നീട്ടി കാണിക്കുന്നു. പരശുരാമൻ ദൂരെനിന്നു വരുന്നതു കണ്ടിട്ട്) ഇനി ഞാൻ ഇവിടെ വേണമെന്നില്ല. ഞാൻ പാഞ്ഞപോലെ എല്ലാം പ്രവർത്തിക്കുന്നു, താടിക്കാരന്റെ കാട്ടും ഞാൻ കാണണം.

ഭണ്ഡാകരൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ‘ശരി, ശരി’ എന്നു പറഞ്ഞു ദൂരെനിന്നു വരുന്ന പരശുരാമനെ നോക്കി കൈകൊണ്ടും മറ്റും കാരോ ഗോഷ്ടികൾ കാണിക്കുന്നു. ഇടയ്ക്കിടെ ഹ-ഹാ എന്ന ശബ്ദങ്ങളും പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

കമണ്ണുഇരിമ്പന്മാർ ഭണ്ഡാകരന്റെ പിന്നിൽ നിന്നുകൊണ്ട് പരശുരാമനെ കൈകൊണ്ട് ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച് അധിഷ്ഠിതമായി പുഞ്ചിരിയ്ക്കുകയും മാറം ചെയ്യുന്നു.

(പരശുരാമൻ അടുത്ത് വന്നു ഭണ്ഡാകരനോട്) തനിക്ക് എന്ത് വേണം?

ഭണ്ഡാകരൻ—എൻപെണ്ണ്—പെണ്ണേ താ—നീ കടുവെച്ചു പെണ്ണേ താ—താടിക്കാരാ, നിന്റെ ബലം താടിയിലല്ലേ?

പരശുരാമൻ—നിന്റെ പെണ്ണോ? നിന്റെ പെണ്ണിനെ ഞാനാണോ സൂക്ഷിയ്ക്കുന്നത്? കടന്നു പോ ഇവിടന്ന്.

ഭണ്ഡാകരൻ—നാൻ ഭണ്ഡാകരൻ—പെരിയ ഭണ്ഡാകരൻ.

പരശുരാമൻ—പോടാ, നിന്റെ ഭണ്ഡാകരവും കൊണ്ട്.

പെട്ടെന്നു മൂന്നാളുകളുംകൂടി പരശുരാമന്റെ നേരെ ചാടുന്നു. ഉടനെത്തന്നെ കാട്ടിൽ പോയ കാട്ടാളസൈന്യവും ആ സ്ഥലത്ത് വന്നു യുദ്ധത്തിനൊരുങ്ങിനില്ക്കുന്നു. അതിൽ ഒത്തുതൻ: “എടാ, പോയി കഞ്ഞിനെ എടുത്തുകൊണ്ടുവാ, ഏമാന്റെ കഞ്ഞി ത്, ഏമാന്റെ കഞ്ഞി.”

ഈ സമയംതന്നെ ഭണ്ഡാകരൻ പരശുരാമന്റെ താടി പിടിച്ച് വലിക്കുകയും കമണ്ണനും ഇരിമ്പനും കൈകൾ കടന്നു പിടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പെട്ടെന്നു പരശുരാമന്റെ മുഖം, ചന്ദ്രപ്രകാശമുള്ള ഭൂമി ഗ്രഹണസമയം അന്ധകാരത്തിൽ മാറുന്നപോലെ കറുപ്പു വണ്ണമാകുന്നു. കണ്ണിൽക്കൂടി അഗ്നിജ്വാലകൾ മീന്നുപോലെ പുറത്തേയ്ക്കു ചാടുന്നു. തന്റെമേൽ തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന മൂന്നുപേരെയും തന്റെ വലത്തെ കൈ

കൊണ്ടു ചുറ്റിയെടുത്തു പടിഞ്ഞാറേ സമുദ്രത്തിലേയ്ക്ക് വലിച്ചെറിഞ്ഞു, ആനയെക്കണ്ട മൃഗേന്ദ്രന്റെ മാതിരി കഞ്ഞിനെ എടുപ്പാൻ കാടുന്ന ആ കാട്ടാളനെ കൊടിപ്പിടിച്ച് കാലുകൊണ്ട് നിലത്തടിച്ച് ചവിട്ടി ചത്തു. ദുഷ്പ്രഭുകൾകൊണ്ടുണ്ടായ ദിവ്യസ്രവങ്ങൾകൊണ്ടു കാട്ടാളസൈന്യത്തെ നിശ്ശേഷം നശിപ്പിച്ചു. എന്നിട്ടും കോപം ശമിക്കാത്തതു കൊണ്ട് ആ പവ്വതത്തിന്റെ അങ്ങട്ടും ഇങ്ങട്ടും കാടി ആ പവ്വതം മുഴുവനും ഇളക്കിമറിച്ചു.

രംഗം 4

പരശുരാമന്റെ ആശ്രമത്തിലുള്ള ഒരു മുറി. അതിൽ സ്വർണ്ണവിഗ്രഹംപോലെയുള്ള ഒരു പെൺകുട്ടിയും നാരദമുനിയും.

പെൺകുട്ടി—അച്ഛനെവിടെ?

നാരദൻ—അച്ഛൻ കാട്ടിലേയ്ക്ക് പോയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ വരും.

പെൺകുട്ടി—എനിയ്ക്ക് അച്ഛന്റെകൂടെ കാട്ടിലേയ്ക്ക് പോകണം.

നാരദൻ—കാട്ടിൽ പോയാൽ കടുവാ പിടിച്ചു തിന്നും.

പെൺകുട്ടി—പിടിച്ചു തിന്നോട്ടെ.

നാരദൻ—പിന്നെ എങ്ങിനെയാണ് അച്ഛനെ കാണുന്നത്?

പെൺകുട്ടി—ഞാൻ അതിന്റെ വായിൽക്കൂടി പുറത്തേക്ക് ചാടിവരും.

നാരദൻ—പുറത്തേക്ക് വരാൻ അതിന്റെ പല്ലുകൾ സമ്മതിക്കണ്ടേ?

പെൺകുട്ടി—എന്നാൽ ഞാൻ ചെവിയുടെ

ഉള്ളിൽക്കൂടി വരും—അപ്പോൾ എന്തു ചെയ്യും, പല്ലു കടം?

നാരദൻ—പല്ലുകൾ ഒന്നും ചെയ്തില്ല. പക്ഷെ കാലുകൾ പിന്നാലെ കാടും.

പെൺകുട്ടി—അപ്പോൾ ഞാനും കാടും. (കുറച്ചു അങ്ങമിങ്ങും നോക്കിക്കൊണ്ടു്) അമ്മാമാ, ഇതെന്താണ് ഈ ആഗ്രമവും എല്ലാം കലങ്ങുന്നത്?

നാരദൻ—അച്ഛൻ്റെ ദേഷ്യം വന്നിരിക്കുന്ന സമയമാണ്; നിന്നെ പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോവാൻ വന്ന കാട്ടാളന്മാരോട് യുദ്ധം ചെയ്യാൻ പോയിരിക്കുകയാണ്; അവരെ കൊല്ലുന്നതുകൊണ്ടാണ് കലങ്ങുന്നത്.

പെൺകുട്ടി—എന്തെ പിടിയ്ക്കുവാൻ വന്നവരോ? അയ്യോ, അമ്മാമാ. എനിക്ക് ഒന്നവരെ കാണണം. എന്റെ കയ്യിൽ ഒരു അമ്പും വീല്പും ഉണ്ട്. ഞാനൊന്ന് പോയ്ക്കൊട്ടെ.

നാരദൻ—അയ്യോ പോയിക്കൂടാ. പെൺകുട്ടി കൾ യുദ്ധം ചെയ്യാൻ പാടില്ല.

പെൺകുട്ടി—എന്തുകൊണ്ടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തത്? പെൺകുട്ടികൾക്ക് കയ്യും കാലുമൊന്നുമില്ല അമ്മാമാ.

നാരദൻ—കഞ്ഞി, എനിക്ക് നിന്നോട് തക്കിയ്ക്കാനൊന്നും മനസ്സില്ല. പോയാൽ അച്ഛൻ ദേഷ്യപ്പെടും.

പെൺകുട്ടി—അമ്മാമന് കാട്ടാളന്മാരെ ഭയമുണ്ടോ?

നാരദൻ—എനിക്ക് കാട്ടാളന്മാരെയല്ല ഭയം. നിന്റെ അച്ഛനെയാണ്. നിന്റെ അച്ഛന്റെ താടി പിടിച്ചു വലിക്കുവാൻ ഞാനാണ് ഉപദേശിച്ചത്. നിന്റെ അച്ഛന്റെ കോപം എങ്ങിനെയാണ് ഇനി

ശമിപ്പിക്കേണ്ടത് എന്ന് എനിക്ക് മനസ്സിലാക
 നീല്ല. മടങ്ങിവന്നാൽ കോപം മുഴുവനും എന്തോ
 കായിരിക്കും.

പെൺകുട്ടി—അച്ഛൻ വരട്ടെ. ഞാൻ പറഞ്ഞു
 സമാധാനിപ്പിക്കാം.

നാരദൻ—എന്നാൽ കൈരളി ഒരു കാര്യം
 ചെയ്യൂ. ഞാൻ ഒരു ബ്രഹ്മലോകത്തേയ്ക്കു പോയി
 വന്നുകൂടിയോ. അച്ഛന്റെ ദേഷ്യം പറഞ്ഞ് സമാ
 ധാനിപ്പിക്കൂ.

പെൺകുട്ടി—എന്നാൽ ഞാനും അമ്മാമന്റെ
 കൂടെ ഉണ്ട്. ഞാനും ബ്രഹ്മലോകത്തേക്ക് വരുന്നു.

നാരദൻ—ബ്രഹ്മലോകത്തേക്കോ, അയ്യോ വ
 ന്നുകൂടാ. അച്ഛന്റെ സമ്മതം കൂടാതെ പോയാൽ
 അച്ഛനു വല്ലാത്ത ദേഷ്യം വരും.

പെൺകുട്ടി—ഞാൻ അമ്മാമനെ പോകാൻ
 സമ്മതിക്കില്ല.

നാരദൻ—നിന്റെ സമ്മതം ഇല്ലാതെ പോകും.

പെൺകുട്ടി—എന്നാൽ ഞാൻ കരയും. (കരയു
 വാൻ ഭാവിക്കുന്നു.)

നാരദൻ—ഇല്ല. നിന്റെ സമ്മതമില്ലാതെ
 പോവുകയില്ല.

പെൺകുട്ടി “ഞാൻ സമ്മതിക്കയില്ല.” എന്നു
 പറഞ്ഞു നാരദന്റെ കഴുത്തിൽ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു നി
 ല്ക്കുന്നു.

നാരദൻ—കുട്ടി എന്നെ ഒരു വിടു. ഞാൻ
 ക്ഷണം പോയി വരാം.

പെൺകുട്ടി—ഞാൻ വിടേണ്ടമെങ്കിൽ അമ്മാ
 മൻ ഇന്നാറോ പാടിയ പാട്ടൊന്നു പാടണം. എ
 ന്നാൽ ഞാൻ വിടാം.

നാരദൻ—ഏത് പാട്ടാണ്?

പെൺകുട്ടി—ശ്രീകൃഷ്ണ ഭഗവാന്റെ കുറിച്ചുള്ള പാട്ട്.

നാരദൻ—ശരി. ഒരു കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ ഒന്നുംകൂടി വേണമെന്നു പറയരുതേ.

പെൺകുട്ടി—അമ്മാമേ, പാട്ടു അമ്മാമേ.

നാരദൻ തന്റെ വീണ എടുത്തു ഗാനം ആരംഭിക്കുന്നു. ഭാഗവതകഥയിൽ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭാഗം പാടുന്നു. കൈരളിയുടെയും നാരദന്റെയും കണ്ണിൽനിന്നു പണ്ണശാലയും മറും മാറിപ്പോയി. അരയാൽത്തറയും ശ്രീകൃഷ്ണവിഗ്രഹവും ഭഗവാന്റെ അവസാനപ്പട്ടവും മറും വന്നു. രണ്ടാളുടെയും കണ്ണുകളിൽനിന്ന് അശ്രുധാരകൾ തുടച്ചു മുറിയായെ വീഴുന്നു.

കൈരളി അനക്കമില്ലാതെ ആ ഗാനത്തിൽ ലയിച്ചുകിടക്കുന്നു. ഈ സമയം പരശുരാമൻ കപിതനായി പണ്ണശാലയിലേയ്ക്ക് മടങ്ങിവരുന്നു. ഗാനം കേട്ട അനങ്ങാതെ പുറത്തു നില്ക്കുന്നു. ക്രമേണ പരശുരാമനേതൃത്വം തീക്കനൽവണ്ണം മാറി ഗീതളമായ ചന്ദ്രികവണ്ണമാവുകയും അശ്രുക്കണങ്ങൾ വന്നു നിറയുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഗാനം നിറഞ്ഞിയശേഷം പരശുരാമൻ അകത്തേയ്ക്ക് പ്രവേശിച്ചു നിലത്തിരിയ്ക്കുന്നു.

കൈരളി “അച്ഛാ” എന്നു ഒരു വിളിയോടെ കൂടി പരശുരാമന്റെ കഴുത്തിൽ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു ഏങ്ങിക്കൊയ്ക്കുന്നു.

പരശുരാമൻ കൈരളിയെ തലോടിക്കൊണ്ടു മടിയിൽ കിടത്തുന്നു. കുറച്ച സമയംകൊണ്ടു കൈരളി ഉറങ്ങുന്നു.

രംഗം 5

പരശുരാമനും കൈരളിയും നാരദനും.

കൈരളി—അച്ഛാ, ഞാനിന്നു നാലു മാല കെട്ടും. ഒന്ന് അച്ഛന്റെ, ഒന്ന് അമ്മാമന്റെ, ഒന്നേനിയ്ക്കും, ഒന്ന് ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്.

പരശുരാമൻ—നീ എങ്ങിനെയാണ് മാല ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന് കൊടുക്കുന്നത്?

കൈരളി—അമ്മാമ പാട്ടു പാടിയാൽ അപ്പഴം വരും. അപ്പം ഞാൻ കഴുത്തിൽ ഇട്ടുകൊടുക്കും.

പരശുരാമൻ—ശരി. നല്ലതുതന്നെ.

കൈരളി—അച്ഛേ, ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാൻ എവിടെയാണ് താമസിയ്ക്കുന്നത്?

പരശുരാമൻ—ശ്രീവൈകുണ്ഠത്തിൽ.

കൈരളി—അച്ഛൻ പോയി ഒന്നു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരൂ.

പരശുരാമൻ—നീ നല്ല കുട്ടിയായാൽ നീ വിളിച്ചാൽത്തന്നെ വരും.

കൈരളി—ഞാൻ നല്ല കുട്ടിയല്ലേ?

പരശുരാമൻ—അതേ.

കൈരളി—ചിന്നെ എന്താണ് വരാത്തത്?

പരശുരാമൻ—അന്ന് വന്നില്ലേ?

കൈരളി—ഓ, അത് അമ്മാമ പാട്ടു പാടില്ലേ. അന്ന് ഇവിടെ വന്നതല്ല. ഞാൻ അരയാൽത്തായിൽ പോയി കണ്ടതല്ലേ?

! പരശുരാമൻ—നീനക്ക് മാല കെട്ടാൻ പുഷ്പം എവിടെ?

കൈരളി “ഞാനവത്തിട്ടില്ല. ഞാൻ അറക്കുവാൻ പോകയാണ്.” എന്നും പറഞ്ഞു പുറത്തേയ്ക്കും കാടിപ്പോകുന്നു.

പരശുരാമൻ—എനിയ്ക്ക് കൈരളിയിൽ വല്ലാത്ത പ്രേമമായിരിയ്ക്കുന്നു. ഞാൻ അധികം ഇങ്ങിനെ താമസിയാതെയാണെങ്കിൽ എന്റെ തപസ്സിന് ആകെ മുടക്കം വരും. എനിയ്ക്ക് കൈരളിയെ നന്നായി ഒരു ഭർത്താവിനെ എല്ലിച്ചിട്ടു വേണം തപസ്സിനു പോകുവാൻ. അതിനു നാരദമഹർഷിയുടേടി എന്നെ സഹായിക്കണം.

നാരദൻ—അവിടുത്തെയ്ക്ക് എന്തു വേണമോ, അതു ചെയ്യുവാൻ ഞാൻ തയ്യാറാണ്. പക്ഷെ, ത്രിമൂർത്തികളെ കാണുവാനായി ഇവിടുത്തെതന്നെ പോകേണ്ടിവരും. ആ സമയം കൈരളിയെ സൂക്ഷിയ്ക്കേണ്ടുന്ന ഭാരം ഞാൻ കയ്യേറും.

പരശുരാമൻ—അത് തരക്കേടില്ല. കൈരളിയെ ആ സമയംകൊണ്ടു കാച്ചു വിദ്യയും അഭ്യസിപ്പിയ്ക്കണം.

നാരദൻ—കാഹോ, അതും ഞാൻ ചെയ്തുകൊള്ളാം. പക്ഷെ, കൈരളി ഇവിടുത്തെ വിട്ടു താമസിയാതെ എന്നുമാത്രമേ ഒരു സംശയമുള്ളൂ.

പരശുരാമൻ—എങ്ങിനെയെങ്കിലും പാഞ്ഞു സമാധാനപ്പെടുത്തണം. എന്റെ യോഗം ഒരു വല്ലാത്ത യോഗംതന്നെ. തപസ്സിനായി പുറപ്പെട്ട ഞാൻ ഇതിൽപ്പെട്ടുപോയല്ലോ. ഈ കാട്ടാളന്മാരോട് യുദ്ധം ചെയ്യേണ്ടിവരും എന്നു ഞാൻ സ്വപ്നത്തിൽക്കൂടി ആലോചിച്ചിരുന്നില്ല. അധികം ജീവിച്ചിരുന്നാൽ ഇതെല്ലാം അനുഭവിയ്ക്കേണ്ടിവരും.

കൈരളി ഈ സമയം കൈ നിറയെ പുഷ്പങ്ങളോടുകൂടി അകത്തേയ്ക്ക് പ്രവേശിച്ചു “അച്ഛൻ എന്നെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപദ്രവംകൊണ്ടു പറയുന്നതാണല്ലോ! അച്ഛാ, ഞാൻ അച്ഛനെ ഒട്ടും ഉപദ്രവിക്കയില്ല.”

പരശുരാമൻ—അല്ല മകളേ, എനിയ്ക്ക് നിന്നെക്കൊണ്ട് യാതൊരു ഉപദ്രവവുമില്ല.

കൈരളി—(പുഷ്പങ്ങൾ പരശുരാമനെ കാട്ടി) നോക്കൂ അച്ഛാ, എനിയ്ക്ക് പല മാതിരിയിലുള്ള പുഷ്പങ്ങളും കിട്ടിയിരിയ്ക്കുന്നു. ഇതിൽ അച്ഛന് എന്ത് നിറമാണ് ഇഷ്ടം?

പരശുരാമൻ—ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന് ഇഷ്ടമുള്ളത് കഴിച്ചിട്ടല്ലേ എന്നോട് ചോദിയ്ക്കേണ്ടത്.

കൈരളി—അച്ഛൻ പറയൂ, എന്താണ് ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന് ഇഷ്ടമുള്ളതെന്ന്.

പരശുരാമൻ—എന്റെ അഭിപ്രായമല്ല, നീ തിരഞ്ഞെടുക്കണം.

കൈരളി—എന്നാൽ ഞാൻ മാല കെട്ടിയതിനുശേഷം അച്ഛൻ തിരഞ്ഞെടുത്താൽ മതി. അതിനു കറേളടി പുഷ്പം വേണം.

പരശുരാമൻ—എനിയ്ക്ക് നിന്നോട് ഒരു കാര്യം പറയുവാനുണ്ട്. നീ കറച്ചു വിദ്യ അഭ്യസിയ്ക്കണം.

കൈരളി—ആരാണ് എന്നെ വിദ്യ അഭ്യസിപ്പിയ്ക്കുക? അച്ഛൻ അഭ്യസിപ്പിച്ചോളൂ. എന്നാൽ എനിയ്ക്കു ഷണ്മുഖ പഠിയും.

പരശുരാമൻ—ഇതാ, ഈ അമ്മാമൻ അഭ്യസിപ്പിയ്ക്കും.

കൈരളി—(നാരദന്റെ മുഖത്ത് നോക്കി) അമ്മാമൻ പാടുന്ന പാട്ട് എന്നെ പഠിപ്പിച്ചതുമെങ്കിൽ ഞാൻ വിദ്യ അഭ്യസിയ്ക്കാം.

നാരദൻ—ഓ സമ്മതിച്ചുകഴിഞ്ഞു. എത്ര പാട്ടു വേണമെങ്കിലും പഠിപ്പിയ്ക്കാം. അച്ഛനു കറച്ച ദിവസം എവീടെയോ പോകേണ്ടതുണ്ടത്രേ; ആ സമയം ഞാൻ ഇവീടെത്തന്നെ താമസിച്ചു കൈരളിയ്ക്ക് വിദ്യ ഉപദേശിയ്ക്കാം. എന്താ വിരോധമുണ്ടോ?

കൈരളി—അപ്പൻ പോകുകയാണെങ്കിൽ ഞാനും കൂടെ ഉണ്ട്. (നാരദനോട്) ഞാൻ തിരിച്ചുവന്നിട്ടു വീടുവെല്ലാം പഠിയ്ക്കാം. എനിക്ക് അപ്പനെക്കാണാതെ ഇരിയ്ക്കാൻ സാധിക്കയില്ല.

(നാരദൻ പരശുരാമന്റെ മുഖത്തു നോക്കുന്നു.)

പരശുരാമൻ—അമ്മാമൻ നിനക്ക് പല കഥകളും പാഞ്ഞുതരും. നല്ല നല്ല പുഷ്പങ്ങളും കൊണ്ടുതരും. എന്ത് വേണമോ അതെല്ലാം കൊണ്ടുതരും. പിന്നെ എന്താണ്?

കൈരളി—കഥ പാഞ്ഞുതരമോ? ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്റെ കഥ പാഞ്ഞുതരമോ?

നാരദൻ—ഓ, പാഞ്ഞുതരാം. അതീനപുരമേ ഞാൻ പവ്വതത്തിൽ ഇല്ലാത്ത പുഷ്പങ്ങളെല്ലാം കൊണ്ടുതരാം. നമുക്ക് ഒരു മാൻകുട്ടിയെ വളർത്താം. നമുക്കു മാനസസരസ്സിലെ അരയന്നങ്ങളെ ചെന്നുകാണാം.

കൈരളിയുടെ മുഖം സന്തോഷംകൊണ്ടു വികസിയ്ക്കുന്നു.

പരശുരാമൻ—എന്നാൽ എനിക്ക് പോയിക്കൂടേ?

കൈരളി—അപ്പനും കൂടെ വരണം. അപ്പൻ പോകുകയാണെങ്കിൽ ഞാനും കൂടെ വരും. ഞാൻ മാല കെട്ടിട്ട് ആക്കാണ് കൊടുക്കുക?

പരശുരാമൻ—അമ്മാമൻ.

കൈരളി—ഒരു മാല, മറോതോ? അപ്പനുള്ളതോ?

പരശുരാമൻ—ആട്ടെ. ഞാൻ ഒരു വീടു എടുക്കാം. നീ അപ്പനെ കാണണം എന്നു വിചാരിയ്ക്കുമ്പോൾ അപ്പൻ നിന്റെ മുമ്പിൽ ഉണ്ടാവും. എന്നാൽ എനിക്ക് പോകുവാൻ സമ്മതം തന്നുകൂടേ?

കൈരളി—എനിക്കു് അച്ഛനെ എപ്പഴം കാണണം. രാവിലെയും രാത്രിയും കൈ കാണണം.

പരശുരാമൻ—അപ്പോഴൊക്കെ ഞാൻ ഇവിടെ ഉണ്ടാവും.

കൈരളി “എന്നാൽ അച്ഛനെ കാണണമെന്നു വിചാരിയ്ക്കുമ്പോൾ കണ്ടില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ കരയും. അതു ഞാൻ പറഞ്ഞേയ്ക്കാം.” എന്നു പറഞ്ഞു കരയുവാൻ തുടങ്ങുന്നു.

പരശുരാമൻ കൈരളിയെ പിടിച്ചു മടിയിൽ ഇരുത്തുന്നു.

പരശുരാമൻ—എന്റെ മകൾ കരയുന്നു. ഞാൻ ഇപ്പോൾ പോകുന്നില്ല. നിന്നെക്കു് സമ്മതം ഉണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ അച്ഛൻ പോകുകയുള്ളൂ. അച്ഛനു പോയിട്ടു് ഒരു വലിയ കായ്മണം. ഈ അമ്മാമൻ പാട്ടു പാടിത്തന്നു. ഭാഗവതകഥ മുഴുവനും പറഞ്ഞുതന്നു. വേരേയും അനവധി കഥകൾ പറയും. അതിന്നുപുറമേ വേറൊരു കായ്മംകൂടി (സ്വകാര്യം) അമ്മാമൻ കേൾക്കുന്നു. (കൈരളിയുടെ ചെങ്കിട്ടിൽ) ഈ അമ്മാമൻ ദേവലോകത്തുള്ള പുഷ്പങ്ങൾ കൊണ്ടുത്തന്നു. ആ പുഷ്പങ്ങൾ വാടിപ്പോകുകകൂടിയും ഇല്ല.

കൈരളി—(മന്ദഹസിച്ചുകൊണ്ടു്) അതയോ അമ്മാമേ? എനിക്കു് ദേവലോകത്തുള്ള പുഷ്പങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നു തരുമോ?

നാരദൻ—തരാം. എത്ര വേണമെങ്കിലും കൊണ്ടുവന്നു തരാം.

കൈരളി—എന്നെ ദേഷ്യപ്പെടുമോ?

നാരദൻ—ഇല്ല.

കൈരളി—ഇന്നാൾ എന്നെ എന്തിന്നു ദേഷ്യപ്പെടു?

നാരദൻ—അത് ഐറം. ഇനി കരിയ്ക്കലും
ദേഷ്യപ്പെടുകയില്ല.

കൈരളി—തീർച്ചയാണേ.

നാരദൻ—തീർച്ച.

കൈരളി—എന്നാൽ അച്ഛൻ പോയ്ക്കോളൂ. വേ
ഗം വരണം. ഞാൻ വിളിച്ചാൽ കാണണേ.

പരശുരാമൻ—ശരി. വിളിച്ചാൽ ഇവിടെ ഉ
ണ്ടായിരിയ്ക്കും. പിന്നെ ഒരു കാര്യം കാർഷ്വെയ്ക്കണം;
ഈ പണ്ണശാല വിട്ടിട്ട് വളരെ ദൂരെയൊന്നും പോവ
രുത്, എന്തെങ്കിലും വേണമെങ്കിൽ അമ്മാനോട്
പറഞ്ഞാൽ മതി. വികൃതി ഒന്നും കാട്ടരുത്. അ
മ്മാനെ ഉപദ്രവിയ്ക്കരുത് കേട്ടോ.

കൈരളി—ഞാൻ നല്ല കട്ടിയായിരിയ്ക്കും.

പരശുരാമൻ—ശരി. നീ പോയി മാല കെ
ട്ടി വാ.

(കൈരളി പോകുന്നു.)

മായയുടെ ശക്തി ചിലിറയൊന്നുമല്ല. എനിയ്ക്കും
ഈ കണ്ണിനെ വിട്ടുപോകുമ്പോൾക്കുടി മനസ്സാപമാ
യിരിയ്ക്കുന്നു. ജനങ്ങൾ മായാസമുദ്രത്തിൽ കിടന്നു
വലഞ്ഞു ഭാര്യമാക്കുകവേണ്ടി ഈശ്വരനെ മറന്നു
പ്രവർത്തിയ്ക്കുന്നതിൽ ആത്മരൂപപ്പെടാനൊന്നുമില്ല.

നാരദൻ—ഞാൻകൂടി ഈ വലയിൽപ്പെട്ടമോ
എന്നാണ് ശങ്ക.

പരശുരാമൻ—അതു പാടില്ല. ഞാൻ പോയി
കാര്യം സാധിച്ചു വേഗം വന്നുകൂടാം. കൈരളി
വരുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ പുറപ്പെട്ടുകൂടാം. ശ്രീ
വൈകുണ്ഠത്തിലും കൈലാസത്തിലും പോയി ഈ
കാര്യത്തെപ്പറ്റി ആലോചിച്ചാൽ നിവൃത്തി ഉണ്ടാ
വും. വൈകുണ്ഠത്തെയ്ക്കുള്ള വഴി ആരോടു ചോദിച്ചാൽ
അറിയും!

നാരദൻ—ഭൂമിയിൽക്കൂടിയുള്ള വഴി ജാബോവാ
ന്നമാത്രമേ നിശ്ചയമുണ്ടാകയുള്ളൂ. ജാബോവാൻ ഈ
പർവ്വതത്തിൽത്തന്നെയുള്ള ഗുഹയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കും.

പരശുരാമൻ “ശരി. എന്നാൽ ഞാൻ പുറ
പ്പെടുന്നു” എന്നു പറഞ്ഞു വെൺമഴുവും കയ്യിൽപ്പി
ടിച്ചു പുറത്തേയ്ക്കു് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നു. കൈരളി അ
വിടെ എങ്ങാനും ഉണ്ടോ എന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കി
ക്കൊണ്ടു മഹാതപസ്വിയായ പരശുരാമൻ കാട്ടിൽ
മറയുന്നു.

രണ്ടാമങ്കം

രംഗം 1

ഭാഗ്ഗവതാമൻ തന്റെ വെണ്മഴുവു കയ്യിലെടുത്ത ശ്രീവൈകുണ്ഠിലേയ്ക്കു യാത്ര പുറപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു. ജാംബവാന്റെ ഗുഹ കണ്ടെത്തി അതിന്നകത്ത് കടക്കുവാൻ ശ്രമിയ്ക്കുന്നു. ഗുഹാമാഗ്ഗം ഒരു വലിയ കല്ലുകൊണ്ട് അടച്ചതു കണ്ട് കാൽകൊണ്ടു അതിനെ തള്ളിമാറ്റി അകത്തു പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു. ജാംബവാൻ കണ്ണടച്ച രാമമന്ത്രം ഉരുക്കഴിച്ചുകൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്നു. കാൽപ്പെരുമാറ്റം കേട്ടു ശ്രദ്ധിയ്ക്കുന്നു.

ജാംബവാൻ—ആരത്?

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—ഞാനാണ്. ഭാഗ്ഗവതാമൻ.

ജാംബവാൻ—ഭാഗ്ഗവതാമനോ? (കറച്ചുനേരം ഒന്നും മിണ്ടാതെ ഇരുന്നിട്ട്) സത്യംതന്നെയോണോ അവിടുന്ന് പറയുന്നത്?

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—ഞാൻ അസത്യം ഒരു വാക്കു പോലും ഇതുവരെ പറഞ്ഞിട്ടില്ല.

ജാംബവാൻ—(വേശം എഴുന്നേറ്റ് ഇരിയ്ക്കുവാനായി പീഠം കൊടുത്തിട്ട്.) പ്രഭോ, ഞാൻ വയസ്സുനാണ്. എന്റെ വയസ്സ് ഇത്രയാണെന്നു എനിയ്ക്കുതന്നെ പറവാൻ സാധിയ്ക്കയില്ല. ശരീരത്തിന്നു ബലം ക്ഷയിയ്ക്കയും ചെയ്യൂ. കണ്ണു തുറക്കാൻ വയ്യ. അതുകൊണ്ടുമാത്രം ഇങ്ങിനെ ചോദിയ്ക്കുന്നതാണ്. ഭാഗ്ഗവതാമൻ ഇപ്പോൾ പുറപ്പെട്ടതെന്താണെന്ന് തീരെ മനസ്സിലാവുന്നില്ലല്ലോ. ചോപരയുൾക്കൂടി അവസാനിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയുടെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണവും കഴിഞ്ഞുവത്രേ. കലിയും വന്നു. അങ്ങിനെയു

ജു ഈ സമയത്ത് അവിടുന്ന് തപസ്സ് ഉപേക്ഷിച്ചു ഇങ്ങട്ടു എഴുന്നള്ളിയതിന്റെ കാര്യം മനസ്സിലാവുന്നില്ലല്ലോ. യാതൊരാളും ഇങ്ങട്ട് വരാൻ പാടില്ല എന്നു കരുതി ഞാൻ ഗുഹാമാറ്റവുംകൂടി അടച്ചു.

ഭാഗ്വദരാമൻ—ഞാൻ അതു കണ്ടു. ഗുഹാമാറ്റം അടച്ചു കല്ലിനെ തട്ടിനീക്കിയിട്ടാണ് കടന്നത്.

ജാംബവാൻ—ഇപ്പോൾ എനിക്കുള്ള സംശയമെല്ലാം തീർന്നു. ഞാൻ മാറ്റുപാറത്തിൽ വെച്ചു കല്ലിനെ നീക്കം ചെയ്തവൻ ഈ യുഗത്തിൽ ആരുതന്നെ ഇല്ല. പ്രഭാതം ഇവിടുന്നു തപസ്സിലായിരുന്നല്ലോ.

ഭാഗ്വദരാമൻ—ജാംബവാൻ, ഞാൻ തപസ്സിൽ അന്നെയായിരുന്നു. ഒരു കാഴ്ചവശാൽ തപസ്സിനു പോകാൻ സാധിച്ചില്ല. എനിക്കു് തപസ്സിനു പോകുന്നതിനുമുമ്പേ ശ്രീവൈകുണ്ഠവരെ ഒരു പോയി വരേണ്ടതുണ്ട്. വഴി ഒരു മനസ്സിലാക്കിത്തരണം എന്നൊരപേക്ഷയുണ്ട്.

ജാംബവാൻ—ഇരുപത്തൊന്ന് പ്രാവശ്യം ക്ഷത്രിയരാജാക്കന്മാരെ കലനാശം വരുത്തിയ അങ്ങയുടെ തപസ്സിന്നു് വിപ്ലവം വരുത്തുവാൻ ശക്തിയുള്ളവർ ആരായിരിയ്ക്കും എന്നു അറിയുവാൻ വലുതായ മോഹമുണ്ട്. ഞാൻ ആലോചിച്ചതിൽ ത്രിമുർത്തികൾക്കുകൂടി ചെയ്യാൻ സാധിയ്ക്കാത്ത ഒരു കാഴ്ചയായിട്ടാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.

ഭാഗ്വദരാമൻ—ത്രിമുർത്തികൾക്കുകൂടി ചെയ്യാൻ സാധിയ്ക്കാത്ത കാഴ്ചയെ പ്രപഞ്ചമായയാൽ സാധിയ്ക്കും എന്ന് ജാംബവാൻ നിശ്ചയമില്ലേ?

ജാംബവാൻ—അവിടുന്ന് പ്രപഞ്ചമായയിൽ പെട്ടവെന്നോ! അതെന്നിട്ടു് ഒരിക്കലും വിശ്വസിയ്ക്കാൻ തരമില്ല. അത് സത്യമാണെങ്കിൽ അതിൽ ദുഷ്ടരും കഷ്ടമായിട്ടു് വേറെ യാതൊന്നുമില്ലതാനും.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ജാംബവാൻ വിചാരിയ്ക്കുന്ന മാതിരിയിലല്ലെങ്കിലും ഞാൻ പറഞ്ഞത് സത്യമാണ്. ചോപരയുഗത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഞാൻ സമാധിയിൽനിന്നുണർന്നു. ഞാൻ സാധാരണ ആ സമയങ്ങളിൽ ഉപയോഗിയ്ക്കാറുള്ള ഗുഹയിൽ പോയപ്പോൾ അവിടെ ഒരു സ്ത്രീ—

ജാംബവാൻ—നാരായണ, നാരായണ! അവിടുന്ന് ഇനി പറയേണമെന്നില്ല.

ഭാഗ്വതരാമൻ—മുഴുവനും കേൾക്കൂ.

ജാംബവാൻ—അവിടുത്തെ കല്പനപോലെ.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ഒരു സ്ത്രീ ആസന്നമരണയായി കിടക്കുകയായിരുന്നു. ആ സ്ത്രീ ഒരു കഞ്ഞിനെ പ്രസവിച്ചിട്ടും ഉണ്ടായിരുന്നു. അന്വേഷിച്ചതിൽ അത് ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ഭാര്യമാരിൽ ഒന്നായ ഊർമിളാദേവിയായെന്നും മനസ്സിലായി. ആ ശിശുവിനെ എന്റെ കയ്യിൽ ഭാരമേല്പിച്ച് ആ സ്ത്രീരത്നം ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു. ആ ശിശു നമ്മുടെ രക്ഷയിലാണ്. ആ കുട്ടിയെ നല്ല ഒരു വരന്റെ കയ്യിൽ ഏല്പിച്ചു തപസ്സിനു പോകേണം എന്നാണ് എന്റെ മോഹം. വിഷ്ണുപ്രജയായതുകൊണ്ടു വെറും ഒരു മനുഷ്യൻ വയ്യ. പൂണ്ണദേവനും വയ്യ. അവർക്കു പഠറിയ കൊള്ളെ കണ്ടുപിടിയ്ക്കേണ്ടതിലേയ്ക്കാണ് ശ്രീവൈകുണ്ഠത്തിലേയ്ക്ക് യാത്ര പുറപ്പെട്ടത്.

ജാംബവാൻ—സ്വാമി, ഞാൻ അക്ഷമകൊണ്ടു പ്രദർശിപ്പിച്ച അവിവേകം അവിടുന്ന് മറന്നു എന്നിയ്ക്ക് മാപ്പ് തരണം. ആ കഞ്ഞിനെ ഒരു കാണുവാൻ വലിയ മോഹമുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ വയോവൃദ്ധനായ എനിയ്ക്ക് എങ്ങിനെ അത് സാധിക്കും?

ഭാഗ്വതരാമൻ—ആ മോഹം ഞാൻ സാധിപ്പിച്ചു

തരാം. ജാബ്ബവാൻ എനിക്കു വഴി ഒരു വീണ്ടുരിച്ചു പറഞ്ഞുതരണം.

ജാബ്ബവാൻ—ഞാൻ കാൽ തോന്നുന്നപോലെ പറയാം. ഞാൻ എത്രയോ കാലമുവ് മനസ്സിലാക്കിയ വഴിയാണ്. അതിന്നുപുറമെ മുമ്പത്തേ വഴികളെല്ലാം ഇപ്പോൾ മാറിയിരിക്കുകയും ചെയ്യും.

ഭാഗ്വദാമൻ—ജാബ്ബവാൻ പറയുന്ന മാതിരി പോയി നോക്കാം. അത് ശരിയല്ലെങ്കിൽ പിന്നെ വേറെ അന്വേഷിക്കുകയും ചെയ്യും.

ജാബ്ബവാൻ—ഹിമവൽപവൃതത്തിന്റെ ഏകദേശം മദ്ധ്യത്തിലായിട്ട് ഒരു വലിയ മണ്ഡപം ഇവിടുന്ന് കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരിക്കുന്നത് വഴിയുണ്ട്.

ഭാഗ്വദാമൻ—കാ, ഹോ, കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അത് ശ്രീപാപുതിയുടെ കല്യാണാവശ്യത്തിനായി ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടതാണെന്നും അറിയും.

ജാബ്ബവാൻ—അത് ശരിയാണ്. ആ മണ്ഡപം ആ ആവശ്യത്തിലേയ്ക്കുവേണ്ടിത്തന്നെ ഉണ്ടാക്കിയതാണ്. ആ മണ്ഡപത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്തായിട്ട് ഒരു തടാകമുണ്ട്. ആ തടാകത്തിന്റെ കരയിൽ അവധി ജൂഷിമാർ തപസ്സ് ചെയ്തുവരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ആ സ്ഥലം കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ പ്രയാസം കാണുകയില്ല. ആ തപസ്സ് ചെയ്യുന്ന സ്ഥലത്തുനിന്നു നേരെ വടക്കോട്ട് പോയാൽ ഒരു വിലപവുഷം കാണാം.

ഭാഗ്വദാമൻ—അവധി വൃക്ഷങ്ങൾ നിറഞ്ഞ കാട്ടിനുള്ളിൽ എങ്ങിനെയാണ് ഈ വിലപവുഷത്തെ കാണുന്നത്?

ജാബ്ബവാൻ—അതിന്നു പ്രയാസമുണ്ടാകയില്ല. ഈ വിലപവുഷത്തിന്റെ അടുത്തായിട്ട് വേറെ വൃക്ഷ

ങ്ങളൊന്നുമില്ല. അതിന്നുപുറമേ ഈ വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ ഒരു പശുവിനെ കാണാം. അത് യാത്രക്കാർക്ക് ആവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങൾ നല്കേണ്ടതിനു ദേവേന്ദ്രന്റെ കല്പനപ്രകാരം വന്നുനില്ക്കുന്ന നന്ദിനിയാണ്. വേറെയും ഒരു വിശേഷമുണ്ട്, ഈ വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ യാഗത്തിനാവശ്യമായിട്ടുള്ള എല്ലാ ചെടികളും പുഷ്പങ്ങളും വളർന്നുനില്ക്കുന്നുണ്ട്.

ഭാഗ്വതരാമൻ—എന്നാൽ ആ സ്ഥലത്ത് അല്പം വിശ്രമിക്കാം.

ജാംബവാൻ—അതേ, വിശ്രമത്തിന് നല്ല സ്ഥലമാണ്. അവിടെനിന്നു 7000 യോജനം വടക്കോട്ട് പോയാൽ ഹേമകൂടം എന്നും പോൽകണ്ടം എന്നും പേരുള്ള രണ്ടു പർവ്വതങ്ങൾ കാണാം. ഈ രണ്ടു പർവ്വതങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിലായിട്ടാണ് ആയുവഷം എന്ന പേരുള്ള രാജ്യം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. അവിടെ മഴയില്ല. അവിടെയുള്ള ജനങ്ങൾ പ്രവൃത്തിയെടുക്കുകയില്ല. അവരുടെ ഭക്ഷണം കരിമ്പിന്റെ നീരാണ്. ആ രാജ്യത്തിലെ മനുഷ്യായുസ്സ് 12,000 വർഷങ്ങളാണ്. ഒരു സ്രീ മരിയ്ക്കുന്നതിനു കറച്ചുമ്പുമാത്രം ഗർഭം ധരിയ്ക്കും. ഒരു ആൺകുട്ടിയേയും ഒരു പെൺകുട്ടിയേയും പ്രസവിച്ചു കറച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ മാതാപിതാക്കന്മാർ മരിച്ചുപോവുകയും ചെയ്യും.

ഭാഗ്വതരാമൻ—അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ അവിടെ ജനങ്ങൾ വലിച്ചിരിയ്ക്കുകയില്ലല്ലോ.

ജാംബവാൻ—ഇല്ല, മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന ആളുകളുടെ എണ്ണനാത്രമേ ഇപ്പോഴും അവിടെ കാണുകയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് അവർ സ്വർഗ്ഗസുഖം അനുഭവിയ്ക്കുന്നവരാണ്. ആദ്യവർഷത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗത്തു നില്ക്കുന്ന ഹേമകൂടം എന്ന പേരുള്ള പർവ്വതം ഒരു ലക്ഷം

യോജന ഉയരവും 20,000 യോജന വീതിയും ഉള്ളതാണ്.

ഭാഗ്വതരാമൻ—എന്താണ് അതിന് ഫേമകൂടം എന്നു പേർ വിളിയ്ക്കാൻ സംഗതി?

ജാംബവാൻ—ഫേമകൂടം ആകെ സ്വർണവണ്ണമാകുന്നു. അതിൽ സ്വർണം വിളഞ്ഞു കിടക്കുന്നുണ്ട്. ആ പർവ്വതത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറുഭാഗം ഒരു കാരസ്തരം നില്ക്കുന്നു. അതിന്റെ ചുവട്ടിൽ ഏകപാദൻ എന്ന ഒരു മഹാഷി തപസ്സുചെയ്തു വസിയ്ക്കുന്നുണ്ട്. ആ കാരസ്തരവൃക്ഷത്തിന്റെ ഒരു കൊമ്പിന്മേൽ ഒരു കായ 1000 കൊല്ലത്തിൽ ഒരു പ്രാവശ്യം മുത്തുവഴുക്കും. ആ പഴം കഴിച്ചാൽ ഏതൊരു മനുഷ്യനും ജരാനരയിൽനിന്നും വാലുകൃത്തിൽനിന്നും ഭക്ഷിവാകും. ദേവലോകത്തുവെച്ച് 10 പഴം ഒരു മനുഷ്യൻ കഴിച്ചാൽ ആ മനുഷ്യന് ആ മനുഷ്യചൈതന്യം തീരെ നശിച്ചു ദേവചൈതന്യം ലഭിയ്ക്കുന്നതായിരിയ്ക്കും. പക്ഷെ, ഒരു മനുഷ്യന് അത് സാധിയ്ക്കാത്ത കാര്യമാണ്.

ഭാഗ്വതരാമൻ—എന്തുകൊണ്ടു സാധിക്കയില്ല?

ജാംബവാൻ—ഒന്നാമത് മനുഷ്യന് ദേവലോകത്ത് താമസിയ്ക്കാൻ സൗകര്യം കിട്ടുകയില്ല. അവിടെത്തന്നെ പതിനായിരം മനുഷ്യസംവത്സരം താമസിയ്ക്കുകയും വേണം.

പരശുരാമൻ—അങ്ങിനെയുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ കൈരളിയ്ക്കു തക്കതായ ഒരു വരനാകുമായിരുന്നു. ആദ്യെ പറയൂ.

ജാംബവാൻ—മുപ്പാസാവെന്ന മഹാഷിയുടെ ശാപം ഫേതുവായിട്ട് ഉഗ്രസേനമഹാരാജാവ് അനുവദിക്കാലും തല കീഴായി അതിന്റെ ഒരു കൊമ്പിന്മേൽ തൂങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. രാമരാവണയുദ്ധകാ

ലത്തു ഹനമാൻ കഷ്ടതയായിരുന്നു പോയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടു. അതുകാരണം അദ്ദേഹത്തിനു ശാപമോക്ഷവും ലഭിച്ചു.

ഭാഗ്യാവരമാൻ “നില്ക്കണേ ജാംബവാൻ” എന്നു പറഞ്ഞു പെട്ടെന്നു ജീവൻ വെടിയുന്നു.

ജാംബവാൻ—പ്രഭോ, എന്താണ് ഞാൻ പറയുന്നത് കേൾക്കാത്തത്? എന്താണ്, യാതൊരനക്കവും കാണുന്നില്ലല്ലോ. ഇവിടെനിന്നു പോയ്ക്കുളഞ്ഞോ?

ജാംബവാൻ മെല്ലെ പരശുരാമൻ ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തു വന്നു കൈകൊണ്ടു തൊട്ടുനോക്കുന്നു. യാതൊരു ചലനവും കൂടാതെ കല്ലുകൊണ്ടു കൊത്തിയുണ്ടാക്കിയ ഒരു മനുഷ്യവിഗ്രഹംപോലെ പരശുരാമൻ ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടു ആശ്ചര്യപ്പെടുകയും പരിതപിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ജാംബവാൻ—(ആത്മഗതം) കഷ്ടം കഷ്ടമേകഷ്ടം! ഇദ്ദേഹത്തിനു എന്തു സംഭവിച്ചു? ശ്വാസവും ഇല്ലല്ലോ. കണ്ണുകൾ അടച്ചിരിക്കുന്നു, എന്നാലും ശരീരം തൊട്ടുനോക്കിയാൽ മരിച്ചതായും തോന്നുന്നില്ല. എന്താണെന്നു മനസ്സിലാവുന്നില്ലല്ലോ.

ജാംബവാൻ വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടി പോയി കര വെള്ളം കൊണ്ടുവന്നു ജപിച്ച പരശുരാമന്റെ മുഖത്തു തളിയ്ക്കുന്നു. പെട്ടെന്നു ഉണർന്നു എഴുന്നോറപ്രകാരത്തിൽ പരശുരാമൻ പുനർജീവിയ്ക്കുന്നു.

ഭാഗ്യാവരമാൻ—മതി, മതി. ജാംബവാൻ എനിയ്ക്കു എല്ലാം മാറി. സുഖമായി. ഇനി ബുദ്ധിമുട്ടണം എന്നില്ല.

ജാംബവാൻ—പ്രഭോ, ഞാൻ കാണാത്തതും കേൾക്കാത്തതുമായ കാര്യങ്ങൾ ഈ ലോകത്തിൽ തീരെ ഇല്ലെന്നു പറയാം. മരിച്ച ആൾ ജീവിയ്ക്കുന്നതും ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ കാരണം കൂടാതെ

ആകും മരണമുണ്ടായിട്ടില്ല. ഇവിടന്ന് ഉപ്പോരം കാണിച്ചപ്രകാരത്തിൽ മുമ്പു കണ്ടതായി കാണുന്ന ഇല്ല. ഇവിടുത്തേയ്ക്ക് എന്തു പാഠി?

ഭാഗ്വതരാമൻ—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) ഒന്നുമില്ല. ഒന്നാണിപ്പോയി. അതു മാത്രമേയുള്ളൂ.

ജാംബവാൻ—സപാമി, എന്നെ കളിപ്പിക്കരുത്, ഞാൻ മഹാവൃദ്ധനാണ്. ഇവിടത്തോടുള്ള സ്നേഹബഹുമാനംകൊണ്ടുമാത്രം ഇങ്ങിനെ ചോദിക്കുന്നതാണ്.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ജാംബവാൻ, ഞാൻ തുറന്നുപറയാം. ഞാൻ യാത്ര പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ കൈരളിയും എന്റെകൂടെ പുറപ്പെട്ടു. അവളെ കൂടെ കൂട്ടുവാൻ അസാധ്യമായതുകൊണ്ടു അവൾ എപ്പോൾ എന്നെപ്പറ്റി വിചാരിയ്ക്കുന്നുവോ, അപ്പോൾ അവിടെ ഉണ്ടായിരിയ്ക്കുമെന്നു വാശനം ചെയ്തു. സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സമയം കൈരളി എന്നെപ്പറ്റി വിചാരിച്ചു. അവളുടെ വിളി ഞാൻ കേട്ടു. അതുകൊണ്ടു എന്റെ സൂക്ഷ്മശരീരം കൈരളിയുടെ അടുക്കൽ പോയി. അതുമാത്രമാണ് ഉണ്ടായത്.

ജാംബവാൻ—സപാമി എന്നെ വല്ലാതെ വ്യാകുലപ്പെടുത്തി. പക്ഷെ ഒന്നു ഞാൻ പറയാം. ഇവിടന്നു വല്ലവരോടും യുദ്ധത്തിൽ ഏപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്ന സമയം ഈ മാതിരി പ്രവർത്തിച്ചുകൂടാ. അവർ സ്ഥൂലശരീരത്തെ എടുപ്പത്തിൽ നശിപ്പിയ്ക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞേയ്ക്കും. അതുകൊണ്ടു സൂക്ഷിയ്ക്കണം.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ജാംബവാൻ പറഞ്ഞതു ശരിയാണ്. ഞാൻ സൂക്ഷിച്ചിരിയ്ക്കാം. ഏതെങ്കിലും മാറ്റുവിവരം മഴമിച്ചുകൂടയാം.

ജാംബവാൻ—ആ വിലപവുകൾ നില്ക്കുന്ന സ്ഥലത്തുനിന്നു പിന്നെയും വടക്കോട്ട് 9000 യോജനം പോയാൽ നിഷധപർവ്വതം കാണാം. ആ പർവ്വതത്തിന്റെ മുകളിൽ പുഷ്പമണി എന്ന പേരായ ഒരു തടാകമുണ്ട്, അത് മഹാലക്ഷ്മി കളിപ്പുന്ന തടാകമാണ്. ആ തടാകത്തിൽ കളിച്ചവർക്ക് എപ്പോഴും ലക്ഷ്മീകടാക്ഷമുണ്ടാവും. വൈശ്രവണൻ കൊല്ലത്തിൽ ഒരു പ്രാവശ്യം ആ തടാകത്തിൽ കളിപ്പുന്നതാണ്. ആ സ്ഥലത്തുനിന്നു പിന്നെയും 9000 യോജനം യാത്ര പോയാൽ മഹാമേരുപർവ്വതത്തിന്റെ അടുക്കിൽ ചെന്നുചേരും. മഹാമേരുപർവ്വതത്തിന്നു 1,00,000 യോജനം ഉയരമുണ്ട്. 16,000 നാഴികയോളം അതു ഭൂമിയിൽ താഴ്ന്നിരിക്കുകയാണ്. അതിന്നു നാലു ഉന്നപർവ്വതങ്ങളുണ്ട്. അതിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ കൊടുമുടിയിന്മേലാണ് സത്യലോകം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. സത്യലോകത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറേ പടിവാതിലിൽനിന്നു നോക്കിയാൽ ശ്രീവൈകുണ്ഠം കാണാം. ശ്രീവൈകുണ്ഠത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറേ ഭാഗത്താണ് കൈലാസപർവ്വതം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. പക്ഷെ, ഞാൻ പറഞ്ഞതെല്ലാം പണ്ട് ഞാൻ കണ്ടുപോലെയുള്ളതാണ്. ഇപ്പോൾ ഈ വഴിയിൽ എന്തെല്ലാം മാറ്റങ്ങൾ സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്ന് എനിക്കില്ലാത്ത ഉറപ്പില്ലാത്തതുകൊണ്ട് തരമില്ല.

ഭാഗ്വതവാചനം—വൃത്യം വളരെ ഉണ്ടാവാൻ സംഗതിയില്ല. പർവ്വതങ്ങൾ ആ സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു മാറിപ്പോകയില്ലല്ലോ. അതുകൊണ്ട് പർവ്വതങ്ങളെ നോക്കിപ്പോയാൽ തീർച്ചയായും വഴി തെറ്റാൻ അവകാശമില്ല.

ജാംബവാൻ—പിന്നെ ഇവിടുന്ന് പോകുമ്പോൾ കയ്യിൽ ആയുധങ്ങൾ കൊണ്ടുപോകുന്നതാ

ണ് നല്ലത്. ഇവിടുത്തേയ്ക്ക് ആയുധങ്ങൾ ഇല്ലാതെ തന്നെ യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ കഴിയുമെന്നു എനിയ്ക്കറിയാം. എങ്കിലും നാം വരാൻപോകുന്ന ആപത്തുകളെ ഏപ്പോഴും വലുതായിത്തന്നെ കരുതി അതിന്നു വേണ്ടുന്ന കരുക്കൾ ഉണ്ടാക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ജാംബവാൻ പറഞ്ഞത് ശരിയാണ്. ഞാൻ നന്നായി കരുതിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ പറഞ്ഞതിനെല്ലാം ഞാൻ ജാംബവാനോടു നന്ദി പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു. എനിയ്ക്ക് പോകുവാൻ അനുവാദം തരണം.

ജാംബവാൻ—ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്റെ സ്വഗ്ഗുരോഹണം കഴിഞ്ഞതോടുകൂടി ലോകത്തിലുള്ള സകലതേജസ്സും നശിച്ചു എന്നു കരുതിട്ടാണ് ഞാൻ ഗുഹാമാർഗ്ഗം അടച്ചത്. എന്നാൽ എനിയ്ക്ക് ആ കഞ്ഞിനെ കാണണം എന്ന മോഹം ജനിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ മോഹം കണ്ടു സാധിച്ചിട്ടുതരണം.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ഞാൻ യാത്ര പുറപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു. ഇനി തിരിച്ചുപോകുന്നില്ല. കഞ്ഞിനെ ഞാൻ നാരദനെ ഏല്പിച്ചുപോന്നിരിക്കുകയാണ്. നാരദനെ മനസ്സിൽ വിചാരിച്ചാൽ കാര്യം സാധിയ്ക്കും. ജാംബവാൻ എന്റെ പണ്ഡിതന്മാരെ പോകാമെങ്കിൽ പ്രയാസമൊന്നുമില്ല.

ജാംബവാൻ—ഞാൻ ശ്രമിച്ചുനോക്കാം. എന്നാൽ അവിടുന്ന് യാത്ര പോയി കാര്യം സാധിച്ചു തിരിച്ചുവരണം.

(ഭാഗ്വതരാമൻ പോകുന്നു.)

രംഗം 2

ഭാഗ്യാവരാനെ ആത്മഗതം

വഴി കരേ ഘർഷമായിട്ടുള്ളതുതന്നെയാണു്, സംഗമമില്ല. ഇപ്പോൾ ആത്മതന്നെ ഈ വഴിയ്ക്കു് പോകാറില്ലെന്നാണു് തോന്നുന്നതു്. ഇതാ ആ മണ്ഡപം. ഇതിന്റെ പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്താണല്ലോ തടാകമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞതു്. എല്ലാ സ്ഥലവും കാട്ടിനിർത്തിയിരുന്നു. ഈ കാട്ടിൽക്കൂടി വഴി ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടുതന്നെ പോകേണ്ടിയിരിയ്ക്കുന്നു. അതാ തടാകം. അതിലുള്ള വെള്ളം സ്നാനപോലെയിരിയ്ക്കുന്നു. കരയ്ക്കടുത്തായി അനവധി താമരപ്പൂക്കൾ വികസിച്ചിരിയ്ക്കുന്നുണ്ടു്. ആ വെള്ളത്തുകാണുന്നതെന്തായിരിയ്ക്കാം? ഓ, അറയന്നങ്ങൾ കൂട്ടമായി വെള്ളത്തിൻമീതെ പൊന്തിക്കിടക്കയാണു്. കൂട്ടമായി കന്നിച്ചു നിന്നതുകൊണ്ടു് അറയന്നമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ വളരെ പ്രയാസം. ഇതിന്റെ കരയ്ക്കുകൂടി നടക്കാം. അറയന്നങ്ങൾ എന്നെക്കണ്ടിട്ടു് പാറുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു് താപസന്മാർ ഇതിന്റെ കരയിൽ ഉണ്ടെന്നു ഊഹിയ്ക്കാം.

രണ്ടു ജ്യേഷ്ഠികമാരന്മാർ കടവുകൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. ഭാഗ്യാവരാനെ കണ്ടു നമസ്കരിയ്ക്കുന്നു.

ഭാഗ്യാവരാനെ—നിങ്ങൾ താമസിയ്ക്കുന്ന ആശ്രമം എവിടെ?

ജ്യേഷ്ഠികമാരന്മാർ—സ്വപാമീൻ, വളരെ അടുത്താണു്. ഞങ്ങൾ വെള്ളം കോരുവാൻ വന്നവരാണു്. ഒരു നിമിഷംകൊണ്ടു വെള്ളവും കൊണ്ടുവന്നുകളയാം.

ജ്യേഷ്ഠികമാരന്മാർ വെള്ളവും നിറച്ചു് പാശുരാമനെ അനുഗമിയ്ക്കുന്നു.

പരശുരാമൻ—നിങ്ങൾ ആരുടെ ശിഷ്യന്മാരാണ്?

ജ്ഞികമാരന്മാർ—ഞങ്ങൾ വസിഷ്ഠമഹാഷിയുടെ ശിഷ്യന്മാരാണ്.

പരശുരാമൻ—വസിഷ്ഠമഹാഷിയോ? വസിഷ്ഠമഹാഷി എപ്പോഴാണ് ഇവിടേയ്ക്ക് വന്നത്?

ജ്ഞികമാരന്മാർ—മഹാഷി വന്നിട്ടു കറച്ച ദിവസംമാത്രമേ ആയുള്ളൂ. ഇവിടെ പരശുരാമമഹാഷിയേയും കാത്തിരിയ്ക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹം ഇവിടെ അടുത്തു വരുമെന്നു വസിഷ്ഠമഹാഷി അറിഞ്ഞതുകൊണ്ടു ഇവിടെ വന്നു താമസിയ്ക്കുന്നതാണ്.

പരശുരാമൻ—വസിഷ്ഠമഹാഷി ഇവിടെ ഉണ്ടെന്നുള്ള വർത്തമാനം കേട്ടിട്ട് എനിയ്ക്ക് വളരെ സന്തോഷമായിരിയ്ക്കുന്നു. വസിഷ്ഠമഹാഷിയെ കണ്ടിട്ട് എത്രയോ കാലമായിരിയ്ക്കുന്നു.

ജ്ഞികമാരന്മാർ—മഹാഷിതന്നെ ഇവിടുത്തെ എതിരേല്ക്കാൻ വരുന്നുണ്ട്.

വസിഷ്ഠമഹാഷി പരശുരാമനേയും പരശുരാമൻ വസിഷ്ഠമഹാഷിയേയും ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നു.

വസിഷ്ഠമഹാഷി—ഞാൻ ഇവിടുത്തെ വരവിനേയും കാത്ത് ഇവിടെ താമസിയ്ക്കുകയായിരുന്നു.

ഭാഗ്യാവരാമൻ—എന്റെ വരവിനേയോ? മഹാ ആശ്ചര്യംതന്നെ. ഞാൻ ഇങ്ങിട്ട് വരുന്ന വിവരം ജാബാവാസം നാരദമഹാഷിയും ഒഴിച്ചു വേറെ ആരുമെന്ന അറിഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ.

വസിഷ്ഠമഹാഷി—ദേവേന്ദ്രൻ ഏതായാലും അറിഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ ഉടനെ നമ്മുടെ ആശ്രമത്തിൽ ഇവിടുത്തെ കാണുവാനായി വരുന്നതായിരിയ്ക്കും.

ഭാഗ്വരാം—ഇതിന്റെ അർത്ഥമെന്താണെന്നു എനിക്കു മനസ്സിലാവുന്നില്ലല്ലോ.

വസിഷ്ഠമഹർഷി—നാം ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തികളെല്ലാം മുൻകൂട്ടി നിയമിച്ചുവെച്ചതാണെന്നു ഞാൻ അവിടത്തോടു പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ഭാഗ്വരാം—എനിക്കു മനസ്സിലാ സമാധാനമായി. ഞാൻ ചെയ്യുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയത് ദൈവകല്പിതമാണല്ലോ, അതുകൊണ്ട് അത് നല്ലതാവാനേ തരമുള്ളൂ.

വസിഷ്ഠമഹർഷി—നമുക്ക് ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു പോകാം. അവിടെ അല്പം വിശ്രമിച്ചശേഷം കാഴ്ചകളെല്ലാം സംസാരിയ്ക്കാം.

രണ്ടുപേരും ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു പോകുന്നു.

ഭൃഷികുമാരന്മാർ ആത്മയുദ്ധഹാമനത്തോടെ പരശുരാമനെ നോക്കുന്നു.

ആശ്രമത്തിൽ പരശുരാമനെ വേണ്ടവിധം സല്ലരിക്കുവാൻ ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്യുന്നു.

കാച്ചു കഴിഞ്ഞു ദേവേന്ദ്രൻ പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാൻ ഇവിടത്തെ വരവും കാത്ത് ഇരിയ്ക്കുകയായിരുന്നു.

ഭാഗ്വരാം—എന്നെക്കൊണ്ടു ഇവിടുത്തേയ്ക്കു എന്തു കാര്യമാണ് ഉണ്ടാകേണ്ടത് എന്നു എനിക്കു ഉപദേശിക്കാൻതന്നെ കഴിയുന്നില്ല. എന്നെക്കൊണ്ടു ചെയ്യുവാൻ സാധിയ്ക്കുന്നതിൽ എത്രയോ അധികം വസിഷ്ഠമഹർഷിയെക്കൊണ്ടു സാധിയ്ക്കുമല്ലോ.

ദേവേന്ദ്രൻ—കാൽവീഴ്ചയ്ക്കുനന്തെ വധിയ്ക്കുവാൻ അവിടെക്കല്ലാതെ വേറെ ആർക്കുതന്നെ സാധിച്ചിട്ടില്ല.

ഭാഗ്വരാം—അതെല്ലാം പഴയ കഥകളാണ്. ഞാനിപ്പോൾ വെറും ഒരു തപസ്വിയാണ്. എന്റെ

ആയുധങ്ങളും യുദ്ധചാതുര്യവും എല്ലാം അന്ന് ശ്രീരാമന്റെ തൃപ്പാദങ്ങളിൽ സമർപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

ദേവേന്ദ്രൻ—വേണ്ടിവന്നാൽ മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന ഗുണങ്ങൾ ഒന്നുംകൂടി പ്രകാശിപ്പിപ്പാൻ ഇവിടുത്തെ കൊണ്ടു സാധിയ്ക്കുന്നതായിരിയ്ക്കും.

ഭാഗ്വരാമൻ—എന്താണ് കാര്യമെന്ന് പറഞ്ഞില്ലല്ലോ.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇവിടുന്ന് ആ കാര്യം നിരവോറിത്തരാമെന്ന ഒരു വാശാനം ചെയ്തതാണ്.

ഭാഗ്വരാമൻ—എങ്ങിനെയാണ് കാര്യം അറിയാതെ മുൻകൂട്ടി വാശാനം ചെയ്യുന്നത്? കാര്യം മനസ്സിലാവാതെ കണ്ടു വാശാനം ചെയ്താൽ ഞാൻ വല്ലാത്ത കഴപ്പത്തിൽപ്പെട്ടു എന്നു വന്നേയ്ക്കാം. അതുകൊണ്ടു അതു പറയാതെ ഞാൻ വാശാനം ചെയ്യുന്നതല്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—ശ്രീനാരായണൻ തന്നെയാണ് എന്നെ ഇവിടുത്തെ അടുക്കലേക്ക് അയച്ചത്. ഇവിടുന്ന് അവിടുത്തെ കാണുവാൻ പോകുന്ന വഴിക്ക് വെച്ചു വന്നു കണ്ടുകൊള്ളുവാനാണ് എന്നോട് കല്പിച്ചത്. അതുപ്രകാരം ഞാൻ വന്നതാണ്.

ഭാഗ്വരാമൻ—എന്നാൽ ശരി. ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞയച്ചതാണെങ്കിൽ ഈ കാര്യത്തിൽ ശ്രീനാരായണന്റെ സഹായം ഉണ്ടാവാതിരിക്കയില്ല. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ കാര്യം നിരവോറിത്തരാം എന്നു വാശാനം ചെയ്യുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇവിടെനിന്ന് അല്പം ദൂരെയായിട്ട് ഒരു വിലപവുക്കും ഉണ്ട്. അതിന്റെ ചുവട്ടിലാണ് യാഗവൃക്ഷങ്ങളെല്ലാം വളരുന്നത്. അങ്ങിനെ യാഗത്തിനായി വരുന്ന ആളുകളുടെ ഉപയോഗത്തിനായി ഞാൻ കാമധേനുവിന്റെ മകളായ നന്ദിനിയെ അവിടെ നിറുത്തിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഈയിട

യിൽ നന്ദിനിയെ നരകപാശം എന്നവൻ വന്നു പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോയ്ക്കുളഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇവൻ പണ്ടത്തെ നാഗപാശത്തിന്റെ മകനാണ്. തപോബലവും യുദ്ധചാതുര്യവും രണ്ടുമുള്ള രാമൻകുമാരനെ ആ നരകപാശത്തിനെ കീഴടക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. അങ്ങിനെയുള്ള ആളുകൾ ചുരുക്കവുമാണ്. അതാലോചിച്ച് അവൻ എന്റെ വാക്കിനെ തീരെ വിലവെക്കാതെയാണ് ഈ കാര്യം പ്രവർത്തിച്ചത്. ഇവിടുന്നല്ലാതെ വേറെ ആരേയും ഈ കാര്യത്തിൽ നോക്കിയിട്ടു കണ്ടില്ല. വൈകുണ്ഠത്തിൽ പോയി പറഞ്ഞപ്പോൾ ഇവിടുത്തെ കണ്ടു പറഞ്ഞാൽ കാര്യം സാധിയ്ക്കും എന്നു അവിടുന്നു കല്പിച്ചു പറഞ്ഞയച്ചു.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ആകട്ടെ, ഞാൻ നരകപാശത്തിനെ തോല്പിച്ചു നന്ദിനിയെ വീണ്ടെടുക്കാം. അതിന്നു പകരമായി അവിടുണെന്നിയ്ക്കും ഒരുപകാരം ചെയ്യണം. ഞാൻ കൈരളിയ്ക്കുവേണ്ടിയാണ് ഈ യാത്ര പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. അവൾക്കു വേണ്ടുന്ന സകലതും അവിടന്ന് അറിഞ്ഞു പ്രവർത്തിച്ചുകൊടുക്കണം.

ദേവേന്ദ്രൻ—അതാ! ഞാൻ ഏറ്റവും കൈരളിയ്ക്ക് സകലവിധത്തിലുള്ള കാര്യങ്ങളും ഞാൻ ചെയ്തുകൊടുത്തുകൊള്ളാം.

ഭാഗ്വതരാമൻ—എന്നാൽ ഞാൻ പുറപ്പെട്ടുകുളയാം. എവിടെയാണ് ആ നരകപാശം താമസിയ്ക്കുന്നത്?

ദേവേന്ദ്രൻ—വിലപറുക്കത്തിന്റെ തൊട്ടു പടിഞ്ഞാറുഭാഗം കരെ അകലെയായി ഒരു വലിയ ഗുഹയുണ്ട്. ആ ഗുഹയിലാണ് അത് വസിയ്ക്കുന്നത്.

ഭാഗ്വരാം—എന്നാൽ നമുക്ക് അടുത്തു കാണാം.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞങ്ങളുൾക്കി ആ സ്ഥലത്തേയ്ക്കു ഇവിടുത്തെകൂടെ വരും. ആ നരകപാശം വളരെ മറിമായം അറിയുന്നവനാണ്. തപോബലംകൊണ്ടു ആ മായകളെ എല്ലാം നീക്കണം. അതിന്റെശേഷം യുദ്ധം ചെയ്യണം. പിന്നെ ആയുധങ്ങൾകൊണ്ടൊന്നും അതിന്നു മുറിവേല്ക്കയില്ല.

ഭാഗ്വരാം “ആട്ടെ, നമുക്ക് എന്നാൽയാത്ര പുറപ്പെടുകയല്ലേ?” എന്നു പറഞ്ഞു എല്ലാവരും കൂടി പുറപ്പെട്ടുപോകുന്നു.

രംഗം 3

പരശുരാമന്റെ ആശ്രമം.

കൈരളി—(തനിയെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ട് പുഷ്പങ്ങൾ അർപ്പിക്കുന്നു.) അമ്മാമൻ എവിടെയോ പോയിരിക്കിയുമാണ്. കളിച്ചവരും എന്നു പറഞ്ഞു പോയിരിക്കിയുമാണ്. ആ സമയംകൊണ്ട് ഈ പുഷ്പങ്ങൾ എല്ലാം അർപ്പിക്കാം. ഇതാ, ഈ കല്ലിനപ്പുറം പോകുവാൻ പാടില്ല എന്നാണ് അമ്മാമന്റെ നിശ്ചയം. അതാ അതിന്മേൽ ഒരു പു. കല്ല് കടപ്പാൻപാടില്ല എന്നല്ലേ പറഞ്ഞത്. അതുകൊണ്ട് അതിന്റെ മുകളിൽ കയറുന്നതുകൊണ്ട് വിരോധമുണ്ടാവില്ല.

കൈരളി കല്ലിന്മേൽ കയറുന്നു. പുഷ്പം പഠിയ്ക്കുവാനുള്ള ശ്രമത്തിൽ താഴത്തേയ്ക്കു വീഴുന്നു. അവിടെനിന്നു എഴുന്നേറ്റു താൻ വീണത് ആരെങ്കിലും കണ്ടുവോ എന്നു നാലു ഭാഗത്തും നോക്കുന്നു. ആരും കണ്ടില്ല എന്നു തീർച്ചയായതുകൊണ്ടു കരയാതെ അവിടെനിന്നു നടക്കുന്നു.

കൈരളി—കഷ്ടം, ഞാൻ എന്റെ അമ്പും വില്പും കൊണ്ടുവന്നില്ലല്ലോ. കാട്ടാളന്മാർ എന്നെ പിടിയിരുത്താൻ വന്നാൽ രെസ്തം വിട്ടു അവരെ കൊല്ലാമായിരുന്നു. അതാ! അവരുടെ നല്ല ഒരു പുഷ്പം. അമ്മാമൻ ദേഷ്യപ്പെടുമോ? എന്തോ അറിഞ്ഞില്ല. ഞാൻ കയറിമറിഞ്ഞതല്ലല്ലോ. ഞാൻ വീണാൽ ഞാനെന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? (പുഷ്പങ്ങൾ പഠിച്ചെടുക്കുന്നു.) ഈ പുഷ്പങ്ങൾകൊണ്ടു അമ്മാമന് ഒരു നല്ല മാല കെട്ടിക്കൊടുക്കാം. അമ്മാമൻ ഇനി ദേവലോകത്തു പോകുമ്പോൾ എന്റെ മാല കൊടുക്കും. ദേവലോകത്തു എനിയ്ക്കും പോകണം. അച്ഛനെ ഒരു കാണുവാൻ തോന്നുന്നു. എനിയ്ക്ക് കറച്ചൽ വരുന്നു. (ഒരു മാൻകുട്ടി പുല്ലു തിന്നുന്നത് കണ്ടിട്ട്) അയ്യോ അതാ ഒരു മാൻകുട്ടി. (കറച്ചു പുല്ലു പഠിച്ചു അതിന്നു കാട്ടിക്കൊണ്ടു അടുത്തു ചെല്ലുന്നു. മാൻകുട്ടി പുല്ലു തിന്നുന്നു.) അതിന്നു എന്നെ പേടിയില്ല. മാൻകുട്ടി, നിനക്ക് പേടിയില്ലല്ലോ. (മാൻകുട്ടി ചാടിക്കളിയ്ക്കുമ്പോൾ സന്തോഷിച്ചു ചിരിയ്ക്കുന്നു. പെട്ടെന്നു മാൻകുട്ടി മിന്നൽവേഗത്തോടെ കാട്ടിന്നുള്ളിൽ മാറുന്നു.) അതെന്താണ് കൊടിക്കുള്ളത്തത്? കഷ്ടതന്നെ. (തീർത്തുനോക്കിയപ്പോൾ അടുത്തു ഒരു സിംഹം നില്ക്കുന്നത് കണ്ടിട്ട്) നീയാണ് അതിനെ കൊടുത്തത് ഇല്ലേ? പോ നിന്നെ എനിയ്ക്ക് കാണണം. (കാട്ടിന്നുള്ളിൽക്കൂടി ഒരു പദ്മംപോലെയുള്ള ഒരു കരടൻ വരുന്നതീനെ കണ്ടിട്ട് ആശ്ചര്യത്തോടെ നോക്കിനില്ക്കുന്നു.) അയ്യോ, കണ്ണു തുറക്കാൻ വയ്യ. പാവം (എന്നു നിലവിളിയ്ക്കുന്നു.)

ഈ ശബ്ദം കേട്ടിട്ട് ആ വലിയ കരടൻ അന്തരാരതെ നിന്നു ശ്രദ്ധിയ്ക്കുന്നു.

ഇതു കണ്ടിട്ട് വഴി മനസ്സിലാക്കുന്നതുകൊണ്ടാണോ അങ്ങിനെ നിലുനന്നത് എന്നായിട്ടു

കൈളി—നേരെ മുഖിൽ ഒരു മരം നിലുനന്നാണോ, കാച്ചു വലത്തോട്ടു പോയാൽ നടക്കാൻ കരങ്ങൻ—അതാരാണ്?

കൈളി—ഞാൻ, കൈളി. നിങ്ങൾ ആരാണ്?

കരങ്ങൻ—ഞാൻ ജാബ്ബവാൻ.

കൈളി—കാ, എനിയ്ക്ക് മനസ്സിലായി. ഗുഹയിൽ താമസിയ്ക്കുന്ന ആളല്ലേ? ആ ഗുഹയിൽ ചിത്രങ്ങളില്ലേ?

ജാബ്ബവാൻ—ഇപ്പോൾ ചിത്രങ്ങൾ ഒന്നും കാണാൻ സാധിയ്ക്കയില്ല. അവീടെ ഇരുട്ടാണ്.

കൈളി—എനിയ്ക്ക് ആ ചിത്രങ്ങൾ ഒന്നു കാണണം എന്നു തോന്നുന്നു.

ജാബ്ബവാൻ—കണ്ടേ, നാരദമഹർഷി എവിടെ?

കൈളി—എതാണ് നാരദമഹർഷി?

ജാബ്ബവാൻ—കൈളി ആരുടെ ഒന്നിച്ചാണ് താമസിയ്ക്കുന്നത്?

കൈളി—അമ്മാമന്റെ കൂടെ.

ജാബ്ബവാൻ—അമ്മാമൻ എവിടെ?

കൈളി—അമ്മാമൻ എവിടെയോ പോയി. ഞാൻ ഉറങ്ങുമ്പോൾ പോയതാണ്. അമ്മാമൻ ഉണ്ടെങ്കിൽ ഇവിടെ ഒന്നും വരുവാൻ അനുവദിയ്ക്കില്ല.

ജാബ്ബവാൻ—തനിയെ ഇവിടെയൊന്നും വന്നുകൂടാ. വല്ല കാട്ടാളന്മാരോ മറ്റോ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോയാലോ!

കൈളി—എനിയ്ക്ക് ഒരു അമ്പും വിലുമുണ്ട്. അതുണ്ടായാൽ പിന്നെ എന്താണ് കാട്ടാളൻ ചെയ്യുക?

ജാബ്ബവാൻ—ശരി. കാട്ടാളന്മാർ ഭയപ്പെട്ടു കാടും. എന്നാൽ തനിയെ ഇനി ഇവിടെ അധികം നില്ക്കൂ. വീട്ടിലേയ്ക്കു പോയ്ക്കൊള്ളൂ.

കൈരളി—എനിക്കൊന്നു ചിത്രങ്ങൾ കാണണം.

ജാബ്ബവാൻ—എന്റെ കൂടെ ഗൃഹയിലേയ്ക്കു ഞാൻ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോവാം. അമ്മാമന്റെ സമ്മതം വേണം. കൈരളിയെ ഇവിടെ കണ്ടില്ലെങ്കിൽ അമ്മാമൻ പരിഭ്രമിക്കും.

നാരദമഹർഷി പരിഭ്രമിച്ചു മുഖഭാവത്തോടുകൂടി അവിടെ പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു.

നാരദൻ—എന്റെ കഞ്ഞി, നീ എന്നെ വല്ലാതെ പരിഭ്രമിപ്പിച്ചു. നിന്നോട് ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ, ആ പാറ കടന്നുവരരുതെന്ന്.

കൈരളി—അമ്മാമേ, ഞാൻ കടന്നുവന്നതല്ല. ഒരു പു പരിയ്ക്കാൻ പാറയുടെ പുറത്തു കയറി. അപ്പോൾ ഇപ്പറത്തു വീണു. ഇതാ, കണ്ടില്ലേ ഇവിടെ ചരകി.

നാരദൻ—(ജാബ്ബവാനെ നോക്കി) ജാബ്ബവാൻ എപ്പോൾ വന്നു ഇവിടെ?

ജാബ്ബവാൻ—ഞാൻ കൈരളിയെ കാണണം എന്നു മോഹിച്ചു വന്നതാണ്.

കൈരളി—അമ്മാമേ, അമ്മാമൻ അന്നു പറഞ്ഞ ചിത്രങ്ങൾ ഒരു പോയി കണ്ടുകൊള്ളട്ടേ?

നാരദൻ—ജാബ്ബവാന്റെ കൂടെ പോയ്ക്കൊള്ളൂ. പക്ഷെ ഇനിമേലിൽ പാറക്ക് ഇപ്പറം വരുതത്. പലേ ആളുകളും പുഷ്പം തരാം, പൊന്നു തരാം എന്നെല്ലാം പറയും. അതു കേട്ടിട്ട് അവരുടെ കൂടെ ഒന്നും പോവരുത് കേട്ടോ.

കൈരളി—അമ്മാമേ, ഞാനൊന്നു ചിത്രം കണ്ടു കൊള്ളട്ടേ?

നാരദൻ—പോയ്ക്കാളിവാൻ പറഞ്ഞില്ലേ!

കൈളി—അമ്മാൻ ദേഷ്യപ്പെട്ടു പറയുന്നതാണ്.

നാരദൻ—അല്ല, പോയ്ക്കാളി. ജാബ്ബാവാന്റെ കൂടെ പോയതുകൊണ്ടു അച്ഛൻ ദേഷ്യപ്പെടുകയില്ല. പോയി വേഗം തിരിച്ചുവരണം, കേട്ടോ.

ജാബ്ബാവാൻ കൈളിയെ എടുത്തുകൊണ്ടു കാട്ടിലേയ്ക്കു പോകുന്നു.

കൈളി—ഞാൻ ഇപ്പോൾ എല്ലാ മരങ്ങളെക്കൂടെ വലിപ്പമുണ്ട്. അതാ, അതാ, ആ പൂ ഒന്നു പഠിച്ചോട്ടേ?

ജാബ്ബാവാൻ നീല്ക്കുന്നു. കൈളി പുഷ്പം പഠിയ്ക്കുന്നു.

കൈളി—ഈ കാട്ടിൽ എന്താണ് യാതൊരു ശബ്ദവും ഇല്ലല്ലോ.

ജാബ്ബാവാൻ—ഇത് കേളീവനമാണ്. ഇവിടെ യാതൊരു ജന്തുവും വരികയില്ല.

കൈളി—ഇവിടെ ആരുമില്ലേ?

ജാബ്ബാവാൻ—ഇവിടെ ഹനമാൻ എന്ന ശ്രീരാമഭക്തൻ വസിച്ചുവരുന്ന സ്ഥലമാണ്.

കൈളി—ഇവിടെ ഹനമാനെ കാണുന്നില്ലല്ലോ.

ജാബ്ബാവാൻ—ഇപ്പോൾ കാണുകയില്ല. ഈ സമയം അയാൾ ജപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരിക്കും.

കൈളി—ആരാണ് ഹനമാൻ?

ജാബ്ബാവാൻ—ഹനമാൻ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ടവരിൽവെച്ച ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠനായ ഒരാളാണ്. ശ്രീരാമന്റെ ഏറ്റവും വലിയ ഭക്തനാണ്. രാവണനായുള്ള യുദ്ധത്തിൽ ജയം നേടിയത് അയാൾക്കുള്ള ശക്തികൊണ്ടാണെന്നു പറയണം.

കൈരളി—അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ എവിടെയാണ്?

ജാംബവാൻ “അദ്ദേഹം ഈ കള്ളിവനത്തിൽ കരിടത്ത്” ഇരിയ്ക്കുകയായിരിയ്ക്കും. എപ്പോഴും രാമനാമം ജപിച്ചുകൊണ്ടിരിയ്ക്കുകയാണ്. ഇതാ, എന്റെ ഗൃഹയിൽ എത്തിപ്പോയി. വലിയ ഇരുട്ടായിരിയ്ക്കും. ഭയപ്പെടരുത്” എന്നു പറഞ്ഞു ഗൃഹയിലേയ്ക്കു പോകുന്നു.

“ഇതിൽ ഇരുട്ടൊന്നും ഇല്ലല്ലോ. നല്ല വെളിച്ചം. എന്നെ നിലത്തു വെയ്ക്കൂ. ഞാൻ എല്ലാ സ്ഥലവും നോക്കി കണ്ടുകൊള്ളട്ടെ” എന്നു പറഞ്ഞു കൈരളി നിലത്തിറങ്ങുന്നു. ആ ഗൃഹയിൽക്കൂടി കടന്നു കടന്നു.

കൈരളി—ഇതാ ഒരു പൂങ്കാവ്. അയ്യോ, എന്തു മാതിരി പുഷ്പങ്ങളാണ്! ഞാൻ കരേ അറത്തോട്ടേ?

ജാംബവാൻ—എത്ര വേണമെങ്കിലും അറത്തു കൊൾക.

ജാംബവാൻ കരേ പഴങ്ങൾ ഒരു തളികയിലാക്കി കൈരളിയ്ക്കു കൊടുക്കുന്നു.

ജാംബവാൻ—ഇതാ, ഇത് നല്ല പഴങ്ങളാണ്. വേണ്ടത്ര കഴിച്ചോളൂ.

കൈരളി പുഷ്പങ്ങളുടെ ഇടയിൽക്കൂടി അങ്ങും ഇങ്ങും ഒരു ചിത്രശലഭത്തിന്റെ മാതിരി പോയ്ക്കൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്നു. “അയ്യോ, ഒരു കൊട്ട ഉണ്ടെങ്കിൽ എനിക്ക് പുഷ്പങ്ങൾ നിറയ്ക്കാമായിരുന്നു.”

ജാംബവാൻ—ഞാൻ പുഷ്പങ്ങളെ ഒരു കൊട്ടയിലാക്കിത്തരും. വാ, കരേ പഴങ്ങൾ കഴിയ്ക്കൂ.

കൈരളി—ഞാൻ ഇപ്പോൾ വരാം. ഈ പുഷ്പങ്ങളുംകൂടി പഠിച്ചോട്ടേ.

പിന്നെയും കൈരളി പുഷ്പങ്ങൾ അടുത്തുകൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്നു. ജാബ്ബവാൻ വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടി തന്റെ വിരലുകൾകൊണ്ടു കണ്ണിന്റെ പോളകൾ പൊക്കിപ്പിടിച്ച് കൈരളിയെ നോക്കി ആനന്ദിയ്ക്കുന്നു. കരേ കഴിഞ്ഞു ജാബ്ബവാന്റെ അടുത്തു വന്നു പഴങ്ങൾ കരേ കഴിച്ചതിന്നു ശേഷം “ഇനി ചിത്രങ്ങൾ” എന്നു പറഞ്ഞു അവിടെനിന്നും ഓടുന്നു. ചിത്രങ്ങളുള്ള സ്ഥലത്തു പോയി ജീവനില്ലാത്ത വിഗ്രഹത്തിന്റെ മാതിരി ഓരോ ചിത്രത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ചെന്നു നില്ക്കുന്നു. ശബ്ദവും അനക്കവും ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് ജാബ്ബവാൻ പിന്നെയും കൈകൊണ്ടു കണ്ണു തുറന്നുനോക്കുന്നു. കൈരളി ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം കണ്ടിട്ട് കരഞ്ഞുകൊണ്ടു ജാബ്ബവാന്റെ മടിയിൽ കവിഞ്ഞുവീണു കരയുന്നു.

ജാബ്ബവാൻ—എന്താണ് കഞ്ഞിന്ന് ഇത്ര മനസ്സാപം വരുത്തിയ ചിത്രം? എവിടെ?

കൈരളി—അമ്മാമൻ എനിയ്ക്ക് പാട്ട് പാടിത്തരുന്ന ചിത്രമാണ് ആ അവസാനത്തിൽ കണ്ടത്. ആ പാട്ടു പാടുമ്പോൾ എല്ലാം എനിയ്ക്ക് കരച്ചിൽ വരാറുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു കരഞ്ഞതാണ്.

ജാബ്ബവാൻ—അത് പറഞ്ഞപ്പഴാണ് കാമീച്ചത്. നമുക്കു വീട്ടിലേയ്ക്കു പോകാം. അമ്മാമൻ വല്ലാതെ പരിഭ്രമിയ്ക്കും.

കൈരളി—പോകാം. ജാബ്ബവാൻ അവിടെ വരില്ലേ? ഈ ഗൃഹയിൽത്തന്നെ എങ്ങിനെയെന്ന് താമസിയ്ക്കുന്നത്?

ജാബ്ബവാൻ—ഇനി ഞാൻ പുറത്തേയ്ക്കൊന്നും വരില്ല. എന്റെ കാലമെല്ലാം കഴിഞ്ഞുപോയി. ഇനി കൈരളിയെപ്പോലെയുള്ള കഞ്ഞുകൾക്കുള്ള കാലമാണ്. ഞാൻ വളരെ വയസ്സുനായിപ്പോയി.

നടക്കാനുംകൂടി സാധിക്കില്ല. കണ്ണു കാണുന്നില്ല. ഇനി എന്നെക്കൊണ്ടെന്താണ് പ്രയോജനം? ഞാൻ ഇനി ഗുഹാമാഗ്ഗം അടച്ച രാമനാമം ജപിച്ചുകൊണ്ടു ഇതിന്നകത്ത് ഇരിക്കാം. ഇനി എന്നെ ആർക്കും ആ വശ്യമില്ല.

കൈരളി—അയ്യോ, അതു പറയണ്ട. ഞാൻ ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ കൈ വരും.

ജാംബവാൻ—അതെന്നിരിക്കിലും കഞ്ഞി. നീ ഭാഗ്യവതിയായിട്ട് അധികകാലം ജീവിച്ചിരിക്കട്ടേ.

പെട്ടെന്നു നാരദൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

കൈരളി—ഇതാ, അമ്മാമൻ വന്നിരിക്കുന്നു. ജാംബവാൻ എഴുന്നോറ് നമസ്കരിക്കുന്നു.

നാരദൻ—കൈരളി ഇതു നേരമായിട്ട് വരാഞ്ഞിട്ട് ഞാൻതന്നെ പുറപ്പെട്ടതാണ്.

കൈരളി—അമ്മാമേ, ഇവിടെ നല്ല ചിത്രങ്ങളുണ്ട്. കാണണ്ടേ?

നാരദൻ—ഞാൻ ഇതെല്ലാം മുമ്പ് കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ആട്ടെ, ഇനി നമുക്ക് പോകാം.

കൈരളി—പുഷ്പങ്ങൾ എടുക്കണ്ടേ?

നാരദൻ—അതും ഞാനെടുക്കാം. വേദം വല്ലതും ഉണ്ടോ?

കൈരളി—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) ഇല്ല. നമുക്കു പോവാം.

രണ്ടുപേരും ജാംബവാനോടു യാത്ര പറഞ്ഞു പോകുന്നു.

രംഗം 4

ഭാഗ്യവരാമൻ വിലപറുക്കത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ വെച്ചു താപസന്മാരെയും മറ്റും വിട്ടു നരകപാശത്തി

നേയും അന്വേഷിച്ചു നടന്നുപോകുന്നു. കരേളം നടന്നതിനുശേഷം നാലുഭാഗത്തും നോക്കീട്ട് ഒരു ഗുഹയുടെ യാതൊരു അടയാളവും കാണാത്തതുകൊണ്ട് പിന്നെയും നടക്കുന്നു. “ഇതെന്തെങ്കിലും തോല്പിസ്സുവാൻ വേണ്ടി ദേവേന്ദ്രൻ ചെയ്തതായിരിയ്ക്കുമോ? അങ്ങിനെയാവാൻ തരമില്ല. വസീഷ്ടമഹർഷി ഈ കായ്ത്തിൽ ഉള്ളതുകൊണ്ട് ഇതിൽ ചതിയൊന്നും ഉണ്ടായിരിയ്ക്കാൻ തരമില്ല. ഇവിടെ മുഴുവനും സമനിരപ്പായ ഒരു സ്ഥലമാണല്ലോ കാണുന്നത്. ഒരു ഗുഹയുടെ അടയാളംപോലും കാണാനില്ലല്ലോ. അതാ, കരേ അകലെയായി ഒരു വൃക്ഷക്കൂട്ടം കാണുവാനുണ്ട്. അതിലും പോയി കന്നു പരിശോധിയ്ക്കാം.

“മരങ്ങളുടെ ഇടയിൽക്കൂടി ഒരു വലിയ കെട്ടിടം കാണുന്നു. തീർച്ചയായും ഇതല്ല വഴി. വലുതായിരിയ്ക്കുന്ന ഒരു കെട്ടിടമാണല്ലോ കാണുന്നത്. തിരിച്ചുപോയി രണ്ടാമതും അന്വേഷിച്ചാലോ? അതു വേണ്ട. ഒരു കായ്ത്തിനുവേണ്ടി പൊങ്ങപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് മടങ്ങുവാൻ വിചാരിയ്ക്കുന്നില്ല. അതാ, പുത്തോട്ടങ്ങളും കാണുന്നുണ്ട്. അനവധി പുഷ്പങ്ങൾ വികസിച്ചിരിയ്ക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷെ ആ പുഷ്പങ്ങളെല്ലാം വാസനയില്ലാത്തവയാണ്. കാരാ? ആ ഭാഗത്തുനിന്നു ഇങ്ങട്ടാണ് അടിയ്ക്കുന്നത്. പുഷ്പത്തിന്റെ വാസന ലേശംപോലുമില്ല. വാസനക്കു പകരം ഒരു ദർശനവുംകൂടി വരുന്നുണ്ടല്ലോ. ഏതെങ്കിലും അവിടത്തോളം പോയി അന്വേഷിക്കാം.” ഭാഗ്വതരാമൻ നടന്നു പുത്തോട്ടത്തിൽ എത്തുന്നു. സ്ഥലം വിജനമായി കാണുന്നു. ആ പുഷ്പങ്ങളിൽനിന്നു വരുന്ന വാസന ദൃശ്യമായിത്തീരുന്നു. അവിടെയുള്ള വായു ശ്വസിയ്ക്കുമ്പോൾ ശ്വാസം മുട്ടിപ്പോകുന്നമാതിരി തോന്നിയതുകൊണ്ടു ഭാഗ്വതരാമൻ തന്റെ

ശ്വാസത്തെ ബന്ധനം ചെയ്യുന്നു. പിന്നെയും പുത്തോട്ടത്തിൽക്കൂടി നടന്നു തന്റെ മുഖിൽ കണ്ട കെട്ടിടത്തിന്റെ മുഖിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു.

“ഇവിടെയും ആരെയും കാണുന്നില്ലല്ലോ.”

പെട്ടെന്നു ഒരു ദീനശബ്ദം കേൾക്കുന്നു. ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കേണ്ട നിന്നശേഷം ഗൃഹത്തിന്റെ ഉള്ളിലേയ്ക്കു പ്രവേശിക്കുന്നു. കടന്നുചെല്ലുന്ന മുറിയിൽ വളരെ ലാവണ്യവതിയായ ഒരു സ്ത്രീ ഇരിക്കുന്നതായി കാണുന്നു. ഭാഗ്യാവരാനെ കണ്ട ഉടനെ ആ സ്ത്രീ: “പ്രഭോ, എന്നെ രക്ഷിക്കൂ. അയ്യോ, ഇവിടുത്തേക്കു എന്തിൽ ദയവുണ്ടാവണം!”

ഭാഗ്യാവരാനു—നിങ്ങളുടേ ആരാണു്?

സ്ത്രീ—അയ്യോ, ഞാൻ നരകപാശത്തിന്റെ കയ്യിൽപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. എന്നെ ഇവിടെ പിടിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു ഇവിടെ കെട്ടിയിട്ടിരിക്കുകയാണ്. എന്തിനാ? ഇവിടെനിന്നു അനങ്ങുവാൻപോലും നിവൃത്തിയില്ല. ദയ വീചാരിച്ചു എന്നെ ഇതിൽനിന്നു രക്ഷിക്കണം.

ഭാഗ്യാവരാനു—നരകപാശം എവിടെ?

സ്ത്രീ—എവിടെയോ പുറത്തു പോയിരിക്കുകയാണ്. നല്ല സമയത്താണ് ഇവിടുന്നു ഇവിടെ എത്തിയത്. അയ്യോ, വേഗം അടുത്തു വന്നു എന്നെ അഴിച്ചുവിടണം.

ഭാഗ്യാവരാനു സ്ത്രീയുടെ അടുത്തു ചെല്ലുന്നു. ഉടനെത്തന്നെ ആ സ്ത്രീ ഭാഗ്യാവരാനെ കഴുത്തിൽ കെട്ടിപ്പിടിക്കുന്നു. സ്ത്രീയുടെ കാമനേത്രങ്ങൾ ഭാഗ്യാവരാനെ കണ്ണുകളിലേയ്ക്കു റുഷ്ടി പതിപ്പിക്കുന്നു. മുഖം ഭാഗ്യാവരാനെ മുഖത്തോടു അടുപ്പിക്കുന്നു. പലവിധമായ സൗരഭ്യങ്ങൾകൊണ്ടു ഭാഗ്യാവരാനെ ശിരസ്സിനുചുറ്റും ഘോരം ചെയ്യുന്നു. പെട്ടെന്നു പരശുരാ

മന്നു കാഴ്ച മനസ്സിലാവുന്നു. തന്റെ തപോബലത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടതായ ഒരു മഹാഗ്നി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുറ്റും പ്രകാശിക്കുന്നു. സ്രീ ചൂടു സഹിയ്ക്കാൻ വയ്യാതെകണ്ട് തന്റെ രൂപം പെട്ടെന്നു മാറി നരകപാശമായിത്തീരുന്നു. ഒരു നൂറു തലയുള്ള ഭയങ്കരസർപ്പം പരശുരാമന്റെ കഴുത്തിൽ ചുറ്റുന്നു. അതിന്റെ രണ്ടു ഭാഗത്തായി, രണ്ടു കൈകളുടെ സ്ഥാനത്തായി, രണ്ടു ഭയങ്കരസ്വരൂപങ്ങളുണ്ടായിവരുന്നു. അട്ടഹാസങ്ങളോടെ പരശുരാമന്റെ ദേഹമാസകലം കെട്ടിവരിയുന്നു.

പെട്ടെന്നു “അച്ഛാ, അച്ഛാ” എന്ന കൈരളിയുടെ ശബ്ദം തന്റെ പെവീയിൽ കേട്ടതനുസരിച്ചു ഭാഗ്ഗവതാമൻ തന്റെ സ്ഥൂലദേഹത്തെ വെടിഞ്ഞു ഹിമവൽപാർശത്തിലേയ്ക്കു പോകുന്നു. പരശുരാമൻ അനക്കമില്ലാതെ നരകപാശത്തിന്റെ കെട്ടിൽപ്പെട്ടു കിടക്കുന്നു.

സ്രീ “ഇതുതന്നെയാണു്” എന്നോടെതിർന്ന ശതകൂടം വരുന്ന ഗതി. പക്ഷെ ഇതു എളുപ്പത്തിൽ പിടികിട്ടുമെന്നു ഞാൻ ഉഘിച്ചില്ല. ദേഹത്തിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ട ചൂടു് എന്നെ ഭസ്മീകരിയ്ക്കുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചുവെങ്കിലും എന്റെ മായകരമായ മേ കത്തിക്കുറിഞ്ഞുപോയുള്ളു. ഇയ്യോം വല്ലാത്ത ബ്രഹ്മചാരിതന്നെ. ഇദ്ദേഹം ആരായിരിയ്ക്കാം? പരമശിവനാകവാൻ തരമില്ല. പരമശിവൻ എന്നിങ്ങുതീരായി വരില്ല. ദേവേന്ദ്രനല്ല. ദേവേന്ദ്രനാണെങ്കിൽ ഞാൻ കഴുത്തിൽ പിടിച്ച സമയം എന്റെ കയ്യിൽ പെട്ടുമായിരുന്നു. മഹാവിഷ്ണുവും ആവാൻ തരമില്ല. ഇദ്ദേഹം ഇനിയും മരിച്ചിട്ടില്ല. എന്റെ വിഷവായു തട്ടി ഭസ്മമാകാത്ത ഇയ്യോം ആരായിരിയ്ക്കാം? ഏതെങ്കിലും കയ്യും കാലും കെട്ടിക്കിടക്കട്ടെ.”

എന്നു പറഞ്ഞു പരശുരാമന്റെ ദേഹം മുഴുവനും പാമ്പിന്റെ വളയങ്ങളെക്കൊണ്ടു ചുറ്റി ദേഹത്തെ മിന്നലിന്നമാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു.

രംഗം 5

കൈരളിയും നാരദനും.

നാരദൻ—നീ അച്ഛനെ വിളിച്ചു, ഇല്ലേ?
കൈരളി—അത് അമ്മാമൻ ഇങ്ങിനെ അറിഞ്ഞു?

നാരദൻ—നീ സംസാരിക്കുന്നത് കേട്ടിട്ട്.

കൈരളി—അതെന്താണ്? എനിക്ക് അച്ഛനോടു സംസാരിച്ചുകൂടേ? എനിക്ക് അച്ഛനെ കാണണം എന്നു തോന്നിയാൽ ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്യുക? എനിക്കിന്നു അച്ഛനെ കാണാത്തതുകൊണ്ടു കരച്ചൽ വന്നു.

നാരദൻ—കഷ്ടം കട്ടി. ഞാൻ പറയുന്നത് കേൾക്കൂ. നീ അച്ഛനെ ഇങ്ങിനെ നിന്റെ അടുക്കൽ വരുത്തിയാൽ അച്ഛനു വല്ല അപകടവും വന്നേക്കാം.

കൈരളി—അയ്യോ, അതെങ്ങിനെയാണ്?

നാരദൻ—അച്ഛൻ വല്ല കാട്ടാളന്മാരോടും യുദ്ധം ചെയ്യുന്ന സമയം നീ അച്ഛനെ വിളിച്ചാൽ അച്ഛനു പിന്നെ യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കയില്ല. അച്ഛനെ അവർ കൊന്നുകളഞ്ഞാലോ!

കൈരളി—അയ്യോ, ഇനി ഞാൻ വിളിക്കയില്ല. ഇപ്പോൾ വിളിച്ചതുകൊണ്ടു അച്ഛനു വല്ലതും പറ്റിയിരിക്കുമോ? അയ്യോ, ഇനി ഞാൻ വിളിക്കയേ ഇല്ല.

നാരദൻ—ഇപ്പോൾ ഞനും പറ്റിയിരിക്കയില്ല. പക്ഷെ, നീ എന്തിനാണ് ഇങ്ങിനെ വിളിക്കുന്നത്?

കൈരളി—അമ്മാമൻ എനിക്ക് വേണ്ടത്ര പാട്ടു പാടിത്തരാം എന്നു പറഞ്ഞിട്ടല്ലേ ഞാൻ അമ്മാമന്റെ കൂടെ നിന്നത്. അമ്മാമൻ ഇന്ന് അഞ്ച് പാട്ട് മാത്രമല്ലേ പാടിയുള്ളൂ.

നാരദൻ—എനിക്ക് എപ്പോഴും പാട്ടു പാടിയിരുന്നാൽ മതിയോ കട്ടി? എനിക്ക് വേറെയും പ്രവൃത്തിയില്ലേ?

കൈരളി—എന്നാൽ പിന്നെ അമ്മാമൻ എന്തിനാണ് പറഞ്ഞു?

നാരദൻ—നീ ഇത്രയധികം പാട്ടു പാകാൻ പറയുമെന്നു ഞാൻ കരുതിയിരുന്നില്ല. അഞ്ച് പാട്ടിലധികം ആരെക്കൊണ്ടും പാടുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

കൈരളി—പത്തു പാട്ടു വെറൊരാൾക്കു എനിക്ക് പാടിത്തന്നുവല്ലോ.

നാരദൻ—നീ പിന്നെയും കാട്ടിൽ പോയി ഇല്ലേ? ഞാൻ നിന്നോടു ചോദിക്കുന്നത് എത്ര പ്രാവശ്യം പറഞ്ഞു. ഇനി വല്ല കാട്ടാളന്മാരും പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോവൂ.

കൈരളി—ആ കാട്ടിലുള്ള ആൾ എന്നെ സഹായിക്കും.

നാരദൻ—നീ, ജാംബവാനെക്കൊണ്ടല്ലേ സംസാരിക്കുന്നത്?

കൈരളി—അല്ലയോമേ, വേറൊരാൾ. ആ കടളീവനത്തിൽ ഇരിക്കുന്നില്ലേ രാൾ.

നാരദൻ—നീ, ഹനുമാരെ കണ്ടുവോ?

കൈരളി—അതു ഹനുമാരോ, എന്തോ! എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. എനിക്ക് പഴങ്ങാൻ തന്നു. പാട്ടും പാടിത്തന്നു.

നാരദൻ—പാട്ടു പാടിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് ഹ

നമാരാവാൻ തരമില്ല. ഹനുമാൻ പാട്ടുപാടിയാൽ വളരെ വിശേഷമായിരിക്കും!

കൈരളി—അമ്മാമന്റെ പാട്ടിലും എത്രയോ ഭംഗിയായി പാടും.

നാരദൻ—ആട്ടെ, നമുക്കു അതിനെപ്പറ്റി പിന്നെ ആലോചിക്കാം. നീ പോയി കളിച്ചുവന്നു ഭക്ഷണം കഴിക്കൂ.

“ഓ, പോയി കളിച്ചുവരാം.” എന്നു പറഞ്ഞു കൈരളി ഓടിപ്പോകുന്നു.

നാരദൻ—ഞാൻ ഏതാത് വലിയൊരു ഭാരം തന്നെ. എനിക്ക് ഒരു സ്ഥലത്തും പോകുവാൻ കഴിയുന്നില്ലല്ലോ. ആട്ടെ പരശുരാമൻ വേഗം വരാതിരിയ്ക്കയില്ല. ഈ കുട്ടിയെ ദേവലോകത്തു കൊണ്ടു പോയി ആക്കിയാലോ? പരശുരാമനോട് ചോദിക്കാതെ തരമില്ല. ആട്ടെ കൈരളി കളിച്ചുവരുന്നതിന്നുമുമ്പ് ഒരു ബ്രഹ്മലോകത്തു പോയി വന്നുകളയാം. കൈലാസത്തിലേയ്ക്കുള്ള പോക്കു കൈരളി ഉറങ്ങുന്ന സമയമാക്കിക്കളയാം.

നാരദൻ മാറുന്നു.

രംഗം 6

വിലപറുക്കും.

വസിഷ്ഠൻ—ഇതെന്താണ് ഭാഗ്യവരാമൻ പോയിട്ട് രണ്ടുമുന്ന് ദിവസമായല്ലോ. ഇനി മടങ്ങിവരാത്തതെന്തായിരിയ്ക്കും? നമുക്ക് എല്ലാവർക്കുംകൂടി കന്നു പോയി നോക്കിയാലോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—വീരോധമില്ല. അതിനേയും തേടി പാതാളത്തിലോ മറ്റോ പോയിക്കാണുമോ എന്നാണ് സംശയം.

വസീഷ്ഠൻ—എന്തായാലും നാം അദ്ദേഹത്തിനെ കണ്ടെത്തുന്നതുവരെ പോകുകതന്നെ.

എല്ലാവരും പോകുന്നു.

വസീഷ്ഠൻ—ജ്ഞാതാ, ഇതുതന്നെയാണു് വഴി. ജ്ഞാതാ, ഭാഗ്വതരാമന്റെ കാലടികൾ നിലത്തു പതിഞ്ഞു കണ്ടില്ലേ? ജ്ഞാതാ, ഈ വഴി ഗുഹയിലേയ്ക്കാണ് പോകുന്നതു്. വെളിച്ചവും കാഞ്ഞുവരുന്നുണ്ടല്ലോ.

“അതുകൊണ്ടു് തരക്കേടില്ല. എന്റെ കയ്യിൽ വളമുണ്ടു്. അതു് നമുക്കു് വേണ്ടതു വെളിച്ചം തരും.” എന്നു പറഞ്ഞു ദേവേന്ദ്രൻ വളം പുറത്തെയ്ക്കുകുന്നു.

വസീഷ്ഠൻ—ഭാഗ്വതരാമൻ ഇതിൽക്കൂടി പോയതു് അത്യാശ്ചര്യംതന്നെ. ഇവിടുന്ന് അദ്ദേഹത്തിനെ വല്ലാതെ ഉപദ്രവിച്ചു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാനെന്നാണു് ചെയ്യേണ്ടുന്നതു്? ഭാഗ്വതരാമനെല്ലെങ്കിൽ ശ്രീനാരായണൻതന്നെ ഈ നരകപാശത്തിനെ കൊല്ലുവാനായി പുറപ്പെടണം.

വസീഷ്ഠൻ—ഇവിടുന്ന് നരകപാശത്തിനെ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—ഒരു പ്രാവശ്യം കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. ഒരു ദിവസം ദേവലോകത്തു വന്നു എന്റെ കര പശുക്കളെയും പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോയി. എന്തുതന്നെ ആയുധങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചിട്ടും ഫലമുണ്ടായില്ല. അതിന്റെ അടുത്തു ചെന്ന കിങ്കരന്മാരെല്ലാം വിഷവായു തട്ടി ഭസ്മമായിപ്പോയി. അതിന്നു നാലു തലകൾ ഉണ്ടു്. ഒന്നാമത്തെ തല ഒരു മനുഷ്യസ്ത്രീയുടേതു്. അതിന്റെ വാലും ഒരു തലതന്നെ. വാൽ ഒരു നൂറുതലയുള്ള ഒരു കൃഷ്ണസപ്തമാണു്. സ്ത്രീയുടെ ഇരുഭാഗത്തും ആയുധപാണികളായ രണ്ടു രാക്ഷസന്മാരുണ്ടു്. അവർക്കു് കാരോരുത്തർക്കും യുദ്ധം ചെയ്യുവാനും സാധിയ്ക്കും.

വസിഷ്ഠൻ—ഇതിന്റെ ഉത്ഭവം എങ്ങിനെയാണു്?

ദേവേന്ദ്രൻ—നാഗപാശം നാഗാസുരനെ കൊന്നതിന്നുശേഷം പരമേശ്വരന്റെ വാഹനമായി വളരെക്കാലം ഇരുന്നു. അതിന്നുശേഷം ദേശാടനത്തിന്നു പുറപ്പെട്ട സിംഹമുദപീഠിൽ പോയി. അവിടെ വെച്ചു ഈ നരകപാശം ഉണ്ടായി. പിന്നെ ഗന്ധനമായി യുദ്ധം നടന്നു. തോല്പു പറ്റിയപ്പോൾ ഈ നരകപാശത്തിനെയുംകൊണ്ടു പാതാളത്തിൽ പോയി. മകനായ നരകപാശത്തിനെ മഹിൽരാവണന്റെ വശം ഏല്പിച്ചു കൈലാസത്തിലേക്കു പോയി. മഹിൽരാവണൻ മരിച്ചതിന്നുശേഷം പാതാളം ഉപേക്ഷിച്ചു ഭൂമിയിലേക്കു വന്നു ഈ ഗുഹയിൽ താമസവുമാക്കി.

വസിഷ്ഠൻ—എന്തോ ഒരു വല്ലാത്ത ദുർഗ്ഗന്ധം വരുന്നല്ലോ. നമുക്കു ശ്വാസം കെട്ടിനിൽക്കുന്നതാണു് നല്ലതു്. നരകപാശം അടുത്തുള്ള സ്ഥലത്തു എത്തിത്തുടങ്ങിയിരിയ്ക്കുന്നു എന്നാണു് തോന്നുന്നതു്.

ദേവേന്ദ്രൻ—എനിക്ക് മുമ്പോട്ടു് വരാൻ ധൈര്യമില്ല. ഇവിടുന്ന് താപസനാണു്. ഇവിടുത്തെ തപോബലംകൊണ്ടു ഇവിടുത്തെനേക്കു് അതിന്റെ വീക്ഷത്തിന്നു ശക്തിയില്ല. പക്ഷെ എന്റെ കാര്യം അങ്ങിനെയല്ല.

വസിഷ്ഠൻ—പോകേണ്ട. നോക്കു അതാ കണ്ടില്ലേ? മഹാകഷ്ടതന്നെ. ഭാഗ്ഗവതമനെ നാം വെറുതെ കൊല്ലിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്നു ഇപ്പോൾ വാൽകൃമാണെന്നു നാം ഓർമ്മിക്കേണ്ടതായിരുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—അതാ കണ്ടു. അതാ, ഭാഗ്ഗവതമൻ മരിച്ചുകിടക്കയാണെന്നാണു് തോന്നുന്നതു്. ക

ണ്ണുചിരിയ്ക്കുന്നു. ദോമാസകലം ചുറ്റിക്കിടക്കുന്നു. അതാ കണ്ടില്ലേ?

വസീഷ്ഠൻ—ഇല്ല, ഇല്ല. ഭാഗ്യാവരാനെ മരിച്ചിട്ടില്ല. എന്തോ ഒരു മോഹാലസ്യത്തിൽപ്പെട്ട കിടക്കുകയാണ്. ഇപ്പോൾ ഉണരും.

പെട്ടെന്നു പരശുരാമന്റെ കണ്ണുകൾ തുറന്നുവരുന്നു. മുഖത്ത് ആകുപ്പാടെ ഒരു ദിവ്യതേജസ്സു പരക്കുന്നു. ആ വളയങ്ങളിൽക്കൂടി രണ്ടു കൈകളും വലിച്ചെടുക്കുന്ന സമയം ഇരുഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും രണ്ടു മഹാരാജസന്മാർ ആയുധങ്ങൾകൊണ്ടു പരശുരാമന്റെ തലക്കു വെട്ടുന്നു. പെട്ടെന്നു രണ്ടു രാജസന്മാരുടെയും തലകൾ പരശുരാമന്റെ കയ്യിൽപ്പെട്ടു. സഹിസ്തവയ്ക്കുതെ നില്പവിളിച്ചുകൊണ്ടു നരകപാശം പരശുരാമന്റെ കാല്പുൽ നമസ്കരിച്ചു മാപ്പിന്നപേക്കിയ്ക്കുന്നു.

നരകപാശം—പ്രഭോ, എന്നെ കൊല്ലരുതേ! ഞാൻ ഇവിടുത്തെ ഭൃത്യനാണ്. മാപ്പതന്നു രക്ഷിയ്ക്കണം.

പരശുരാമൻ—നന്ദിനി എവിടെ?

നരകപാശം “നന്ദിനിയെ അടിയൻ ഇപ്പോൾ കൊണ്ടുവരാം” എന്നു പറഞ്ഞു നന്ദിനിയെ കൊണ്ടുവന്നു പരശുരാമന്റെ കൈവശം ഏല്പിയ്ക്കുന്നു. പരശുരാമൻ നന്ദിനിയെ ദേവേന്ദ്രന്റെ വശം കൊടുക്കുന്നു.

പരശുരാമൻ—ഇനിമേൽ നീ ഈ സ്ഥലത്ത് ഇരിയ്ക്കരുത്.

നരകപാശം—ഇല്ല. ഞാൻ ഇനിമേൽ ഇവിടെ ഇരിക്കയില്ല. സമുദ്രത്തിൽ പോയി വസിയ്ക്കുവാനാണ് തീർച്ചപ്പെടുത്തിയത്. പക്ഷെ ഇവിടത്തേയ്ക്ക്

എന്നെക്കൊണ്ടു വല്ലതും ആവശ്യമുള്ളപക്ഷം എന്നെ മനസ്സിൽ വിചാരിച്ചാൽ ഉടനെ അടുത്തുണ്ടാവും.

പരശുരാമൻ—ആട്ടെ. ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ ഞാൻ വിളിയ്ക്കാം.

നരകപാശം പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇവിടുന്ന് ചെയ്തതന്ന ഉപകാരത്തിന്നു ഞാൻ വളരെ നന്ദിയുള്ളവനാണ്. ഇവിടത്തേയ്ക്ക് എന്നെക്കൊണ്ടു എന്ത് കാര്യമെങ്കിലും വേണമെങ്കിൽ ഞാൻ ചെയ്തതനുവാൻ ഒരുക്കമാണ്.

എല്ലാവരും പിരിയുന്നു.

രംഗം 7

ഭാഗ്യാവതാമൻ യാത്ര പോകുന്ന സമയം ആത്മഗതം.

“ഞാൻ ആയുവർത്തിന് അടുത്തെത്താനായി എന്നാണ് തോന്നുന്നത്. ആ കാണുന്ന പർവ്വതം തീർച്ചയായും ഹേമകൂടമായിരിക്കണം. അസ്മയസുയ്ക്കന്റെ രശ്മികൾ തട്ടി ആ പർവ്വതം ഒരു വലിയ അഗ്നിശ്വേദപോലെ മിന്നിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതിൽ സ്വപ്നം വിളങ്ങിക്കിടക്കുന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കണം ഇങ്ങിനെ ശോഭിക്കുന്നത്. അതിന്റെ ഇടത്തുഭാഗത്തായി അതാ വേറൊരു കൂട്ടം പർവ്വതങ്ങളും കാണുന്നു. അതിന്റെ കൊടുമുടികൾ ഒഴിച്ചു ബാക്കിയെല്ലാം അന്ധകാരമയമായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. ആ രണ്ടു പർവ്വതങ്ങളുടേയും മദ്ധ്യത്തിലായിരിക്കും ആയുവർത്തി കിടക്കുന്നത്. സൂര്യഃസ്മയത്തിനുമുമ്പെ അവിടെ എത്തിച്ചേരുവാൻ ശ്രമിക്കണം. ഈ കാണുന്ന ചെടികളെന്താണ്? ഓ, കരിമ്പ്, ശരിതന്നെ. ഇവിടെയുള്ളവരുടെ ഭക്ഷണം കരിമ്പുനീരാണെന്നല്ലേ പറഞ്ഞത്. മഴയില്ലാതെ എങ്ങിനെയാണ് ഈ കരി

സ്വപെടികൾ വളരുന്നത്? സ്വപ്നം ഉതകി കലിച്ചു വീഴുന്നമാതിരിയിൽ കാണുന്ന ആ വെള്ളച്ചാട്ടം കഴി കി ഈ സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം നനയ്ക്കുന്നതായിരിക്കും.”

ഈ സമയം കരിമ്പിന്റെ ഇടയിൽനിന്ന് ഒരു പുരാണമനുഷ്യൻ എഴുന്നേറ്റ് പരശുരാമന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കു വരുന്നു. ഏകദേശം 30 അടി ഉയരമുള്ള ആറു വാൽകുത്താൽ വളഞ്ഞു 15 അടി ഉയരമേ തോന്നിയ്ക്കുന്നുള്ളൂ.

പുരാണമനുഷ്യൻ—താപസശ്രേഷ്ഠാ, നമസ്കാരം. നേരം വൈകിയിരിക്കുന്നു. ഇവിടുന്നു ഈ ദിക്കിലേയ്ക്കു പുതുതായി വരുന്നതാണെന്നു ഇവിടുത്തെ മുഖഭാവംകൊണ്ടു മനസ്സിലായി. വിരോധമില്ലെങ്കിൽ എന്റെകൂടെ വന്നു ഇന്നു രാത്രി എന്റെ വീട്ടിൽ വിശ്രമിയ്ക്കാം.

പരശുരാമൻ—കൂടെ വരുന്നതിന്നു യാതൊരു വിരോധവുമില്ല. ഞാൻ അതു ഉദ്ദേശിച്ചതെന്നു ഞാൻ വേഗത്തിൽ നടന്നെത്തിയത്.

പുരാണമനുഷ്യൻ—ഞങ്ങൾ സാധാരണയായി ഭക്ഷണം കഴിച്ചുവരാറുള്ളത് കരിമ്പിന്റെ നീരാണ്. ഇവിടുത്തേയ്ക്കു് ആ ഭക്ഷണം പിടിയ്ക്കുമോ എന്നു നിശ്ചയിച്ചു. വിശേഷിച്ചു് വേദം വല്ലതും ആവശ്യമുള്ളപക്ഷം കല്പിച്ചാൽ അതു് ശരിപ്പെടുത്താം.

പരശുരാമൻ—എനിക്ക് ഭക്ഷണം യാതൊന്നും ആവശ്യമില്ല. ഭക്ഷണവും ഉറക്കം ഇല്ലാതെയാണ് ഞാൻ വളരെക്കാലമായി കഴിയ്ക്കാറുള്ളത്. അതുകൊണ്ടു് എന്റെ ഭക്ഷണത്തെപ്പറ്റി ഒട്ടുംതന്നെ ചർച്ചമില്ലേണ്ട.

ഈ സമയംകൊണ്ടു രണ്ടുപേരും ഒരു ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നുചേരുന്നു.

പുരാണമനുഷ്യൻ—പ്രഭോ, ഇതാ, ഇതെന്റെ ഭവനമാണ്. ഇവിടുത്തേയ്ക്ക് എന്താണ് ഞാൻ ഉപചാരം ചെയ്യേണ്ടുന്നത് എന്ന് വിവരമില്ല. ഭക്ഷണവും ഉറക്കം ഉപേക്ഷിച്ചു അവിടുന്ന് തീർച്ചയായും ഒരു മഹാതാപസനായിരിയ്ക്കും. സാധാരണമനുഷ്യക്ക് അതുകൂടാതെ കഴിപ്പാൻ സാധ്യമല്ല.

പരശുരാമൻ—നാരായണകടാക്ഷമുണ്ടെങ്കിൽ സാധിയ്ക്കാത്ത വല്ല കാര്യവും ഉണ്ടോ?

പുരാണമനുഷ്യൻ—ഇവിടുന്ന് പറഞ്ഞത് ശരിയാണ്. ഇവിടുത്തെ പേര് എന്താണെന്ന് അറിഞ്ഞാൽ കൊള്ളാമെന്നു മോഹമുണ്ട്.

പരശുരാമൻ—എന്റെ പേര് ഭാഗ്വതരാമൻ എന്നാണ്.

പുരാണമനുഷ്യൻ “ഭാഗ്വതരാമനോ!” എന്നു ആശ്ചര്യത്തോടെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് പരശുരാമന്റെ കാല്പാൽ നമസ്കരിയ്ക്കുന്നു. ഭാഗ്യവെ വിളിച്ചു ഭാഗ്യയോടും പരശുരാമന്റെ കാല്പാൽ നമസ്കരിയ്ക്കുവാൻ ആജ്ഞാപിയ്ക്കുന്നു. അതുപ്രകാരം ഭാഗ്യവും നമസ്കരിയ്ക്കുന്നു.

ഭാഗ്വതരാമൻ രണ്ടുപേരെയും അനുഗ്രഹിയ്ക്കുന്നു.

പുരാണമനുഷ്യൻ—“ഇവിടുന്ന് ഈ സമയത്ത് എഴുന്നള്ളിയത് ഞങ്ങൾക്ക് എത്രയോ സന്തോഷമായിരിയ്ക്കുന്നു. എന്റെ ഭാര്യ ഇടയിടയിൽ രണ്ടു കുട്ടികളെ പ്രസവിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. ഇനി ഞങ്ങൾ അധികകാലം ഇഹലോകവാസമില്ല. അതുകൊണ്ട് ഞങ്ങളുടെ കുട്ടികളെയും അനുഗ്രഹിച്ചു ഞങ്ങൾക്ക് ഉപദേശം ചെയ്യണം.

പരശുരാമൻ—ഞാൻ സന്തോഷത്തോടെ ചെയ്യും. എന്നെക്കൊണ്ടു വല്ല ഉപകാരവും ചെയ്യാൻ

സാധിയ്ക്കുന്നതിൽപരം സന്തോഷം എനിയ്ക്കും വേറെ ഒന്നുമില്ല.

ഇതിന്നിടയിൽ പരശുരാമൻ ആ സ്ഥലത്തെത്തിയിരിയ്ക്കുന്നു എന്നുള്ള വർത്തമാനം ആ ദിക്കിലൊക്കെ പരന്നു. ആളുകൾ കൂട്ടുകൂട്ടമായി വന്നുനിറഞ്ഞു. ഓരോ ആളുകൾ ഓരോ കാഴ്ചയും കൊണ്ടുവന്നു പരശുരാമന്റെ കാല്പാൽവെച്ചു നമസ്കരിച്ചുപോയി. കറച്ചു കഴിഞ്ഞ ഉടനെ പരശുരാമൻ അവരുടെ കട്ടികളെ അനുഗ്രഹിയ്ക്കുകയും മാതാപിതാക്കന്മാർക്ക് തത്പാപദേശം ചെയ്തും ചെയ്യുന്നു.

ചിരോ ദിവസം പരശുരാമൻ യാത്ര തുടങ്ങുന്നതിന് പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ആ ദിക്കിലുള്ള എല്ലാവരും പരശുരാമന്റെ ചുറ്റും വന്നുനിന്നു കറച്ചു ദിവസങ്ങൾകൂടി അവിടെ താമസിയ്ക്കണം എന്നുപേക്ഷിയ്ക്കുന്നു.

പരശുരാമൻ—ഇനി എനിയ്ക്കിവിടെ നില്ക്കുവാൻ സമയമില്ല. എന്നെക്കൊണ്ട് വിശേഷിച്ചു വല്ല കാര്യവും ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് ഞാൻ ചെയ്തതാവാൻ തക്കമാണ്.

നിവാസികൾ—ഇവിടുത്തെ ഓർമ്മയ്ക്കായി എന്നെന്നേയ്ക്കും നിലനില്ക്കുന്ന വല്ലതും ഞങ്ങൾക്ക് ഇവിടുന്നു കല്പിച്ചതനു പോകണം എന്നൊരാഗ്രഹമുണ്ട്.

പരശുരാമൻ—ഈ രാജ്യം മഴയില്ലാത്ത രാജ്യമാണെന്നു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയിരിയ്ക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് നല്ല വെള്ളം ഇവിടെ ധാരാളമായി ഉണ്ടാവാൻ തരമില്ല, അല്ലേ?

നിവാസികൾ—പ്രഭോ, അവിടുന്നു പറഞ്ഞത് ശരിയാണ്. ഇവിടെ ഞങ്ങൾക്ക് ലഭിയ്ക്കുന്ന വെള്ളം വളരെ ചീത്തയാണ്.

പരശുരാമൻ “എന്നാൽ ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തിനായി ഒരു നീരാഴി സമ്മാനിക്കാം.” എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ കാൽകൊണ്ട് ബലമായി നിലത്തു ചവിട്ടി. ഉടനേത്തന്നെ ഭൂമിയിൽനിന്നു ഒരു നീരാഴി പൊങ്ങിവന്നു മേല്പോട്ടുയർന്നു. “ഇതിലെ വെള്ളം എന്നും ഇപ്രകാരത്തിൽത്തന്നെ പ്രവഹിച്ചു കൊണ്ടിരിയ്ക്കും” എന്നു പറഞ്ഞു പരശുരാമൻ അവിടെനിന്ന് ഉടനേത്തന്നെ യാത്രയായി. അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നവർ പരശുരാമന്റെ കൂടെ കരേളം പോയശേഷം പരശുരാമന്റെ നിഷ്ഠഷ്ഠപ്രകാരം അവരുടെ രാജ്യത്തേയ്ക്കു മടങ്ങിപ്പോയി.

രംഗം 8

നാരദൻ ആത്മഗതം.

ഞാൻ കൈരളിയെക്കൊണ്ടു തോറ്റു. എത്രതന്നെ പറഞ്ഞാലും ഈ കട്ടി ഇവിടെ അടങ്ങിയിരിയ്ക്കുന്നില്ലല്ലോ. ഇപ്പോൾ എവിടെയാണ് ആ കട്ടി പോയിരിയ്ക്കുന്നത്? ദേവേന്ദ്രനു അടിയന്തരമായി കാണണം എന്നു പറഞ്ഞതുകൊണ്ടുമാത്രമാണ് ഞാൻ പോയത്. കൈരളി! കൈരളി! ഞാൻ എവിടെയാണ് തിരിയേണ്ടത്? എവിടെയാണ് ഈ കട്ടി ഒളിച്ചിരിയ്ക്കുന്നത്? ഈ പണ്ണൂശാല മുഴുവനും തിരഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു. പണ്ണുവം തേടി പോയ്ക്കാണം. (നാരദൻ പുറത്തു പോയി തിരിയുന്നു.) ഇവിടെ എങ്ങും കാണാനില്ലല്ലോ. ആ മണ്ഡപത്തിൽ പോയിക്കാണുമോ? (മണ്ഡപത്തിൽ ചെല്ലുന്നു.) ഇവിടെയും ഇല്ല. ഞാൻ എവിടെയാണ് ഇനി തിരിയേണ്ടത്? ജാംബവാന്റെ ഗുഹയിൽ പോകാനായി തരമില്ല. ജാംബവാൻ ഗുഹാമാർഗ്ഗം അടച്ചുകഴിഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു. അവളെ പുന

വിചിത്രഗൃഹയിൽക്കൂടി പോയിക്കൊണ്ടു നോക്കിക്കളയാം. (ഗൃഹയിൽ പോകുന്നു.) ഇവിടെയും ഇല്ല. വല്ലവരും പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോയിരിയ്ക്കുമോ? ഏതെങ്കിലും ഈ കാട്ടുകൾ മുഴുവനും തിരയുകതന്നെ. (ചെങ്കിടോത്തിട്ട്) അതാരാണ് പാട്ടു പാടുന്നത്? വളരെ ഭംഗിയിൽ പാടുന്നുണ്ടല്ലോ. ഇതാരായിരിയ്ക്കും? തീവ്വരായും കൈരളി അവിടെത്തന്നെ ഉണ്ടാവും. അവിടെ പോവുകതന്നെ.

നാരദൻ മെല്ലെ പാട്ടു കേൾക്കുന്ന സ്ഥലത്തേയ്ക്കു പോകുന്നു. ഒരു പാറ മാഞ്ഞുനിന്നു അവിടെ നടക്കുന്നതു നോക്കി മനസ്സിലാക്കുന്നു. അപ്പോൾ നാരദൻ കണ്ടത് ഇതായിരുന്നു:

കൈരളി ഒരു പാറമേൽ ഇരിയ്ക്കുന്നു. മടിയിൽ അനവധി കടളിപ്പഴങ്ങൾ കിടക്കുന്നു. കയ്യിൽ തോലുപൊളിച്ചു തിന്നാത്ത ഒരു കടളിപ്പഴം പൊക്കിപ്പിടിച്ചു സ്ഥിതിയിൽത്തന്നെ ഇരിയ്ക്കുന്നു. പാടുന്ന ആളെ നല്ലവണ്ണം കാണുന്നില്ല. നാരദൻ പാട്ടിൽ ലയിച്ചു കൈരളിയേയും പാടുന്ന ആളെയും താൻ വന്ന കാര്യവും താൻ നില്ക്കുന്ന സ്ഥലവും എല്ലാം മറന്നു അനങ്ങാതെ അവിടെ നില്ക്കുന്നു. പാട്ട് അവസാനിയ്ക്കുന്നതുവരെ അവിടെത്തന്നെ നില്ക്കുന്നു. പാട്ട് അവസാനിച്ചശേഷം പാടിയ ആൾ ആരാണെന്നറിവാൻവേണ്ടി ഏന്തിനോക്കുന്നു. അവിടെ ഹനുമാൻ ഇരിയ്ക്കുന്നതു കണ്ടിട്ട് വേഗം മാവിൽനിന്നു പുറത്തു വന്നു ഹനുമാന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.

ഹനുമാൻ എഴുന്നോറ് നാരദനെ അഭിവാദ്യം ചെയ്യുന്നു.

നാരദൻ—ഞാൻ കൈരളിയെ കാണാതെ വല്ലാതെ പരിഭ്രമിച്ചു അവളേയും അന്വേഷിച്ചു നടന്നു ഇവിടെ എത്തി. ഗാനം കേട്ടപ്പോൾ അതു കേട്ടും

കൊണ്ട് ആ പാറയുടെ മറവിൽ നിന്നു. ഇവിടുത്തേക്കു് ഇത്ര ഭംഗിയിൽ പാടുവാൻ കഴിയുമെന്നു വിചാരിച്ചില്ല. പാടു കേട്ടുകൊണ്ട് ഇങ്ങട്ടു് പുറപ്പെട്ടു. വല്ലവനും ഈ കട്ടിയെ പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോയിക്കാണും എന്നുതന്നെ ഞാൻ സംശയിച്ചു.

ഹനുമാൻ—ഒരു മാതിരി ആറുകൊണ്ടാണും ഈ കട്ടിയെ പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോകുവാൻ സാധിയ്ക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഇവർക്കു് നല്ലപോലെ അസ്രാഭ്യാസം വശമുണ്ടല്ലോ.

കൈരളി പുഞ്ചിരിയിട്ടുകൊണ്ട് രണ്ടുപേരുടേയും മുഖത്തു് നോക്കി.

കൈരളി—അമ്മാമൻ എന്നെ ഇട്ടേച്ചു കാടിപ്പോയപ്പോൾ ഞാൻ പോയി, അത്രതന്നെ. അമ്മാമൻ കറച്ചു കടലിപ്പഴങ്ങൾ കഴിക്കുന്നുണ്ടോ? വളരെ വിശേഷപ്പെട്ട പഴങ്ങളാണ്.

നാരദൻ—എനിക്ക് വേണ്ട. നിതന്നെ കഴിച്ചാൽ മതി. നീ എങ്ങിനെയൊണ് ഹനുമാരെ കണ്ടു പിടിച്ചത്? നീ വല്ലാത്ത കട്ടിതന്നെ. ആദ്യം ജാംബവാനെ കണ്ടുപിടിച്ചു. ഇപ്പോൾ ഇതാ ഹനുമാരെയും.

കൈരളി—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) ഞാൻ ഒരു ദിവസം ഒരു പാപ്പാത്തിയുടെ പിന്നാലെ പോയി കാട്ടിൽ പെട്ടു. പക്ഷെ ഞാൻ പിന്നാലെ പോയി പാപ്പാത്തിയെത്തന്നെ നോക്കിനോക്കി നടന്നു ഒരു മുറിക്കെട്ടിൽ വീണു. അതിൽക്കിടന്നു അനങ്ങുവാൻ വയ്യാതെ കറച്ചു നിലവിളിച്ചു. അപ്പോൾ ഈ അമ്മാമൻ വന്നു എന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തി.

നാരദൻ—അതു് വളരെ നന്നായി. വികൃതി കാട്ടിയാൽ അങ്ങിനെയൊക്കെ വരും. മുളളുകൊണ്ടു മുറിഞ്ഞില്ലേ? ഞാൻ വകറിയതുംകൂടി കണ്ടില്ലല്ലോ.

കൈരളി—വകാൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. അതെനിക്ക് ഈ അമ്മാമൻ കൈകൊണ്ടു തടവി എല്ലാം മാറ്റിത്തന്നു.

നാരദൻ—ആട്ടെ. ഇനിയെങ്കിലും നമുക്കു പോകുകയല്ലേ?

കൈരളി—ഒന്നുകൂടി കഴിഞ്ഞിട്ട്, ഒരു പാടു കൂടി കേട്ടിട്ട്. ആ വീണ ഒന്നു കൊടുക്കൂ. അതുവെച്ച് ഒന്നു പാടിക്കേട്ടതിനുശേഷം നമുക്കു പോകാം. ആ രാമമന്ത്രം കേട്ടാലും കേട്ടാലും എനിയ്ക്ക് തൃപ്തി വരുന്നില്ല.

നാരദൻ ഉപദ്രവം നടിച്ചുകൊണ്ട് വീണ നിലത്തു വെച്ചുകൊടുക്കുന്നു.

നാരദൻ—എനിയ്ക്ക് നേരം വൈകിയിരിക്കുന്നു. നമുക്കു വേഗം പോകണം.

കൈരളി—(ഹനമാനെ നോക്കി) ആ രാമമന്ത്രം ഒന്നുകൂടി.

ഹനമാൻ വീണ കയ്യിലെടുത്തു രാമമന്ത്രം പാടുന്നു. പാട്ടു തുടങ്ങിയ ഉടനെത്തന്നെ നാരദന്റെ കണ്ണിൽനിന്നു ആ നിലുന്ന സ്ഥലമെല്ലാം മറഞ്ഞുപോകുന്നു. കൈരളിയുടെ ജീവനും എല്ലാം പോയി. ഒരു വെറും സ്ട്രംഭംപോലെ കണ്ണുകൾ പടമിട്ടും ചുണ്ടുകൾ അല്പം വിടർത്തിക്കൊണ്ടും ആ മധുര ഗാനത്തിൽ ലയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഹനമാരുടെ കണ്ണുകളിൽക്കൂടി കണ്ണനീർ ഒഴുകി നിലത്തു വീഴുന്നു. ഒടുവിൽ പാട്ട് അവസാനിച്ചു. വീണ ഒരു പാറയുടെ മുകളിൽ വെച്ചു. നാരദനും കൈരളിയും ഉണരുന്നു.

നാരദൻ—ഞാൻ ഊങ്ങിപ്പോയി എന്നാണ് ഭയപ്പെടുന്നത്. ഇപ്പോൾമാത്രമാണ് ഹിമവൽപര്യംതന്നെ എനിയ്ക്ക് ദൃശ്യമായത്. പാട്ട് വളരെ കേമമായി. കൈരളി ഇവിടുത്തെപ്പറ്റി സ്മരിച്ചു

പറയാമുണ്ട്. പക്ഷെ ഇവിടുത്തെക്ക് പാട്ടിൽ ഇത്ര ജ്ഞാനം ഉണ്ടെന്നു മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു, അതു വിശ്വസിച്ചില്ല. ഇപ്പോൾ വിശ്വാസമായി.

ഹനമാർ—അത് എന്റെ യോഗ്യതകൊണ്ടാണെന്നു അവിടുന്ന് വിചാരിയ്ക്കരുത്. എന്റെ ഭഗവാനെപ്പറ്റി എന്തുതന്നെ പാടിയാലും അതു ഭംഗിയാവാതെ നിവൃത്തിയില്ല.

“ഞാൻ പിന്നെ വന്നു കണ്ടുകൊള്ളാം.” എന്നു പറഞ്ഞു പറയുകെ മുകളിൽനിന്ന് നാരദൻ വീണയെടുക്കുവാൻ ശ്രമിയ്ക്കുന്നു. പക്ഷെ സാധിയ്ക്കാതെ ആശ്ചര്യമായി നോക്കുന്നു.

നാരദൻ—ഇതെന്താ, എനിയ്ക്ക് വീണയെടുപ്പാൻ കഴിയുന്നില്ലല്ലോ!

കൈരളി—അതാതാ, ആ പാദമേൽ ഒട്ടിപ്പിടിച്ചിരിയ്ക്കുകയാണ്. പാദ ഉരുകി വെള്ളമായ സമയത്താണ് ആ വീണ അവിടെ വെച്ചത്. ഇനി അജാമൻ ഒരു പാട്ടുപാടി സ്വന്തം വീണ എടുക്കണം. ഇനി ഈ അജാമനെ ഉപദേശിച്ചുകൊ.

ഹനമാർ—എനിയ്ക്കും ഇവിടുത്തെ പാട്ട് കേട്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്.

നാരദൻ ഗാനം ആരംഭിയ്ക്കുന്നു. കന്നു പാടി കഴിഞ്ഞു. വീണയെടുക്കുവാൻ ശ്രമിയ്ക്കുന്നു. പക്ഷെ, പാദ വീണയെ വിട്ടുകൊടുക്കുന്നില്ല. എത്രതന്നെ പാട്ടുപാടിപ്പോ പാദ പുറംസ്ഥിതിയിൽത്തന്നെ ഇരിയ്ക്കുന്നതുകണ്ടിട്ട് നാരദൻ ഹനമാരെ കാല്പനമസ്കരിയ്ക്കുന്നു.

നാരദൻ—ഞാൻ ഇവിടുത്തെപ്പറ്റി മനസ്സിൽ നിസ്സാരമായി വിചാരിച്ചതുകൊണ്ടു എനിയ്ക്ക് മാപ്പുതരണം. കൊളുക്കെ യോഗ്യത ജനനംകൊണ്ടല്ല.

ഞാൻ ദേവഷിയായതുകൊണ്ട് എന്നോടു സമമായി ത്രിഭുവനത്തിലും ആരുതന്നെ ഇല്ല എന്നായിരുന്നു എന്റെ അഹംഭാവം. അത് ഇന്ന് ഇവിടന്ന് നശിപ്പിച്ചു. എനിക്ക് ശരിയായി പാടു പാടുവാൻപോലും ആരുതന്നെ ഇല്ല എന്നും എനിക്ക് അഹംഭാവമുണ്ടായിരുന്നു. അതും ഇന്നവസാനിച്ചു.

ഹനമാൻ—ഇവിടുന്നു വെറുതെ തൊറിദ്ധരിയ്ക്കുയാണ്. ഇവിടുന്നു മഹായോഗനാണ്. ഇവിടുത്തെയ്ക്ക് ജ്ഞാനം ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടല്ല. പക്ഷെ, ശ്രീരാമസ്വാമിയെപ്പറ്റി ഞാൻ വിചാരിയ്ക്കുമ്പോൾത്തന്നെ എന്റെ മനസ്സിലും. പിന്നെ പാടു പാടുമ്പോൾ അത് ബാക്കിയുള്ള എല്ലാറ്റിലും പരക്കും. അത്രമാത്രമേ ഉള്ളൂ. നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിൽ തോന്നുന്നത് കേൾക്കുന്നവരിലും പരക്കാരെ നിവൃത്തിയില്ല.

നാരദൻ—ഇവിടന്ന് പറയുന്നത് ശരിയായിരിക്കും. എന്നാലും മറ്റൊരു പാട്ടുകൂടി പാടി എന്റെ വീണ ഒരു എടുത്തുതരണം. വീണയില്ലാതെ ഞാൻ പോയാൽ എന്തെ എല്ലാവരും പരിഹസിയ്ക്കും.

ഹനമാൻ പിന്നെയും ഗാനം തുടങ്ങി അവസാനിപ്പിച്ചു. പാഠയിൽനിന്ന് വീണയെ എടുത്തു നാരദന്റെ കയ്യിൽ കൊടുക്കുന്നു.

നാരദൻ—ഇവിടന്ന് ഇവിടെ അടുത്തുള്ളതുകൊണ്ട് എനിക്ക് വലിയ ഒരു സമാധാനമായി. ഈ കട്ടി സദാ കാടിയ്ക്കുകയുണ്ടായിരിക്കും. ഒരു സമയമെങ്കിലും അടങ്ങിയിരിക്കുകയില്ല. കാട്ടാളന്മാർ വന്നു പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോയ്ക്കുളയുമെന്നുള്ള ഭയം നല്ലവണ്ണം ഉണ്ട്.

ഹനമാൻ—എന്നെക്കൊണ്ടു കഴിയുന്നതൊക്കെ ഞാൻ ചെയ്യാം. അതും സന്തോഷത്തോടെ ചെയ്യാം. എനിക്ക് കൈരളിയെ കണ്ടതു മുതൽ മനസ്സിന്നു

വളരെ ആഹ്ലാദമായിരിക്കുന്നു. കൈരളി ഇവിടെ വന്നാൽ സമയം പോകുന്നത് അറിയുന്നേ ഇല്ല.

“എന്നാൽ ഞങ്ങൾക്ക് ഇനി പോകുവാൻ അനുവാദം തരണം” എന്നു പറഞ്ഞു നാരദനും കൈരളിയുംകൂടി അവിടെനിന്നു പോകുന്നു.

കുറച്ചുദൂരം നടന്നശേഷം നാരദൻ കൈരളിയോടു—അതാരാണെന്നു കൈരളിയ്ക്ക് മനസ്സിലായോ?

കൈരളി—ഓ, ഹോ. എനിയ്ക്ക് അപ്പഴേ മനസ്സിലായി. കദളീവനംസൂക്ഷിപ്പുകാരൻ.

നാരദൻ—ഇതാമ് പറഞ്ഞു?

കൈരളി—അദ്ദേഹംതന്നെ പറഞ്ഞു.

നാരദൻ—ചിന്നെ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല, അല്ലേ? ഇനി കാണുമ്പോൾ ഒന്നു രാമായണംകഥ പറഞ്ഞു തരുവാൻ പറയൂ. അതിൽ ഒരു ഹനുമാരെപ്പറ്റി പറയൂ. ആ ഹനുമാരാണ് ഇദ്ദേഹം.

കൈരളി—അതയോ? അതൊന്നും എന്നോട് പറഞ്ഞില്ല. ഞാൻ ഈ കദളീവനം കാക്കാനായിട്ട് ഉള്ളവനാണ് എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞു. എപ്പോഴും രാമനാമം ജപിച്ചുകൊണ്ടു ഇരിക്കും. അങ്ങിനെ രാമനാമം ജപിക്കുമ്പോൾ ചില സമയം കരയുകയും ചെയ്യും.

നാരദൻ—അദ്ദേഹം രാമന്റെ പരമഭക്തനാണ്. അദ്ദേഹം ജനിച്ച് ഉടനെത്തന്നെ സൂര്യനെ പഴമാണ് എന്നു വിചാരിച്ച് വിഴുങ്ങാനായി മേൽപ്പട്ടക്ക് ചാടി. അപ്പോൾ ദേവേന്ദ്രൻ തന്റെ ആയുധംകൊണ്ടു വെട്ടിവീഴ്ത്തി.

കൈരളി—കഷ്ടം, മിടുക്കൻതന്നെ. ചെറിയ കുട്ടിയെ ആരെങ്കിലും ആയുധംകൊണ്ടു വെട്ടിവീഴ്ത്തുമോ? കളിപ്പിയ്യയല്ലേ വേണ്ടത്. എനിയ്ക്ക് ഒരു ചെറിയ കുട്ടിയെ കിട്ടിയാൽ ഞാൻ അതിനെ ഒന്നും

ചെയ്തില്ല. അതിന്നു പഴവും പച്ചക്കറും എല്ലാം കൊടുക്കമാത്രമേ ചെയ്യുള്ളൂ. ശ്രീരാമന്റെ കഥ നന്നെ പറഞ്ഞുതരുമോ?

നാരദൻ—ശ്രീരാമന്റെ കഥ പറയുവാൻ യോഗ്യതയുള്ള ആറു ഹനുമാരാണ്. ഹനുമാരില്ലാതെ രാമായണം കഥ ഇല്ല.

കൈരളി—ഇനി ഞാൻ അമ്മാമനെ കാണുമ്പോൾ രാമായണംകഥ പറഞ്ഞുതരുവാൻ പറയും. അച്ഛൻ ഇപ്പോൾ എവിടെയായിരിക്കും? എനിക്ക് അച്ഛനെ കാണാഞ്ഞിട്ട് വല്ലാത്ത സുഖക്കേടുണ്ട്.

നാരദൻ—അച്ഛൻ ഉടനെ വരും. കൈരളി കളിച്ച് ഭക്ഷണം കഴിച്ച് ഉറങ്ങിക്കൊള്ളൂ.

കൈരളി—എനിക്ക് ഉറക്കമൊന്നും വരുന്നില്ല

നാരദൻ—ആട്ടെ, വിരോധമില്ല. കളികഴിഞ്ഞ് ഭക്ഷണം കഴിച്ചാൽ ഉറക്കം വരും.

കൈരളി—ഒരു പാട്ടു പാടിത്തരുമോ?

നാരദൻ—ഓ, പാടിത്തരാം.

(കൈരളി സമാധാനത്തോടെ പോകുന്നു.)

നാരദൻ—എനിക്ക് നന്നായി ഒരു യുദ്ധം കാണുവാൻ മോഹമായിരിക്കുന്നു. പക്ഷെ, ഇനി അതിനൊന്നും വഴിയില്ല. ഈ കലിയുഗത്തിൽ ആരാണ് യുദ്ധം ചെയ്യാൻ മിടുക്കുള്ളവർ ഉണ്ടാവാൻ പോകുന്നത്? ആട്ടെ വല്ല വഴിയും ഉണ്ടാവും. കാത്തിരിക്കാം.

രംഗം 9

ഭാഗ്വതരാമൻ ആയുർവർത്തിലുള്ള ജനങ്ങളോട് യാത്രപറഞ്ഞു, ഫേമകൂടപാട്ടുതത്തിന്മേൽ കയറിപ്പോകുന്നു.

ഭാഗ്വതരാമൻ ആത്മഗതം.

ഈ പർവ്വതത്തിനെ ഹോമകൂടം എന്നു വെറുതെ
യല്ല വിളിച്ചുവരുന്നത്. ആ മിന്നുന്ന കല്ലുകൾ മുഴു
വനും സ്വപ്നക്കൂട്ടുകളാണ്. (പടിഞ്ഞാറോട്ട് നോ
ക്കി) സൂര്യൻ അസ്തമിക്കാറായിരിക്കുന്നു. രാത്രി എ
വിടെയും വിശ്രമിക്കാതെ നടന്നുകൂടാം. ആ കാര
സ്തത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽപ്പോയി വിശ്രമിക്കാം. (കര
ളം പിന്നെയും നടക്കുന്നു.) പർവ്വതമാസകലം ഇരുട്ടു
കൊണ്ടു മുടിയിരിക്കുന്നു. നടക്കുവാൻതന്നെ പ്രയാ
സമായിരിക്കുന്നല്ലോ. ആ കാണുന്നതെന്താണ്? അ
ഗ്നി കത്തിപ്പലിടുന്ന മാതിരിയാണ് കാണുന്നത്.
അതിന്റെ പ്രകാശം ഈ സ്ഥലത്തുകൂടി എത്തുന്നു
ണ്ട്. അതെന്തായാലും എനിക്കുപകാരമായി. അ
തിന്റെ വെളിച്ചംകൊണ്ടു നടക്കുവാൻ പ്രയാസ
മില്ല. അതെന്തായിരിക്കും?

ഓ, ഹോ, മനസ്സിലായി. ആ കാരസ്തമാണത്.
ആ മരം ഇരുട്ടിൽ കാണത്തക്കവണ്ണം അത്ര പ്രഭയുള്ള
താണ്. ആ ശോഭപോലെ അതിന്റെ കൊമ്പിൽ
കിടന്നു മിന്നുന്നത്, അതിന്റെ കായായിരിക്കണം.
അതു പ്രത്യേകിച്ചു കാണുന്നതുകൊണ്ട്, ആ കാഴ്ച
മരത്തിനെക്കാൾ വളരെ പ്രഭയുള്ളതായിരിക്കണം.

കരളം നടന്നതിനുശേഷം ആ മരത്തിന്റെ
ചുവട്ടിൽ എത്തി. ആ മരത്തെയും അതിന്റെ കൊ
മ്പിന്മേൽ വളരെ പ്രഭയോടെ മിന്നുന്ന ആ കായിനേ
യും നോക്കിക്കൊണ്ടു ഭാഗ്ഗവതാമൻ നില്ക്കുന്നു.

“അതാരാണ്?” എന്നൊരാൾ പിന്നിൽനിന്നു
ചോദിക്കുന്നത് കേട്ടിട്ട് തിരിഞ്ഞുനോക്കുന്നു. കാച്ചു
കഴിഞ്ഞ ഉടനെ ഒരു മഹാഷി ഭാഗ്ഗവതാമന്റെ അടു
ക്കലേക്കു വരുന്നു.

താപസൻ—ഇവിടുന്ന് ആരാണെന്നറിഞ്ഞാൽ
കൊള്ളാമായിരുന്നു. ഭാഗ്ഗവതാമൻ ഇതിലേ വരുന്നു

ണ്ടെന്നു കേട്ടുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ഇവിടെത്തന്നെ നിന്നത്. ഇവിടുന്ന് ഭാഗ്ഗവരാനാണോ? അറിയാത്തതുകൊണ്ട് ചോദിച്ചതിൽ പരിഭവിയ്ക്കരുത്.

ഭാഗ്ഗവരാനെ—അതേ, ഞാൻ ഭാഗ്ഗവരാനെ തന്നെയാണ്. ഈ വൃക്ഷത്തിന്റെയും അതിന്റെ കൊമ്പത്തു തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കായയുടെയും പ്രഭയും ഭംഗിയും കണ്ട് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു നോക്കി നില്ക്കുകയായിരുന്നു. ഈ വൃക്ഷത്തിന്റെ വെളിച്ചംകൊണ്ടാണ് എനിയ്ക്ക് വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൂടാതെ ഇവിടെ എത്തുവാൻ സാധിച്ചത്.

താപസൻ—ഈ കായ വളരെ മാഹാത്മ്യമുള്ളതാണ്. ഇത് കഴിച്ചാൽ വാൽകൃംഭം ജരാനര മുതലായത് എല്ലാം നീങ്ങും. എന്നുമാത്രമല്ല, ഇതിന്റെ പത്തു കായ ദേവലോകത്തുവെച്ച് ഏതെങ്കിലും ഒരു മനുഷ്യൻ അടുപ്പിച്ച് കഴിയ്ക്കുകയാണെങ്കിൽ അയാൾ മനുഷ്യന്റെ സ്ഥിതി വെടിഞ്ഞ് ഒരു ദേവനാകുന്നതായിരിയ്ക്കും. 1,000 കൊല്ലങ്ങൾ കഴിഞ്ഞുപോയ മാത്രമേ ഈ കായ് മുത്ത് പഴുകുകയുള്ളൂ. ഈ കായായിരുന്നു എന്റെ ഭക്ഷണം.

ഭാഗ്ഗവരാനെ—എന്താണ് കായായിരുന്നു എന്നു പറയുന്നത്. ഇപ്പോൾ അതല്ലേ?

താപസൻ—അല്ല. കഴിഞ്ഞ എട്ടു കാഴ്ചമാണ് എനിയ്ക്ക് കിട്ടിയിട്ടില്ല. ആ പഴം പഴഞ്ച് നില്ക്കുന്ന വീഴേണ്ട സമയമായാൽ ഒരു പക്ഷി മേൽഭാഗത്തു നിന്നു പറന്നുവന്നു കൊത്തിക്കൊണ്ടുപോവുക പതിവാണ്.

ഭാഗ്ഗവരാനെ—കഷ്ടതന്നെ. എന്ത് പക്ഷിയാണ് ഈ ധിക്കാരം പ്രവർത്തിക്കുന്നത്? തീവ്രമായും അത് വെറും പക്ഷിയാകാൻ തരമില്ല. ഇവിടുന്ന് അത് തടസ്സപ്പെടുത്തുവാൻ ഒന്നും ചെയ്യില്ലേ?

താപസൻ—എന്നെക്കൊണ്ട് എന്താണ് സാധിക്കുന്നത്? ഞാൻ ആയുധാഭ്യാസം ശീലിച്ചിട്ടില്ല. കാൽ മരത്തിൽനിന്ന് വീണാൽ മാത്രമേ ഞാൻ എടുക്കുകയുള്ളൂ.

ഭാഗ്വതരാമൻ—അപ്പോൾ ഈ കാലം മുഴുവനും ഇവിടുന്ന് പട്ടിണി കിടക്കുകയായിരുന്നുവോ?

താപസൻ—അതേ. ഈ കാലം മുഴുവനും പട്ടിണിതന്നെയായിരുന്നു. ഇതുമാത്രം കഴിച്ചു ശീലിച്ചു തുകൊണ്ട് വേറെ ഒരു ഭക്ഷണവും എനിയ്ക്ക് കഴിച്ചിട്ടുണ്ടാകാ.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ആട്ടെ. എപ്പോഴാണ് ഈ പഴം പഴുത്ത് പുത്തിയാകുന്ന സമയം?

താപസൻ—ഇന്ന് രാത്രി. അലർരാത്രിസമയം ഇതിന്റെ പഴുപ്പ് പൂർണ്ണമാകും. ആ പഴത്തിന്റെ പ്രഭ കണ്ടില്ലേ? അതിന്റെ പഴുപ്പ് അനുസരിച്ചാണ് അതിന്റെ പ്രഭയും വലിയുന്നതും. ഇന്ന് അലർരാത്രി കൃത്യസമയം ആ പക്ഷിയും ഇവിടെ എത്തുന്നതായിരിക്കും.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ഞാൻ ഇന്നിവിടെ വന്നെത്തിയതുകൊണ്ട് ആ പഴത്തെ ഇന്ന് ഞാൻ കാക്കാം. ഇക്കറിയത്തെ പഴമെങ്കിലും പക്ഷിയ്ക്ക് കൊടുക്കാതെ ഇവിടുത്തേക്ക് തരാം.

താപസൻ—ഇവിടുന്ന് എനിയ്ക്ക് ചെയ്തതെന്താണ് വളരെ ഉപകാരമാണ്. പക്ഷെ ഈ കാർത്തികസംവത്സരം ബുദ്ധിമുട്ടിയെന്നതിൽ എനിയ്ക്ക് വലിയ വ്യസനമുണ്ട്. പക്ഷെ ഇതാണെന്ന് കൊണ്ടുപോകുന്നത് എന്നറിയണം എന്ന മോഹവും തുടങ്ങിട്ട് വളരെ കാലമായി. സഹായത്തിനപേക്ഷിയ്ക്കത്തക്ക രാജ്യങ്ങളെ ഇതുവരെ കണ്ടുകിട്ടിയതുമില്ല.

ഭാഗ്വരാംഭരം താപസനുംകൂടി മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ ചെന്നിരിയ്ക്കുന്നു.

ഭാഗ്വരാംഭരം—ഏതാ ഭാഗത്തുനിന്നാണ് സാധാരണയായി ആ പക്ഷി വരാറുള്ളത്?

താപസൻ—നേരെ വടക്കുനിന്നായിട്ടാണ് അതു വരാറുള്ളത്. പക്ഷെ വരുന്നതിന്നു ഒരു നാഴിക മുമ്പേതന്നെ നമുക്ക് അത് വരുന്നുണ്ടെന്നു അറിയാൻ സാധിയ്ക്കും. പാരിജാതപുഷ്പത്തിന്റെ ഒരു വാസന മുമ്പേക്കൂട്ടിത്തന്നെ ഈ സ്ഥലം മുഴുവനും വ്യാപിയ്ക്കും.

ഭാഗ്വരാംഭരം—അതൊരുപകാരംതന്നെ. നമുക്കു മുമ്പേക്കൂട്ടിത്തന്നെ കരുതിയിരിയ്ക്കാമല്ലോ. ഇവിടുന്നെന്താണ് ഈ സ്ഥലത്ത് വന്നു തപസ്സ് ചെയ്യുവാൻ കാരണം?

താപസൻ—ഞാൻ ബ്രഹ്മാവിന്റെ കല്പനപ്രകാരം ഇവിടെ വന്നതാണ്. കല്പ്യവതാരം വരുന്നതിന്റെ അല്പം മുമ്പ് ഈ വൃക്ഷം താനേ മുറിഞ്ഞുവീഴും. അതിന്നു അല്പം മുമ്പേതന്നെ ഈ പഴത്തിന്റെ ഒരു വീഞ്ഞെടുത്ത് ബ്രഹ്മലോകത്തേയ്ക്ക് പോകുവാനാണ് ബ്രഹ്മാവിന്റെ കല്പന. അതുകൊണ്ട് അതിനുവേണ്ടിമാത്രം ഇവിടെ തപസ്സ് ചെയ്തു ഇരിയ്ക്കുന്നതാണ്.

ഭാഗ്വരാംഭരം—അതാ സൌരഭ്യം വന്നുതുടങ്ങിയല്ലോ. ആ പക്ഷിയുടെ വരവായിരിയ്ക്കാം.

താപസൻ—ഞാൻ അറിയാത്തതിന്നുമുമ്പുതന്നെ ഇവിടുന്ന് അത് മനസ്സിലാക്കി. ഇതുകൊണ്ടുതന്നെ നാം തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം മനസ്സിലാക്കാം. അതുതന്നെയാണ് സൌരഭ്യം. ഇനി ഒരു നാഴികയ്ക്കുള്ളിൽ അത് ഇവിടെ എത്തുന്നതായിരിയ്ക്കും.

രണ്ടുപേരും വടക്കോട്ട് ആകാശത്തിലേയ്ക്കു തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ട് നില്ക്കുന്നു. കറച്ചു കഴിഞ്ഞ ഉടനെ വളരെ ദൂരെനിന്നു എന്തോ ഒരു ചെറുതായ വസ്തു അടുത്തേയ്ക്ക് വരുന്നതായി കാണുന്നു. നിമിഷം ചെല്ലുന്നോരും ആ വസ്തു വലുതായി വരുന്നു.

ഭാഗ്ഗവരാം—അതാ, പക്ഷിതന്നെയാണു് വരുന്നതു് അല്ലേ?

താപസൻ—അതേ. നമ്മുടെ പക്ഷിതന്നെയാണു്.

ഭാഗ്ഗവരാം—അതിന്നു ഒരു ഇന്ദ്രനീലത്തിന്റെ പ്രഭ കാണുന്നുണ്ടല്ലോ. സാധാരണ പക്ഷിയുണ്ടെങ്കിൽ എങ്ങിനെയുണു് ഈ പ്രഭ വരുന്നതു്? അതാ, കാരോ നിമിഷം ചെല്ലുന്നോരും അതിന്റെ വലുപ്പം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു.

താപസൻ—അതു നേരേ വൃക്ഷത്തിന്റെ നേക്കുണു് വരുന്നതു്. എത്തിയ ഉടനെത്തന്നെ ഈ വൃക്ഷത്തിന്നു ഒരു പ്രദക്ഷിണം വെക്കും. അതു കഴിഞ്ഞ ഉടനെ കായ കൊത്തി അതുകൊണ്ടു് വടക്കോട്ടു തന്നെ പറന്നുപോകയും ചെയ്യും.

ഭാഗ്ഗവരാം—അതാ, പക്ഷി അടുത്തെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. അതിന്റെ തുവലുകൾ പച്ചരണങ്ങളുകൾ പോലെ മിന്നുന്നു.

ഭാഗ്ഗവരാം—അതിനെത്തന്നെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ടു് നില്ക്കുന്നു. പക്ഷി പറന്നുവന്നു മരത്തിന്നു പ്രദക്ഷിണംവെച്ചു കായ് കൊത്തിയെടുത്തു പറക്കുന്ന സമയം ഭാഗ്ഗവരാം ഒരു പുൽക്കൊടിയിന്ദ്രത്തെ പക്ഷിയുടെ നേർ വീടുന്നു. ഉടനെ പക്ഷിയും പഴവും ഒന്നിച്ചു നിലത്തുവീഴുന്നു. ഉടനെത്തന്നെ രണ്ടാളുകളും പക്ഷി വീണ സ്ഥലത്തേയ്ക്ക് ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ പക്ഷിയ്ക്കു് പകരമായി വള

റെ ലാവണ്യവതിയായ ഒരു സ്ത്രീയെയാണ് അവർ കണ്ടു ആശ്ചര്യപ്പെടുന്നത്.

ഭാഗ്ഗവതം—ഇതെന്താശ്ചര്യമാണ്? ഇതേ തോ അസ്സരസ്മികളിൽപ്പെട്ട ആളായിരിക്കണം.

താപസൻ—(അടുത്തു ചെന്നു നോക്കിയിട്ട്) ഇല്ല. മരിച്ചിട്ടില്ല. അതു വളരെ ഭാഗ്യംതന്നെ. ഞാൻ ആദ്യം വീണ്ടുകണ്ട ഉടനെ മരിച്ചുപോയി എന്നാണ് വിചാരിച്ചത്.

ഭാഗ്ഗവതം—ഞാൻ വധിയ്ക്കാൻവേണ്ടി അസ്രം പ്രയോഗിച്ചതല്ല. അത് വെറും പക്ഷി ആയി തന്നെകിൽത്തന്നെ അത് മരിയ്ക്കാതെ നിലത്തു വീഴ്ചമായിരുന്നു. ആ മാതിരിയിലാണ് ഞാൻ അസ്രം പ്രയോഗിച്ചത്. ഏതെങ്കിലും ഇതാകാണെന്നു നമുക്കു മനസ്സിലാക്കേണ്ടമല്ലോ. ഈ സ്ത്രീയെ എടുത്തു അടുത്തു വല്ല പണ്ണിശാലയിലും കൊണ്ടുപോകട്ടെ.

പെട്ടെന്നു സ്ത്രീ കണ്ണു തുറന്നു ഭാഗ്ഗവതനേയും താപസനേയും നോക്കി.

സ്ത്രീ—ഞാൻ ഇവിടുത്തെ ഭക്ഷണമായ പഴത്തെ കൊത്തിക്കൊണ്ടുപോയതിന് എനിക്ക് മാപ്പ് തരണം.

ഭാഗ്ഗവതം—നിങ്ങൾ ആരാണ്?

സ്ത്രീ—ഞാൻ രംഭയാണ്.

ഭാഗ്ഗവതം—നിങ്ങൾ എങ്ങിനെയാണ് അങ്ങട്ട് തിരിച്ചുപോകുന്നത്?

രംഭ—ആ കാര്യം വളരെ പ്രയാസമാണ്. ഇനി ദേവമോകത്തുനിന്നു അമൃതം കൊണ്ടുവന്നു സേവിച്ചാലല്ലാതെ എനിക്ക് തിരിയേ പോകുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. ദേവേന്ദ്രൻ അറിയാതെ അമൃതം കിട്ടുകയില്ല. ഞാൻ ഇവിടെ വന്നത് ദേവേന്ദ്രൻ

അറിഞ്ഞാൽ പിന്നെ മടങ്ങിച്ചെല്ലുന്നതിനേക്കാളും ഇവിടെത്തന്നെ മരിയ്ക്കുന്നതാണ് നല്ലത്.

ഭാഗ്ഗവദാമൻ—കഷ്ടതന്നെ. ഞാൻ ഈ വൈഷമ്യത്തെ ഒന്നും കരുതിയില്ല. ഞാൻ വേണമെങ്കിൽ ദേവലോകത്തു പോയി അമൃതം കൊണ്ടുവന്നു തരാം.

രംഭം—അയ്യോ, പോവരുത്. ഇവിടുന്ന് അവിടെ പോയാൽ എല്ലാം പുറത്താവും. ഉദ്വീഗ്നവും മരവും ഇതിനെപ്പറ്റി അറിയും. അതുകൊണ്ട് അവർ വല്ലതും ഇതിനെപ്പറ്റി ആലോചിയ്ക്കാതെയിരിക്കുകയില്ല. എനിക്ക് തല്ലാലത്തേക്ക് താമസിയ്ക്കുന്നതിന്നു ഒരു സ്ഥലം കിട്ടിയാൽ മതി.

ഭാഗ്ഗവദാമൻ—വളരെ നന്നായി. നിങ്ങൾ ഒരു കാര്യം ചെയ്യവിൻ! നിങ്ങൾ കൈരളിയുടെകൂടെ ഹിമവൽപാർവത്തിൽ പോയി താമസിയ്ക്കുവിൻ! അവൾക്കും വളരെ സന്തോഷമായിരിയ്ക്കും. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെകൂടെ പോവുകയും ചെയ്യും.

രംഭം—ഞാൻ രംഭയെന്നെ പുറത്തു പറയരുതെന്നു രേപേഷയുണ്ട്. എനിക്ക് ഇങ്ങിനെ രേപകടം പറിയിരിയ്ക്കുന്ന എന്നറിഞ്ഞാൽ കാര്യങ്ങൾ വളരെ തകരാറിലാവും.

ഭാഗ്ഗവദാമൻ—പക്ഷെ അവിടെ നാരദമഹാഷിയുണ്ട്. കൈരളി നാരദമഹാഷിയുടെ രക്ഷയിലാണ്.

രംഭം—നാരദമഹാഷിയെ എങ്ങിനെയെങ്കിലും പാട്ടിലാക്കാം. അദ്ദേഹം പുറത്തു പറയുകയില്ല.

ഭാഗ്ഗവദാമൻ—എന്നാൽ വേഗം അങ്ങട്ട് പോകുന്നതാണ് നല്ലത്. ഞാനും ഷണ്മുഖനും പോയി എന്റെ കാര്യം കഴിച്ചു മടങ്ങിവരാം. അതുവരെ അവിടെപ്പോയി സുഖമായിരിപ്പിൻ!

“സുഖമായിരിപ്പാൻ സാധിക്കുകയില്ല. അവിടെ എന്നെ കാണാതിരുന്നാൽ മറുജീവൻ എന്തു

ചെയ്യുമോ! ഒന്നും നിശ്ചയമില്ല. നാളെ ആട്ടി വസവമാണ്. ഏതെങ്കിലും വിചാരിച്ചിട്ട് ഫലമില്ല. ഞാൻ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ പോവാം." എന്നു പറഞ്ഞു താപസനും രാജയുക്തി കൈരളി വസിസ്തനും സ്ഥലത്തേയ്ക്ക് പോകുന്നു.

രംഗം 10

ദേവലോകം

ഇന്ദ്രൻ—എന്താണ് ഇനിയും താമസം! ആട്ടം തുടങ്ങാറായില്ലേ? എവിടെ ആ ഉവ്വശി? എങ്കോ, ഉവ്വശിയോട് ഇങ്ങട്ട് വരാൻ പറ.

ഭടൻ ക്കാടിപ്പോകുന്നു. ഉടനെത്തന്നെ ഉവ്വശി കിതച്ചുകൊണ്ടു വരുന്നു.

ഇന്ദ്രൻ—എന്താണ് ഇനിയും ഞെളിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞില്ലേ? എത്ര നേരമാണ് ഞാനിവിടെ വെറുതെ ഇരിക്കേണ്ടതും?

ഉവ്വശി—സ്വാമിൻ, ഇതാ ഉടനെ എല്ലാം തയ്യാറാകും. ഇന്ന് പുതിയ കരാട്ടം കാണിക്കേണമെന്നു വിചാരിച്ചു, ഞങ്ങളുടെ ചിലങ്കകൾ ഒന്നു ഭേദഗതി വരുത്തുവാൻ കൊടുത്തിരിക്കുകയാണ്.

ദേവേന്ദ്രൻ—പുതിയ ആട്ടമാണെങ്കിൽ ചിലങ്കകൾ വന്നിട്ട് മതി. പുതിയ പുതിയ ആട്ടങ്ങൾ കണ്ടാലേ മനസ്സിനു ഒരു തൃപ്തി വരികയുള്ളൂ. ഉവ്വശി, നീ ആൾ മഹാകേമിതന്നെ. നീണ്ടുള്ള ബുദ്ധിയും വിവേകവും മറ്റാർക്കും ഇല്ലാത്തതെന്താണ്?

ഉവ്വശി—അപ്പോൾ, എനിക്ക് ബുദ്ധിമാത്രമേയുള്ളൂ അല്ലേ? വേദം ഒന്നും ഇല്ല എന്നല്ലേ അർത്ഥം സ്വാമി?

ഇന്ദ്രൻ—ചോദ്യത്തിൽ അങ്ങിനെ അർത്ഥമുണ്ടോ? കണ്ടാൽ സൗന്ദര്യത്തെപ്പറ്റി ഒന്നും പറയേണ്ടതില്ല. അതിലും വിശേഷിച്ച് ബുദ്ധിഗുണവും കൂടി ഉണ്ടെന്നുമാത്രം.

ഉദ്യുതി—മറോവക്ക് ബുദ്ധിയില്ല എന്നു ഞാൻ പോയി പറയട്ടെ. (പോകുവാൻ ഭാവിിക്കുന്നു.)

ഇന്ദ്രൻ—ഉദ്യുതി, നില്ക്ക, നില്ക്ക. നീ വേണ്ടാത്ത കണ്ടാമണ്ടി ഒന്നും ഉണ്ടാക്കണ്ട. നില്ക്ക, നിന്നോട് വർത്തമാനം പറയട്ടെ. ഇന്നത്തെ ആട്ടം കേമമായാൽ നിന്നെക്ക് പ്രത്യേകിച്ച് എന്റെ കയ്യിൽനിന്ന് സമ്മാനം കിട്ടും. മനസ്സിലായോ? നിന്നെ കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നാൽത്തന്നെ എനിക്ക് സുഖമാണ്.

ഉദ്യുതി—ഇവിടുന്ന് ഈ പറയുന്നതൊക്കെ വേദം വല്ലവരെയും കാണുമ്പോൾ എല്ലാം മറക്കും, വെളുത്ത തൊലി കാണേണ്ടുന്ന താമസമേയുള്ളൂ. അപ്പോൾ ഈയുള്ളിവരെ കൈ മറക്കും.

ദേവേന്ദ്രൻ ഒരു മുത്തുമാലകൊണ്ടു ഉദ്യുതിയെ അടിക്കുവാൻ ഭാവിിക്കുന്നു. ഉദ്യുതി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ഓടി ഫുരെപ്പോയി നില്ക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ആട്ടെ എത്രനേരം പിടിക്കും, ആ ചിലകകൾ എല്ലാം കിട്ടുവാൻ. അവൻ എവിടെ, ആ ചിലകക്കാരൻ? എങ്കാ, ഒരു ഭടനോട് പോയി അവനോട് വേഗം ആ ചിലകകൾ തെയ്യറാക്കുവാൻ പറ. (ഉദ്യുതിയോട്) ഞാൻ ആട്ടത്തിന്നു സമയം മകുന്നതിനുമുമ്പ് ഇന്ദ്രാണിയെ നെ ഭരിച്ചു വന്നു കളയാം. ആട്ടത്തിന്നു ക്ഷണിക്കുകൂടി ചെയ്തുകളയാം. എന്താ വിരോധമുണ്ടോ?

ഉദ്യുതി—യാതൊരു വിരോധവുമില്ല. വളരെ സന്തോഷമായിരിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ പോകുന്നു.

ഉപ്പുശി ആത്മഗതം: കാര്യം വലിയ തകരാറി
ലായല്ലോ. എന്റെ ഈശ്വര, എന്താണ് ചെയ്യേ
ണ്ടത്? രാജയെ കാണാൻതന്നെ ഇല്ലല്ലോ. രാജയി
ല്ലാതെ എങ്ങിനെയാണ് ആട്ടം തുടങ്ങുന്നത്? ചില
മക്കൾക്കെ എത്രനേരം പണിചെയ്യിക്കാം! മേനേ,
മേനേ!

മേനക പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഉപ്പുശി—രാജ മടങ്ങിവന്നുവോ?

മേനക—ഇനിയും വന്നിട്ടില്ല. ഞാനും തിലോ
ത്തമയും അതുതന്നെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിര
ുന്നു. വല്ലാത്ത കടുക്കിലാണ് നാം പെട്ടിരിക്കുന്നത്.
നാം എന്താണ് ഒഴികഴിവ് പറയുന്നത്?

ഉപ്പുശി—ചിലമക്കൾക്കെ ഒന്നുകൂടി കറാം പാ
യാം. കറച്ചുകുടി സമയം കിട്ടുമോ എന്നു ശ്രമിക്കാം.

തിലോത്തമ പ്രവേശിക്കുന്നു.

തിലോത്തമ—എന്താണ്? നാം വല്ലാത്ത കഴ
ക്കിലായല്ലോ. ഞാൻ അങ്ങട്ടുതന്നെ നോക്കിക്കൊ
ണ്ടു നില്ക്കുകയായിരുന്നു. വരുന്ന ഒരു ലക്ഷണവും
കാണാനില്ല.

ഉപ്പുശി—ഇപ്പോൾ കാര്യം മുഴുവനും വെളിച്ച
ത്താകും എന്നാണ് തോന്നുന്നത്.

തിലോത്തമ—നാം ഒരു കാര്യം ചെയ്യാലോ?
പെരുമാളെ രാജയുടെ വേഷം കെട്ടിച്ചാലോ? അവ
ന്നു നല്ലവണ്ണം ആടാൻ സാധിക്കും.

ചിലമക്കൾക്കെ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ചിലമക്കൾ—ഇതാ, ചിലമ എല്ലാം വെടി
പ്പായിരിക്കുന്നു. ഇതാ, അതിന്റെ പ്രവൃത്തി മുഴുവ
നും കഴിഞ്ഞു.

ഉപ്പുശി—നാലു ജോടിയും ഉണ്ടോ?

ചിലകക്കാരൻ—ഉണ്ട്.

ഉപ്പുശി ചിലക വാങ്ങിനോക്കിട്ട് “ഞാൻ ഈ മാതിരിയല്ലല്ലോ നിന്നോട് ഉണ്ടാകുവാൻ പറഞ്ഞത്. കൊണ്ടു പോ നിന്റെ ചിലക.” എന്നു പറഞ്ഞു ചിലക നിലത്തേയ്ക്ക് വലിച്ചെറിയുന്നു.

ചിലകക്കാരൻ—ഇതുമാതിരി—

ഉപ്പുശി—കൊണ്ടുപോ. ആ മാതിരി മുത്തുകൾല്ല ഞാൻ പറഞ്ഞത്. പോ ഇവിടെനിന്ന്.

ചിലകക്കാരൻ കൊണ്ടുപോകുന്നു.

ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഭടൻ—സ്വാമി നാടകശാലയിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. ആട്ടത്തിന്നു സമയമായില്ലേ എന്നു ചോദിക്കാൻ പറഞ്ഞു.

ഉപ്പുശി—ചിലക ഇനിയും ശരിയായിട്ടില്ലെന്നു പറ.

ഭടൻ പോകുന്നു.

ഉപ്പുശി—നാം എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് വേഗം തീർച്ചയാക്കണം. പെരുമാറ്റം എവിടെ?

തിലോത്തമ—മുറിയിൽ ഉണ്ട്. ഞാനും മേനകയും പോയി ഒരു ചുമയിച്ചുനോക്കട്ടേ. വരു. മേനക വരൂ.

ഉപ്പുശി—ആ സമയം ഞാൻ സ്വാമിയെ സമാധാനിപ്പിക്കാം.

പോകുന്നു.

മുന്നാമകം

രംഗം 1

ഭാഗ്ഗവതാചാര്യൻ വൃക്കത്തിന്റെ അടുക്കൽനിന്നു നടന്നു നിഷ്പഥപവൃതത്തിന്റെ അടുത്തെത്തുന്നു.

ഭാഗ്ഗവതാചാര്യൻ ആത്മഗതം: ഈ നിഷ്പഥപവൃതത്തിന്റെ മുകളിലാണ് പുഷ്പരിണി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. പുഷ്പരിണിയിൽ കളിച്ചു ലക്ഷ്മീപുരുഷൻ കളയാം. ലക്ഷ്മി പ്രത്യക്ഷമായാൽ കൈകളിൽ വേണ്ടി ലക്ഷ്മീകടാക്ഷവും അപേക്ഷിക്കാം. എന്തുതന്നെ മറ്റു യോഗ്യതകൾ ഉണ്ടായാലും ലക്ഷ്മീകടാക്ഷമില്ലെങ്കിൽ മനുഷ്യജന്മത്തിൽ യാതൊരു ഗുണവും ഉണ്ടാകയില്ല.

അതാ, ആ കാണുന്നതായിരിക്കുന്നു പുഷ്പരിണി തടാകം. വെള്ളത്തിന്റെ ധാവല്ലഭംകൊണ്ടും തടാകത്തിന്റെ നാലു ഭാഗത്തും വളർന്നിരിക്കുന്ന സുഗന്ധി പുഷ്പങ്ങളുടെ സുലഭതകൊണ്ടും ഇതുതന്നെയാണ് ലക്ഷ്മീഭഗവതി സ്നാനം ചെയ്യുന്ന തടാകം എന്താണിത്? ഇതിൽ ഇറങ്ങി സ്നാനം കഴിക്കുകതന്നെ.

ഭാഗ്ഗവതാചാര്യൻ വെള്ളത്തിൽ ഇറങ്ങുന്നു. വെള്ളം കയ്യിൽ കോരിയെടുത്തു നോക്കിയപ്പോൾ വെള്ളത്തു ജ്വലിക്കുകയോ കയ്യിൽ നിറഞ്ഞുകൊണ്ടു നവരണങ്ങളാണു്. “ഇതെന്താശ്ചാത്മാണിത്? തടാകത്തിൽ കിടക്കുന്നത് വെള്ളവും കയ്യിൽ കോരിയാൽ എല്ലാം നവരണങ്ങളും. നവരണങ്ങൾ വെള്ളമായി ഈ തടാകം മുഴുവനും നിറഞ്ഞുകിടക്കുകയാണ്. ഏതായാലും അമൃതം കഴിക്കുകതന്നെ.

കണ്ണടച്ചുകൊണ്ട് ലക്ഷ്മിയെ ധ്യാനിച്ചു അച്ചനതടങ്ങുന്നു. ഇങ്ങിനെ കണ്ണടച്ചുകൊണ്ട് നിലുന്ന സമയം വൈശ്രവണകിങ്കരന്മാർ ഓടിവരുന്നു.

രതവൻ—ആരെടാ, നമ്മുടെ സ്വാമി സ്നാനം കഴിയുന്നതിന്നുമുമ്പെ തടാകത്തിൽ ഇറങ്ങിയത്?

വേദാന്തവൻ—ഇവനൊരു മനുഷ്യനാണ്. ഈ മനുഷ്യരെക്കൊണ്ടു തോറാ. ഇവരാ ഇവിടെയും കയറിവന്നുതടങ്ങിയോ? അധികപ്രസംഗി! പിടിച്ചു കെട്ടാ അവനെ. അറിയാത്ത ഭാവം നടിച്ചു കണ്ണടച്ചുകൊണ്ട് നിലുയാണ്.

ആദ്യത്തവൻ വന്നു പരശുരാമന്റെ താടി പിടിച്ചുവലിയ്ക്കുന്നു. താടി പിടിച്ചിട്ടും ഉണരാത്തതു കൊണ്ട് അടിയ്ക്കുന്നു. അച്ചനയ്ക്കുവേണ്ടി കയ്യിൽപ്പിടിച്ചു പുഷ്പങ്ങളും നവരത്തങ്ങളും പിടിച്ചു വലിച്ചെറിയുന്നു. പിന്നെയും പുഷ്പങ്ങൾ നിറഞ്ഞുകാണുന്നു. എത്രതന്നെ പിടിച്ചു വലിച്ചെറിഞ്ഞിട്ടും പുഷ്പങ്ങൾ തീരാത്തതുകൊണ്ട് കിങ്കരന്മാർ പരശുരാമനെ പിടിച്ചുവലിച്ചു തടാകത്തിൽനിന്നു പുറത്തേയ്ക്കു ഇടുന്നു.

വൈശ്രവണൻ പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു.

വൈശ്രവണൻ—ഈ ധിക്കാരി ആരാണ്? നാം സ്നാനം ചെയ്യുന്നതിന്നുമുമ്പെ തടാകത്തിൽ ഇറങ്ങുവാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടവൻ. ആരാണ് ഇവൻ? സമ്മതം കൊടുത്തത്? അവനെ പിടിച്ചുകെട്ടി പവ്വതശിഖരത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി വലിച്ചെറിയട്ടെ.

പരശുരാമനെ വൈശ്രവണകിങ്കരന്മാർ വരിഞ്ഞു കെട്ടുന്നു. പെട്ടെന്നു അവർക്കിടയിൽ അനങ്ങുവാൻ വയ്യാതായിപ്പോകുന്നു.

ലക്ഷ്മീഭഗവതി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. ഉടനെതന്നെ പരശുരാമനും ഉണരുന്നു. ഉണർന്ന തൊഴുതതോടു കൂടി തന്റെ ദേഹത്തിൽ കെട്ടിയ കയറുകൾ എടു

കാലിയുടെ നൂലുകുറുപ്പോലെ പൊടിഞ്ഞു നാലഭാഗത്തേയ്ക്കും പാഠിപ്പോകുന്നു.

ലക്ഷ്മി—(ഭാഗ്ഗവതമനോട്) അങ്ങെ കണ്ടത് വളരെ സന്തോഷമായി. അങ്ങേയ്ക്ക് വേണ്ടതെല്ലാം അങ്ങേയ്ക്കുണ്ടാകും. അവിടുന്ന് ഇപ്പോൾ എന്ത് മനസ്സിൽ വിചാരിക്കുന്നുവോ, അതെല്ലാം അല്പദിവസത്തിനുള്ളിൽ സാധ്യമാവും. കൈരളിയ്ക്ക് എന്റെ കടാക്ഷം എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിയ്ക്കും. അങ്ങേയ്ക്ക് പ്രത്യേകിച്ചു വല്ലതും ആവശ്യമുണ്ടോ എന്നറിവാനാണ് ഞാൻ പ്രത്യക്ഷമായത്.

ഭാഗ്ഗവതമൻ—എനിയ്ക്ക് ലക്ഷ്മീകടാക്ഷം എപ്പോഴും എന്നും ഉണ്ടായിരിയ്ക്കണം.

ലക്ഷ്മി—അതെപ്പോഴും എന്നും ഉണ്ടായിരിയ്ക്കും. (അതിനുശേഷം വൈശ്രവണനെ നോക്കി) ഹേ, വൈശ്രവണാ, താൻ ഈ ചെയ്ത ധിക്കാരത്തിന് തന്നെ കഠിനമായി ശിക്ഷിയ്ക്കുവാൻ വേണ്ടത്. പക്ഷെ അതു ഞാൻ ചെയ്യുന്നില്ല. താൻ എന്റെ ഭക്തനായിപ്പോയില്ലേ. എന്തായാലും താൻ ഈ ചെയ്ത ധിക്കാരത്തിനു തക്കതായ ഒരു ശിക്ഷ അനുഭവിയ്ക്കാതെ തരമില്ല. തന്റെ ദേഹം ഇനിമേലിൽ എന്നും വൃണപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിയ്ക്കട്ടെ.

വൈശ്രവണൻ—ദേവി, അടിയൻ അറിയാതെ ചെയ്തപോയതാണ്. അതിന്നു അടിയനെ ശിക്ഷിയ്ക്കരുത്.

ലക്ഷ്മി—എന്നെ സേവിയ്ക്കുന്നവരെ ഉപദ്രവിക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നു തനിയ്ക്കു ഇനിയും മനസ്സിലായിട്ടില്ലേ? എന്റെ കടാക്ഷം കഠേ കുറച്ചുകുറഞ്ഞു വൃണം എടുത്തുകുളയാം.

വൈശ്രവണൻ—അയ്യോ, ദേവി, അടിയന്നു വൃണം മതി. കടാക്ഷം ഒട്ടുംതന്നെ കുറയ്ക്കരുത്. ആ

വ്രണകൊണ്ട് ഒട്ടും ദുഃഖം ഉണ്ടാവരുത്.

ലക്ഷ്മി—അത് തന്റെ ധർമ്മപോലെയിരിയ്ക്കും. താൻ വളരെ ധർമ്മം ചെയ്താൽ വ്രണശാന്തി കിട്ടും.

വൈശ്രവണൻ—ദേവിയുടെ ദയപോലെ.

ലക്ഷ്മി—(ഭാഗ്യാവരാനെ നോക്കി) എനിയ്ക്ക് അങ്ങയുടെ അമൃത കണ്ട് വളരെ തൃപ്തി വന്നിരിയ്ക്കുന്നു. കൈരളിയും അവിടുന്നു ഉള്ള കാലത്തോളവും ഞാൻ എന്നും കൈരളിയുടേയും അവിടത്തേയും കൂടെ ഉണ്ടായിരിയ്ക്കും. എന്റെ സ്നേഹത്തിന്റെ ഫലമായി മൂന്നു ദിവസത്തിനുള്ളിൽ അവിടുന്നു വിചാരിച്ച കാര്യം സാധ്യമാകും. അതുപ്രകാരംതന്നെ എല്ലാ കാര്യവും.

ഭാഗ്യാവരാനെ ലക്ഷ്മിയെ നമസ്കരിയ്ക്കുന്നു.

ലക്ഷ്മി അപ്രത്യക്ഷമാകുന്നു.

വൈശ്രവണൻ ഭാഗ്യാവരാനെ കാല്പാൽ നമസ്കരിയ്ക്കുന്നു.

വൈശ്രവണൻ—അവിടന്ന് എനിയ്ക്ക് മാപ്പ് തരണം. അറിയാതെ ചെയ്തപോയതാണ്. ഞാൻ കൊല്ലത്തിൽ ഈ ദിവസം ഈ തടാകത്തിൽ സ്നാനം കഴിച്ചതിനുശേഷംമാത്രമേ വല്ലതും കഴിഞ്ഞുവുള്ളൂ. എന്നെക്കാൾ മുമ്പിൽ കൊൾ വന്നു കളിയ്ക്കുന്നതുകണ്ടിട്ടുള്ള വൃന്ദനംകൊണ്ട് അങ്ങനെ ചെയ്തപോയതാണ്. എനിയ്ക്ക് അവിടത്തെ മനസ്സിലായതു മില്ല.

ഭാഗ്യാവരാനെ—എനിയ്ക്ക് വൈശ്രവണനോട് ഒട്ടേറെ ദേഷ്യമില്ല. എനിയ്ക്ക് സന്തോഷമായിരിയ്ക്കുന്നു.

വൈശ്രവണൻ—ഇന്ന് ഇവിടന്ന് എന്റെ കൂടെ കഴിയില്ല. ഇവിടത്തേയ്ക്ക് പോകുവാനായി

എന്റെ വിമാനത്തെ ഏല്പിക്കണമെന്നും. ആവശ്യം കഴിഞ്ഞു മടക്കിയയച്ചാൽ മതി.

ഭാഗ്യാവതാമൻ—ഇപ്പോൾ എനിക്ക് അവശ്യമില്ല. ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ ഞാൻ വൈശ്രവണനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊള്ളാം.

വൈശ്രവണൻ—ഇവിടുന്ന് ഒരു അമരാവതിയിൽ വന്നിട്ട് പോകണം എന്നെന്നിങ്ങൊരാഗ്രഹമുണ്ട്.

ഭാഗ്യാവതാമൻ—അതും പിന്നെ ഒരിക്കൽ മാത്രമേ നിവൃത്തിയുള്ളൂ. ഇപ്പോൾ ഞാൻ പ്രത്യേകം ഒരു കാര്യത്തിനുവേണ്ടി പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ആ കാര്യം സാധിക്കുന്നതിനുമുമ്പേ വേരൊരിടത്തു ഞാൻ പോകയില്ല. നമുക്കു പിന്നെ കാണാം.

വൈശ്രവണൻ—ഇവിടുത്തെ ഇഷ്ടപോലെ. ഇവിടുത്തേയ്ക്ക് എന്നെക്കൊണ്ട് എന്ത് വേണമോ അതായിച്ചാൽ ഞാൻ എപ്പോഴും ചെയ്യാവാൻ സന്നദ്ധനായിരിക്കും.

ഭാഗ്യാവതാമൻ “വളരെ സന്തോഷം” എന്നു പറഞ്ഞു, രണ്ടുപേരും അവിടെനിന്നു പോകുന്നു.

രംഗം 2

ഹിമവൽപാർവതയിലുള്ള പണ്ണശാല.

കൈരളിയുടെ പണ്ണശാല പെട്ടെന്നു മാറിയിരിക്കുന്നു. ഇലകൾകൊണ്ടും വൃക്ഷക്കൊമ്പുകൾകൊണ്ടും ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടിരുന്ന വെറും ഒരു കടിൽ നേരം പുലൺ നോക്കിയപ്പോൾ വളരെ ഭംഗിയുള്ള ഒരു കെട്ടിടമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ നാലു ഭാഗത്തും പലവിധം സുഗന്ധിപ്പച്ചുങ്ങൾ നിറഞ്ഞ ഒരു പൂക്കാവനമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. വിവിധവണ്ണങ്ങളിൽ

ളായ പക്ഷികൾ പാടിക്കൊണ്ട് ആ തോട്ടങ്ങളിൽ പറന്നുകളിയ്ക്കുന്നു.

കൈരളിയും നാരദനുംകൂടി പുറത്തു വന്നു നോക്കിയപ്പോൾ അവിടെ സംഭവിച്ച മാറ്റം കണ്ടു ആശ്ചര്യഭരിതരായവർ.

കൈരളി “അമ്മാമേ, ഇതെന്താണിത്?” അതാ, പുനോട്ടം. ഞാൻ കാടിപ്പോയി പുഷ്പങ്ങൾ പറിയ്ക്കട്ടെ” എന്നു പറഞ്ഞു പുനോട്ടത്തിലേയ്ക്ക് കാടിപ്പോകുന്നു.

നാരദൻ ആത്മഗതം: ഇതെന്ത് മഹാശാസ്ത്രമാണിത്. ഇത് സ്വർഗ്ഗലോകത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണെന്നാണ് ഞാൻ ആലോചിച്ചുപോയത്. ഇത് വല്ലവരുടെയും കൺക്വെട്ട്വിദ്യയായിരിയ്ക്കുമോ? കൈരളിയെ പിടിയ്ക്കുവാൻവേണ്ടി വല്ലവരും ഈ വിദ്യ എടുത്തതായിരിയ്ക്കും.

ആ ഭയം മനസ്സിൽ ഉദിച്ചതുകൊണ്ടു “കൈരളി, കൈരളി!” എന്നു വിളിച്ചു നാരദനും കൈരളിയുടെ പിന്നാലെ പോകുന്നു.

കൈരളി പുഷ്പങ്ങൾ പറിച്ചെടുക്കുന്ന തിരക്കിൽ നാരദന്റെ വിളി കേൾക്കുന്നേയില്ല. പല നിറത്തിലുള്ള പുഷ്പങ്ങൾ പറിച്ചു നിലത്ത് ഒരു സ്ഥലത്തു കൂട്ടിയിരിയ്ക്കുന്നു. കയ്യിൽ പുഷ്പങ്ങൾ നിറച്ചു വെച്ചുകൊണ്ടു കൈരളി ചിരിച്ചുകൊണ്ട് കാടി നാരദന്റെ അടുക്കലേയ്ക്ക് വരുന്നു.

കൈരളി—എന്താണമ്മാമേ, നോക്കു അമ്മാമേ, പുഷ്പങ്ങൾ നോക്കു.

നാരദൻ—നമുക്ക് ഇപ്പോൾ പുഷ്പം പറിച്ചത് മതി. നമുക്ക് വീട്ടിൽ പോയിരിയ്ക്കാം. ഈ മാറ്റം എങ്ങിനെയാണ് വന്നതെന്ന് എനിയ്ക്ക് മനസ്സിലാവുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് നമുക്ക് കറച്ചുനേരം അവി

ടെ പോയിരിയ്ക്കാം. വരു.

കൈരളി—എന്നാൽ അമ്മാമേ, ഈ പുഷ്പങ്ങൾ എടുക്കൂ. എനിക്ക് എല്ലാം എടുക്കാൻ സാധിക്കില്ല. ഞാൻ പോയി ഒരു കൊട്ടുകൊണ്ടു വരാം.

നാരദൻ “ഞാൻ ഒരു കൊട്ടു ഉണ്ടാക്കിത്തരാം” എന്നു പറഞ്ഞു കരേ ഇലകൾ പഠിച്ചു ഒരു വലിയ കൊട്ടയുണ്ടാക്കുന്നു. അതിൽ പൂക്കൾ നിറച്ചിട്ട് കൈരളിയെ ബലാല്പാദനേ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നു. നാരദൻ പിന്നെയും പിന്നെയും ചുറ്റും നോക്കുന്നു. താൻ കാണുന്നതെല്ലാം പെട്ടെന്നു മാഞ്ഞു പോകും എന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിന്മേൽ പിന്നെയും നോക്കുന്നു. ഒടുവിൽ ഭവനത്തിൽ എത്തി. കൈരളിയുടെ കൈ വിടാതെ രണ്ടുപേരുംകൂടി ഭവനത്തിന്റെ തളത്തിൽ ചെന്നിരിയ്ക്കുന്നു.

കൈരളി—അമ്മാമേ, ദേവലോകത്തിന് ഇത്ര ഭംഗിയുണ്ടോ?

നാരദൻ എന്തെങ്കിലും ഒരു മറുപടി പറയണം എന്നുള്ള മാതിരിയിൽ “ഉണ്ടാവൂ.”

കൈരളി—ഇത്രയധികം പുഷ്പങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമോ? നാരദൻ—ഉണ്ടാകും.

കൈരളി—അയ്യോ, എനിയ്ക്കൊന്നു പോണല്ലോ. ഇതുമാതിരി മൈലുകൾ ഇങ്ങിനെ നടന്നുകൊണ്ടിരിയ്ക്കുമോ?

നാരദൻ—ഓ, കൈ ഉണ്ടാകും.

കൈരളി—എന്നാൽ ഞാൻ അമ്മാമന്റെകൂടെ ഇനി പോകുമ്പോൾ വരും. ഞാനും വരും.

നാരദൻ—അയ്യോ, അതു വയ്യ. നിനക്കവിടെ പോയിക്കൂടാ. നിന്നെ ഞാൻ ദേവലോകത്തു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയാൽ നിന്നെ ദേവസ്ത്രീകൾ പി

ന്നെ വിടുതന്നെയില്ല. ഒരുസമയം അവർ നിന്നെ കൊന്നുകളയും.

കൈരളി—എന്താണ് ദേവസ്ത്രീകൾ രാക്ഷസി കളാണോ?

നാരദൻ—രാക്ഷസികളായിട്ടല്ല. ദേവേന്ദ്രൻ എന്നു പറഞ്ഞ അവിടുത്തെ രാജാവ് നിന്നെ കണ്ടാൽ നിന്നെ ജാത്യയാക്കണം എന്നു പറയും.

കൈരളി—അയ്യ! അവന്റെ ജാത്യ! അടുത്തു വന്നാൽ ഞാൻ അവന്റെ കണ്ണു കത്തിയെടുത്തുകളയും.

നാരദൻ—വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ട ഒരു പ്രവൃത്തിയായിരിയ്ക്കും അത്.

കൈരളി—എന്താ, അയാളുടെ കണ്ണുകൾ സ്വസ്തപ്പെട്ടിട്ട് പട്ടിയിരിയ്ക്കുമോ?

നാരദൻ—അതല്ല, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകൾ മുഴുവനും കത്തിയെടുക്കേണമെങ്കിൽ ഒരു മനുഷ്യായുസ്സ് മുഴുവൻ വേണ്ടിവരും. അത്രയധികം കണ്ണുകളുണ്ട്. ദേഹം മുഴുവനും കണ്ണുകളാണ്.

കൈരളി—(ഉറക്കെ ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) ദേഹമാസകലം കണ്ണുകളാണോ? നല്ല ചന്തമുള്ള ആളായിരിയ്ക്കും. പക്ഷെ തിരിഞ്ഞുനോക്കേണ്ടുന്ന പണി ഉണ്ടാകയില്ല. പിന്നാപ്പാത്തു എന്തെങ്കിലും കാരണമെങ്കിൽ പിന്നാപ്പാത്തെ കണ്ണു തുറക്കുക. വല്ല ഗുഹക്കകത്തും വല്ലതും കാരണമെങ്കിൽ കയ്യിന്റെ വിരൽ അകത്തേയ്ക്ക് കടത്തിയാൽ മതി.

നാരദൻ—അതെ. കാണ്വാൻ നല്ല സുഖമുണ്ടാകും.

കൈരളി—(കുറച്ചുലോലിച്ചിട്ട്) ദേവേന്ദ്രൻ ഉറങ്ങിയോ എന്ന് എങ്ങിനെയാണറിയുക, അമ്മാമേ? വളരെ പ്രയാസമായിരിയ്ക്കുമല്ലോ? എല്ലാ കണ്ണും

അടുത്തുവോ എന്നു നോക്കണമെങ്കിൽ എത്ര ആളുകൾ വേണ്ടിവരും!

നാരദൻ—അതേ, ബഹുപ്രയാസമാണ്. അതുകൊണ്ട് ആരും നോക്കാതെന്നായില്ല.

കൈരളി—എനിക്ക് ഏതൊരു കാരണമുണ്ടായിരുന്നു. (പുറത്തേയ്ക്ക് നോക്കി) അമ്മാമേ, അതാരാണ് വരുന്നത്? ഒരു സന്യാസിയും ഒരു സ്ത്രീയുടേയും അതാ വരുന്നു. അവർ എന്തോ സംശയിച്ചുകൊണ്ട് നില്ക്കുന്നു.

കൈരളിയും നാരദനും പുറത്തേയ്ക്ക് വരുന്നു.

നാരദൻ—ഇതെന്താണിത്? രാജയാണല്ലോ വരുന്നത്. അതാ മഹാഷിയുടെ കയ്യിൽ ഒരു കാരസ്തരത്തിന്റെ പഴവുണ്ട്.

മഹാഷി നാരദനെ കണ്ട് നമസ്കരിയ്ക്കുന്നു.

മഹാഷി—ഈ സ്ഥലത്ത് വന്നപ്പോൾ സ്ഥലം മാറിപ്പോയോ എന്നു സംശയിച്ചു. ഭാഗ്യവശമാണ് ഇങ്ങനെ വലിയ കൊട്ടാരത്തിലാണ് താമസിച്ചത് എന്ന് എനിയ്ക്ക് മനസ്സിലായിരുന്നില്ല. വെറും ഒരു പണ്ണശാലയാണ് ഞാൻ നോക്കിവരുന്നത്.

നാരദൻ—ഇന്നലെവരെ ഇത് വെറും ഒരു പണ്ണശാലമാത്രമായിരുന്നു. ഇന്ന് രാവിലെയാണ് ഇതെല്ലാം മാറിക്കണ്ടത്.

മഹാഷി—ഈശ്വരന്റെ മായകരതയെന്നു. ഈ കട്ടിയെ ലക്ഷ്യം ക്ഷാപിച്ചു. അതുമാത്രമേ വിചാരിയ്ക്കുന്നുള്ളൂ.

നാരദൻ—ഈ കട്ടിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോകുവാൻ വേറെ വല്ലവരും എടുത്ത മായയോ എന്നുമാത്രമേ എനിയ്ക്ക് ശങ്കയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

മഹാഷി—ഇത് മായയല്ല, തീർച്ചയാണ്. എന്താണെന്നുവെച്ചാൽ ഞങ്ങൾ വളരെ ദൂരത്തുനിന്നു

തന്നെ ഈ കെട്ടിടം കണ്ടിട്ട് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. ഫിമ വാന്റെ മുകളിൽ ആരാണ് ഇത്ര ഭംഗിയുള്ള ഒരു കെട്ടിടം പണി ചെയ്തിരിക്കുന്നത് എന്ന് വിചാരിച്ചു വരികയായിരുന്നു. മായയാണെങ്കിൽ, അതിൽപ്പെടാത്ത ആളുകൾക്ക് അതിന്റെ സൂക്ഷ്മ സ്ഥിതിമാത്രമേ കാണുകയുള്ളൂ. ഏതെങ്കിലും ഈ പഴവും ഈ സ്രീയും ഇവിടെ എല്ലിസ്സുവാൻ എന്നെ പരശ്വരാമൻ എല്ലിച്ചതാണ്.

നാരദൻ—ഇതെങ്ങിനെ ഭാഗ്ഗവദാമന്റെ കയ്യിൽ കിട്ടി?

മഹഷി—വിവരമെല്ലാം ഈ സ്രീ പറയും. ഞാൻ ആ സ്ഥലത്തേയ്ക്കു തന്നെ പോകുകയാണ്. അതിനു ദയയുണ്ടായി സമ്മതം തരണം.

ഇതിനിടയിൽ കൈരളി സ്രീയുടെ അടുത്തു ചെന്നുനിന്നു സംസാരം തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സ്രീയെ പുത്തോട്ടത്തിന്നടുത്ത് മാറുള്ള അത്തുരുങ്ങും കാണിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. പക്ഷെ ആ സ്രീ കൈരളിയെ സന്തോഷിപ്പിച്ചുവാൻവേണ്ടിമാത്രം എന്ന മാതിരിയിൽ അതെല്ലാം നോക്കിനിന്നിരുന്നു.

കാച്ചു കഴിഞ്ഞ ഉടനെ കൈരളി “വരൂ. നമുക്കു അകത്തു പോയിരിക്കൂ.” എന്നു പറഞ്ഞു സ്രീയുടെ കൈ പിടിച്ചുവലിച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നു.

മഹഷി പോയശേഷം നാരദൻ രംഭയോട് “എന്ത് പാഠി? ഇതെങ്ങിനെ ഭാഗ്ഗവദാമന്റെ കയ്യിൽപ്പെട്ടു?”

രംഭ—അതൊന്നും പറയാത്തതാണ് നല്ലത്. അബദ്ധം പിണഞ്ഞു; എന്നാൽ പോരേ!

നാരദൻ—എനിയ്ക്ക് ഉഷ്മിയാൻകൂടി സാധിയ്ക്കുന്നില്ലല്ലോ.

രംഭ—പറയാം: ഞാനും ഉഷ്മിയും മേനക

യും തിലോത്തമയുടേടി ഒരു പ്രത്യേകകാര്യത്തിന്നു വേണ്ടി ഫീമവൽപാർപ്പത്തിലുള്ള കാരസ്തരമരത്തിന്റെ പഴം പഴുക്കുന്ന സമയം നോക്കി കൊണ്ടുപോകുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ആ കാര്യം അധികം എന്റെ സ്വന്താവശ്യമാണ്. ആ കാര്യം ദേവേന്ദ്രൻ അറിയാൻ പാടില്ലാത്തതുകൊണ്ടും മാറുള്ളവരെ വിശ്വസിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തതുകൊണ്ടും ഞാൻ ഒരു പക്ഷിയാലി പോയി ആ പഴം കൊത്തിക്കൊണ്ടു പോകുക പതിവായിരുന്നു. എട്ടു പഴങ്ങൾ അങ്ങിനെ കൊത്തിക്കൊണ്ടുപോയി.

നാരദൻ—പാവം, ആ മഹഷിയെ പട്ടിണിയിട്ടു അല്ലേ?

രഃഭ—അതെന്നും ആലോചിച്ചില്ല. ഏതെങ്കിലും ഈ പ്രാവശ്യവും വന്നു. എന്റെ കഷ്ടകാലത്തിന്നു ഭാഗ്യവശാൽ അവിടെ എത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. രസം എഴുത്ത് എന്നെ വീഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു. ഭൂമി തൊട്ടു പോയതുകൊണ്ട് അങ്ങട്ട് മടങ്ങിപ്പോകുവാൻ സാധിച്ചതുമില്ല.

നാരദൻ—കഷ്ടമായിപ്പോയി. അവിടെ അറിഞ്ഞിട്ടില്ലേ?

രഃഭ—എന്തോ, യാതൊരു വിവരവുമില്ല. അറിഞ്ഞാൽ പിന്നെത്തെ സ്ഥിതി എന്താണെന്ന് എനിക്കു വിചാരിയ്ക്കുമ്പോൾക്കുടി ഭയമാവുന്നു.

നാരദൻ—ആട്ടെ, ഞാനൊരു കാഴ്ച ചെയ്യാം. കൈരളി സമ്മതിയ്ക്കയാണെങ്കിൽ ഞാനെന്നു പോയിവരാം. എന്താണ് കൈരളി സമ്മതിയ്ക്കുമോ?

കൈരളി—ഓഹോ, ഈ ജ്യേഷ്ഠത്തി ഇവിടെ എന്റെ കൂടെയിരിയ്ക്കയില്ലേ?

നാരദൻ—തീർച്ചയായും ഇരിയ്ക്കും.

കൈരളി—അല്ല, അമ്മാമ പറഞ്ഞ മാതിരിയോ? ഞാൻ ഉറങ്ങിയാൽ അപ്പോൾ അമ്മാമ ഇവിടെനിന്നു പോവും. വല്ലാത്ത കറമ്മാമ!

രജ—ഞാൻ കൈരളിയെക്കൂട്ടാതെ ഒരു സ്ഥലത്തും പോകയില്ല.

കൈരളി—ദേവേന്ദ്രൻ വന്നു വിളിച്ചാലോ?

രജ—എന്നെ ദേവേന്ദ്രൻ വന്നു വിളിക്കുകയില്ല. വിളിച്ചാലും കൈരളിയെ കൂട്ടിയേ പോകയുള്ളൂ.

കൈരളി—തീർച്ചയാണെ.

രജ—തീർച്ച.

കൈരളി—എന്നാൽ അമ്മാമ പോയ്ക്കോട്ടു. ജ്യേഷ്ഠത്തി എന്റെകൂടെത്തന്നെ താമസിക്കണം.

രജ—ഞാൻ അതിനുവേണ്ടിത്തന്നെയാണ് വന്നിട്ടുള്ളത്. കൈരളിയ്ക്ക് സന്തോഷമല്ലേ?

കൈരളി—എനിയ്ക്ക് വളരെ സന്തോഷമായിരിക്കും. ജ്യേഷ്ഠത്തി എന്റെകൂടെ പുഷ്പങ്ങൾ അർപ്പിക്കാനും മാറം വരികയില്ലേ? നമുക്ക് പല സ്ഥലങ്ങളിലും പോകാം. ഇവിടെ എത്ര ഗൃഹയുണ്ടെന്നറിയോ? എന്നെ പ്രസവിച്ച ഗൃഹയിൽ രണ്ടു സിംഹങ്ങളുണ്ടല്ലോ. ഞാൻ അവയെ കൈ കാണിച്ചു തരാം. വേറെ ഒരു സ്ഥലത്ത് പോയാൽ കുളിപ്പഴം എത്ര വേണമെങ്കിലും തിന്നാം.

നാരദൻ—ജ്യേഷ്ഠത്തി ദേവലോകത്തുനിന്നാണ് വരുന്നത്. അവിടെ ഇതിലും എത്രയോ നല്ല വസ്തുക്കളുണ്ട്.

കൈരളി—അതെയോ?

രജ—ഒന്നുമില്ല. അവിടെ ഇതിന്റെ പകുതി സുഖമില്ല. നമുക്ക് ഇവിടങ്ങളിലെല്ലാം നടക്കാം.

നാരദൻ—എന്നാൽ ഞാൻ പോയിവരാം.

നാരദൻ പോകുന്നു.

കൈരളി—ഈ അമ്മാമ ആരെ കാണാനാണ് പോകുന്നത്?

രംഭ—അവിടെ ദേവലോകത്ത് കൈരളിയെപ്പോലെ ഒരു കട്ടിയുണ്ട്.

കൈരളി—എന്റെ മാതിരിയോ?

രംഭ—പെൺകട്ടിയല്ല, ആൺകട്ടിയാണ്.

കൈരളി—ജ്യേഷ്ഠത്തി വരുമ്പോൾ കൊണ്ടുവരാനായിരുന്നില്ലേ? എത്ര നന്നായിരുന്നു.

രംഭ—ആട്ടെ, അമ്മാമൻ പോയി മടങ്ങിവരട്ടെ.

കൈരളി—വരു. നമുക്ക് പുത്തോട്ടത്തിലേയ്ക്ക് പോകാം.

രണ്ടുപേരും പുറത്തേയ്ക്ക് പോകുന്നു.

രംഗം 3

ദേവേന്ദ്രൻ വളരെ കോപിച്ചുകൊണ്ട് സിംഹാസനത്തിന്മേൽ ഇരിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇതെന്താണിത്? ഇനിയും അവർക്ക് പുറപ്പെടാൻ ആയില്ലെന്നോ? ഞാൻ എത്ര നേരമാണ് കാത്തുനില്ക്കുന്നത്? അധികപ്രസംഗികൾ!

ഉച്ഛി ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പ്രവേശിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്താണ് ഉച്ഛി? ഇനിയും ഞാൻ എത്ര നേരമാണ് കാത്തുനില്ക്കുന്നത്? ഞാൻ ആ ആട്ടം കാണുവാൻ വേണ്ടി കൊതിച്ചിരിക്കുകയാണ്.

ഉച്ഛി—സ്വാമി, കറുപ്പുകുടി കുടിക്കുന്നു. ആ ചിലമ്പ് ഉണ്ടാക്കി കൊണ്ടുവന്നതെല്ലാം അബദ്ധമായിപ്പോയി. അത് രണ്ടാമതും ഉണ്ടാക്കേണ്ടിവന്നു. അവൻ ഇട്ടുകൊണ്ടുവന്ന മുത്തുകളെല്ലാം വളരെ വലിപ്പം ജാസ്കിയായിപ്പോയി. അത് ശരി

യായ വലുപ്പമല്ലെങ്കിൽ ആട്ടത്തിന്റെ പകുതി ഭാഗി
യും പോയ്ക്കൊന്നതായിരിയ്ക്കും.

ദേവേന്ദ്രൻ—ആ അവൻ എവിടെ? ആരു പ
റഞ്ഞു, അവനോട് തൊറി ഉണ്ടാക്കുവാൻ? ആര
വിടെ?

ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു.

എടാ, പോയി ആ ചിലങ്കക്കാരനെ പിടിച്ചി
വിടെ കൊണ്ടുവാ.

ഉദ്യോഗി—അവനെ ഒന്നും ചെയ്യണ്ട. ഒരു സമ
യം ഞാൻ പറഞ്ഞത് മനസ്സിലാകാത്തതുകൊണ്ടായി
രിയ്ക്കാം.

ദേവേന്ദ്രൻ—മനസ്സിലാകാത്തതുകൊണ്ടോ! അ
വനെ ഞാൻ ഇപ്പോൾ ആട്ടിപ്പറത്താക്കും. വല്ല
കാട്ടിലും ചെന്നുവെട്ടേ.

ഉദ്യോഗി—വേണ്ട. ഇക്കാരി അവന്ന് മാപ്പ് കൊ
ടുക്കണം.

ചിലങ്കക്കാരനെ പിടിച്ചു കൊണ്ടുവരുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്താ നിനക്ക് പറഞ്ഞാൽ
അതുപ്രകാരം ചെയ്യുകയാ അല്ലേ? നിന്നെ ഞാനിവി
ടെനിന്നു ആട്ടിക്കളവാൻ തീർച്ചയാക്കിയിരിയ്ക്കുന്നു.

ചിലങ്കക്കാരൻ—അയ്യോ, സ്വാമി! അടിയ
നോട് ആദ്യം കല്ലിച്ചപ്രകാരമാണ് ഉണ്ടാക്കിയത്.

ദേവേന്ദ്രൻ—കളവു പറയുന്നെടാ. അവനെ
തള്ളി പറത്താക്കട്ടേ. അവൻ ഹോമകൂടപർവ്വത
ത്തിൽ പോയി രൊയിരം മനുഷ്യവർഷം ഒരു പന്നി
യായിരിയ്ക്കട്ടേ.

ഉദ്യോഗി—ഇക്കാരി അവന്ന് മാപ്പ് കൊടുക്കണം
എന്ന് എന്റെ പ്രത്യേകം ഉറപ്പേക്കുവേണ്ട.

ദേവേന്ദ്രൻ—ആട്ടേ. ഉദ്യോഗി അപേക്ഷിച്ചാൽ
എനിക്ക് ആ അപേക്ഷ നിരസിയ്ക്കുവാൻ സാധിയ്ക്ക

യില്ല. (ചിലങ്കക്കാരനോട്) പോ. വേഗം പോയി ചിലങ്ക ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടുവരൂ.

ചിലങ്കക്കാരൻ—സ്വാമി, ചിലങ്കപ്പണി മുഴുവൻ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ചിലങ്കകൾ ഇതാ.

ഉദ്യോഗി—എവിടെ നോക്കട്ടേ? (ചിലങ്കകൾ വാങ്ങുന്നു.) വളരെ നന്നായിരിക്കുന്നു. (ദേവേന്ദ്രനോട്) സ്വാമി, ഞങ്ങൾ ഇപ്പോൾ അണിഞ്ഞു വന്നുകൂടാം.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാൻ ഇവിടെത്തന്നെ ഇരിക്കാം. വേഗത്തിൽ തെയ്യം വരണം.

ഉദ്യോഗി “ഇതാ എത്തിപ്പോയി” എന്നു പറഞ്ഞു അവിടെനിന്നു പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ ആത്മഗതം: ഉദ്യോഗി വളരെ വിവേകമുള്ളവളാണ്. പക്ഷെ സൗന്ദര്യം ആർക്കാണ് അധികം എന്ന് പാവറൻ കഴികയില്ല. നാലാളുകളും ഞാനോ, നിശ്ചയം എന്നുള്ള നിലയിലാണ്. ഈ ആട്ടം എന്തുമാതിരിയായിരിക്കും? തീർച്ചയായും വിശേഷമായിരിക്കും. എന്നെ ഇത്രയധികം താമസിപ്പിച്ച സ്ഥിതിയ്ക്ക് തീർച്ചയായും വളരെ വിശേഷമാകാതെയിരിക്കുകയില്ല.

ഇന്ദ്രാണി പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഹോ, ഇന്ദ്രാണി ഇങ്ങട്ട് പാപ്പെട്ടുവോ?

ഇന്ദ്രാണി—അവിടെ ഇരുന്നു മുഷിഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഇവിടെ വിശേഷവിധിയായ ചില ആട്ടങ്ങൾ നടക്കുവാൻപോകുന്നു എന്ന് ഇവിടുന്ന് പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് പാപ്പെട്ടതാണ്. എന്താ ഇനിയും ആയില്ലേ?

ദേവേന്ദ്രൻ—ചിലങ്കക്കാരൻ ചിലങ്കകളുണ്ടാക്കിയത് ശരിയായില്ല. അതുകൊണ്ട് അല്പം താമ

സിച്ചുപോയി. ഇപ്പഴാകം. ഉദ്ദേശി അണിയുവാൻ പോയിരിയ്ക്കുമാണ്.

ഇത്രാണി—ഞാൻ ഒരു പോയി നോക്കി വന്നു കളയാം.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്നാൽ ഞാൻ ആ സമയം ഒരു പുറത്തു പോയി വന്നുകളയാം. ആദ്യം തുടങ്ങിയാൽ അതിന്നു സമയം കാണുകയില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ പുറത്തേയ്ക്കും ഇത്രാണി ഉള്ളിലേയ്ക്കും പോകുന്നു.

രംഗം 4

ദേവലോകത്തിൽ അന്ത്യപുരാതനിലുള്ള ഒരു മുറി.

തിലോത്തമയും മേനകയും പെരുമാറു എന്ന ഒരു കുട്ടിയും.

തിലോത്തമ—എന്റെ കാമനയല്ലേ, പൊന്നല്ലേ, ഒരു ചമയിയ്ക്കട്ടേ. കണ് സമ്മതിയ്ക്കു കട്ടി. അല്ലെങ്കിൽ കാഴ്ചമെല്ലാം തകരാറിലാവും.

പെരുമാറു—എന്നെക്കൊണ്ടു പെണ്ണിന്റെ വേഷം കെട്ടുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. എന്നോട് അത് പറയണം. നിങ്ങൾ എന്ത് പറഞ്ഞാലും വേണ്ടില്ല.

മേനക—പെരുമാളേ, ഞങ്ങൾ എന്തു വേണമെങ്കിലും തരാം. ഇതാ, നോക്കൂ, മുത്തുമാലകൾ, നവരത്നങ്ങൾ, നല്ല ഒന്നാന്തരം ഉടുപ്പുകൾ. ഇതെല്ലാം തരാം. വൈരകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ കരാനുടുപ്പിയെ തരാം.

പെരുമാറു—അയ്യോ, എനിക്ക് ഇതുമാത്രം വയ്യ. എന്നോടു പെണ്ണിന്റെ വേഷം എടുക്കാൻ പറയണം. എനിയ്ക്കു സാധിക്കില്ല.

മേനക—പെരുമാളേ, ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കാനെങ്കിലും ഇതൊന്നു ചെയ്തുകൂടെ? രാജ ഇവിടെ ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടല്ലേ? ഞങ്ങൾ എത്ര കഷ്ടപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണ് നിന്നോടു പറയുന്നത്. വേഗം അടിച്ചിടാം.

പെരുമാൾ—ആരെങ്കിലും അറിഞ്ഞാൽ—

തിലോത്തമ—ഈശ്വര, നേരം വൈകുന്നല്ലോ. പെരുമാളേ, നീ ഇത് സമ്മതിച്ചില്ലെങ്കിൽ രാജയെ, നിന്റെ സ്വന്തം അമ്മയെ, ഈ ദേവലോകത്തുനിന്ന് ആട്ടിപ്പാത്താക്കും. ഞങ്ങളേയും ആട്ടിപ്പാത്താക്കും. ഞങ്ങളെല്ലാവരും പോയി വല്ല കല്ലിലും മുളുളിലും കിടന്നു കഷ്ടപ്പെടേണ്ടിവരും. നിനക്ക് വ്യസനമാകും.

പെരുമാൾ—എന്നാൽ ഞാനും വരും. ഞാൻ നല്ല ഒരു സ്ഥലത്ത് നിങ്ങളെയൊക്കെ കൊണ്ടാക്കി, നമുക്ക് എല്ലാവരും സുഖമായിരിക്കാം.

ഉദ്യുതി പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഉദ്യുതി—എന്താണ്, പെരുമാൾ ഇനിയും ചമഞ്ഞിട്ടില്ലേ?

തിലോത്തമ—(കണ്ണുനീരോടെ) ഞാൻ ആവുന്നത് പറഞ്ഞിട്ടും ആ കട്ടി സമ്മതിക്കുന്നില്ല.

ഉദ്യുതി—ഞങ്ങൾ ഇതുവരെ കഷ്ടപ്പെട്ടതിനുള്ള കൂലിയാണ്, അല്ലേ? കഷ്ടതയൊന്നും പരുഷന്മാർ സ്രീകളോട് ഇത്ര ഭയംവെക്കുന്നതെന്താണിതിനേക്കാൾ?

പെരുമാൾ—(ഈഷ്യയോടെ) ഞാൻ എങ്ങിനെയാണ് രാജ അമ്മയായി ആടേണ്ടത്. ആ സഭയിൽവെച്ച് എന്നെ കണ്ടുപിടിച്ചാൽ പിന്നെ ഞാനെന്തു ചെയ്യും?

തിലോത്തമയും മേനകയും ഉദ്യുതിയും കണ്ണുനീർ വാർത്തുകൊണ്ടു ആ മുറിയിൽ കട്ടിലിന്മേൽ ചെന്നുകിടക്കുന്നു. പെട്ടെന്നു ഇന്ദ്രാണി പ്രവേശി

യ്യുന്നു. എല്ലാവരും എഴുന്നേറ്റ് വിഷണ്ണരായി നില്ക്കുന്നു.

ഇന്ദ്രാണി—ഇതെന്താണിത്, എല്ലാവരും കണ്ണനിർ വാത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്? ഈ കട്ടിയേതാണ്? വരു, ഉപ്പുശി ഞാൻ ചോദിക്കട്ടെ.

ഉപ്പുശി അധികം കണ്ണനിർ വാത്തുകൊണ്ട് അടുത്തുചെല്ലുന്നു.

ഇന്ദ്രാണി—ഇതെന്താണിത്, ഇത്ര വ്യസനത്തിന്നു കാരണം? ഞാൻ നിങ്ങൾ ചമയുന്നതാണു വാനായി വന്നതായിരുന്നു. രണ്ടേയവിടെ? രണ്ടേയകാണാനില്ലല്ലോ.

ഉപ്പുശി—ദേവി, എല്ലാം തുറന്നു ഉണർത്തിക്കൊ. ഏതെങ്കിലും ഇനി മാച്ചുവെച്ചിട്ട് യാതൊരു കാര്യവുമില്ല. ഈ നീല്ക്കുന്ന കട്ടി രണ്ടേയുടെ മകനാണ്.

ഇന്ദ്രാണി—രണ്ടേയുടെ മകനോ? ഇതെന്ത് കഥയാണ്. മേനകേ, തീവോത്തമേ, വരു. കരഞ്ഞത് മതി.

ഉപ്പുശി—രണ്ടേ പ്രസവിച്ചു എന്നുമാത്രമേയുള്ളൂ. പക്ഷെ ഞങ്ങളുടെ എല്ലാവരുടെയും മകനാണെന്നു തന്നെ പറയണം. ഈ കാര്യത്തിൽ ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും കാരക്കാരാണ്.

ഇന്ദ്രാണി—തുറന്നുപറയൂ.

ഉപ്പുശി—കാച്ചു കാലമുമ്പ് മധുരമീനാക്ഷിയുടെ കല്യാണം നിശ്ചയിച്ചു. ശ്രീപരമേശ്വരൻ തന്നെയായിരുന്നു വരൻ. പക്ഷെ മീനാക്ഷി പാർവ്വതിയുടെ അവതാരമായിരുന്നു എന്ന് അന്നു ഞങ്ങൾക്ക് വിവരമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മീനാക്ഷി വളരെ രൂപലാവണ്യമുള്ള സ്ത്രീയാണെന്ന് ഞങ്ങൾ കേട്ടിരുന്നു. പക്ഷെ മീനാക്ഷിയെ ഒരു പാഠിക്കേണമെന്നു ഞങ്ങൾ മനസ്സിൽ കരുതി. കല്യാണദിവസം

ദേവേന്ദ്രൻ അറിയാതെ ഉറങ്ങുന്ന സമയം നോക്കി
ഞങ്ങൾ നാലുപേരും മീനാക്ഷിയുടെ വേഷമെടുത്തു
കല്യാണപ്പന്തലിൽ ഛായ്വായി. വരൻ വന്ന സമയം
അവിടെ ഒരു മീനാക്ഷിക്ക് പകരം അഞ്ചു മീനാ
ക്ഷികളെ കണ്ടു. പക്ഷെ വരന്നു യാതൊരു സംശ
യവും ഉണ്ടായില്ല. ശരിയായുള്ള മീനാക്ഷിയുടെ കഴ
ത്തിൽ മാലയണിയിച്ചു. സൂക്ഷ്മം അപ്പോൾ മന
സ്സിലാക്കിയ മീനാക്ഷി, തന്റെ ആദ്യത്തെ ഗർഭം ഞ
ങ്ങൾ നാലുപേരും വഹിയ്ക്കട്ടെ എന്നു ശപിച്ചു.
ഞങ്ങൾക്ക് വേഷം മാറുവാനോ, അവിടുന്ന് പോക
വാനോ നിവൃത്തിയില്ലാതെ അവിടെത്തന്നെ പെട്ടു.
കറച്ചു ദിവസങ്ങൾകൊണ്ട് ഞങ്ങൾ നാലുപേരും
ഗർഭം ധരിച്ചു. ഞങ്ങൾ വളരെ കഷ്ടത്തിലായി.
മീനാക്ഷിയുടെ കാല്പാൽ ചെന്നു വീണു. ഒടുവിൽ
നാലുപേക്ക് പകരം ഏതെങ്കിലും ഒരാൾ ഒരു കട്ടി
യെ പ്രസവിയ്ക്കണം എന്നു പറഞ്ഞു. ആ നിശ്ചയത്തി
ന്മേൽ പോകുവാൻ അനുവദിക്കാമെന്നു സമ്മതിച്ചു.
ഞങ്ങൾ നാലുപേരും തിരിയെ ദേവലോകത്തെത്തി.
ദേവലോകത്തിൽ എത്തിയ ഉടനെതന്നെ രാജ ഒരു
കട്ടിയെ പ്രസവിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. ആ കട്ടിയാണ്
പെരുമാൾ. പിന്നെ ആ കട്ടിയെ ആരും അറി
യാതെ ഞങ്ങൾ വളർത്തിപ്പോന്നു.

ഇന്ദ്രാണി—അപ്പോൾ ദേവേന്ദ്രൻ ഇത്രയധികം
കാലം ഉറങ്ങിയോ?

ഉദ്യുതി—ഇവിടുത്തെ ഒരു ദിവസം മനുഷ്യക്ക്
ഒരു കൊല്ലമാണ്.

ഇന്ദ്രാണി—ഓഹോ, അത് ശരിതന്നെ. ഇ
പ്പോൾ രാജ എങ്ങട്ട് പോയി?

ഉദ്യുതി—കട്ടിയെ പ്രസവിച്ചതിനുശേഷം ഞ
ങ്ങൾക്കെല്ലാവർക്കും സ്നേഹം തുടങ്ങി. പിന്നെ അതി

നെ ദേവനാക്കിക്കൊണ്ടു വരണം എന്ന മോഹം തുടങ്ങി. ഫിമവൽപാർപ്പത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന കാരസ്തരമാത്തിന്റെ 12 പഴം കഴിച്ചാൽ മനുഷ്യൻ ദേവനാകും എന്ന മനസ്സിലായി. എട്ട് പഴം ഞങ്ങൾ പക്കിയായിപ്പോയി കൊത്തിക്കൊണ്ടു വന്ന് ഈ കട്ടിക്ക് കൊടുത്തു. ഒമ്പതാം പഴം കൊണ്ടു വരുവാൻ രംഭതന്നെ പോയി. പിന്നെ തിരിച്ചുവന്നിട്ടില്ല.

ഇന്ദ്രാണി—കഷ്ടതന്നെ. പെരുമാളേ, നോക്കൂ. പെരുമാളേ, ഞാൻ പറയട്ടെ, ഇങ്ങട്ട് വരു. ഇതൊക്കെ കേട്ടില്ലേ? ഇവരെ സഹായിയ്ക്കയില്ലേ? പെരുമാറാക്കൂ എന്നാണ് വീരോധം?

പെരുമാറം—അവിടെ വല്ലവരും കണ്ടുപിടിച്ചാലത്തെ കറവ് വിചാരിച്ചിട്ടാണു്. ദേവേന്ദ്രൻ എന്തു ചെയ്യും എന്നുതന്നെ നിശ്ചയിച്ചില്ല.

ഇന്ദ്രാണി—ആട്ടെ, ഞാൻ ഒരു വിദ്യ ചെയ്യാം. പെരുമാറം എന്റെ പോരടുകനാണ് എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞുകൊള്ളാം. ഞാൻ നിബ്ബന്ധിച്ച് പെരുമാളെ കൊണ്ടു കെട്ടിച്ചതാണ് എന്നു പറഞ്ഞുകൊള്ളാം. പിന്നെ ഉച്ചൈശ്വരവസ്തിന്റെ മാതിരി ഒരു കതിരയെ ഞാൻ സമ്മാനമായി തരികയും ചെയ്യാം.

പെരുമാറം—ആട്ടെ, ഞാൻ ചെയ്യാം. വരു, എന്നെ ചമയിച്ചുകൊള്ള.

ഇന്ദ്രാണി—ഉദ്യുതി, വരു.

എല്ലാവരും സന്തോഷത്തോടെ ചാടിവന്നു, പെരുമാളെ അണിയിക്കുന്നു. ഒരു നിമിഷംകൊണ്ടു പെരുമാളെ രംഭയാക്കുന്നു.

രംഗം 5

ദേവേന്ദ്രൻ—എടാ, എന്തെടാ? ഇനിയും ആയി

ല്ലേ? ഞാൻ അങ്ങട്ട് വരണോ എന്നൊന്നു ചോദിക്കും.

ഇന്ദ്രാണി പ്രവേശിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്താണ് അവർ അതിന്റെ ഉള്ളിൽനിന്ന് ചെയ്യുന്നത്? ഇനിയും ചമഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ലേ?

ഇന്ദ്രാണി—ഇപ്പോൾ വരും. ഇന്നത്തെ ആട്ടം വളരെ കേമമായിരിക്കും. യാതൊരു സംശയവും വേണ്ട.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്താണ് ഇന്ദ്രാണിയ്ക്ക് ഇങ്ങിനെ തോന്നുവാൻ സംഗതി? ഈ ആട്ടം ഇതിന്ന് മുമ്പ് കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?

ഇന്ദ്രാണി—അതൊന്നുമല്ല. എന്താണ് കാരണമെന്നു ഞാൻ പിന്നെ പറയാം.

വാദ്യക്കാർ, പാട്ടുകാർ, മുതലായവർ അവരുടെ സ്ഥാനത്ത് വന്നു നില്ക്കുന്നു.

ഒരു ഭൃത്യൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഭൃത്യൻ—നാരദമഹർഷി പുറത്തുവന്നു നില്ക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—വരാൻ പറയൂ, വരാൻ പറയൂ. (ഇന്ദ്രാണിയോട്) ഈ നാരദമഹർഷി വളരെ ഭാഗ്യവാനാണ്. നല്ല ആട്ടങ്ങളുള്ള സമയത്തെല്ലാം അദ്ദേഹം ഇവിടെ എങ്ങിനെയെങ്കിലും എത്തും.

നാരദമഹർഷി പ്രവേശിക്കുന്നു. ദേവേന്ദ്രന്റെ അടുക്കൽ സിംഹാസനം കൊടുത്തിരുന്നു.

നാരദമഹർഷി—ഞാൻ നല്ല സമയത്താണ് വന്നത്. ഇവിടെ പുതിയ കൊട്ടം ഉണ്ടാവാൻ പോകുന്നു എന്നു കേട്ടു.

ദേവേന്ദ്രൻ—നാരദമഹർഷി വളരെ ഭാഗ്യവാനാണ്, സംശയമില്ല. ഇന്ന് പുതുതായ കൊട്ടമാണ്. നമ്മുടെ ഉയ്യം, മേനക, രംഭ, തിലോത്തമ, ഇവർ നാലുപേരുംകൂടി ഒന്നിച്ചുള്ള ആട്ടമാണ്. ആ

ആട്ടത്തിന്റെ സമയത്ത് ഇവിടന്ന് വന്നതുകൊണ്ട് തീർച്ചയായും ഇവിടന്ന് മഹാഭാഗ്യവാനാണ്.

നാരദമഹാഷി—അതയോ? നാലാളുംകൂടി ഒന്നി ചുള്ള ആട്ടമാണെങ്കിൽ തീർച്ചയായും വളരെ നന്നായി റിയ്ക്കും. തീർച്ചയായും കാണേണ്ടതുതന്നെയാണ്.

നാരദൻ ഒരു പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി നാടകശാലയിലേയ്ക്ക് കടക്കേണ്ട വാതില്ല്യലേയ്ക്ക് നോക്കിനില്ക്കുന്നു. മുത്തുമണികളുടെയും സ്വർണ്ണമണികളുടെയും കിണ കിണശബ്ദത്തോടുകൂടി ഉച്ചശി, മേനക, രാജ, തി മോത്തമ ഇവർ നാലുപേരും ഒഴക്കിൽ ഒഴുകിവരുന്ന പുഷ്പങ്ങളുടെ മാതിരിയിൽ നാടകശാലയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ ഇവരുടെ വരവു കണ്ടിട്ടുതന്നെ മയങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇന്ദ്രാണി രാജയെ നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നു. നാരദൻ കണ്ണു തുറിച്ചുകൊണ്ട് നോക്കുന്നു.

നാരദൻ ആത്മഗതം: ഇതെന്താണിത്, ഞാൻ സ്വപ്നം കാണുകയാണോ? രാജയാണല്ലോ ആ ആട്ടുന്നത്. മഹാ ആശ്ചര്യംതന്നെ. കൈരളിയുടെ അടുക്കെ വിട്ട രാജ ഇത്ര ക്ഷണം എങ്ങിനെ എത്തി? ഏതെങ്കിലും ആട്ടം വളരെ വിശേഷമാകുന്നുണ്ട്.

ദേവേന്ദ്രൻ—ബാല, ബാല. നാരദരേ, ഹ-ഹ!

നാരദൻ ദേവേന്ദ്രൻ പറയുന്നതിനെ ഒട്ടും ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്താണ് നാരദൻ പോയിട്ടുമാ തിരി നോക്കുന്നത്? നാരദൻ ഉറങ്ങുകയാണോ?

നാരദൻ—ഇല്ല, ഇല്ല. അതെ, അതെ. ഒന്നാത്തരം. രാജയുടെ ആട്ടം വളരെ വിശേഷമായിരിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—രണ്ടു കറച്ചുകൂടി ചെറുപ്പം വെച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു തോന്നുന്നു. അവർ ആരുടേയും മനസ്സിനെ ഇളക്കിവിടും. ഉൾഗി, ഹ, ആരാണ് ആരാണ് അധികം വിശേഷം എന്നു പറയുവാൻതന്നെ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു.

ഇന്ദ്രാണി ആത്മഗതം: ആ കട്ടി, ഇങ്ങിനെ ആടുമെന്നു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നില്ല. വളരെ വിശേഷമായിരിക്കുന്നു. പക്ഷെ മുഖത്ത് സന്തോഷം പോര. ഒരു ഭയമാണ് കണ്ണിൽ കാണുന്നത്;

നാരദൻ ആത്മഗതം: ഇതിൽ എന്തോ ഒരു വിദ്യയുണ്ട് തീച്ചയാണ്. അത് തീച്ചയായും രണ്ടുയല്ല. പിന്നെ ആരായിരിക്കും? പക്ഷെ രണ്ടുയുടെ നല്ല മുഖപ്പായയുണ്ട്. ഒരു സമയം അവിടെ വന്നത് രണ്ടായിരിക്കുകയില്ലേ?

ഇതിന്നിടയിൽ ആട്ടം മുറകിവരുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ ആനന്ദത്തിൽ മുഴുകി ഇരുന്ന സ്ഥലത്തുനിന്നു ചാഞ്ഞുപോകുന്നു. വാദ്യവും പാട്ടും ആട്ടവും അതിന്റെ പരമകാഴ്ചയിൽ എത്തിയിരിക്കുന്നു. പെട്ടെന്നു രണ്ടുയുടെ ദേഹത്തിൽനിന്നു വളരെ പ്രധാനമായ ഒരു ഭാഗം നിലത്തു വീണുപോകുന്നു. രണ്ടു പെട്ടെന്നു ആട്ടം നിൽക്കുന്ന സമയം ഉൾഗി എന്തോ തട്ടി നിലത്തു വീഴുന്നു. രണ്ടു തലോലം മോഹാലസ്യം കൊണ്ട് വീഴുവാൻ ഭാവിയ്ക്കുന്നതു കണ്ട് ആളുകൾ നാലു ഭാഗത്തുനിന്നും രണ്ടുയെ താങ്ങുവാൻ കാടിവരുന്നു. പക്ഷെ തിലോത്തമയും മേനകയും അത് സമ്മതിയ്ക്കാതെ രണ്ടുയെ തങ്ങാൻതന്നെ താങ്ങുന്നു.

ഉൾഗി—(എഴുന്നോറ്) സ്വാമി, രണ്ടു എന്തോ ഇത്തിരി മോഹാലസ്യമായിരിക്കുന്നു. ആട്ടം തൽക്കാലത്തേക്ക് നിൽക്കുവാൻ അനുവാദം തരണം.

തിലോത്തമയും മേനകയും രാജയെ താങ്ങിപ്പിടിച്ചു അന്തഃപുരത്തേയ്ക്ക് പോകുന്നു.

ഉയ്യശി നിലത്തുനിന്നു എന്തോ ഒരു സാധനം വീണ സമയം എടുത്തു തന്റെ ഉടുപ്പിന്റെ ഉള്ളിലാക്കിയത് നാരദൻ കഴിച്ചു ബാക്കി ആരുമതന്നെ കണ്ടിരുന്നില്ല. ഉയ്യശിയും ഉടനെത്തന്നെ ഉള്ളിലേയ്ക്ക് കാടിപ്പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ “രാജാ! എന്തു പാറി? പാവം, അവറാകാ! എന്താണെന്നു ഞാൻ പോയി അന്വേഷിയ്ക്കട്ടേ” എന്നു പറഞ്ഞു എഴുന്നേല്ക്കുന്നു.

ഇന്ദ്രാണി—(ദേവേന്ദ്രനെ പിടിച്ചുനിർത്തി) വേണ്ട. ഇപ്പോൾ ഇവിടുന്ന് പോയി അവളെ ഉപദ്രവിക്കണ്ട. കറച്ചു കഴിയട്ടെ. ഈ സമയത്ത് പോയാൽ അസ്വാസ്ഥ്യം അധികമായേക്കാം.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്നാൽ ഞാൻ പോകുന്നേയില്ല. എന്നാലും എനിയ്ക്ക് വിവരം അറിയാഞ്ഞിട്ട് വല്ലാത്ത ക്ഷോഭമുണ്ട്.

നാരദൻ—ഞാൻ പോയി അറിഞ്ഞുവരാം. എനിയ്ക്ക് അല്പം ചില മരുന്നുകളുടെ വിവരവുമുണ്ട്.

ഇന്ദ്രാണി നാരദന്റെ മുഖത്ത് ഒരു നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചു നോക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—നാരദൻ പോയി വരൂ. പക്ഷെ അവളെ ഉപദ്രവിയ്ക്കരുത്. ആദ്യം സദസ്സിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾത്തന്നെ മുഖത്ത് എന്തോ ഒരു മാറാം ഉള്ളതായി തോന്നി. അവറാകാ നല്ലവണ്ണം ദോഷമില്ലാതെ ആടിയതായിരിയ്ക്കണം. ഞാൻ മഹാശൂരൻതന്നെ. നാരദൻ കണ് പോയി അറിഞ്ഞുവരൂ.

“ഇപ്പോൾത്തന്നെ പോയി വന്നുകളയാം.” എന്നു പറഞ്ഞു നാരദൻ പോകുന്നു.

രംഗം 6

കൈരളിയും രാജയും.

കൈരളി—ജ്യേഷ്ഠത്തി, നമുക്ക് കാട്ടിലേയ്ക്ക് പോകാം. അവിടെ വളരെ രസമുണ്ടാകും.

രാജ—കണ്ടേ, എനിയ്ക്ക് മനസ്സിനു തീരെ സുഖമില്ല. അതുകൊണ്ട് കാട്ടിലൊന്നും പോകാനായി തീരെ മനസ്സ് വരുന്നില്ല. നാരദമഹാഷി പോയി തിരിച്ചു വരുന്നതുവരെ എനിയ്ക്ക് മനസ്സിനു സമാധാനമുണ്ടാകയില്ല.

കൈരളി—ജ്യേഷ്ഠത്തിയ്ക്ക് എന്താണ് വ്യസനത്തിനു കാരണം? ദേവലോകത്ത് താമസിയ്ക്കുന്ന ആളുകൾക്ക് വ്യസനമുണ്ടാകുമോ?

രാജ—അയ്യോ, കട്ടി ദൂരേനിന്നു നോക്കുമ്പോൾ നല്ലതെന്നു തോന്നുന്ന എത്ര സാധനങ്ങൾ നാം കണ്ടിട്ടുണ്ട്, അടുത്ത് ചെന്നു നോക്കുമ്പോൾ ചീത്തയായിട്ട്. ഇന്നാൾ നാം ഒരു പുഷ്പം കണ്ടില്ലേ? എത്ര ഭംഗിയായിരുന്നു അത്. കയ്യിൽ അത് പാിച്ചപ്പോൾ എന്തായിരുന്നു കഥ!

കൈരളി—ഒന്നിന്നും കൊള്ളാത്തതായിരുന്നു.

രാജ—അതുപ്രകാരമെന്നേയാണ് ദേവലോകത്തെ സ്ഥിതിയും. അങ്ങനെയ്ക്ക് അവിടെനിന്നു നോക്കുമ്പോൾ ഈ ലോകത്തിൽ ബഹുസുഖമാണെന്ന് പല പ്രാവശ്യവും തോന്നിട്ടുണ്ട്.

കൈരളി—ഇപ്പോൾ എന്താണ് വിശേഷിച്ചു ജ്യേഷ്ഠത്തിയ്ക്ക് വ്യസനത്തിനു കാരണം? അമ്മാമൻ കഞ്ഞിനെ കാണാൻ പോയിട്ടില്ലേ?

രാജ—എന്നെ അവിടെ സമയത്തിനു കണ്ടില്ലെങ്കിൽ ദേവേന്ദ്രൻ വല്ലാതെ ദേഷ്യപ്പെടും. എന്നെ അവിടെ എടുക്കയില്ലെന്നുമാത്രമല്ല, എന്റെ കൂട്ട

ത്തിലുള്ള മാറുള്ളവരെയെല്ലാം അദ്ദേഹം ആട്ടിപ്പാത്താക്കും.

കൈരളി—ആ കഞ്ഞിനേയും ആട്ടിപ്പാത്താക്കുമോ?

രംഭം—ആ കഞ്ഞിനെ കണ്ടാലാണ് അധികം കോപത്തിനിടയായിവരിക.

കൈരളി—എന്നാൽ ജ്യേഷ്ഠത്തി ഒരു കാര്യം ചെയ്യൂ. ജ്യേഷ്ഠത്തി ദേവലോകത്തു പോയി കഞ്ഞിനേയും കൂട്ടി ഇങ്ങട്ടു വന്നുകളയൂ. ഇവിടെ എന്താണ് ദേവേന്ദ്രന് ചെയ്യുവാൻ കഴിയുന്നത്? ഇവിടെ ദേവേന്ദ്രൻ ഉപദ്രവിയ്ക്കുവാൻ വരികയാണെങ്കിൽ ഞാൻ അച്ഛനെ വിളിയ്ക്കും.

രംഭം—എനിക്ക് ഇപ്പോൾ അങ്ങട്ട് പോകാൻ വയ്യ.

കൈരളി—ജ്യേഷ്ഠത്തി ദേവസ്ത്രീയല്ലേ? പിന്നെ എന്തുകൊണ്ട് വയ്യ?

രംഭം—ഞാൻ ഒരു പക്ഷിയായി പറന്നിട്ടാണ് ആ പഴം കൊത്തിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ വന്നത്. ഞാൻ ദേവസ്ത്രീയായതുകൊണ്ട് അസ്രം തട്ടിയപ്പോൾ മരിച്ചില്ല. പക്ഷെ എന്റെ തൂവലുകളെല്ലാം പോയ്ക്കിരിയ്ക്കുകയായി. ഇനി എനിക്ക് ദേവലോകത്തു പോകേണ്ട മെങ്കിൽ അമൃതം കഴിയ്ക്കണം. അത് ഇവിടെയെങ്ങും കിട്ടുകയില്ല.

കൈരളി—അമൃതം എവിടെയാണ് ഉള്ളത്?

രംഭം—അമൃതം ദേവലോകത്തുമാത്രമേ ഉള്ളൂ. അതു ദേവേന്ദ്രൻ വെച്ചുപുട്ടിയിരിയ്ക്കുകയാണ്. ദേവേന്ദ്രന്റെ സമ്മതംകൂടാതെ അതെടുക്കുവാൻതന്നെ നിവൃത്തിയുണ്ടാകയില്ല.

കൈരളി—ജ്യേഷ്ഠത്തി വ്യസനിയ്ക്കേണ്ട. ഞാൻ അച്ഛനോട് പറഞ്ഞിട്ട് അമൃതം വരുത്തിത്തരാം.

രജ—അയ്യോ, അച്ഛൻ പറഞ്ഞാലൊന്നും ദേവേന്ദ്രൻ കേൾക്കുകയില്ല.

കൈരളി—പറഞ്ഞത് കേട്ടില്ലെങ്കിൽ അച്ഛൻ ദേവേന്ദ്രനോട് യുദ്ധം ചെയ്ത് അമൃത് കൊണ്ടുവന്നു തരും.

രജ—അയ്യോ, അതൊന്നും സാധിക്കുകയില്ല. ദേവേന്ദ്രനോട് യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ ആരെക്കൊണ്ടും സാധിക്കുകയില്ല. ത്രിമുർത്തികളോ സുബ്രഹ്മണ്യനോ മറ്റോ വരണം. എന്നാൽത്തന്നെ അത്ര എളുപ്പത്തിലൊന്നും സാധിക്കുകയില്ല.

കൈരളി—എന്നിട്ടാണ് രാവണൻ എന്ന പാത്തവൻ തോല്പിച്ചിട്ട് ദേവലോകത്തുള്ള സകലരും കൊണ്ടുപോയത്?

രജ—ദേവേന്ദ്രന് ശക്തിയില്ലാത്തതിനാലല്ല, രാവണൻ വല്ലാത്തൊരാളായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്നു അനവധി വരങ്ങളുണ്ട്. വരബലമുള്ള ആളോട് എങ്ങിനെയാണ് യുദ്ധം ചെയ്ത് ജയിക്കാൻ സാധിക്കുക?

കൈരളി—എങ്ങിനെയാണ് പിന്നെ രാവണൻ മരിച്ചത്?

രജ—രാവണൻ മരിച്ചത് കരാറു കൊണ്ടിട്ടുതന്നെ. പക്ഷെ രാമനാണ് രാവണനെ കൊന്നത്. അദ്ദേഹം രാവണനെക്കാൾ ശക്തിയുള്ള ഒരാളായിരുന്നു.

കൈരളി—രാമൻ മനുഷ്യനായിരുന്നില്ലേ? ഒരു മനുഷ്യന് ദേവേന്ദ്രനു ചെയ്യുവാൻ വയ്യാത്ത ഒരു പ്രവൃത്തി സാധിച്ചു. അയ്യോ, ആ ദേവേന്ദ്രനാണ് അച്ഛനെ തോല്പിക്കുന്നത്!

രജ—അതു പോയ്ക്കൊട്ടെ. ദേവേന്ദ്രന് അനവധി സൈന്യങ്ങളുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിൽ

ഒരു വേലുണ്ട്. അതൊറിഞ്ഞാൽ തട്ടക്കാനായി ആ തരുന്നേയില്ല.

കൈരളി—ജ്യേഷ്ഠത്തി അച്ഛന്റെ വെണ്മഴ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?

രംഭം—കണ്ടിട്ടില്ല. പക്ഷെ ദേവേന്ദ്രന്റെ വേലിനോടൊന്നും സമമാകയില്ല. പിന്നെ ദേവേന്ദ്രനു ഐരാവതം എന്നു പറഞ്ഞ കരാനയുണ്ട്. അത് നാല്പൊമ്പനാണ്. അതിനു പതിനായിരം ആനകളുടെ ശക്തിയുണ്ട്. അതു തന്നെ യുദ്ധം ചെയ്യും.

കൈരളി—രാവണൻ വന്നപ്പോൾ ഇതെല്ലാം എവിടെ പോയി?

രംഭം—ഇതിനെയെല്ലാം രാവണൻ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയിരുന്നു. അതു പറഞ്ഞിട്ട് ഫലമില്ല. ഞാൻ തന്നെ രാവണന്റെ കൊട്ടാരത്തിലാണ് താമസിച്ചിരുന്നത്.

കൈരളി—രാവണന്റെ ഭാര്യയായിട്ടോ?

രംഭം—ഭാര്യയായിട്ടല്ല. അവിടെയൊക്കെ അടിച്ചതളിസ്സാൻവേണ്ടി.

കൈരളി—ജ്യേഷ്ഠത്തി അവിടെയൊക്കെ അടിച്ചതളിസ്സുവാൻ ദേവേന്ദ്രൻ സമ്മതിച്ചുവല്ലോ. അതു കഷ്ടതന്നെ.

രംഭം—ദേവേന്ദ്രനു യാതൊരു നിവൃത്തിയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹംതന്നെ ചങ്ങലയിലായിരുന്നു.

കൈരളി—എന്നിസ്സിക്കൊന്നും കേൾക്കുകയേ വേണ്ട. എന്നിട്ടെങ്ങിനെ വിട്ടു? രാമൻ വന്ന രാവണനെ കൊല്ലുന്നതുവരെ അവിടെയായിരുന്നു, അല്ലേ?

രംഭം—ബ്രാഹ്മാവ് വന്നു വിട്ടുവിട്ടു.

കൈരളി—അച്ഛൻ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഞാൻ തീച്ചയായും അദ്ദേഹം കൊണ്ടുവരീക്കാ

യിരുന്നു. പക്ഷെ എനിയ്ക്ക് അച്ഛനെ വിചാരിയ്ക്കുവാൻ ഭയമാണ്. അച്ഛൻ എന്തോ കാര്യത്തിനുവേണ്ടി പോയിരിയ്ക്കുമാണ്. അപ്പോൾ ഇവിടെ വരണം എന്നു വിചാരിച്ചാൽ അച്ഛനു വല്ല അപകടവും പാറിപ്പോകുമെന്ന് എന്നോട് അമ്മാവ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ് വിചാരിയ്ക്കാൻ ഭയം.

രണ്ടു—എന്തെങ്കിലും ഇപ്പോൾ വിചാരിയ്ക്കൂ. നാമഭയമഷി വരുന്നതുവരെ നമുക്ക് ഒന്നും ചെയ്യൂ.

കൈരളി—എന്നാൽ വത്ര. നമുക്ക് ഒന്നു പുത്തു പോയി കളിക്കാം. നമുക്ക് ഒന്ന് കടലീവനത്തിലേക്ക് പോകാം. വത്ര.

രണ്ടുപേരും പുറത്തേക്ക് പോകുന്നു.

രംഗം 7

ദേവലോകം.

ഉദ്യഗി മേനക തിലോത്തമ പെരുമാൾ നാരദൻ.

നാരദൻ—(പെരുമാളെനോക്കി)വേഷം വളരെ ഭംഗിയായി. ആട്ടവും വളരെ വിശേഷമായി. ആ അപകടം പാറിയില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ തീർച്ചയായും കണ്ടുപിടിയ്ക്കുവാൻ സാധിയ്ക്കുമായിരുന്നു. ഇപ്പോൾത്തന്നെ ദേവേന്ദ്രൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. കറച്ച ദിവസത്തിന്നു രണ്ടയെ കാണുവാൻ പാടില്ല എന്നു അറിയിച്ചുകളയാം.

ഉദ്യഗി—രണ്ടു അവിടെ പെട്ടുപോയതുകൊണ്ട് എത്ര ദിവസംതന്നെ ഇത് മറച്ചുവെക്കാം? എങ്ങിനെയെങ്കിലും അറിയാതിരിയ്ക്കുക.

നാരദൻ—അതിന്നിടയിൽ നമുക്ക് എങ്ങിനെയെങ്കിലും രണ്ടയെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നു ആക്കിക്കൂ

ടേ? അതിന് ഗ്രാമം ചെയ്യണം. രണ്ടു അവിടെനിന്നു ഇങ്ങോട്ട് വരേണ്ടുന്നതെങ്ങിനെയെന്നു വിചാരിയ്ക്കുന്നു?

ഉദ്യോഗി—അമൃതം കിട്ടാതെ യാതൊരു നിവൃത്തിയുമില്ല. അമൃതം വെച്ചിരിയ്ക്കുന്ന സ്ഥലത്തു പോകുവാൻകൂടി യാതൊരു നിവൃത്തിയുമില്ല. അസുരന്മാർ കളവ് ചെയ്യുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയതുകൊണ്ട് അതിന്റെ താക്കോൽ ദേവേന്ദ്രന്റെ കയ്യിൽത്തന്നെയാണ് സൂക്ഷിയ്ക്കുന്നത്.

നാരദൻ—ഇന്ദ്രാണി നമ്മുടെ ഭാഗത്തല്ലേ. ഇന്ദ്രാണിയോട് ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ കാര്യം സാധിയ്ക്കുമില്ലേ?

ഉദ്യോഗി—അതിന്നു സമയം പിടിയ്ക്കും. പെട്ടെന്നു വേണമെങ്കിൽ ദേവേന്ദ്രനോട് കാര്യം പറയാതെ എങ്ങിനെയാണ്? ഇന്ദ്രൻ ഇതിനെപ്പറ്റി അറികയാണെങ്കിൽ പെരുമാളെ ഇവിടുന്ന് എങ്ങിനെയെങ്കിലും രക്ഷിക്കേണ്ടിവരും. വല്ല അപകടവും വരുത്തിക്കളയും.

പെരുമാൾ—ഞാൻ ഈ ദേവേന്ദ്രനെ സദാസമയവും പേടിച്ചുകൊണ്ട് ഇനിയിവിടെ താമസിയ്ക്കുവാൻ വിചാരിയ്ക്കുന്നില്ല. ഞാൻ എന്റെ അമ്മയുടെകൂടെ ഭൂമിയിൽ പോയി താമസിച്ചുകളയാം. ഇങ്ങിനെ കളിച്ചു താമസിയ്ക്കുവാൻ എനിക്ക് തീരെ ഇഷ്ടമില്ല.

ഉദ്യോഗി—പെരുമാളേ, നിനക്കു് ഞങ്ങളോട് തീരെ ഇഷ്ടമില്ല. നിനക്കുവേണ്ടി ഞങ്ങൾ കഷ്ടപ്പെട്ടതിന്നു യാതൊരു കണക്കുമില്ല.

പെരുമാൾ—എനിക്ക് സ്നേഹമില്ലാത്തതുകൊണ്ടല്ല. ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? ഞാനി

വീടെ താമസിപ്പാൻ നിങ്ങൾക്കെല്ലാവർക്കും ഉപദ്രവമല്ലേ? പോരാത്തത് ഞാൻ ഒരു മനുഷ്യനുമാണ്.

ഉദ്യുതി—നീ മക്കൾക്കും ദേവനായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എനി കാലംശമോത്രമേ ആകവാനുള്ളൂ. നീ ഇനി ഭൂമിയിൽ പോയാൽ ഒന്നുംതന്നെ പിടിക്കയില്ല. ആ രണ്ടു പഴവും കിട്ടിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ നിന്നെ ദേവനായി മുഴുമാക്കുമായിരുന്നു.

പെരുമാറ്റം—എന്റെ അമ്മമാരെ ഇങ്ങിനെ സങ്കടപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ദേവനാകുന്നതിനേക്കാളും മനുഷ്യനായി മരിയ്ക്കുന്നതാണ് നല്ലത്.

തിലോത്തമ—അയ്യോ, അങ്ങിനെ പറയരുതേ. ഞങ്ങൾ എത്ര മോഹിച്ചുകൊണ്ടാണ് നിന്നെ വളർത്തിയത്.

ദേവേന്ദ്രൻ പെട്ടെന്ന് പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എവിടെ, രണ്ടു എവിടെ? അവരോട് സഖക്കൊണ്ടെന്നു കേട്ടിട്ട് എനിക്ക് മനസ്സിലാക്കുതന്നെ സഖമില്ല. എവിടെയാണ് രണ്ടു?

എല്ലാവരും നിശ്ശബ്ദമായി നില്ക്കുന്നു. തിലോത്തമ പെരുമാളെ മാന്യവാൻ ശ്രമിയ്ക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്താണിത് എല്ലാവരും നിശ്ശബ്ദമായിരിയ്ക്കുന്നത്? എവിടെ രണ്ടു (ചുറ്റും നോക്കുന്ന സമയം പെരുമാളെ കാണുന്നു.) ഇതാരാ? നീ ആരാ? നീ എങ്ങിനെ ഇതിനുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു? ഇപ്പോഴു എനിക്ക് കാര്യം മനസ്സിലായി. നിന്നെ ഇപ്പോൾ കൊന്നിട്ട് കാര്യം. ആരോ, അവർക്കു? അവനെ പിടിച്ചു കെട്ടട്ടെ. കൊണ്ടുവരൂ, എന്റെ വേൽ കൊണ്ടുവരൂ. ഇവന്റെ കഴുത്ത് ഇപ്പോൾ മുറിച്ചിട്ട് കാര്യം.

ഉദ്യുതി വന്നു കാല്പാൽ നമസ്കരിയ്ക്കുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ ഉദ്യുതിയെ കാൽക്കൊണ്ട് തട്ടിക്കളയുന്നു. “നി

ങ്ങളെ സകലത്തിനേയും ഞാൻ ഇവിടന്ന് ആട്ടിപ്പറത്താക്കും.”

ഇന്ദ്രാണി കാര്യം അപകടത്തിലായി എന്നറിഞ്ഞിട്ട് ഉടനെത്തന്നെ ദേവേന്ദ്രനെ തല്ലാലം അവിടുന്നു മാറുന്നതിന്നു ഒരു വിദ്യയെടുക്കുന്നു.

ഐരാവതത്തിനെ മദം പൊട്ടിക്കുന്നു. ഐരാവതം ഉടനെത്തന്നെ അലറിക്കൊണ്ട് അവിടം മുഴുവനും ഓടി നടക്കുന്നു. വഴിയ്ക്ക് അമൃത് വെച്ച കെട്ടിടം കണ്ടിട്ട് അതിനോട് മല്ലു നോക്കുന്നു.

ഈ ശബ്ദം കേട്ട് ദേവേന്ദ്രൻ പരിഭ്രമിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്താണിത്? ഐരാവതത്തിന്റെ ശബ്ദമാണല്ലോ കേൾക്കുന്നത്.

ഒരു ഭൂതൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഭൂതൻ—സ്വാമി, സ്വാമി, ഐരാവതത്തിന്നു മദം പൊട്ടിയിരിക്കുന്നു. അമൃതകലശം ഇപ്പോൾ പോയ്ക്കോ.

“പിടിക്കാ അതിനെ” എന്നു പറഞ്ഞു ദേവേന്ദ്രൻ പുറത്തേയ്ക്ക് ഓടുന്നു.

ആ സമയം നാരദൻ പെരുമാളെയുംകൂടി ഭൂമിയിലേയ്ക്ക് പോകുന്നു. ഇന്ദ്രാണി അന്നുപുറത്ത് പ്രവേശിച്ചു ഉദ്വീശിയേയും മേനകയേയും തിലോത്തമയേയും തന്റെ സ്വന്തം കൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുന്നു.

ഐരാവതത്തിന്നു സുഖപ്പെട്ടശേഷം ദേവേന്ദ്രൻ തിരിച്ചുവരുന്നു. ആരെയും കാണാത്തതുകൊണ്ട് ആ സ്ഥലം മുഴുവനും തിരയുന്നു. “അവർ എവിടെ, എവിടെ?” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് പുറത്തേയ്ക്ക് ഓടുന്നു.

രംഗം 8

ദേവേന്ദ്രൻ “എവിടെ അവൻ, എവിടെ അവൻ?” എന്നു പറഞ്ഞു കാട്ടുന്ന സമയം ഇന്ദ്രാണി പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഇന്ദ്രാണി—എന്താണിത്? ഐരാവതത്തിന്റെ സുഖക്കേട് ഇവിടുത്തേക്കു ബാധിച്ചു എന്നു തോന്നുന്നു. ഇതെന്താണിത്, ഭ്രാന്തന്റെ മാതിരി കാട്ടുന്നത്?

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇന്ദ്രാണി അറിഞ്ഞില്ലേ വർത്തമാനം? ആ കലാകർമ്മം ഒരു മനഃശ്യാനെ അന്തഃപുരത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു.

ഇന്ദ്രാണി—ഒരു മനഃശ്യാനേയോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—അതേ. ഒരു മനഃശ്യാനെ. ഒരു ചെക്കനെ.

ഇന്ദ്രാണി—ഇവിടുന്ന് പെരുമാളെക്കുറിച്ചായിരിക്കുമോ പറയുന്നത്, എന്റെ ദത്തുപുത്രനെപ്പറ്റി?

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇന്ദ്രാണിയുടെ ദത്തുപുത്രനോ?

ഇന്ദ്രാണി—ഞാൻ ഒരു കട്ടിയെ ദത്തെടുത്ത് ഉദ്യോഗിയുടെ കയ്യിൽ ഏല്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ആ കട്ടിയെ ദേവനാക്കിയതിന്നശേഷം ഇവിടുത്തോട് പറയണം എന്നായിരുന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചത്. ആ കട്ടിയെപ്പറ്റിത്തന്നേയെന്നോ ഇവിടുന്ന് പറയുന്നത്?

ദേവേന്ദ്രൻ—വളരെ സൗന്ദര്യവും തേജസ്സുമുള്ള ഒരു കട്ടിയെപ്പറ്റിയാണ് ഞാൻ പറയുന്നത്.

ഇന്ദ്രാണി—കഷ്ടതന്നെ. ഇതിന്നാണ് ഇവിടുന്ന് കോപിച്ച് ഐരാവതത്തിന്റെ മാതിരി നടക്കുന്നത്! കഷ്ടം, ഉപകാരം മനസ്സിൽ വിചാരിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചാൽ ഒട്ടക്കം അനന്തമാണ് ഉണ്ടാകുക എന്നുള്ളതിന്നു ദൃഢാന്തമാണിത്.

ദേവേന്ദ്രൻ—അയ്യോ, ഇന്ദ്രാണി കോപിയ്ക്കരുതേ. ഞാനിതൊന്നും അറിഞ്ഞില്ല.

ഇന്ദ്രാണി—ആ കുട്ടി എവിടെ? അവനെ ഇവിടുന്ന് വല്ലതും ചെയ്തേവോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—അയ്യോ, അവനെ കാണാനില്ല.

ഇന്ദ്രാണി—എന്നാൽ തീർച്ചയായും ഭൂമിയിലേയ്ക്ക് പേടിച്ച് പോയിക്കാണാം. കഷ്ടം, ഇവിടുന്ന് ഇത്ര വിവേകമില്ലാത്ത ഓളായിപ്പോയല്ലോ. ഈ കുട്ടിയെ കണ്ട് ഇങ്ങിനെയൊക്കെ തെറ്റിദ്ധരിച്ചാലോ? അവനെ ഇപ്പോൾ കണ്ടുപിടിയ്ക്കണമല്ലോ.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഉദ്യോഗിയോട് ചോദിയ്ക്കൂ. അവർ അറിയുമായിരിക്കും.

ഇന്ദ്രാണി—അവരെല്ലാവരും ഭയപ്പെട്ട് എന്റെ അടുക്കൽ വന്നപ്പഴാണ് എനിക്ക് കാര്യം മനസ്സിലായത്. അവരുടെകൂടെ കുട്ടിയില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—അയ്യോ, എന്നാൽ എവിടെ പോയി? ഞാൻ ഇപ്പോൾ ആളുകളെ അയക്കാം, തിരയേണ്ടതിലേയ്ക്ക്.

ഇന്ദ്രാണി—ആളെ എന്നാൽ ക്ഷണം പാഞ്ഞേയ്ക്കൂ. കഷ്ടമായിപ്പോയി.

ദേവേന്ദ്രൻ—രണ്ടേയവിടെ? രണ്ടേയ ആ കുട്ടത്തിൽ കണ്ടില്ലല്ലോ.

ഇന്ദ്രാണി—ഇല്ല. രണ്ടേയ്ക്ക് രാജാജം പിണഞ്ഞു. എനിയ്ക്കുവേണ്ടി പ്രവൃത്തിയെടുത്തതിനു കൂലിയായിട്ടാണ് ഈയപകടത്തിൽ ചെന്നുചാടിയത്.

ദേവേന്ദ്രൻ—(വ്യസനത്തോടെ) രണ്ടേയ്ക്ക് എന്തു പാഠി? കഷ്ടം, പാവം!

ഇന്ദ്രാണി—പെരുമാളെ ദേവനാഭവാനുവേണ്ടി ഹിമവൽപാർവത്തിലുള്ള പഴം കൊത്തിക്കൊ

ണ്ടുവരുവാൻ പോയി. ആ സമയം ക്രൈസ്തം തട്ടി മനുഷ്യസ്ത്രീയായിപ്പോയി എന്നാണ് വർത്തമാനം.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇതാൻ പറഞ്ഞു!

ഇന്ദ്രാണി—നാരദൻ.

ദേവേന്ദ്രൻ—കഷ്ടം! ഇതു പറിച്ചത് എന്തു മനുഷ്യനാണ്? ഇതു ബലവും ധിക്കാരവുമുള്ള മനുഷ്യനാണോ? ഞാനവനെ ഇപ്പോൾ ഭസ്മമാക്കും.

ഇന്ദ്രാണി—ഭസ്മമാക്കുന്നത് പിന്നെ ആലോചിക്കാം. അത് അത്ര എളുപ്പത്തിൽ സാധിക്കുമോ എന്നറിയില്ലാത്തതുകൊണ്ട്. ഏതായാലും ഭാഗ്യവശമാണെന്ന് അത് ചെയ്തത്.

ദേവേന്ദ്രൻ—ആ ഭാഗ്യവശമാന്റെ ധിക്കാരം ചിലായല്ല. അവനെക്കൊണ്ട് നമുക്കിത്തിരി കായ്കുണ്ടായിരുന്നു എന്നു കരുതിട്ടായിരിക്കാം ഈ അധിക പ്രസംഗം പ്രവർത്തിച്ചത്. ഏതെങ്കിലും അവനെ നല്ല ഒരു പാഠം പഠിപ്പിക്കണം. ആരെക്കാ അവിടെ? ഒരു ഭൃത്യൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഭാഗ്യവശമാൻ ഇപ്പോൾ എവിടെയുണ്ടെന്ന് അന്വേഷിച്ചു വാ. ഉടനെ വിവരം എന്നോട് വന്നു അറിയിക്കണം. രണ്ടുപേരും എവിടെയാണെന്ന് അന്വേഷിക്കണം.

ഭൃത്യൻ പോകുന്നു.

ഇന്ദ്രാണി—രണ്ടുപേരും ഇങ്ങട്ട് കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നു കളയാം. പെരുമാളെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരികയല്ലേ?

ദേവേന്ദ്രൻ—വേഗം വരട്ടേ. പെരുമാൾ ഇന്നു മുതൽ എന്റെ കട്ടിയാണ്. ഞാൻ ചെയ്തതെല്ലാം അബദ്ധം. അവനെ വേഗം ദേവനാക്കിക്കളയാം. കഷ്ടം, ഞാൻ മഹാകുരന്തന്നെ. ആലോചനയില്ലാതെ ആരും ഒന്നും പ്രവർത്തിക്കരുത്. എവിടെ മാർ

ഇവർ! ഞാൻ അവരോട് ഇപ്പോൾത്തന്നെ മാപ്പ് ചോദിച്ചുകളയാം.

ഇഗ്രാണി—വരു, നമുക്ക് പോകാം.

ഇഗ്രാണിയും ദേവേന്ദ്രനും പോകുന്നു.

രംഗം 9

രംഭവും കൈരളിയുംകൂടി തോട്ടത്തിൽ ഇരുന്നു പൂമാലകൾ കെട്ടുന്നു. പെരുമാൾ പ്രവേശിക്കുന്നു.

രംഭ കാച്ച നേരം ഒന്നും മിണ്ടാതെ നോക്കിനിന്നിട്ട് “പെരുമാളേ!” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് പെരുമാളുടെ അടുക്കലേയ്ക്ക് കാടി പെരുമാളെ കെട്ടിപ്പിടിക്കുന്നു.

പെരുമാൾ—അമ്മേ, എനിയ്ക്ക് അമ്മയെ കണ്ടിട്ടുള്ള സന്തോഷത്തിന്നു കണക്കില്ല. അമ്മയില്ലാത്തതുകൊണ്ട് എനിയ്ക്കവിടെ യാതൊരു സുഖവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവിടെ ദേവേന്ദ്രൻ വല്ലാത്ത കോലാഹലങ്ങളൊക്കെ കാട്ടിക്കൂട്ടി. എന്തെ കൊല്ലുവാൻവേണ്ടി വേൽ എടുത്തുകൊണ്ടുവരുവാൻ കല്പന കൊടുത്തു.

രംഭ—അയ്യോ മകനേ, കഷ്ടം! എന്റെ മകനു വല്ലതും പാഠിപ്പോയിട്ടുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ പിന്നെ ജീവിച്ചിരിയ്ക്കയില്ലായിരുന്നു. പിന്നെ എങ്ങിനെയാണ് ദേവേന്ദ്രന്റെ കോപം മാറിയത്?

പെരുമാൾ—മാറിയിട്ടില്ല. പെട്ടെന്നു ഐരാവതത്തിന്നു മദപൊട്ടി അമൃതശാല കത്തിപ്പൊളിയ്ക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

രംഭ—എന്ത്? ഐരാവതത്തിന്ന് മദപൊട്ടുകയോ? ഇതെന്തെന്തുതമാണ്! ദേവലോകത്തെ ആ

നഷ്ഠ മദം പൊട്ടുക എന്നുള്ളത് ഇതുവരെ കേട്ടിട്ടില്ലല്ലോ.

പെരുമാറ്റം—എന്തോ, അതൊന്നും എനിയ്ക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. മദംപൊട്ടിയെന്നു ഒരു ഭൃത്യൻ വന്നു പറഞ്ഞു. ദേവേന്ദ്രൻ പുറത്തേയ്ക്കു പോയി. ആ സമയം ഞാൻ രക്ഷപ്പെട്ടു. എനിയ്ക്കുവീടെനിന്നിട്ട് ഒന്നു ദേവേന്ദ്രനോട് പൊരുതെന്നും എന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ ഞാൻ നിരായുധനായതുകൊണ്ട് നാമദമോഷിയുടെ വാക്കു കേട്ടു ഇങ്ങോട്ടു പോന്നു.

രജ—അതു വളരെ നന്നായി. ഞാൻ ഇവിടെ വന്നതിന്റെശേഷം ഒരു നാഴികനേരമെങ്കിലും നിന്നെ വിചാരിയ്ക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. അവിടെ എന്തെല്ലാ മായിരിയ്ക്കും നടക്കുന്നത് എന്നുതന്നെയായിരുന്നു വിചാരം.

പെരുമാറ്റം—അമ്മേ, നമുക്ക് ഇവിടെത്തന്നെ താമസിച്ചുകൂടാം. അങ്ങോട്ട് മടങ്ങിപ്പോകേണ്ട.

രജ—അതു വയ്യ മകനേ. ഞാൻ ഒരു ദേവസ്ത്രീയായിപ്പോയില്ലേ? എനിക്കിവിടെ അധികം താമസിച്ചുകൂടാ. നിനക്കും മനുഷ്യലോകത്തിൽ 12 ദിവസത്തിലധികം താമസിച്ചുകൂടാ. പന്ത്രണ്ടു ദിവസം കഴിഞ്ഞാൽ ഒന്നു ദേവലോകത്ത് പോയി തിരിച്ചുവരേണ്ടിവരും.

പെരുമാറ്റം—12 ദിവസമോ! അയ്യോ, അമ്മേ ഇവിടെ എത്ര ഭംഗിയുള്ള സ്ഥലമാണ്. എനിക്കിവിടെത്തന്നെ എന്നും താമസിയ്ക്കുവാൻ തോന്നുന്നു.

രജ—നീ കൈരളിയെ കണ്ട് ഇത്ര ക്ഷണത്തിൽ മോഹിച്ചുപോയോ? പക്ഷെ നമ്മുടെ 12 ദിവസം ഇവിടുത്തെ 12 കൊല്ലമാണ്. പക്ഷെ ദേവേന്ദ്രൻ നമ്മെ സ്വൈരത്തോടെ ഇവിടെ താമസി

യ്ക്കാൻ സമ്മതിക്കില്ല. അദ്ദേഹം ഇവിടെ വന്നു നമ്മെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോകാതിരിക്കയില്ല.

പെരുമാറ്റം—(കൈരളിയെ കാണിച്ച്) ആ കുട്ടി ആരാണ്?

രജ—വരു. ഞാൻ പരിചയപ്പെടുത്തിത്തരാം. ആ കുട്ടിയുടെ കൂടെയായതുകൊണ്ട് ഞാൻ ഇവിടെ ഒരുവിധം കഴിച്ചുകൂട്ടി. കൈരളി, കൈരളി, വരു.

കൈരളി വരുന്നു.

ഇതാരാ, മനസ്സിലായോ?

കൈരളി—എന്നോട് ജ്യേഷ്ഠത്തി പറഞ്ഞ കുട്ടിയല്ലേ?

പെരുമാറ്റം—ഞാൻ കുട്ടിയാണോ?

കൈരളി—ജ്യേഷ്ഠത്തിയുടെ കുട്ടി.

പെരുമാറ്റം—അത് ശരി. വരു, ഞാനനവധി പുഷ്പങ്ങൾ പഠിച്ചതരാം.

രജ—പെരുമാറ്റം ഇവിടെ താമസിക്കുവാൻ വന്നതാണ്. കൈരളിക്ക് വിരോധമുണ്ടോ?

കൈരളി—അയ്യോ, എനിക്ക് എന്ത് വിരോധമാണ്! എനിക്ക് വളരെ സന്തോഷം. ജ്യേഷ്ഠത്തിയെ എനിക്ക് സ്നേഹമില്ലേ? അപ്പോൾ ജ്യേഷ്ഠത്തിയുടെ കുട്ടിയെ സ്നേഹമില്ലാതിരിയ്ക്കുമോ?

രജ—നാരദമഹർഷി എവിടെപ്പോയി?

പെരുമാറ്റം—ഇവിടെ എത്തിയ ഉടനെ, അമ്മയെ കണ്ടു വർത്തമാനം പറഞ്ഞുകഴിയുന്നതിലിടക്ക് ഞാൻ പോയി വരാം എന്ന് പറഞ്ഞു പോയി.

രജ—എന്നാൽ ഇപ്പോൾ വരും.

ഉടനെ നാരദമഹർഷി പ്രവേശിക്കുന്നു.

പെരുമാറ്റം കൈരളിയുംകൂടി പുറത്തുവരികെ പോകുന്നു.

രണ്ടു—ഇവിടന്ന് പെരുമാളെ ഇങ്ങട്ട് കൂട്ടി കൊണ്ടുവന്നത് വളരെ നന്നായി. എനിക്ക് മനസ്സിനു വളരെ സമാധാനമായി.

നാരദൻ—പക്ഷെ അവിടെ കാര്യങ്ങൾ വളരെ തകരാറിലായപ്പോഴാണ് ഇങ്ങട്ട് വരുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിപ്പോന്നത്.

രണ്ടു—എന്നാൽ തീർച്ചയായും ഇങ്ങട്ട് പുറപ്പെടാതിരിയ്ക്കയില്ല. ഇവിടെ വന്നാൽ എങ്ങിനെയെന്ന് പെരുമാളെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നത്? ഇവിടുന്നുതന്നെ വല്ല കഴികഴിവുമാറ്റവും ഉണ്ടാക്കണം.

നാരദൻ—ആട്ടെ. എന്തെങ്കിലും കണ്ടുപിടിയ്ക്കാം. ഇങ്ങട്ട് ദേവേന്ദ്രൻ പുറപ്പെടുമെന്നു തോന്നിയില്ല. ഭാഗ്യവശമെന്നു ദേവേന്ദ്രനു നല്ലവണ്ണം അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്!

രണ്ടു—ഏയി, ഭാഗ്യവശമെന്നു ഒന്നും അദ്ദേഹത്തിനു ഭയം കാണുകയില്ല.

നാരദൻ—അങ്ങിനെ ഭയമില്ലാതെ പ്രവർത്തിച്ചാൽ ദേവേന്ദ്രന്റെ കഷ്ടകാലം. അത്രമാത്രമേ ഞാൻ ഇപ്പോൾ പറയുന്നുള്ളൂ. ഏതെങ്കിലും കാര്യത്തിന്റെ ഗതി നോക്കി നമുക്കു പ്രവർത്തിയ്ക്കാം.

രണ്ടു—എനിയ്ക്കിത്തിരി അമൃതം കിട്ടാതെ നിവൃത്തിയില്ല. പെരുമാളെ ഉപദ്രവിച്ചേയ്ക്കും എന്ന ഭയമില്ലാത്തവനെന്നുവെങ്കിൽ ഞാൻ പോയി സ്വാമിയുടെ കാൽക്കൽ വീണിട്ടെങ്കിലും അമൃതം കൊണ്ടുവന്നു കളയുമായിരുന്നു.

നാരദൻ—രണ്ടു ഭയപ്പെടേണ്ട. കാര്യങ്ങളെല്ലാം നന്നായി കലാശിയ്ക്കും. എല്ലാം രണ്ടുയുടെ ഇഷ്ടപോലെ വരും. ഇന്ദ്രാണി നമ്മുടെ ഭാഗത്താണെന്നു തോന്നുന്നു. അത് നമുക്ക് വലിയ ഒരു ബലമാണ്.

രംഭം—എന്നാൽ കാര്യം ജയിച്ചു. ഇന്ദ്രാണി സഹായമുണ്ടെങ്കിൽ ഭയപ്പെടാനൊന്നുമില്ല. ശരിയായി വിവരം അറിയാൻ എന്താണ് വിദ്യ?

നാരദൻ—ഞാൻ കണ്ടുകി പോയി ക്ഷണം വന്നുകൂടാം.

നാരദൻ പോകുന്നു.

നാലാമങ്കം

രംഗം 1

ദേവലോകം. ദേവേന്ദ്രനും ഉദ്യുതിയും.

ദേവേന്ദ്രൻ—മേനകയും തിലോത്തമയും എവിടെ?

ഉദ്യുതി—അവർ കളി കഴിഞ്ഞു വന്നിട്ടില്ല. ഉടനെ വരും. ഞങ്ങളൊക്കെ വല്ലാതെ ഭയപ്പെട്ടു പോയി.

ദേവേന്ദ്രൻ—നിങ്ങൾക്ക് അത് കളിച്ചുവെക്കേണ്ടുന്ന യാതൊരു കാര്യവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. നിങ്ങൾ എന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഞാൻതന്നെ ആ കട്ടിയെ വളർത്തുമായിരുന്നുല്ലോ. എന്തായാലും നിങ്ങൾ സ്ത്രീകളല്ലേ.

ഉദ്യുതി—അത് ഇവിടുന്ന് ഇപ്പോൾ പറയുന്നതാണ്. കട്ടിയെ ഇവിടുത്തെ കയ്യിൽ കൊണ്ടുവന്നു തന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ തീച്ചയായും ആട്ടിപ്പറത്താക്കാൻ പറയുമായിരുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഐയ്യി. അതൊന്നുമുണ്ടാകയില്ല. ഞാനെന്താണ് മരുമട്ടിയോ മറ്റോ ആണോ. നിങ്ങളോടു സ്നേഹമില്ലാത്ത ആളല്ലേ. എനിക്ക് രണ്ടെയെ വിചാരിയ്ക്കുമ്പോൾ വല്ലാത്ത വ്യസനം തോന്നുന്നു. അവൾ എന്തെല്ലാം കഷ്ടപ്പാടുകൾ അനുഭവിക്കുന്നുണ്ടെന്നോ! അയച്ചവർ ഇനിയും മടങ്ങി വന്നിട്ടില്ല.

ഉദ്യുതി—ഒരു കൂട്ടം മടങ്ങിവന്നിരിക്കുന്നു എന്നു തോന്നുന്നു. ആരെടാ അവിടെ?

ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഭൂമിയിൽപ്പോയി തിരിച്ചുവന്നവരോട് ഇവിടെ വരാൻ പറ.

അവർ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഭടന്മാർ—സ്വാമി, ഞങ്ങൾ രണ്ടരയെ തിരഞ്ഞു പോയവരാണ്.

ദേവേന്ദ്രൻ—കണ്ടുവോ?

ഭടന്മാർ—കണ്ടു. ഹിമവൽപാർവ്വതിലുള്ള ഒരു വെണ്ണക്കല്ലെകെട്ടിടത്തിൽ താമസിക്കുന്നുണ്ട്.

ദേവേന്ദ്രൻ—നമ്മെയും തപസ്സുചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരിക്കും.

ഭടന്മാർ—തപസ്സ് മനസ്സുകൊണ്ടു ചെയ്യുന്നതോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. പാമേ തപസ്സു ചെയ്യുന്നതായി കണ്ടില്ല. അവിടെ കുന്നിച്ചു പെരുമാറാ എന്ന കട്ടിയും കൈരളി എന്ന വേരൊരു കട്ടിയും ഉണ്ട്.

ദേവേന്ദ്രൻ—ആ കൈരളി ഭാഗ്ഗവതാമൻറെ പോരാടുകയായിരിക്കണം. അവർ ഹേതുവായിട്ടാണ് ഈ തകരാറുകളെല്ലാം വന്നത്.

വേദം ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്തെങ്കാ വർത്തമാനം?

ഭടൻ—ഭാഗ്ഗവതാമൻ പുഷ്പരിണിയിൽ സ്നാനം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം ഇപ്പോൾ മാറ്റമേരുപവൃതത്തിന്റെ അടുക്കൽ എത്തിയിരിക്കുന്നു. സത്യലോകത്തേക്കു പോകുകയാണെന്നാണ് തോന്നുന്നത്. ഇവിടെ വന്നു കാണണം എന്നുകൂടി മനസ്സിൽ ഉള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—അവൻ മഹാധിക്കാരിയാണ്. പുഷ്പരിണിയിൽ സ്നാനം ചെയ്യുക! ഇങ്ങിനെയെല്ലാം ചെയ്യുവാൻ അനുവദിച്ചതുകൊണ്ടാണ് ഇവർക്കു ധിക്കാരം വരികുന്നത്. ലക്ഷ്മിക്ക് പിന്നെ ആ

രായാലും വൃത്യാസമില്ലല്ലോ. വിഷ്ണുവും അങ്ങിനെ തന്നെ. അതെല്ലാംകൊണ്ട് തന്നോട് സമം ആത്മമില്ലെന്നാണ് ഭാവം. ആട്ടെ, നമ്മുടെ ബലം ഇത്തിരിയൊന്നു കാണിച്ചുകൊടുത്തുകളയാം. എങ്കാ, പ്രളയജലങ്ങളോടു വരാൻ പാ. പിന്നെ വേരൊരു കൂട്ടം എന്റെ വിമാനത്തിൽ പോയി ആ രംഭയേയും പെരുമാളെയും ഇങ്ങട്ട് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരട്ടെ. എങ്കാ, പിന്നെ ആ കൈകളിയേയുംകൂടി ഇങ്ങട്ട് കൂട്ടിക്കോ. ആ ഭാഗ്ഗവദാമനം ഇത്തിരിയൊന്നു പരുങ്ങട്ടെ. എന്താ, ഉദ്യഗി, അങ്ങിനെയല്ലേ? അവന്നു ഭാഗ്ഗവദാമനം ഇല്ലാത്തത് അവന്റെ ഭാഗ്യം. അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഒരു പാരം പഠിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. ഈ മനുഷ്യക്ക് ദൈവചൈതന്യം കൊടുത്തുകൂടാ. അപ്പോൾ അവർ തലയിൽ കേരം. ഈ ഭാഗ്ഗവദാമന വിഷ്ണുതേജസ്സുണ്ടെന്നുള്ള രഹസ്യഭാവമാണ്.

ഉദ്യഗി—ഇവിടുത്തേക്ക് അദ്ദേഹത്തിനോട് യുദ്ധംചെയ്തു തോല്പിക്കുവാൻ കഴികയില്ല എന്നാണ് തോന്നുന്നത്. കാൽവീർച്ചാജ്ഞനനെ ജയിച്ച ആളാണ് അദ്ദേഹം.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഒരു പ്രാവശ്യം എന്തോ അങ്ങിനെ പാഠി. ആട്ടെ. ഞാൻ നേരിട്ട് യുദ്ധത്തിന്നു പോകുന്നതുമല്ല. ഞാനൊന്നും അറിയാത്ത ഭാവം നടിക്കുകയേയുള്ളൂ. പിന്നെ വേരൊരു വൈഷ്ണവവും കൂടിയുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിനോട് യുദ്ധത്തിന്നു പോയാൽ ഒരു സമയം വിഷ്ണുവിന്നു നമ്മോട് കോപത്തിന്നു ഇടയായേക്കും. എന്തിനാണ് അതൊക്കെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുവാൻ പോകുന്നത്? നമുക്ക് നമ്മുടെ കാൽ സാധിച്ചാൽമാത്രം പോരേ.

ഉദ്യഗി—അത് ശരിയാണ്. എന്നാൽ പിന്നെ എന്താണ് ചെയ്യുന്നത്?

ദേവേന്ദ്രൻ—ആ ഭാഗ്ഗവതാമനെ പോകുന്ന വഴിയിലിട്ട് ഇത്തിരി ബുദ്ധിമുട്ടിക്കാം. കൈരളിയെ പിടിച്ചു ഉടനെ കൊണ്ടുവന്നു എവിടെയെങ്കിലും കളിപ്പിച്ചുകളയാം. ഭാഗ്ഗവതാമൻ നമ്മുടെ അടുക്കെ വന്നു അഭയം പ്രാപിക്കുന്നതുവരെ അവളെ കളിപ്പിച്ചുകളയാം. ആരവിടെ?

ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഹിമവൽപാർവത്തിലേക്ക് പോകാൻ തയ്യാറായി?

ഭടൻ—സപാമി, തയ്യാറായിരിക്കുന്നു. വിമാനം പുറത്തേക്കു എടുക്കുവാൻ പോയിരിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിക്കണം. പിന്നെ വേറൊരു കാര്യം: പോകുന്നവർ എല്ലാവരും അവരുടെ വേഷത്തെ വെടിഞ്ഞു കാട്ടാമെന്നായിരിക്കാമല്ലോ. കാട്ടാമെന്നായിപ്പോന്ന രംഭയേയും പെരുമാളെയും കൈരളിയേയും പിടിച്ചുകൊണ്ടുവരണം. വിമാനത്തിൽ കയറിയശേഷംമാത്രം രംഭക്ക് അമൃത കൊടുത്താൽ മതി. അതുവരെ അറിയണ്ട. നമ്മുടെ ആററക്കാരാണെന്ന് ആരുംതന്നെ അറിയരുത്. മനസ്സിലായോ? (ഉച്ചൃശിയോട്) ഉച്ചൃശി പോയി കറച്ച അമൃത് ഒരു പാത്രത്തിലാക്കിക്കൊടുക്ക. താക്കോൽ ഇതാ. ഇന്ദ്രാണിയോട് തുറന്നെടുത്തു തരുവാൻ പറയൂ.

ഉച്ചൃശി—അടിയൻ അമൃത് കണ്ടെടുത്തുവെക്കുകയില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഹേ, അതുകൊണ്ടൊന്നുമല്ല. അസുരന്മാർ തക്കം നോക്കി എപ്പോഴും നിന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. അതുകൊണ്ടുള്ള തെറ്റിപ്പിന്റവേണ്ടി മാത്രമാണ്.

“അമൃതം ഇപ്പോൾ പോയി കൊണ്ടുവന്നു കളയാം.” എന്നു പറഞ്ഞു ഉദ്ദേശി പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ആരവിടെ?

ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

പ്രളയജലഭങ്ങം വന്നുവോ?

ഭടൻ—സ്വാമി, വന്നുകഴിഞ്ഞു. സ്വാമിയുടെ കല്ലറ കാത്തു പടിക്കൽ നില്ക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ശരി. അവരോട് പോയി ആ ജാഗ്രതയോടെ ഒരു നന്നായി മുക്കുവാൻ പറ. നടക്കുവാൻ വയ്യാതെ കണ്ടു കഴങ്ങണം. പക്ഷെ കൊല്ലണം എന്നു പറഞ്ഞേക്കാം.

ഭടൻ—ഇപ്പോൾ പോയി കല്ലറ കൊടുത്തു കളയാം.

ഭടൻ പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ ആത്മഗതം: നാം ഇത്തിരി ഒരു ഉറങ്ങിക്കളയാം. ഇതെല്ലാം കഴിഞ്ഞിട്ട് ദേഹം ക്ഷീണിച്ചു. ആ ഐരാവതത്തിന് എന്തു പാഠി, അസംഗതിയായി മദംപൊട്ടാൻ? ഓഹോ, മനസ്സിലായി. മനുഷ്യൻ ദേവലോകത്ത് വന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ. കൈരളിയെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവരാണ്ട. അവളെ വല്ലവരുടെയും കയ്യിൽ എല്പിച്ചുകൊടുക്കാം. ഒരു പഠിക്കട്ടെ നല്ലവണ്ണം. അതാ, ജലഭങ്ങം യാത്രയായി എന്നാണ് തോന്നുന്നത്. ആ ശബ്ദം അതുതന്നെയാണ്. ഇവരാ ഭൂമി മുഴുവനും മുക്കിക്കളയുമോ! ബുദ്ധിയില്ലാത്തവരായാണ്. ഇല്ല, ഞാൻ പ്രത്യേകം കല്ലറ കൊടുത്തിട്ടില്ലേ. രണ്ടേ കാണാത്തതുകൊണ്ടു മനസ്സിനു ഒരു സുഖവുമില്ല. ഉടനെ വരാതിരിക്കില്ല. ആ പെരുമാളെ ദേവനാക്കി നമുക്കു ദത്തുപത്രനാക്കിക്കളയാം.

ദേവേന്ദ്രൻ ഉറങ്ങുന്നു.

രംഗം 2

ഭാഗ്യവരദൻ ആത്മഗതം: ഇതാ ഞാൻ വൈകുണ്ഠത്തിൽ അടുത്തെത്തിയിരിക്കുന്നു. അതാ, ആകാണുന്നതുതന്നെയാണു് മഹാമേന്ദപവ്വതം. അതിന്റെ വലുപ്പവും യോഗ്യതയും അതിന്റെ ഭംഗിയും എല്ലാകൂടി കാണുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ അതു് മഹാമേന്ദപവ്വതമാണെന്നു തീർച്ചയാക്കാം. അതാ ആകാണുന്ന ഈണപവ്വതങ്ങൾ വേറെ ഒന്നിന്നും ഇല്ല. ആ കിഴക്കുഭാഗത്തു കാണുന്നതു് മാനിറാം ആയിരിക്കും. ഈ നേരെ കാണുന്നതു് ശാപാർപ്പവും ആരണ്ടിന്നും തൊട്ടു കുമ്പുപർവ്വതവും ആയിരിക്കണം. മേൽമന്ദിരം ആ ഭാഗത്തായതുകൊണ്ടു ഈ ഭാഗത്തുനിന്നു കാണുവാൻ സാധിക്കാത്തതാണു്. എത്ര കൊടുമുടികളാണു് ഇതിന്നുള്ളതു്.

പെട്ടെന്നു കാർമ്മോലങ്ങളാൽ വെളിച്ചം പോഷ്ടകുന്നു.

“ഇതെന്താണിതു്, കറുത്ത കാർമ്മോലങ്ങൾ ആകെ കൂടിയിരിക്കുന്നല്ലോ. പ്രളയമോലങ്ങളാണല്ലോ ആ കാണുന്നതെല്ലാം.”

പെട്ടെന്നുണ്ടായ ഇടിയും മിന്നലുകൊണ്ടു ഭൂമിയാസകലം കലങ്ങുകയും ഭാഗ്യവരദന്റെ കണ്ണുകൾ അടഞ്ഞുപോകയും ചെയ്യുന്നു. ഭാഗ്യവരദൻ കണ്ണുകൾ കറേ നേരത്തേക്കു തുറക്കുവാൻ വയ്യാതെയായിപ്പോകുന്നു. ഉടനെതന്നെ ഇരിമ്പുകട്ടകൾപോലെ യുള്ള മഴത്തുള്ളികൾ മേൽഭാഗത്തുനിന്നു വീഴുന്നു. ഇടികൾ ഒന്നിനോടൊപ്പം മറ്റൊന്നായി മാലമാലയായി പൊട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു നിമിഷത്തിനകം ഭാഗ്യവരദന്റെ മുട്ടുവരെ വെള്ളം കയറുന്നു.

“ഇത് തീർച്ചയായും നമ്മെ പഠിക്കാൻ ദേവേന്ദ്രൻ എടുത്ത പണിയാണ്. പക്ഷെ ദേവേന്ദ്രനും ദേഷ്യത്തിന്നു കാരണമെന്നും ഇല്ലല്ലോ. (കാച്ചു ആലോചിച്ചിട്ട്) ഓഹോ, മനസ്സിലായി. ആ രണ്ടെയെ എയ്ക്കു വീഴ്ത്തിയതിനുമുമ്പേ കോപം കാണിച്ചതായിരിക്കും. മുഖന്മാരെ യോഗ്യതസ്ഥിതിയിലാക്കിയാലത്തെ ഫലം ഇതുതന്നെയാണ്. യജ്ഞം ചെയ്ത് ദേവേന്ദ്രപദം ലഭിച്ചാൽപ്പിന്നെ അവന്റെ സ്വന്തം യോഗ്യതകൊണ്ടു ലഭിച്ചതാണെന്നാണ് പിന്നെത്തെ വിചാരം. ദേവന്മാരും മനുഷ്യരുടെ മാതിരിതന്നെ. യാതൊരു വ്യത്യാസവും ഇല്ല. എന്നെക്കൊണ്ടു കാര്യം വേണ്ട സമയം എന്റെ കാല വന്നു പീടിച്ചു. ഇപ്പോൾ അവന്റെ യോഗ്യത കാണിക്കുകയാണ്. ആദ്യം ഒരു വഴിയുണ്ടാക്കിക്കളയാം. ഇവന്നു എന്നെ മനസ്സിലായിട്ടില്ല.”

രണ്ടു ആഗേയാസ്രുങ്ങൾകൊണ്ടു ഒരു കടയുണ്ടാക്കി തലക്കു മീതെ പിടിക്കുന്നു. ഭാഗ്വതരാമൻ നടക്കുന്നു. കടയുടെ മീതെയുള്ള വെള്ളമെല്ലാം വാറിപ്പോകുന്നു.

വർത്തമാനം ദേവേന്ദ്രനെ അറിയിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ വരുണാസ്രുങ്ങൾ വിട്ട് ആഗേയാസ്രുങ്ങളെ ശക്തിയില്ലാതാക്കിക്കളയുന്നു.

ഭാഗ്വതരാമൻ “ഇതുകൊണ്ട് തീർച്ചയായി, ഇതു ദേവേന്ദ്രന്റെ വിദ്യതന്നെയാണ്. ഇവന്റെ ധിക്കാരം ഒന്നു കാക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല.” എന്നു പറഞ്ഞു നാഗാസ്രുങ്ങൾ അയച്ച പ്രളയജലങ്ങളെ മുഴുവനും കെട്ടി സമുദ്രത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി താഴ്ത്തി നരകപാശത്തിനെ സ്മരിക്കുന്നു.

ചെട്ടെന്നു നരകപാശം ഭാഗ്വതരാമന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.

നരകപാശം—സ്വാമി, അടിയനെക്കൊണ്ടു എന്തു കാര്യമാണ് വേണ്ടതെന്നു അരുളണം. അടിയൻ ഇവിടെനിന്നു കല്പിക്കുമ്പോലെ പ്രവർത്തിക്കാൻ ഒരു കാര്യമാണ്.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ദേവേന്ദ്രൻ നമ്മെ അന്നാവശ്യമായി ഉപദ്രവിച്ചിരിക്കുന്നു. യാതൊരു കാരണവും കൂടാതെ നമ്മുടെ വൈകുണ്ഠത്തിലേയ്ക്കുള്ള പോക്കിനെ തടസ്സപ്പെടുത്തുവാൻ ശ്രമിച്ചിരിക്കുന്നു. അവൻ വിചാരിച്ചാൽ എന്റെ പോക്ക് തടക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. എങ്കിലും അവൻ ചെയ്ത ധിക്കാരത്തിന്നു അവനെ ഒരു പാഠം പഠിപ്പിക്കേണ്ടിവന്നിരിക്കുന്നു.

നരകപാശം—സ്വാമി, ദേവേന്ദ്രൻ മഹാദുസ്താഭനായിരുന്നെന്ന്. അയാൾക്കുള്ള മാതിരി ഡംഭം മറ്റൊരാൾക്കും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പക്ഷെ അന്ന് അത് അവിടുത്തോടു ഉണർത്തിക്കാതിരുന്നതും അവിടുത്തേക്ക് ദേഷ്യം വന്നേക്കുമോ എന്നുള്ള ഭയംകൊണ്ടാണ്. ഇപ്പോൾ എന്തു പ്രവർത്തിക്കാനും അടിയൻ ഒരുക്കമാണ്.

ഭാഗ്വതരാമൻ—നരകപാശം ഒരു ദേവലോകത്തു പോയി വരണം. അവിടെയുള്ളവരെ ഒരു നല്ലവണ്ണം ഭയപ്പെടുത്തി പോരണം. അതിനായിട്ടാണ് ഞാൻ നരകപാശത്തിനെ സ്മരിച്ചത്.

സ്വാമി—ഇപ്പോൾ പോയി വന്നുകളയാം. ദേവലോകം മുഴുവനും നശിപ്പിച്ച ദേവേന്ദ്രനേയും അവിടെയുള്ള സകലരേയും വായിലാക്കി ഇവിടുത്തെ തൃപ്പാദത്തിൽ സമർപ്പിക്കാം.

ഭാഗ്വതരാമൻ—അതൊന്നും വേണമെന്നില്ല. പോയി ഒരു ഭയപ്പെടുത്തിവന്നാൽമാത്രം മതി. ഇന്ദ്രാണിയെ ഒന്നും ഉപദ്രവിക്കുകയും അരുത്.

നരകപാശം—കല്ലുനപോലെ. അടിയന്ന പോകുവാനായി അനുവാദം തരണം.

ഭാഗ്ഗവരാമൻ—ശരി. പോയിവരു.

നരകപാശം പോകുന്നു. ഭാഗ്ഗവരാമൻ വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കു നടക്കുന്നു.

രംഗം 3

കൈരളിയും പെരുമാറ്റം. പെരുമാറ്റം കൈരളിയുടെ കഴുത്തിലും തലയിലും പുമാലകൾ അണിയിക്കുന്നു.

രംഭം—(പ്രവേശിച്ചു) എന്നാണ് പെരുമാറ്റം കൈരളിയെ ഭാര്യയായി സ്വീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞുവോ?

കൈരളി—ഞങ്ങൾ വെറുതെ കളിക്കുകയാണ്. ഈ മാലകൾ പെരുമാറ്റം കെട്ടിയതാണ്. എന്നെ ഇന്ദ്രാണിയാക്കാമെന്നു പറയുകയായിരുന്നു.

രംഭം—ഓ, ഇന്ദ്രാണിയാക്കിയൊരുപ്പിനെ ദേവേന്ദ്രൻ കൈരളിയെ കൊണ്ടുപോയല്ലോ. പിന്നെ പെരുമാറ്റം കൈരളിയെ കാണാൻതന്നെ കഴികയില്ല.

പെരുമാറ്റം—അതിന്നു ഇങ്ങട്ട് ദേവേന്ദ്രൻ വരുട്ടെ. അപ്പോൾപ്പിന്നെ ശരിയായി ഒരു പാഠം ഞാൻ ദേവേന്ദ്രനെ പഠിപ്പിക്കും. പിന്നെ ആ മാതിരി പ്രവൃത്തികൾക്ക് ദേവേന്ദ്രൻ തുനിയുകയില്ല.

രംഭം—വെറുതെ ജളളിക്കുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ വന്നാൽ നിന്നെക്കൊണ്ടു എന്തുതന്നെ സാധിക്കും?

കൈരളി—ഞാൻ ദേവേന്ദ്രന്റെ കൂടെ പോകണം! ഞാൻ പെരുമാറ്റത്തെ സഹായിക്കും. പോരെങ്കിൽ ഞാൻ അച്ഛനെയും വിളിക്കും.

പെരുമാറ്റം—ദേവേന്ദ്രൻ വന്നാൽ ഞാൻ അത്ര എളുപ്പത്തിലൊന്നും വിട്ടുകൊടുക്കയില്ല, തീർച്ചയാണ്.

രജ—ആട്ടെ. നമുക്ക് അതിനെപ്പറ്റി പാഞ്ഞു വെറുതെ തർക്കിക്കൂ. അപ്പോൾ കൈരളിക്ക് ഇന്ദ്രാണിയുടെ അത്ര ഉയരമുണ്ടോ, ഇന്ദ്രാണിയാകുവാൻ?

പെരുമാൾ—കറച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ ഉയരം വെക്കുകയില്ലേ?

രജ—അതു ശരിയാണ്. പക്ഷെ നാം ഇപ്പഴത്തെ കാര്യമല്ലെ പറയുന്നത്.

കൈരളി—ഇന്ദ്രാണി ആരാണു്?

രജ—ദേവലോകത്തെ രാജ്ഞിയാണ്. പാൽക്കടലിൽനിന്നുണ്ടായതാണു്.

കൈരളി—കടലിൽനിന്നു് ആളുകൾ ഉണ്ടായി വരികയോ! അതെങ്ങിനെയാണതു്?

രജ—കൈരളിക്ക് ഇപ്പോൾ അതു് മനസ്സിലാകുകയില്ല. കറച്ചുകുടി കഴിഞ്ഞാൽ മനസ്സിലാകും.

കൈരളി—എന്തോ! എനിക്കൊന്നു ദേവലോകത്തു് പോകേണ്ടിയിരുന്നു. ഞാൻ എത്ര പ്രാവശ്യം അമ്മായോടു പറഞ്ഞു. പക്ഷെ അമ്മാമ കൊണ്ടു പോകുന്നില്ല.

രജ—ഞാൻ ദേവലോകത്തു പോകുമ്പോൾ തീർച്ചയായും കൈരളിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകും.

കൈരളി—പക്ഷെ എന്നെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയാൽ ഒരു സമയം ദേവേന്ദ്രൻ പെരുമാളുടെ മൂക്കു് മുറിച്ചുകളയുവാൻ മതി.

പെരുമാൾ—ദേവേന്ദ്രന്റെ മൂക്കാണ് പോകുക.

രജ—ഹേ, അങ്ങിനെയൊന്നും അദ്ദേഹത്തിനെക്കൊണ്ടു പറയരുതു്. നാം പറയുന്നതുതന്നെ ഒരു സമയം അവിടെ കേൾക്കും.

പെരുമാൾ—എന്നാൽതന്നെ എന്താണ്? എനിക്ക് ദേവേന്ദ്രനെ കട്ടംതന്നെ ഭയം തോന്നുന്നില്ല.

രജ—നിനക്കു ഭയം തോന്നുകയില്ല. നീ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബലം കണ്ടിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം ബലം പ്രയോഗിച്ച ആളുകളല്ലാതെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശക്തി അറിയുമോ?

പെരുമാൾ—ഇത്ര ബലവാനായിട്ടാണ് അമ്മയേയും മാരും രാവണന്റെ കോട്ടയിൽ കൊണ്ടുവരാൻ സമ്മതിച്ചത്. ഇന്ദ്രജിത്ത് മരിക്കുന്നതുവരെ സുഖമായി കിടന്നുറങ്ങിയിട്ടില്ല, പാവം! ആ മഹാകണ്ഠനെ കണ്ടാൽ എനിക്ക് ചിരിവരും.

കൈരളി—മഹാകണ്ഠൻ. നല്ല പേരുതന്നെ. അദ്ദേഹത്തിന് എങ്ങിനെയാണ് ഇത്രയധികം കണ്ഠകൾ കിട്ടിയത്?

പെരുമാൾ—(ചിരിയ്ക്കുന്നു) അമ്മയോടു ചോദിയ്ക്കുക.

രജ—എനിക്കറിയില്ല. പെരുമാളോടുതന്നെ ചോദിക്കുക.

കൈരളി—എങ്ങിനെയാണ് പെരുമാളേ, കിട്ടിയത്?

പെരുമാൾ—ഒരു മഹാഷി ശപിച്ചിട്ട് കിട്ടിയതാണ്.

കൈരളി—എന്തിന് ശപിച്ചു? ഒരു പാഞ്ഞുതരുന്ന.

രജ—കൈരളി, പിന്നെ പാഞ്ഞുതരാം. നീ ഇന്ന് പാട്ട് ചൊല്ലിട്ടേ ഇല്ല. പെരുമാൾ വന്നതിൽപ്പിന്നെ നിന്റെ പാടിപ്പൊല്ലാം വളരെ ശോഭസ്ഥിതിയിലായിരിക്കുന്നു. അതൊന്നും പോര. കറച്ചുകൂടെ ശ്രദ്ധ വേണം.

രജ—(വാതിലിൽക്കൂടി പുറത്തേക്കു നോക്കിയിട്ട്) ആരോ പെട്ടെന്നു ആ കാട്ടിനുള്ളിൽ മാഞ്ഞു. ആ കാട്ടാളന്മാരാണ് എന്നാണ് തോന്നുന്നത്. നമുക്കു സൂക്ഷിപ്പിരിക്കണം.

പെരുമാറു “കാട്ടാളന്മാരോ!” എന്നു പറഞ്ഞു ഒരു വാളുമായി പുറത്തേക്കിറങ്ങുന്നു.

രജ—എന്താണ് കട്ടി, നീ കാണിക്കുന്നത്? നീ തന്നെ എത്ര ആളുകളോട് യുദ്ധം ചെയ്തും?

പെട്ടെന്നു വളരെ വലിയ നിലവിളിയോടുകൂടി ആ കാട്ടാളന്മാർ ഇവർ നിലുറ്റു സ്ഥലത്തേക്കു കാടിവരുന്നു. പെരുമാളും അവരുമായി തമ്മിൽ കെട്ടിപ്പിടിയുന്നു. ഉടനെതന്നെ വേരേയും ഒരു കൂട്ടം കാട്ടാളന്മാർ കാടിവരുന്നു. കറേ പേർ രജയേയും പെരുമാളേയും പിടിയുന്നു.

കാട്ടാളന്മാരുടെ മറ്റൊരു പെൺകുട്ടി എവിടെ?

വേരേ ഒരുത്തൻ—അതാ, അവൾ ആ കാട്ടിലേക്ക് കാടുന്നത് കണ്ടിരിക്കുന്നു.

കൈരളി കറേ ദൂരെ ചെന്നുനിന്ന കാട്ടാളന്മാരെ നോക്കുന്നു.

“അതടാ, അതടാ. കാടിപ്പിടിക്കൂ.” കാട്ടാളന്മാർ എല്ലാവരും കൂടി കൈരളിയുടെ പിന്നാലെ കാടുന്നു. കടലീവനത്തിന്റെ അടുത്തുവെച്ചു കൈരളിയെ പിടി കൂടുന്നു.

കൈരളി “അമ്മാമേ, അമ്മാമേ!” എന്നു നിലവിളിയുന്നു. പെട്ടെന്നു ഒരു വലിയ കാട്ടുമാരം വന്നു വീഴുന്നപോലെ ഒരു വലിയ സാധനം ഇവരുടെയിടയിൽ വന്നു വീഴുകയും വന്ന കാട്ടാളന്മാരിൽ അന്നുവധി പേരും നിലത്തു വീഴുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഉടനെതന്നെ ഹനുമാൻ കൈരളിയെ രക്ഷിക്കുന്നു.

കൈരളി—പെരുമാളെയും ജ്യേഷ്ഠത്തിയേയും അവർ പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. അവരേയും രക്ഷിക്കണം.

ഹനമാൻ—അവർ എവിടെയാണ്?

കൈരളി—അതാ, അവരേയുംകൊണ്ടു ആ നില്ക്കുന്ന വിമാനത്തിന്റെ അടുക്കലേക്കു കാട്ടുന്നു.

ഹനമാൻ തന്റെ വാലുകൊണ്ടു അവരേയും അടിച്ചു വീഴ്ത്തുന്നു.

രണ്ടു പേർമാത്രം രക്ഷപ്പെട്ടു വിമാനത്തിൽ കയറി ആകാശത്തിലേക്കു മറയുന്നു.

ഹനമാൻ മറയുന്നു.

രംഭം—(പ്രവേശിച്ചു) അവർ എവിടെനിന്നാണ് ഇത്രക്കുണത്തിൽ എത്തിയത്? നമ്മെ ആരാണ് രക്ഷിച്ചത്?

കൈരളി—ഞാൻ അങ്ങട്ട് കാടിയതുതന്നെ അതിന്നു വേണ്ടിയായിരുന്നു. അമ്മാമന്റെ അടുത്തു എത്തിനെയെങ്കിലും എത്തിയാൽ നമുക്കു രക്ഷ കിട്ടും എന്ന് എനിക്കറിയാമായിരുന്നു.

രംഭം—അമ്മാമൻ എവിടെ?

കൈരളി—കുളീവനത്തിൽ ഉണ്ട്. അവിടെ നിന്നു എവിടെയും പോകയില്ല.

രംഭം—പിന്നെ എങ്ങിനെയൊണ് ഇവരെയെല്ലാം നിലത്തു വീഴ്ത്തിയത്?

കൈരളി—അമ്മാമന്റെ വാലുകൊണ്ടു അടിച്ചു വീഴ്ത്തിയതാണ്.

രംഭം—(ആശ്ചര്യത്തോടെ) എന്ത്, ഹനമാരോ! അദ്ദേഹത്തെ കൈരളി കണ്ടുവോ?

കൈരളി—അമ്മാമൻ എനിക്ക് എത്ര പഴങ്ങും തന്നിട്ടുണ്ടെന്നു അറിയുമോ! കരു ദിവസം കരാപാട്ടം പാടി.

രംഭം—കൈരളി മഹാഭാഗ്യവതിയാണ്. അദ്ദേഹത്തെ എനിക്ക്ക്കുറേ കാട്ടിത്തരമോ?

കൈരളി—അമ്മാനോട് ഒരു ചോദിക്കട്ടെ. ആരോടും അമ്മാനെ കണ്ട വിവരം പറയരുത് എന്ന് അമ്മാണി കല്പന. നമുക്ക് ഒരു ചോദ്യം നോക്കാം, പെരുമാറ്റം വന്നോളൂ.

എല്ലാവരുംകൂടി പോകുന്നു.

രംഗം 4

ദേവലോകം.

ഉദ്യോഗി, മേനക, തിലോത്തമ ഇവർ ആടുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ ആട്ടത്തിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—മേനക, ഇവിടെ വരീൻ. ഈ പച്ചമാല കഴുത്തിൽ ഇടട്ടെ. ഈ പാട്ടിന് അരുതനെ വേണം.

ഉദ്യോഗി—സ്വാമി, മേനകയ്ക്കുമാത്രം സമ്മാനം കൊടുക്കുമ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ ആട്ടവും പാട്ടും പിടിച്ചിട്ടില്ല എന്നല്ലേ അർത്ഥമാകുന്നത്?

ദേവേന്ദ്രൻ—കുറിയല്ലേ അല്ല. ഇതാ, ഈ പെട്ടി നിറയെ മാലകളാണ്. ഓരോ ആട്ടത്തിന്റെയും പാട്ടിന്റെയും എനിക്ക് വളരെ തൃപ്തിവരുന്ന ഭാഗം വരുമ്പോൾ ഞാൻ സമ്മാനിക്കും. ഉദ്യോഗി, ഇവിടെ വരൂ. ഈ വൈരമാല ഉദ്യോഗിയ്ക്ക്. ഇതാണ് ഉദ്യോഗിയ്ക്ക് അധികം ചേച്ചയായിരിക്കുക.

ഉദ്യോഗി—സ്വാമി, അങ്ങിനെ വേണമെന്നില്ല. ഞാൻ തനിയെ ഒരു ആടം. അതു രസിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽമാത്രം എനിക്ക് സമ്മാനം തന്നാൽ മതി. ഞാൻ ആടിക്കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം, മേനകയും തിലോത്തമയും ആടട്ടെ.

ദേവേന്ദ്രൻ—ശരി, അതാണ് നല്ലത്. *k*

ഉപ്പുശി ആടവാൻ തുടങ്ങുന്നു. ആട്ടവും പാട്ടും അവിടെ കൂടിയവരെയെല്ലാം നിശ്ശബ്ദരാക്കുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ ബലം എന്നു പറയുവാൻകൂടി മറന്നുപോകുന്നു. പെട്ടെന്നു വാതിലിൽക്കൂടി ഒരു കാട്ടാളൻ കാടി ക്ഷീണിച്ചു നാടകശാലയിൽ വന്നുവീഴുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇതാരാ? ഇതാരാ? കാട്ടാളന്മാർ ദേവലോകത്തോ? ഇവൻ എങ്ങിനെ ഇവിടെ വന്നു? അവനെ പിടിച്ചുകെട്ടട്ടെ.

ഉടനെതന്നെ ആയുധപാണികളായ ദേവദൂതന്മാർ വന്നു, കാട്ടാളനെ പിടികൂടുന്നു.

കാട്ടാളൻ—ഓ, അയ്യോ, ഞൻ കാട്ടാളനല്ല. ഞാൻ ദേവദൂതനാണ്. എനിക്കു് വേഷം മാറുവാനും കൂടി തരം കിട്ടിയില്ല. രണ്ടേയും കിട്ടിയില്ല. മറ്റാരേയും കിട്ടിയില്ല. സ്വാമി, എന്റെകൂടെ വന്നവരിൽ ഒരാളൊഴിച്ചു ബാക്കി എല്ലാവരും, ഹിമ വൽപാർപ്പത്തിൽ മോഹാലസ്യത്തിൽപ്പെട്ടു കിടക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇതാരു ചെയ്തു? ഭാഗ്യവശമൻ മേൽപാർപ്പത്തിന്റെ അടുക്കലാണല്ലോ ഉള്ളത്. പിന്നെ ആരാണ് ഇതു ചെയ്തത്?

കാട്ടാളൻ—സ്വാമി, ആരാണ് ചെയ്തതെന്നു പറയാൻ സാധിക്കുകയില്ല. മേൽഭാഗത്തുനിന്നു ആണി കറു നിറഞ്ഞ ഒരു വലിയ തടിമരം വന്നു അവരെ യെല്ലാം അടിച്ചുവീഴ്ത്തി. ആരാണെന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേർമാരും എങ്ങിനെയോ കാടി വിമാനത്തിൽ കയറി രക്ഷപ്പെട്ടു.

ദേവേന്ദ്രൻ—അതാരായിരിയ്ക്കാം? യമനായിരിയ്ക്കുമോ? അതാവാനു തരമില്ല. സപ്പങ്ങളിൽ വല്ലവരും ആയിരിയ്ക്കുമോ?

കാട്ടാളൻ—അതിന്റെ ദേഹം മുഴുവൻ ആണി കറുപ്പോലെ കൂത്തുള്ള രോമം ഉണ്ടായിരുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇതെന്താണെന്നു മനസ്സിലാവുന്നില്ലല്ലോ. ഏതു ഭാഗത്തുനിന്നാണ് ആ തടിമരം വന്നത്?

കാട്ടാളൻ—അതു കടലുവനത്തിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നാണ് വന്നത്.

ദേവേന്ദ്രൻ—കടലുവനത്തിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നാണെങ്കിൽ എനിക്ക്ക്കൂടെ സംശയം തോന്നുന്നു. അതു ഹനമാരായിരിയ്ക്കുമോ? അതു ഹനമാരാണെങ്കിൽ, അവർക്കു ഹനമാരുടെ സഹായമുണ്ട്. നാം ബലം പ്രയോഗിച്ചിട്ട് അവിടെ ചെന്നാൽ യാതൊരു പ്രയോജനവും ഉണ്ടാവുന്നതല്ല.

ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്തു വർത്തമാനം?

ഭടൻ—സ്വാമി, പ്രളയജലങ്ങളെല്ലാം കെട്ടിൽപ്പെട്ടു കിടക്കയാണ്. അവർക്കു അനങ്ങുവാൻ പോലും നിവൃത്തിയില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്തെങ്കാ നീ പറയുന്നത്? മേഘങ്ങളെ കെട്ടിയെന്നോ? ഇതാർക്കാണ് സാധിയ്ക്കുന്നത്?

ഭടൻ—ഭാഗ്വതരാമൻ നാഗാസ്രങ്ങൾകൊണ്ടു മുഴുവൻ മേഘങ്ങളേയും കെട്ടിയിട്ടിരിയ്ക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—(കോപത്തോടെ ചാടി എഴുന്നേല്ക്കുന്നു.) ഇതെന്തു കഥയാണിത്? എന്റെ വേൽ കൊണ്ടുവരട്ടെ. ഞാൻ ഇപ്പോൾത്തന്നെ പോയി, ആ ഭാഗ്വതരാമന്റെ കഥ കഴിച്ചുകളയാം. (പെട്ടെന്നു ഒരു ഭയങ്കരശബ്ദം കേട്ടിട്ട് അനങ്ങാതെ ചെങ്കിടാത്തുനില്ക്കുന്നു) എന്താണ് ശബ്ദം? (ഭടനോട്) എങ്കാ

എന്റെ വേൽ ഷണ്ണം കൊണ്ടുവാ. അതാ പിന്നെയും ശബ്ദം അടുത്തുവരികയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

ഉച്ചിയിലും മേനകയും തിലോത്തമയും ജയംകൊണ്ടു ദേവേന്ദ്രന്റെ അടുത്തു ചെന്നുനില്ക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—(ഭടന്മാരോട്) നിങ്ങൾ പോയി നോക്കിൻ, അതെന്താണ് ശബ്ദമെന്ന്.

ഭടൻ—സ്വാമി, ഇവിടെ ചൂടു വർദ്ധിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. വിഷത്തിന്റെ ചൂടുപോലെയിരിക്കുന്നു.

ഉച്ചി—വല്ലാത്ത ഒരു ദുർഗ്ഗന്ധവുണ്ട്. അയ്യോ, എനിക്ക് ശ്വാസം മുട്ടുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—അതാ വല്ലാതെ വീച്ചുമുട്ടുന്നുവല്ലോ.

പെട്ടെന്നു ഒരു ഭടൻ ഓടിവരുന്നു. “സ്വാമി, നരകപാശം ദേവലോകത്തു എത്തിയിരിക്കുന്നു. സർവ്വസ്വവും കത്തിജ്വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഐരാവതം ബോധമില്ലാതെ നിലത്തു വീണുകിടക്കുന്നു. ഉച്ചൈശ്രവസ്സ് ശബ്ദം കേട്ടു പരിഭ്രമിച്ച് എവിടെയോ പോയിരിക്കുന്നു.”

ഉച്ചി “അയ്യോ, അയ്യോ” എന്നു പറഞ്ഞു നിലത്തു വീഴുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ വന്നു താങ്ങുന്നു. ഉടനേതന്നെ മേനകയും തിലോത്തമയും കൂടി നിലത്തു വീഴുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എടാ, എന്റെ വേൽ എവിടെ? വേഗം എന്റെ വേൽ എടുത്തുകൊണ്ടുവാ. ഇവ രെയെല്ലാം വേഗത്തിൽ എടുത്തു അകത്തേക്കു കൊണ്ടുപോവീൻ. പക്ഷെ, ഭടന്മാർ ഓരോരുത്തരായി നിലത്തു വീഴുന്നു. അതെന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? എനിക്ക് തല ചുറുറുന്നുവല്ലോ.

നരകപാശം പെട്ടെന്നു വാതില്പുറം വരുന്നു. ദേവലോകം മുഴുവനും അതിന്റെ വായിൽനിന്നു പുറ

പ്പെട്ട വിഷപ്പുകൊണ്ടു മൂടുന്നു. ദേവേന്ദ്രനും മോഹാലസ്യപ്പെട്ട നിലത്തുവീഴുന്നു. ഇന്ദ്രാണിയും തക്ഷകനും കഴിച്ചു ബാക്കി എല്ലാവരും മോഹാലസ്യത്തിൽ പെട്ടുകിടക്കുന്നു. നരകപാശം തന്റെ പ്രവൃത്തി കഴിച്ച തിന്നശേഷം തിരിച്ചു ഭാഗ്യവരാരന്റെ അടുക്കലേക്കു പോകുന്നു.

ഈ സമയം നാരദൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

നാരദൻ ആത്മഗതം: ഇതെന്താണ് കഥ! ഇതിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലാവുന്നില്ലല്ലോ. ഇവിടെ ആരേയും കാണുന്നില്ല. അതാ, അനവധി ആളുകൾ നിലത്തു വീണുകിടക്കുന്നു. അസുരന്മാർ വന്നു ഇവരെ ധൊക്കെ ഈ സ്ഥിതിയിൽ ആക്കിയതായിരിക്കുമോ? അതാ, ഉദ്യഗി. ആ സിംഹാസനത്തിന്റെ അടുക്കലായിട്ട് അതാ തിലോത്തമയും മേനകയും. രാജ ഇവിടെ ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടു രാജ രക്ഷപ്പെട്ടു. ഇത് എങ്ങിനെ പറിയതായിരിക്കും? തീച്ചയായും ദേവേന്ദ്രൻ വല്ല വഷളത്തവും കാട്ടിയിരിക്കും, സംശയമില്ല. ഏതെങ്കിലും ഇവരെ രക്ഷിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല. (ദേവേന്ദ്രന്റെ അടുത്തു ചെല്ലുന്നു) ഹേ, ദേവലോകാധിപ! ഹേ, ദേവലോകാധിപ! ഹേ, ഇന്ദ്രാ! ഇതെന്താണിത്, അനങ്ങുന്നില്ലല്ലോ. കഷ്ടതന്നെ. ഹേ ഉദ്യഗി, ഉണരുക. ഇന്ദ്രാണി എവിടെയായിരിക്കും? ഇവർക്കു കറച്ച അമൃത കൊടുത്താൽ എല്ലാം ശരിയാകും. അത് എവിടെനിന്നാണ് കിട്ടുന്നത്?

ഉടനെ ഇന്ദ്രാണി പ്രവേശിക്കുന്നു.

നാരദൻ—ഇതെന്താണ് കഥ? ഇവർക്കെല്ലാം എന്തു പറി?

ഇന്ദ്രാണി—ഞാനൊന്നും അറിഞ്ഞില്ല. ഞാനിതിനി ഉറങ്ങിപ്പോയി. ഉണർന്നശേഷം ആരേയും വി

ഉച്ചകാണാത്തതുകൊണ്ടു ഇങ്ങട്ടു പാപ്പെട്ടതാണ്. എന്റെ സ്വാമിയല്ലേ, ആ കിടക്കുന്നത്?

നാരദൻ—അതെ, വേഗം പോയി അമൃതം കൊണ്ടുവരട്ടെ. ഇന്ദ്രാണി ആ താക്കോൽ ഒന്നു തരൂ.

ഇന്ദ്രാണി—അയ്യോ, താക്കോൽ എന്റെ കയ്യിൽ ഇല്ലല്ലോ. താക്കോൽ ഞാൻ ഉച്ഛിയിക്കുക കയ്യിൽ കൊടുത്തു.

നാരദൻ—എന്നാൽ അത് എവിടെയായിരിക്കും? ഇന്ദ്രാണി ഒന്നു ഉച്ഛിയിക്കുക ദേഹം പരിശോധിച്ചുനോക്കുക. വല്ല സ്ഥലത്തും തിരുകിയിട്ടുണ്ടാവാം. ഞാൻ ദേവേന്ദ്രനേയും പരിശോധിക്കാം.

രണ്ടാളുകളേയും പരിശോധിക്കുന്നു.

ഇന്ദ്രാണി—ഉച്ഛിയിക്കുക കയ്യിലൊന്നും കാണുന്നില്ല.

നാരദൻ—ഇവിടെയും ഇല്ല. നമുക്കൊന്നു തിരഞ്ഞുനോക്കാം. ഉച്ഛിയിക്കുക മുറിയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കുമോ?

ഇന്ദ്രാണി—ഉച്ഛിയിക്കു ഞാൻ താക്കോൽ കൊടുത്തപ്പോൾ തിരിച്ചുകൊണ്ടുവരുവാൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഉച്ഛി വന്നപ്പോൾ ഞാൻ ഉറങ്ങിക്കണ്ടതുകൊണ്ടു ഒരു സമയം എന്റെ മുറിയിൽത്തന്നെ വല്ല സ്ഥലത്തും കൊണ്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു നോക്കിക്കളയാം.

നാരദൻ—ഇന്ദ്രാണി ദേഹം ക്ഷീണിപ്പിക്കേണ്ട. ഞാൻ പോയി നോക്കാം.

ഇന്ദ്രാണി—വേണ്ട, ഇത്തിരി ബുദ്ധിമുട്ടിയാൽ ജൂടി വിരോധമില്ല.

ഇന്ദ്രാണി പോകുന്നു.

നാരദൻ—ദേവലോകം ഇത്ര ക്ഷണത്തിൽ ഇങ്ങിനെയാക്കാം എന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല.

നോക്കിയാൽ ഭയങ്കരമായിരിക്കുന്നു. രക്തം ഇല്ലെന്ന മാത്രം. ഇവരുടെ ദേഹമെല്ലാം കറുത്തിരിക്കുന്നല്ലോ. വല്ല വിഷവായുവും ഇവിടെ അടിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.

ഇന്ദ്രാണി—(പ്രവേശിച്ചു) ഇതാ താക്കോൽ. ഞാൻ ഉപരിച്ചുമാതിരിതന്നെ, എന്റെ മുറിയിൽ വെച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. നാരദൻ ഇത്തിരി സഹായിക്കണം. എനിക്ക് ആ പൂട്ട തുറക്കാൻ ശക്തിയില്ല.

നാരദൻ—ഞാൻതന്നെ തുറക്കാം.

രണ്ടുപേരും പോകുന്നു.

രംഗം 5

കൈരളി പെരുമാറ്റം രംഭം.

കൈരളി—അമ്മാമൻ ആദ്യം സമ്മതിച്ചില്ല. പിന്നെ ഞാൻ വളരെ വ്യസനത്തോടെ അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ സമ്മതിച്ചു. ഓരോന്നിന് നോക്കിക്കൊള്ളാനാണ് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. അതാ ആ കാണുന്ന ഒഴിവിലേക്ക് നോക്കിക്കൊടുവാനാണ് പറഞ്ഞത്. കണ്ണടച്ച തുറക്കുമ്പോൾ അവിടെ ഉണ്ടായിരിക്കും നമുക്കു കണ്ണടയ്ക്കാം.

എല്ലാവരും കണ്ണടയ്ക്കുന്നു. കൈരളി തുറന്നോളാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ തുറക്കുന്നു.

കൈരളി—അതാ കണ്ടുവോ ജ്യേഷ്ഠത്തി! പെരുമാളേ, നോക്കൂ.

രംഭം—അവിടെ ആരെയും കാണുന്നില്ലല്ലോ. ആ ഒഴിവുസ്ഥലംതന്നെ കാണുന്നില്ല.

കൈരളി—നോക്കൂ ജ്യേഷ്ഠത്തി, അതാ അവിടെ.

രംഭം—ഞാൻ സ്ഥലം മാറ്റിയായിരിക്കുമോ നോക്കുന്നത്. ഞാൻ ഒന്നും കാണുന്നില്ല.

കൈരളി—പെരുമാറ്റം കാണുന്നുണ്ടോ?

പെരുമാറ്റം—ഞാൻ ആ കഴിവുസ്ഥലത്തു ഒരു കൃഷ്ണശിലാപദ്മം കാണുന്നുണ്ട്. മറ്റൊന്നും കാണുന്നില്ല.

രണ്ടു—ഞാനും അങ്ങിനെ ഒരു പദ്മം കാണുന്നുണ്ട്.

കൈരളി—അയ്യോ, അതു പദ്മമെന്നല്ല. അതുതന്നെയാണ് അമ്മാമൻ.

പെരുമാറ്റം—അമ്മേ, നമ്മെ കൈരളി കളിപ്പിക്കുകയാണ്.

കൈരളി—അയ്യോ, പെരുമാറ്റം എന്താണ്? ഇങ്ങിനെ പറയുന്നത്? ഞാൻ പെരുമാറ്റം കളിപ്പിക്കുമോ? സത്യമായിട്ടും അതുതന്നെയാണ് അമ്മാമൻ.

പെരുമാറ്റം—എന്താണ് കൈരളി പറയുന്നത്? ഒരു മുഖമോ ഒരു കയ്യോ എന്തെങ്കിലും കാണുകയില്ലേ?

കൈരളി—അവിടെ നിലത്തു പാറിക്കിടന്നു മേല്പട്ടേക്കു നോക്കൂ.

പെരുമാറ്റം പറഞ്ഞപ്പോൾ ചെയ്യുന്നു.

പെരുമാറ്റം—നാരായണ! അതേ, അതേ, അമ്മേ. അവിടെ പാറിക്കിടന്നു മേല്പട്ടേക്കു നോക്കൂ.

രണ്ടു—പെരുമാറ്റം ചെയ്തപ്പോലെ ചെയ്യുന്നു.

രണ്ടു—കണ്ടു കണ്ടു. ഭയങ്കരംതന്നെ. ഇദ്ദേഹത്തെ കണ്ടാൽ ഭയപ്പെടാത്ത ആളുകൾ ഉണ്ടായിരിക്കുമോ ആരെങ്കിലും ഈ ലോകത്തിൽ!

പെരുമാറ്റം—ആ കിടക്കുന്നത് എന്താണ്?

കൈരളി—അതാണ് നമ്മെ കാട്ടാളന്മാരിൽ നിന്നു രക്ഷിച്ചു വാൻ.

പെരുമാറ്റം—ആ വാലുകൊണ്ടു ഫിമവൽപാർപ്പത്തെത്തന്നെ ചുറ്റാമല്ലോ. ശിവ, ശിവ, ഇ

പ്ലോറോ എന്നിക്ക് രാമായണം കഥ പറഞ്ഞതെല്ലാം ബോദ്ധ്യം വന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്നു സമുദ്രം ചാടിക്കടക്കുവാനും ലഭിക്കുവാനും കഴിഞ്ഞതിൽ ആശ്ചര്യമൊന്നുമില്ല.

രംഭം—അതിലും വലിയ കാര്യം ഇദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആവശ്യപ്പെട്ട മരുന്നു തൽക്കാലം കാണാഞ്ഞിട്ട് പർവ്വതത്തിന്റെ കൊടുമുടി അങ്ങിനെ തന്നെ പൊട്ടിച്ചെടുത്തു കയ്യിൽപ്പിടിച്ച് എത്ര യോജനം ദൂരം കൊണ്ടുവന്നു. തിരിച്ച് ആ സ്ഥലത്തു തന്നെ കൊണ്ടുചെന്നുവെച്ചു. ഇതെല്ലാം ഒരു നിമിഷത്തിന്നിടയിൽ പ്രവർത്തിച്ചതാണ്. ഇതു വേഗമുള്ള ആറും ഈ ലോകത്തിലൊന്നുമില്ല.

കൈരളി—ആ കഥയെല്ലാം എന്നിക്ക് കറച്ച് അജ്ഞാനം കൂടെ നാരദമഹർഷിയും പറഞ്ഞുതന്നിട്ടുണ്ട്. പിന്നെ അജ്ഞാൻ വേറെ ഒരു കാര്യം കൂടി പറയുവാൻ പറഞ്ഞു. അജ്ഞാൻ ഇവിടെ കറച്ച ദിവസം കാണുകയില്ലത്രേ. അതുകൊണ്ടു നമ്മോട് പ്രത്യേകിച്ച് സൂക്ഷിച്ചിരിയ്ക്കുവാൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അജ്ഞാൻ ഇല്ലാത്ത സമയമാണ് കാട്ടാളന്മാർ വന്നതെങ്കിൽ നമ്മെ സഹായിക്കുവാൻ ആരുതന്നെ ഉണ്ടാകയില്ല.

രംഭം—എന്നാൽ നമുക്കു കരുതിയിരിക്കണം. ദേവേന്ദ്രന്റെ വർത്തമാനം ഒന്നും ഇനിയും അറിഞ്ഞില്ലല്ലോ. ഇത്രയും നമ്മോടുള്ള ദേഷ്യം തീർന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ പിന്നെ ഒന്നും ചേടിക്കാണുണ്ടാകയില്ല. നമുക്കു വീട്ടിലേക്കു പോകയല്ലേ?

കൈരളി—ഓഹോ, നമുക്കു പോകാം. ഇതാ-ദൃഷ്ടാന്തി നോക്കൂ, ഈ സ്ഥലത്തുള്ള ചെടികൾ. ഇതെന്താണ് ഈ സ്ഥലത്തുള്ള ചെടികൾമാത്രം ഇത്ര ഭംഗിയായി തഴച്ചുനില്ക്കുന്നത്? നോക്കൂ, പുഷ്പങ്ങൾ

എത്ര ഭംഗിയായിരിക്കുന്നു. സൗരഭ്യം വളരെ നന്നായിരിക്കുന്നു. ഈ മാതിരി പുഷ്പങ്ങൾ ഈ മലയിൽ വേറെ കിടത്തുമില്ല. എവിടെനിന്നായിരിക്കും ഇതു വന്നത്?

രംഭം—ഇതു ദേവലോകത്തു വളരുന്ന ചെടികൾ പോലെ ഇരിയ്ക്കുന്നല്ലോ. ഇതു ഇവിടെ വരാൻ കാരണമെന്താണ്?

കൈരളി—ഞാൻ പുഷ്പങ്ങൾ അറഞ്ഞെടുക്കട്ടെ. (കൈരളിയും പെരുമാളും പുഷ്പങ്ങൾ അറഞ്ഞെടുക്കുന്നു.) സൗരഭ്യം വളരെ നന്നായിരിയ്ക്കുന്നു. അറഞ്ഞെടുക്കുന്നോടും പിന്നെയും അത്രതന്നെ പുഷ്പങ്ങൾ ചെടിയിൽ കാണുന്നു. ഇതെന്തൊരുമുതലാണ്? ജ്യേഷ്ഠത്തിനോക്കൂ. എത്രതന്നെ അമൃതാലും പിന്നെയും പുഷ്പങ്ങൾ വന്നുനിറയുന്നത് കണ്ടുവോ? മഹാ ആശ്ചര്യംതന്നെ.

രംഭം—എനിക്കെന്തോ, ഒരു സംശയം തോന്നുന്നു. ഇങ്ങിനെ ചെടികൾ ഭൂമിയിൽ വളരണമെങ്കിൽ തീർച്ചയായും ഇവിടെ അമൃത് വീണിട്ടുണ്ടായിരിക്കണം. അമൃത് ദേവലോകത്തല്ലാതെ വേറെ ഒരു സ്ഥലത്തും ഇല്ല. ഇവിടെ ദേവകൾ വന്നിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. ഒരു സമയം സ്വാമിതന്നെ, എന്തെങ്കിലും വന്നിട്ടുണ്ടായിരിയ്ക്കുമോ?

കൈരളി—വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ പിന്നെ എന്തുകൊണ്ടു ജ്യേഷ്ഠത്തിയുടെ അടുത്തു വന്നില്ല?

രംഭം—അമൃത് ഇവിടെ വീണതാണെങ്കിൽ തീർച്ചയായും എന്നോടു സ്വാമികൾ സ്നേഹമുണ്ട്. അമൃതാണ് ഇവിടെ വീണതെങ്കിൽ ഈ പുഷ്പങ്ങൾ വാടുകയില്ല. നമുക്കു ഇതു നാളെ അറിയാം.

കൈരളി—അതെന്താണ് അമൃതാണെങ്കിൽ സ്നേഹമുണ്ടെന്നു പറയുന്നത്?

രംഭം—ദേവേന്ദ്രൻ അറിയാതെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമ്മതമില്ലാതെയും ആക്കം അമൃത് എടുക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുണ്ടായില്ല. അതുകൊണ്ടു അമൃതാണെങ്കിൽ തീർച്ചയായും സ്വാമിയുടെ അറിവോടുകൂടി കൊടുത്തുയച്ചതായിരിക്കും. പക്ഷെ, പിന്നെ എന്തുകൊണ്ടു എനിക്ക് തന്നില്ല? എന്തോ എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലാവുന്നില്ല. ഏതെങ്കിലും നമുക്കു പോകാം. വരൂ.

എല്ലാവരും പോകുന്നു.

രംഗം 6

ദേവലോകം.

ഇന്ദ്രാണിയും നാരദമുനിയും കൂടി അമൃത് ദേവേന്ദ്രന്റെ വായിൽ ഒഴിച്ചുകൊടുക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—(ഉണർന്നിട്ട്) ആരാണ് ഇന്ദ്രാണിയോ? (ചുറ്റും നോക്കിയിട്ട്) ഇതെന്താണിത്? ഞാൻ വെറും നിലത്തു കിടക്കുകയോ? ഇതെന്താണിത്? മറുഭൂമിയാണോ? എവിടെ? (എഴുന്നേറ്റിരുന്നിട്ട്) ഇതെന്താണ് കഥ, ഉദ്യോഗ്യർ കിടക്കുന്നത്? അതാ, മേനകയും തിലോത്തമയും.

ഇന്ദ്രാണി—സ്വാമിക്ക് ഇപ്പോൾ സുഖമായോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—എനിക്കു് എന്താണ് പറ്റിയത്? ഓ, ഹോ, മനസ്സിലായി. ആ നരകപാശം വന്നു. അതിന്റെ വിഷജ്വാല തട്ടി. ഓഹോ, മഹഷി, വേഗം അമൃത് തരു. ഉദ്യോഗ്യർ മറ്റും കൊടുക്കട്ടെ.

ദേവേന്ദ്രൻതന്നെ ഉദ്യോഗ്യർ കൊടുക്കുന്നു. മറുഭൂമിയിൽനിന്നും ഉദ്യോഗ്യർ കൊടുക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇന്ദ്രാണി ഇനി ബുദ്ധിമുട്ടണമെന്നില്ല.

എല്ലാവരും എഴുന്നേല്ക്കുന്നു. അതിനുശേഷം ഇന്ദ്രാണി പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഉച്ചിശി ഇവിടെ വരു. നല്ലവണ്ണം സുഖമായോ?

ഉച്ചിശി—സ്വാമി, ക്ഷീണം നല്ലവണ്ണം പോയില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—കറച്ചുകൂടി അമൃതം സേവിച്ചുകൊള്ള. നല്ലവണ്ണം മാറും. ഇതും ആ ഭാഗ്ഗവാരാമന്റെ പ്രവൃത്തിയാണ്. ഇതുവരെ ഇത്ര ധിക്കാരം ആരും തന്നെ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടില്ല. അവനെ ഇതിന്നു തീച്ചയായും ഒരു നല്ല പാഠം പഠിപ്പിക്കണം. അയാളോടു നേരിട്ട യുദ്ധത്തിന്നു പോയാൽ ബുദ്ധിമുട്ടാണ്. ത്രിമുർത്തികളുടെ സഹായമുണ്ട്. ഈ നരകപാശവും അയാളുടെ ഭാഗത്തായതാണ് അതുകൊണ്ട്. എന്നാണോ നാരദൻ കനം പറയാതെ നില്ക്കുന്നത്?

നാരദൻ—തീച്ചയായും വെറുതെ വിടുവാൻ പാടില്ല. ഒരു യുദ്ധം നടത്തിക്കൂടേ! ഭാഗ്ഗവാരാമൻ ഒരു കററ മനുഷ്യൻമാത്രം. ഇവിടുത്തേക്ക് എത്ര ആളുകളുണ്ട്.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഓ, അതിന്നൊരു വിരോധവുമില്ല. പക്ഷെ, യുദ്ധം നടത്തിയാൽ വിഷ്ണുവിനോട് നമ്മോട് വിരോധമായാലോ എന്നൊരു ഭയംമാത്രമേയുള്ളൂ. വല്ല വിദ്യയും എടുത്തു അവന്റെ പോരാളുകളായ കൈരളിയെ പിടിച്ചു ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നുകളയാം.

നാരദൻ—അപ്പോൾ അയാൾ യുദ്ധത്തിന്നുവരില്ലേ! കൈരളിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നാൽ അദ്ദേഹം വെറുതെ ഇരിക്കും എന്നു ഇവിടുത്തേക്കു തോന്നുന്നുണ്ടോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാൻ കനം നേരിട്ടു പ്രവർത്തിക്കയില്ല. അന്നൊരു വിദ്യ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. നമ്മോടു

വന്നു മാപ്പ് ചോദിക്കുന്നതുവരെ കൈരളിയെ എവിടെയെങ്കിലും കളിച്ചുവെക്കുവാൻ ചട്ടം കെട്ടും.

നാരദൻ—എന്താണ് ഭാവം?

ദേവേന്ദ്രൻ—അത് സ്വകാര്യമാണ്. അത് നാരദനോടു പറയുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. കൈരളിയെ വളർത്തുന്നതിൽ ഒരു പക്ഷ്ക ഇവിടുത്തേക്കുകൂടി ഉണ്ടെന്നു കേട്ടു. അതുകൊണ്ടു ഈ കാര്യം നാരദനോടു പറയുവാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല.

നാരദൻ—ഓ, വേണ്ട, വേണ്ട, പക്ഷെ സൂക്ഷിച്ചുവേണം കാര്യങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കാൻ. അത്രമാത്രമേ കരുപദേശം എനിക്ക് തരുവാനുള്ളൂ. എനിക്ക് കൈലാസത്തിലേക്ക് ഒരു പോകേണ്ടതേയുള്ളൂ. വിശേഷിച്ചു വർത്തമാനം ഒന്നും അന്വേഷിക്കേണ്ടതില്ലല്ലോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—വിശേഷിച്ചു് ഒന്നുമില്ല.

“എന്നാൽ ഞാൻ പോയിവരാം” എന്നു പറഞ്ഞു. നാരദൻ അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—മഹാഷി ഇത്തിരി ദേഷ്യപ്പെട്ടിട്ടാണ് പോയിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ടു നാം നല്ല പോലെ കരുതണം. ഞ്ഞുവീടെ?

ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

പോയി തക്കുകനോട് ഉടനെ ഇവിടെ വരുവാൻ പറ. ഒരു അടിയന്തരകാര്യം ഉണ്ടെന്നു പറയണം.

ഇന്ദ്രാണി— (പ്രവേശിച്ചു്) എന്തിനാണ് തക്കുകനോട് ഇത്ര അടിയന്തരമായി വരുവാൻ പറഞ്ഞേയ്ക്കുന്നത്? അയാളെക്കൊണ്ടു നരകപാശത്തിനോട് യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കും എന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—അതിനല്ല.

ഇത്രാണി—പിന്നെ എന്തിന്ന്? ഹനമാരോടു യുദ്ധത്തിന്നോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—അതിന്നും അല്ല. പറയാം.

ഇത്രാണി—അല്ല. അറിയണം എന്നു മോഹി ചിട്ടല്ല. പക്ഷെ തകരാറിലൊന്നും പോയി പെടാ തീരുന്നാൽ മതി.

തക്ഷകൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—തക്ഷകൻ എനിക്കൊരു കാര്യം ചെയ്തതരേണ്ടതുണ്ട്.

തക്ഷകൻ—വല്ലവരെയും കടിക്കാനാണോ? വളരെ സന്തോഷത്തോടെ ചെയ്യാം. എനിക്ക് എന്റെ വിഷമൊന്നു വല്ലവിയത്തിലും കളഞ്ഞാൽ മതിയെന്നുണ്ട്.

ദേവേന്ദ്രൻ—കടിക്കാനൊന്നുമല്ല. കരാ ആളുകളെ വിഴുങ്ങുവാനാണ്. ഉടനെതന്നെ തക്ഷകൻ ഹിമവൽപാർപ്പത്തിലേക്കു പോകണം. അവിടെ പോയി വായ പിളർന്നു കീടണം. ഞാൻ വിചാരിച്ച ആളുകൾ എല്ലാം വായിലായാൽ വായ പൂട്ടി അവരെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നു തരണം.

തക്ഷകൻ—ഓ ഹോ, ചെയ്യാം. അവരെ കൊന്നുകളയണ്ടല്ലോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—അതു വേണ്ട. വെറുതെ വായിലാക്കി ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നു തരണം.

തക്ഷകൻ—ഓ, ഹോ, അതിന്ന് യാതൊരു പ്രയാസവുമില്ല. ഞാൻ വായ പിളർന്നു കീടുന്നാൽ മാത്രം മതിയല്ലോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—അതുമാത്രം ചെയ്താൽ മതി.

തക്ഷകൻ—ഇതാ, ഞാൻ പുറപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു.

ദേവേന്ദ്രൻ—അങ്ങിനെ ചാടിപ്പറക്കേണ്ട. ഞാനുംകൂടി വരുന്നുണ്ട്. നമുക്ക് സ്വകാര്യമായി

പാറിക്കണം. അവൾ ആരോ അവളുടെ സഹായമുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ആരും അറിയാതെ വേണം ഈ കാര്യം നേടുവാൻ.

ഇന്ദ്രാണി—ഇവിടുത്തെതന്നെ പാപ്പെടണം എന്താണോ? വേറെ വല്ലവരെയും അയച്ചാൽ പോരേ?

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാനല്ലെങ്കിൽ പിന്നെ ഉദ്യോഗി പോകണം. എന്നാൽ ഉദ്യോഗി പോയി വരാൻ കഴിയുമോ?

ഉദ്യോഗി—സ്വാമി, യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ പഠിച്ചിട്ടില്ല. അതൊഴിച്ചു ബാക്കി എന്തു വേണമെങ്കിലും ചെയ്യാം.

ദേവേന്ദ്രൻ “യുദ്ധമൊന്നും ചെയ്യേണ്ടിവരില്ല. വരു. ഞാൻ സ്വകാര്യം പാഞ്ഞുതരാം.” എന്നു പറഞ്ഞു ഉദ്യോഗിയെ വേറെ ഒരു സ്ഥലത്തു കൊണ്ടുപോയി എന്തോ ചെയ്തിൽ മന്ത്രിക്കുന്നു.

ഉദ്യോഗി—കാ, മനസ്സിലായി. ഇവിടുന്ന് പാഞ്ഞുപോലെ എല്ലാം പ്രവർത്തിക്കാം.

തക്ഷകനും ഉദ്യോഗിയും പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഈ ഭാഗ്ഗവതാമനെ എന്തെങ്കിലും ഒരു ചെയ്യാതെ നിവൃത്തിയില്ല.

ഇന്ദ്രാണി—ഭാഗ്ഗവതാമൻ എന്താണ് ഇവിടുത്തോട് കാണിച്ചിരിയ്ക്കുന്നത്?

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാൻ മോഹാലസ്യത്തിൽ കിടന്നത് ഇന്ദ്രാണി കണ്ടില്ലേ?

ഇന്ദ്രാണി—അതു നരകപാശമല്ലേ?

ദേവേന്ദ്രൻ—അതേ, നരകപാശം ഭാഗ്ഗവതാമന്റെ ആളല്ലേ.

ഇന്ദ്രാണി—ഇവിടുന്ന് ഈ ചെയ്യുന്നതൊന്നും ശരിയല്ല എന്നൊരു പക്ഷം ഏനിക്കുണ്ട്. പക്ഷെ,

ഈ കാര്യത്തിലൊന്നും എനിക്ക് ഏല്പേണ്ടുന്ന കാര്യമില്ല. ദേവേന്ദ്രൻ ചോദിക്കട്ടെ.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇത്രാണി വരൂ. ഞാൻ പോയി സുഖമായി ഒന്നാങ്ങി ഈ ക്ഷീണം മുഴുവൻ മാറ്റട്ടേ. ഇത്രാണിയും ദേവേന്ദ്രനും പോകുന്നു.

രംഗം 7

ഭാഗ്യാവരാനെ സത്യലോകത്തു പോയി, വൈകുണ്ഠത്തിലേയ്ക്കു പോകുന്നു.

നാരദൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.

ഭാഗ്യാവരാനെ—നാരദമഹർഷിയോ! വിശേഷിച്ചു വർത്തമാനം ഒന്നുമില്ലല്ലോ? കൈരളി സുഖമായി രിജ്യത്തിലേ?

നാരദൻ—സത്യലോകത്തു പോയില്ലേ?

ഭാഗ്യാവരാനെ—പോയി, ബ്രഹ്മാവിനെ കണ്ടു. അവിടുന്ന് ഒരു കല അയയ്ക്കാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഏതെങ്കിലും ഒരു മനുഷ്യനെ കണ്ടുപിടിച്ചാൽ ബ്രഹ്മാവിന്റെ ഒരു കല ആ മനുഷ്യനിൽ സ്ഥാപിക്കാമെന്നു വാഗ്ദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതേ പ്രകാരം തന്നെ വിഷ്ണുവിനേയും ശിവനേയും കണ്ടു സമ്മതം വാങ്ങിക്കളയാം. പിന്നെ രാജാക്കളെ കണ്ടുപിടിക്കേണ്ടുന്ന ഭാരം മാത്രമേയുള്ളൂ. ഞാൻ വൈകുണ്ഠത്തിലേയ്ക്കു പോകയാണ്.

നാരദൻ—ഞാൻ ഇവിടുത്തോടു ഒരു വിവരം അറിയിക്കുവാനാണ് പറഞ്ഞത്. ദേവേന്ദ്രൻ ഇവിടുത്തോടു വല്ലാതെ കോപിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഭാഗ്യാവരാനെ—എന്തിന്നു എന്നോടു കോപിക്കുന്നു? അവൻ മഹാശൂന്യനാണ്, കാര്യവിവരം തീരെ ഇല്ലാത്തവനാണ്. യാതൊരു സംശയവുമില്ല.

മില്ല. അല്ലാതെ അവനെ സഹായിച്ച ഒരുവന്റെ നേരെ അവൻ ഇങ്ങിനെയെല്ലാം പ്രവർത്തിക്കുമോ?

നാരദൻ—അയാൾ എന്തു ചെയ്യും?

ഭാഗ്ഗവതാചാര്യൻ—പ്രളയജലദണ്ഡത്തെ അയച്ചു എന്നു മുക്കിക്കളയാൻ ശ്രമിച്ചു. ഞാൻ ആഗ്രേയാസ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു കടയുണ്ടാക്കി. അവൻ വാരുണാസ്യങ്ങൾകൊണ്ടു അവയെ കെട്ടിത്തൂ. ഞാൻ നാഗാസ്യങ്ങൾകൊണ്ടു പ്രളയജലദണ്ഡത്തെ എല്ലാം കെട്ടി. നരകപാശത്തിനെ ദേവലോകത്തേക്കയച്ചു.

നാരദൻ—ഓ, ഹോ, അതുതന്നെയാണ് കാരണം. കൈരളിയെ എന്തോ ചെയ്യുവാനായി പൂർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നോട് മുഴുവൻ വിവരം പറഞ്ഞില്ല.

ഭാഗ്ഗവതാചാര്യൻ—കൈരളിയെ ഉപദ്രവിപ്പിക്കാനായി അവനു ധൈര്യം വരില്ല, തീർച്ചയാണ്. കൈരളിയ്ക്കു വല്ല അപകടവും അവൻ വരുത്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ പിന്നെ ദേവേന്ദ്രനില്ല. അത് തീർച്ചയാണ്. ഒരു സമയം എന്നെ കളിപ്പിക്കാൻ വല്ല വിദ്യയും എടുക്കുമായിരിക്കും, അത്രയേ ഉണ്ടാകൂള്ളൂ.

നാരദൻ—എന്നാൽ അതുതന്നെ ഉണ്ടാകും.

ഭാഗ്ഗവതാചാര്യൻ—നാരദൻ ഒരു കാര്യം ചെയ്യൂ. ഞാൻ ഇപ്പോൾ മടങ്ങുവാൻ വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ടില്ല. നാരദൻ പറഞ്ഞതുപ്രകാരം അവൻ മനസ്സിൽ വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അവൻ ഈ നിമിഷത്തിൽ ഒരു പെരുമ്പാമ്പാകട്ടെ.

നാരദൻ—ദേവേന്ദ്രൻ ഇപ്പോൾത്തന്നെ പെരുമ്പാമ്പായിരിക്കും. ഞാൻ ഉടനെതന്നെ, ഹിമവൽ പാർവത്തിലേക്ക് പോയിക്കളയാം തക്കതന്നെ ദേവേന്ദ്രൻ ആളയച്ച് വരുത്തിടുണ്ടായിരുന്നു.

ഭാഗ്ഗവതാചാര്യൻ—ഞാൻ നരകപാശത്തിനെക്കൂടി അങ്ങത് അയക്കാം. നരകപാശം ചെന്നാൽ തക്കകൻ

അവിടെയെങ്ങും നിലകൂടുകയില്ല. തക്കകണക്കൊണ്ടു കടിപ്പിച്ചേക്കും എന്ന ഭയമുണ്ടോ?

നാരദൻ—കുന്ദം നിശ്ചയമില്ല.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ഏതെങ്കിലും നരകപാശം വരട്ടെ.

നാരദൻ—ഞാൻ മുമ്പേകൂട്ടി പോയ്ക്കൂളയാം. നരകപാശം പിന്നാലെ വന്നുകൊള്ളട്ടെ. തരമുള്ളപക്ഷം ഞാൻ കുന്ദം ദേവലോകത്ത് പോയതിന്നുശേഷമേ അങ്ങോട്ടു പോകയുള്ളൂ.

ഭാഗ്വതരാമൻ—കൈരളിയുടെ അടുത്ത് ആരാണു്?

നാരദൻ—രണ്ടുരും രണ്ടുരും ഒരു കട്ടിയും ഉണ്ട്.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ഓഹോ, അപ്പരസ്മികൾ പ്രസവിച്ചതുകണ്ടിടോ?

നാരദൻ—അതിനെപ്പറ്റി കറുപ്പു പറയാനാണ്. പക്ഷെ ഇപ്പോൾ സമയമില്ല. ഏതെങ്കിലും നരകപാശം പോയ്ക്കൊള്ളട്ടെ.

ഭാഗ്വതരാമൻ—രണ്ടു കൈരളിയെ ചതിക്കയില്ലല്ലോ?

നാരദൻ—അതുണ്ടാകയില്ല. രണ്ടു കൈരളിയെ ബഹുസ്നേഹമാണ്. ആ കട്ടിക്കും കൈരളിയെ ബഹുസ്നേഹം. കൈരളിക്ക് വരനായി ആ പെരുമാളെത്തന്നെ ആക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു.

ഭാഗ്വതരാമൻ “ഓ, ഹോ, എന്നാൽ ബുദ്ധിമുട്ടു് വളരെ ചുരുങ്ങി. ഞാൻ വേഗത്തിൽ ശ്രീദൈവകണ്ഠത്തിൽ പോയി തിരിച്ചുവന്നുകളയാം. നാരദൻ വേഗം പോകണം. ഞാൻ വേഗം പോകട്ടേ” എന്നു പറഞ്ഞു നരകപാശത്തിനെ സ്മരിക്കുന്നു.

നരകപാശം പ്രതൃക്കുപ്പെടുന്നു.

ഭാഗ്യവരമൻ—നരകപാശം ഹിമവൽപാർപ്പത്തിൽ പോയി കൈരളിയെ കാക്കണം. തക്ഷകൻ കരുസമയം അവിടെ വരും.

നരകപാശം—സ്വാമി, ഞാൻ അവിടെ ഉണ്ടായാൽ തക്ഷകൻ എന്റെ അടുത്തുകൂടി വരികയില്ല. അതു ഞാനോട്. ഇപ്പോൾത്തന്നെ പോയിക്കളയാം.

നരകപാശം പോകുന്നു.

ഭാഗ്യവരമൻ വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കും, നാരദൻ ദേവലോകത്തേക്കും പോകുന്നു.

പോകുന്ന വഴിക്ക് നാരദന്റെ ആത്മഗതം: കൈരളിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെ അവൾക്ക് യാതൊരു അപകടവും വരില്ല. പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയെങ്കിൽ ഇവിടെ നല്ല ഒരു യുദ്ധത്തിനു വഴിയുണ്ട്. ഏതെങ്കിലും ദേവലോകത്തു പോകുകതന്നെ.

നാരദൻ ദേവലോകത്തു പോകുന്നു.

രംഗം 8

ഹിമവൽപാർപ്പം.

കൈരളി, രജ, പെരുമാൾ.

കൈരളി—പെരുമാളേ, ഇന്ന് നമുക്ക് പുറത്ത് എവിടെയും പോകണ്ട. അമ്മാമൻ കദളിവനത്തിൽ ഉണ്ടാകയില്ല. വല്ല കാട്ടാളന്മാരും വന്നാൽ നാം എന്തു ചെയ്യും?

പെരുമാൾ—എന്താണ് കൈരളി ഇങ്ങിനെ പറയുന്നത്? ഞാൻ കൈരളിയെ കാട്ടാളന്മാരുടെ കയ്യിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തും. ഞാൻ മരിച്ചിട്ടെങ്കിലും കൈരളിയെ രക്ഷപ്പെടുത്താതിരിക്കയില്ല.

കൈരളി—അങ്ങിനെ എനിക്ക് രക്ഷ കിട്ടിട്ട്

എന്താണ് കാഴ്ച? പെരുമാറ്റം മരിച്ചിട്ട് എനിക്ക് രക്ഷ കിട്ടണം എന്നു മോഹമേ ഇല്ല. ജീവിച്ചിരിക്കണം എന്നുതന്നെ മോഹമില്ല. പെരുമാറ്റം മരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ എനിക്കും കൂടെത്തന്നെ മരിക്കണം.

രജ—എന്താണ്, കൈരളിക്ക് പെരുമാറ്റോട് ഇത്ര സ്നേഹമുണ്ടോ? പെരുമാറ്റം പോകുന്ന സ്ഥലത്ത് കൈരളിക്ക് പോകുവാൻ ധൈര്യമുണ്ടോ?

കൈരളി—ഞാൻ തീച്ചയായും പോകും. എന്താണ് ഇങ്ങിനെ ചോദിക്കുന്നത്?

രജ—ഒന്നുമില്ല. കൈരളി പറയുന്നത് കേട്ടിട്ട് പറഞ്ഞതാണ്. കൈരളിക്ക് പെരുമാറ്റോട് ഇത്ര സ്നേഹമുണ്ടെന്നു പറയുന്നത് കേൾക്കാൻതന്നെ എനിക്ക് വളരെ സന്തോഷമാണ്. നിങ്ങൾ എന്നും ഇതേപ്രകാരം ഇരിക്കവിൻ.

പെരുമാറ്റം—ഞങ്ങൾ എന്നും ഇതേപ്രകാരം ഇരിക്കുന്നതായിരിക്കും. വര. നമുക്കു കറെ പുഷ്പങ്ങൾ അർപ്പിക്കുകൊണ്ടുവരാം.

കൈരളി—എന്നാൽ നമുക്കു വളരെ ദൂരെയൊന്നും പോകണ്ട.

പെരുമാറ്റം—കൈരളിക്ക് ഭയമാണ് അല്ലേ!

കൈരളി—ഭയമായിട്ടൊന്നുമല്ല. അമ്മാമൻ പറഞ്ഞതുകൊണ്ടുമാത്രമാണ് ഞാൻ അങ്ങിനെ പറയുന്നത്.

രജ—എന്തിനാണ് ഇപ്പോൾ പുഷ്പങ്ങൾ അർപ്പിക്കുന്നത്? ഇന്നലെ അർപ്പിച്ച പുഷ്പങ്ങൾ ഇന്ന് തീരെ വാടിയില്ല.

കൈരളി—അപ്പോൾ, അവിടെ അമൃതം വീണതാണല്ലോ!

രജ—അതേ, അതറിഞ്ഞിട്ട് മനസ്സിനു വള

രെ സന്തോഷം. ദേവേന്ദ്രൻ, നമ്മെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോകുവാൻ ഉടനെ ഇവിടെ വരും.

പെരുമാറ്റം—വരു, കൈരളി, നമുക്കു ആ ചെടിയിൽനിന്നുതന്നെ കുറെ പുഷ്പങ്ങൾ അറുത്തെടുക്കാം.

കൈരളി—വരു, നമുക്കു പോകാം. പുഷ്പങ്ങൾ തലയിൽ ചൂടിയാൽ തലയ്ക്കുതന്നെ ബഹുസുഖം. മനസ്സിന് എന്തോ മാതിരി ആഹ്ലാദവും രേഖിക്കുന്നു.

രജ—അപ്പോൾ ദേവലോകത്തുള്ള പുഷ്പങ്ങൾ ചൂടിയാൽ കൈരളി എന്തു പറയും? പെരുമാറ്റം പോലീക്കു.

കൈരളി—അതയോ, പെരുമാളേ?

പെരുമാറ്റം—അതേ, അവിടുത്തെ പുഷ്പങ്ങൾക്കുള്ള ഒരു സൗരഭ്യം ഈ പുഷ്പങ്ങൾക്കു നേരിന്നു ഇല്ല.

കൈരളി—എനിക്കൊന്നു ദേവലോകത്തു പോകണം. പെരുമാറ്റം ദേവലോകത്തു പോകുന്നതെങ്കിൽ, എന്നെക്കൂടി കൊണ്ടുപോകുമോ?

പെരുമാറ്റം—ഞാൻ, കൈരളിയെക്കൂട്ടാതെ ദേവലോകത്തും ഒരു സ്ഥലത്തും പോകയില്ല. വരു, നമുക്കു പുഷ്പങ്ങൾ അറുത്തു കൊണ്ടുവരാം.

രണ്ടുപേരും പുറത്തേക്കു പോകുന്നു.

രജ ആത്മഗതം: ഈ കുട്ടികൾക്കു തമ്മിൽ അനുരാഗം ജനിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നാണ് തോന്നുന്നത്. പക്ഷെ എങ്ങിനെയെന്ന് ഇവർ തമ്മിൽ കല്യാണം കഴിക്കുന്നത്? കൈരളിയേയും എങ്ങിനെയെങ്കിലും ദേവലോകത്തു കൊണ്ടുപോയി ഒരു ദേവസ്ത്രീയാക്കിക്കളയാം. എന്നാൽ ഇവർ തമ്മിൽ നല്ലവണ്ണം ചേരും. പക്ഷെ കൈരളി ഭാഗ്യവശമെന്താ സമ്മതം കൂടാതെ വരികയില്ല. പെരുമാറ്റം കൈരളിയെക്കൂട്ടാതെയും വരികയില്ല.

പെട്ടെന്നു ഉദ്യഗി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.

രജ—(എഴുന്നോറ്) ഇതാർ ഉദ്യഗിയോ! ഉദ്യഗി എന്നെ മാനിട്ടില്ല അല്ലേ?

ഉദ്യഗി—രജയെ മാക്കാനോ! ഞങ്ങൾ രജ അവേണ്ടി എത്ര കഷ്ടപ്പെട്ടു എന്നറിയുമോ!

രജ—കരയെല്ലാം പെരുമാറു പറഞ്ഞാറിഞ്ഞു. എന്തെല്ലാമാണ് വർത്തമാനം? സ്വാമി എങ്ങിനെയിരിക്കുന്നു? എന്നോടു ഇപ്പോഴും സ്വാമിക്ക് സ്നേഹമുണ്ടോ?

ഉദ്യഗി—സ്വാമി ഇപ്പോൾ രജയെത്തന്നെ ആവോചിച്ചിരിക്കുകയാണ്. രജയേയും പെരുമാളെയും മറ്റോ കട്ടിയേയും പിടിച്ചുകൊണ്ടുവരുവാൻ കരാടുകൾക്കു അയച്ചുവല്ലോ. അവരെ ആരോ അടിച്ചുവീഴിക്കളഞ്ഞു. അവർ വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടിട്ടാണ് പിന്നെ അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നത്.

രജ—അയ്യോ, അത് ദേവഭക്തന്മാരാണെന്നു തന്നെ ഞാൻ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഞാൻ തീച്ചയായും അവരെ സഹായിക്കുമായിരുന്നു.

ഉദ്യഗി—എന്നാൽ ഇപ്പോൾ സഹായിച്ചോളു. ഞാൻ നിങ്ങളെ എല്ലാവരെയും ദേവലോകത്തേക്ക് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ വന്നിരിക്കുകയാണ്.

രജ—അയ്യോ, കൈരളി ഇവിടെ ഉണ്ടല്ലോ. കൈരളി ഭാഗ്യവശമെന്ന് സമ്മതംകൂടാതെ വരികയില്ല.

ഉദ്യഗി—ഇതാ, ഈ അമൃതം കുടിച്ചുകൊള്ളുക. അവരുടെ സമ്മതം കൂടാതെതന്നെ അവരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകേണ്ടതിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. തക്കകാലം ഇവിടെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്.

രജ—തങ്ങൾക്കു നോ! കൈരളിയും പെരുമാളും ദേവന്മാരല്ല. അവരെ യാതൊരു വിധത്തിലും ഉപദ്രവിക്കാൻ ഞാൻ സമ്മതിക്കയില്ല.

ഉച്ചി—എനിയ്ക്കു പെരുമാളോടു സ്നേഹമില്ലെന്നാണോ രജ വിചാരിക്കുന്നത്? എനിക്കുമാത്രമല്ല, സ്വാമിക്കും ഇന്ദ്രാണിക്കുംകൂടി ബഹുസ്നേഹമാണ്. അതുതന്നെയാണ് സ്വാമി എന്നെ ഇങ്ങട്ട് അയച്ചത്. അവർക്കു യാതൊരു ഉപദ്രവവും കൂടാതെ കാര്യങ്ങളെല്ലാം ശരിപ്പെടുത്തണം. രജ അതിനുവേണ്ടി സഹായംമാത്രം ചെയ്യാൻ മതി.

രജ—അവർക്കു യാതൊരു ഉപദ്രവവും വരികയില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ വേണ്ടതു പ്രവർത്തിക്കാം.

ഉച്ചി—എന്നാൽ നമുക്ക് രണ്ടു ഭംഗിയുള്ള മയിലുകളായി പെരുമാളും കൈരളിയും കാണത്തക്ക ദൂരത്തുനിന്നു പറന്നു കളിക്കാം. അവർ നമ്മെ പിടിക്കുവാൻ വരാതിരിക്കയില്ല. തങ്ങൾക്കു വായ പിളർന്നുകൊണ്ടു ഒരു സ്ഥലത്തു കിടക്കുന്നുണ്ട്. നമുക്കു നേരെ തങ്ങൾക്കു വായിലേക്കു പോകാം. അവരും പിന്നാലെ വരും. പിന്നെ എല്ലാം തങ്ങൾക്കു ചെയ്തുകൊള്ളാം.

രജ—ഭാഗ്വതരാമൻ മടങ്ങിവരുമ്പോൾ കൈരളിയെ കണ്ടില്ലെങ്കിൽ ലഹള ഉണ്ടാകുമല്ലോ.

ഉച്ചി—അതൊന്നും സാരമില്ല. കാര്യം വേഗം പ്രവർത്തിക്കാം.

രജ—എന്നാൽ ഇപ്പോൾത്തന്നെ പോയ്ക്കുളയാം. കൈരളിയും പെരുമാളും പുഷ്പങ്ങളുള്ള സ്ഥലത്തുണ്ടാകും.

കൈരളിയും പെരുമാളും പുഷ്പം അറക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന്നു കറച്ചു അടുത്തായി രണ്ടു മയിലുകൾ

പറന്നു കളിക്കുന്നു. കൈരളി മയിലുകളെ കണ്ടിട്ട് നോക്കി നില്ക്കുന്നു.

കൈരളി—പെരുമാളേ, കണ്ടുവോ, നല്ല രണ്ടു മയിലുകൾ. എന്തു ഭംഗി. നമുക്കു അവയെ പിടിക്കാം.

പെരുമാൾ—കിട്ടുകയില്ല. പറന്നുകളയും.

കൈരളി—നമുക്കൊന്നു നോക്കാം. ഒരു സമയം പിടിക്കുവാൻ കിട്ടും.

മയിലുകൾ നടന്നു നടന്നു ഒരു വലിയ ഗുഹയുടെ അടുക്കലേക്കുപോകുന്നു.

കൈരളി—പെരുമാൾ, പെരുമാൾ, അവയെ ഗുഹയുടെ ഉള്ളിലേക്കു നമുക്കു ആട്ടി പറഞ്ഞയക്കാം. എന്നാൽ നമുക്ക് അവയെ ഉള്ളിൽനിന്നു പിടിയ്ക്കാം. പെരുമാൾ ആ ഭാഗത്തുനിന്നും ആട്ടണം. ഞാൻ ഈ ഭാഗത്തുനിന്നും ആട്ടാം.

രണ്ടു പേരും രണ്ടു ഭാഗത്തുനിന്നും മയിലുകളുടെ പിന്നാലെ കാട്ടുന്നു. മയിലുകൾ ഗുഹയുടെ ഉള്ളിലേക്കു പോകുന്നു. കൈരളിയും പെരുമാളും മയിലുകളുടെ പിന്നാലെ കാടിപ്പോകുന്നു. ഉടനേതന്നെ തക്കകൻ വായപ്പൂട്ടി അവിടെനിന്നു പറക്കുന്നു.

അബ്രാമകം

രംഗം 1

ദേവലോകം.

മേനകയും തിലോത്തമയും ദേവേന്ദ്രനെ ഉണർത്തുവാൻ പാട്ടുപാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. എത്രതന്നെ പാടിയിട്ടും ദേവേന്ദ്രൻ ഉണരുന്നില്ല.

മേനക—ഇതെന്താണ് സ്വാമി ഉണരാത്തത്?

തിലോത്തമ—നമുക്കൊന്നു അകത്തു പോയി നോക്കാം.

രണ്ടു പേരും അകത്തേക്കു പോകുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ ഉറങ്ങുന്ന സ്വപ്നക്കുട്ടിലിന്റെ അടുത്തു ചെന്നു നില്ക്കുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ ഒരു സ്വപ്നകമ്പളംകൊണ്ടു ആകെ മുടിക്കിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ട് മേനക “സ്വാമി, സ്വാമി, ഉണരണേ, സ്വാമി.” തിലോത്തമയും വിളിക്കുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ ഉണരുന്നില്ല. മേനക സ്വപ്നകമ്പളം നീക്കുന്നു. പെട്ടെന്നു മേനക ഒരു നിലവിളിയോടുകൂടി പിന്നാക്കം കാടുന്നു. തിലോത്തമയും നിലവിളിക്കുന്നു. നിലവിളി കേട്ടു മറുഭുവൻ കാടി വരുന്നു. “എന്താണ് എന്താണ്, സ്വാമിക്ക് എന്തു പാഠി?” എന്നു പറഞ്ഞു കാടിവന്നവരെല്ലാം “അയ്യോ അയ്യോ!” എന്നു പറഞ്ഞു അനങ്ങാതെ നില്ക്കുന്നു. ദേവേന്ദ്രന്റെ സ്വപ്നക്കുട്ടിലിനേലുള്ള പൂമെത്തയിന്മേൽ വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞുകൊണ്ടു ഒരു വലിയ പെരുമ്പാമ്പു കിടക്കുന്നു.

മേനക—ഇത്രാണിയെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരു. എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലാവുന്നില്ല.

ഇത്രാണി പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഇത്രാണി—എന്താണ് ഈ ലഹളക്കു കാരണം? (കട്ടിലിന്മേൽ നോക്കി) ഇതെന്താണിത്? ഇതെങ്ങിനെ പാറി സ്വാമി?

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്നെ ഭാഗ്ഗവതാമൻ ശപിച്ചു. അവനാണ് എന്നെ ഈ സ്ഥിതിയിൽ ആക്കിയത്.

ഭടൻ—(പ്രവേശിച്ചു) നാരദമഹാഷി വന്നിട്ടുണ്ട്.

ദേവേന്ദ്രൻ—എനിക്ക് സുഖമില്ലെന്നു പറ. (ഭടൻ പോകുന്നു.) വേഗം എന്നെ പുതപ്പിക്കൂ. നാരദൻ കാണരുത്. ക്ഷണം കഴിഞ്ഞുവരെ പുതപ്പിക്കൂ. ദേവേന്ദ്രനെ കമ്പളംകൊണ്ടു പുതപ്പിക്കുന്നു.

ഇത്രാണി—ഇതു മഹാകഷ്ടമായല്ലോ. ഇനി എന്താണ് നിവൃത്തി? എങ്ങിനെയെങ്കിലും ഭാഗ്ഗവതാമന്റെ അടുത്തു പോവുകതന്നെ. വേറെ മാർഗ്ഗമില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—ആ തക്കുകൻ മടങ്ങിവരട്ടെ. എനിട്ട് നമുക്ക് ആലോചിക്കാം.

നാരദൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

നാരദൻ—ഇതെന്താണ് എല്ലാവരും ഇങ്ങിനെ നില്ക്കുന്നത്? ഇത്രാണി വല്ല അസഹ്യതയും ഉണ്ടോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—നല്ല സുഖമില്ല. ദോഷത്തിന് അല്പം ക്ഷീണവും ഇല്ലാതില്ല.

നാരദൻ—പനിയൊന്നുമില്ലല്ലോ. ഞാനൊന്നു തൊട്ടു നോക്കാം. (അടുത്തു ചെല്ലുന്നു.)

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇല്ല ഇല്ല. എന്റെ പതപ്പ് എടുക്കരുത്. എനിക്ക് തണുപ്പു സഹിക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു പുതുച്ച കിടക്കയാണ്.

നാരദൻ—എന്നാൽ തീർച്ചയായും പനി ഇല്ലാതിരിക്കയില്ല. ഞാനൊന്നു തൊട്ടുനോക്കി പറയാം.

ദേവേന്ദ്രൻ—അയ്യോ, അരുതേ അരുതേ!

നാരദൻ—എന്താണ് ഇത്രാണി ഇങ്ങിനെ പറയു

നതും? ഞാനെന്നു തൊട്ടുനോക്കുകമാത്രമേ ചെയ്തു
യുള്ളൂ.

ഇന്ദ്രാണി—സ്വാമിക്ക് അത് ഇഷ്ടമല്ലെങ്കിൽ
പിന്നെ എന്തിനാണ് നാരദൻ നീക്കംചെയ്യുന്നത്?

നാരദൻ—വേറെ ഒന്നുമില്ല. എന്റെ കയ്യിൽ
പലേ മരുന്നുകളും ഉണ്ട്. പനിയുണ്ടെങ്കിൽ പനി
ക്കുള്ള മരുന്നു കൊടുക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചിട്ടാണ്.

ദേവേന്ദ്രൻ—വേണ്ട. നാരദൻ ബുദ്ധിമുട്ടേണമെ
ന്നില്ല. എനിക്ക് നല്ലവണ്ണം സുഖമായി.

നാരദൻ—എന്നാൽ എന്താണ് എഴുന്നേല്പാ
ത്തത്? സമയം വളരെയായല്ലോ.

പെട്ടെന്നു തക്കുകൻ ബ്രഹ്മാണ്ഡംപോലെയുള്ള
വയറോടുകൂടി അകത്തേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്താണ്, കാര്യം സാധിച്ചുവോ?

തക്കുകൻ—സാധിച്ചു. പക്ഷെ വളരെ അപ
കടത്തിലാണ് കലാശിച്ചത്, നരകപാശം പിന്നാ
ലെ വരുന്നുണ്ട്.

നാരദൻ—(തക്കുകനോട്) ഇതെന്താണ് താൻ
ബ്രഹ്മാണ്ഡം വിഴുങ്ങിയോ?

തക്കുകൻ—തന്നിരിക്കുന്ന അറിഞ്ഞിട്ടു കാര്യം?
എന്റെ വയറിലുള്ളത് അവിടെ കിടന്നോട്ടെ.

നാരദൻ—ശരിയാണ്. അതവിടെത്തന്നെ കി
ടക്കട്ടെ. തന്നിട്ടു പുറത്തു വിടാൻ ശക്തിയില്ലാതെ
പോട്ടെ.

ഭടൻ—(പ്രവേശിച്ചു) സ്വാമി, ഇതാ നരകപാ
ശം എത്തിപ്പോയി.

ദേവേന്ദ്രൻ—തക്കുകൻ വേഗം കൈലാസത്തി
ലേക്കു പോയ്ക്കൊള്ളൂ. വാസുകിയെ കണ്ടു അവിടെ ഇ
രുന്നുവെങ്കിലും. ഞാനും പിറകെ എത്തിപ്പോയി.

തക്കുകൻ—അയ്യോ, മഹാഷിയോടു മാപ്പു ചോദിക്കുന്നു. എനിക്ക് ഇവരെയുംകൊണ്ടു പോകുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. നാരദമഹാഷിയെ നോക്കി അവിടെയെങ്ങും കാണുന്നില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—എങ്ങിനെയെങ്കിലും വേഗം കൈലാസത്തിൽ പോയ്ക്കാളു. ക്ഷണം ഇവിടെനിന്ന് എല്ലാവരും മാറണം.

ഇന്ദ്രാണി—സ്വാമി, ഞങ്ങളോ?

ദേവേന്ദ്രൻ “എല്ലാവരും കാടിക്കൊള്ളുവിൻ; മേനകയും തിലോത്തമയും ഇന്ദ്രാണിയുടെ കൂടെ സത്യലോകത്തേയ്ക്കു പോയ്ക്കാളു. ഞാൻ കൈലാസത്തിലേയ്ക്കും പോകാം” എന്ന് പറഞ്ഞു പുതുപ്പു നീക്കുന്നു.

പെട്ടെന്നു നാരദമഹാഷി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. “ഹാ ഹാ, വളരെ ഭംഗിയായിട്ടുണ്ട്!”

തക്കുകൻ—മഹാഷേ, മഹാഷേ, എനിക്ക് മാപ്പു തരണം. എനിക്ക് ഗ്വാസം മുട്ടുന്നു.

നാരദൻ തക്കുകന്റെ വിളി കേൾക്കാതെ കണ്ണു പിന്നെയും അപ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. രണ്ടാമതും ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിച്ചു “ദേവലോകത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം മുഴുവനും വിഷജ്വാല തട്ടി തീ പിടിച്ചിരിക്കുന്നു.”

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇന്ദ്രാണി, നമുക്കു വേഗം പോകാം. നരകപാശം ഇവിടെ എത്തിപ്പോയാൽ പിന്നെ ഇവിടെ യാതൊരു നിവൃത്തിയും ഉണ്ടാകയില്ല. ആ നാരദനും പോയ്ക്കളഞ്ഞു. നാം ചെയ്യുന്നതെല്ലാം അബദ്ധം. ഈ ദേവേന്ദ്രപദവിക്കൊണ്ടു ഉപദ്രവമുണ്ടാക്കുവേണ്ടതൊന്നുമില്ല.

എല്ലാവരും പിന്നിലുള്ള വാതിലിൽക്കൂടി പുറത്തേക്കു കാക്കുന്നു.

നരകപാശം പ്രവേശിച്ചു ദേവലോകം മുഴുവനും മരുഭൂമിയാക്കിക്കളയുന്നു. അവിടെയെങ്ങും ത

ക്ഷകനെ കാണാത്തതുകൊണ്ടു തക്ഷകന്റെ പിന്നാലെ പോകുന്നു.

രംഗം 2

കൈലാസം.

വാസുകിയും, തക്ഷകനും.

തക്ഷകൻ—അയ്യോ, എന്നെ രക്ഷിക്കണം. ഞാൻ വല്ലാത്ത അപകടത്തിൽ പെട്ടിരിക്കുന്നു. ദേവേന്ദ്രന്റെ വാക്കു കേട്ട് ഞാൻ ഭൂമിയിൽ പോയി ചില ആളുകളെ എന്റെ വയറ്റിലാക്കി. നരകപാശം അതിർത്ത എന്റെ പിന്നാലെ എത്തി. ഞാൻ ദേവലോകത്തു പോയി. അവിടെവെച്ചു നാരദമഹർഷിയുടെ ശാപവും ഏറ്റു. എനിക്ക് എന്റെ വയറ്റിലുള്ളവരെ പുറത്തു വിടാനുംകൂടി നിവൃത്തി ഇല്ലാതെയായി. എനിയ്ക്ക് അനങ്ങുവാൻകൂടി സാധിയ്ക്കുന്നില്ല. വയറ്റിൽ വേദന സഹിയ്ക്കുന്നില്ല. എന്റെ ഉദരം ഉപ്പോടി ചൊട്ടും എന്നു തോന്നുന്നു. വേറെ എവിടെയും പോകുവാൻ ഒരു സ്ഥലവുമില്ല. ദേവലോകത്തു പോകുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. നരകപാശം അവിടെയുണ്ട്. ഇവിടെമാത്രമേ ഒരു രക്ഷയുള്ളൂ. എങ്ങിനെയെങ്കിലും ഇവിടെ ഇരിക്കുവാൻ സമ്മതം വാങ്ങിത്തരണം. ഭാഗ്ഗവതാമൻ ഇതിനിടയിൽ എന്റെ പിന്നാലെ പറപ്പെടും.

വാസുകി—സപാമിയോടു പറയുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. നമുക്കു പാർവ്വതിയെ അഭയം പ്രാപിക്കാം. വരൂ. നമുക്കു ദേവിയെ കണ്ടുപറയാം. അഭയം തരമെന്നു പറഞ്ഞാൽ പിന്നെ നാം ജയിച്ചു.

വാസുകിയും തക്ഷകനും പാർവ്വതിയുടെ അടുക്കലേക്കു പോകുന്നു. തക്ഷകനെ പുറത്തു നിർത്തി വാസുകി അകത്തേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നു.

പാർവ്വതി—എന്താണ് വാസുകി, വിശേഷിച്ചു?

വാസുകി—ഇവിടുത്തോട് കരപേക്ഷ ചെയ്യുവാനാണ് വന്നിരിക്കുന്നത്. ആ അപേക്ഷ അനുവദിക്കും എന്ന് ആദ്യം അരുളണം.

പാർവ്വതി—എന്താണ് വാസുകി ഇങ്ങനെ പറയുന്നത്? അപേക്ഷ ഇന്നതാണെന്ന് പറയാതെ എങ്ങിനെയാണ് ഞാൻ വാശാനം ചെയ്യുന്നത്?

വാസുകി—കാര്യം ഇവിടുത്തോട് വലിയതൊന്നുമല്ല. അത് തരാമെന്നു സമ്മതിക്കുന്നതിൽ യാതൊരു വൈഷമ്യവും ഉണ്ടാകയില്ല.

പാർവ്വതി—എന്നാൽ എന്തുകൊണ്ട് സ്വാമിയെ അറിയിക്കുന്നില്ല? സ്വാമിയെ അറിയിച്ചാൽ ഒരു പ്രയാസവും കാണുകയില്ലല്ലോ.

വാസുകി—സ്വാമി സമാധിയിലാണ്. ഇവിടുത്തെ സമ്മതം കിട്ടിയാൽ പിന്നെ സ്വാമി അതിനു യാതൊരു വ്യത്യാസവും പറയുന്നതല്ല. എന്റെ ഒരു ബന്ധുവിന് ഇവിടെ അഭയം നല്കണം എന്ന് കരപേക്ഷയ്ക്കുകൊണ്ടാണ് വന്നിരിക്കുന്നത്.

പാർവ്വതി—അഭയം തരണം എന്ന് ആരുതന്നെ അപേക്ഷിച്ചാലും ഞാൻ കൊടുക്കുതിരിയ്ക്കയില്ല. പ്രത്യേകിച്ചു വാസുകിയുടെ ബന്ധുവിന് തീർച്ചയായും നൽകാതിരിയ്ക്കില്ല. അഭയം കൊടുക്കാമെന്നു വാശാനം ചെയ്യുന്നു. ആതാണ് അഭയം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നത്?

വാസുകി—തക്കുകനാണ്.

പാർവ്വതി—തക്കുകനോ? എന്താണ് തക്കുകൻ? ഇവിടെ വരുവാൻ കാരണം? ദേവേന്ദ്രൻ തക്കുകന്റെ സ്വന്തം ആളായിരിക്കുമ്പോൾ തക്കുകൻ നമ്മെ അഭയം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്തിനാണ്? ഇതിൽ എന്തോ തകരാറുണ്ടായിരിക്കും. ഏതെങ്കിലും

അഭയം പ്രാപിച്ചതിനെ ഞാൻ തള്ളുകയില്ല. തക്ഷകനോടു വരുവാൻ പറയൂ.

വളരെ വലിയ വയറോടുകൂടി തക്ഷകൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

പാർവ്വതി—ഇതെന്താണ് തക്ഷകൻ പറയുന്നതും? വല്ലാത്ത അബദ്ധം പിണഞ്ഞു എന്നു തോന്നുന്നുല്ലോ. വയറിൽ എന്താണ് ബ്രഹ്മാണ്യംപോലെ കാണുന്നതും?

തക്ഷകൻ—ഞാൻ ഇന്ദ്രന്റെ വാക്കു കേട്ടിട്ട് കറേ ആളുകളെ വിഴങ്ങി. നാരദമഹർഷിയുടെ ശാപം ഹേതുവായി ഇവരെ പുറത്തു വിടവാനുകൂടി നിവൃത്തിയില്ലാതായി. നരകപാശത്തിനേയും, ഭാഗ്ഗവതാമനേയും ഭയന്നിട്ട് ഒരു സ്ഥലത്തു നില്ക്കാനും കഴിയില്ലാതായി. അതുകൊണ്ട് ഇവിടെ ദയവുചെയ്ത് അടിയനഭയം നല്കണം.

പാർവ്വതി—സ്വാമി അറിഞ്ഞാൽ എന്തു പറയുമോ എന്ന് നിശ്ചയിച്ചു. ഏതായാലും തക്ഷകൻ ഇവിടെ വന്നതുകൊണ്ട് ഞാൻ രക്ഷിയ്ക്കാം. ഇവിടെ നിന്നുകൊള്ളുക.

തക്ഷകൻ—എനിയ്ക്കു വയറവേദന സഹിയ്ക്കുന്നില്ല.

പാർവ്വതി—ഇതാരാണ് ഇതിന്നകത്തുള്ളതും?

തക്ഷകൻ—ഇതിന്നകത്ത് രണ്ട് അപ്പാരസ്ട്രീകളും, രണ്ട് മനുഷ്യരും ഉണ്ട്. അപ്പാരസ്ട്രീകൾ രണ്ടും ഉദ്യോഗിയുമാണ്. ഒരു കട്ടി അപ്പാരസ്ട്രീകളുടെ ദത്തുപത്രനാണ്. മറേ കട്ടി ഭാഗ്ഗവതാമന്റെ പോരമകളാണ്.

പാർവ്വതി—കൈരളി, അല്ലേ?

തക്ഷകൻ—അതേ, കൈരളിയെ അന്വേഷി

ച്ചു, നരകപാശവും ഭാഗ്ഗവരാനും ഇപ്പോൾ ഇവിടെക്കു വരും.

പാർവ്വതി—എന്തിനാണ് ഈ തകരാറിനോക്കേ പോയത്? ഈ ദേവേന്ദ്രന് ഈ തോന്നുസങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേകിച്ചു വാസനയുണ്ട്. ഏതെങ്കിലും തക്കുകൻറെ കരാമല്ലാത്തതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഒന്നും പറയുന്നില്ല. ഏതെങ്കിലും ഞാൻ പറഞ്ഞപ്രകാരം ചെയ്യാം. (ഒരു ഭൂതത്തോട്) പോയി നന്ദികേശപരനോട് വരാൻ പറ.

നന്ദികേശപരൻ പ്രവേശിച്ചു നമസ്കരിച്ചു.

പാർവ്വതി—ഇതിന്റെ ഉള്ളിൽ ആരെയും വിടരുത്. ഒരു സമയം നരകപാശമോ ഭാഗ്ഗവരാനോ വരും. ആരെയും ഇങ്ങട്ട് വിടരുത്. ഭൂതങ്ങൾ എല്ലാ സ്ഥലത്തും പോയി കാവൽ നില്ക്കട്ടെ. ഭാഗ്ഗവരാനു വരികയാണെങ്കിൽ ഉണ്ണിയോട് പോയി പറയണം.

നന്ദികേശപരൻ “കല്പനപോലെ” എന്നു പറഞ്ഞു പോകുന്നു.

തക്കുകനും വാസുകിയും കൈലാസത്തിൽ വേറൊരു സ്ഥലത്തേക്കു പോകുന്നു.

രംഗം 3

ഭാഗ്ഗവരാനു കൈലാസത്തിലേക്കു പോകുന്നു. വഴിയിൽ നരകപാശം വന്നുനില്ക്കുന്നു. ഭാഗ്ഗവരാനു മുഖിൽ നരകപാശം നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഭാഗ്ഗവരാനു—എന്താണ് നരകപാശം ഹിമവൽപാർപ്പത്തിൽ പോയില്ലേ? എന്താണ് വിശേഷം? ഇവിടെ എന്തിനാണ് വന്നിരിക്കുന്നത്?

നരകപാശം—സ്വാമി, കൈരളി ഹിമവൽപാർപ്പത്തിലില്ല. കൈരളിയെ തക്കുകൻ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോയ്ക്കിട്ടു.

ഭാഗ്ഗവദാചാര്യൻ—എന്താണ് താൻ പറയുന്നത്? തക്ഷകൻ കൈരളിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ താൻ ഒന്നും പ്രവർത്തിച്ചില്ല എന്നോ!

ഭാഗ്ഗവദാചാര്യൻ മുമ്പെ രക്തവർണ്ണമായിരിക്കുന്നു. കയ്യിലുള്ള വെണ്മഴ നരകപാശത്തിന്റെ നേരെ കാണുന്നു.

നരകപാശം—സപാമി, എന്റെ കറാമല്ല. ഞാൻ അവിടെ ചെല്ലുന്നതിന്നുമുമ്പുതന്നെ ആ സംഭവം നടന്നു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പക്ഷെ തക്ഷകനാണെന്നു മനസ്സിലായി. ഞാൻ കണ്ടിരുന്നെങ്കിൽ സമ്മതിക്കുകയല്ലായിരുന്നു. അടിയൻ ഉടനെതന്നെ തക്ഷകന്റെ പിന്നാലെ പോയി. ദേവലോകത്താണ് പോയതെന്നു മനസ്സിലായി. അവിടെക്കു പോയി നോക്കിയപ്പോൾ അവിടെ ആരുമെന്നു ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ദേവലോകം മുഴുവനും ചുട്ടു ദുരീകരിച്ചു.

ഭാഗ്ഗവദാചാര്യൻ—ആ ദേവേന്ദ്രൻ എവിടെ പോയി?

നരകപാശം—ദേവേന്ദ്രൻ വരുണാലയത്തിലേക്കു പോയ്ക്കൂളു. തക്ഷകനെ അന്വേഷിച്ചതിൽ അവൻ കൈലാസത്തിൽ പോയ്ക്കൂളു എന്നും മനസ്സിലായി. കൈലാസത്തിലേക്കു പോകുന്നത് ഇവിടുത്തോട് ആലോചിച്ചിട്ടാവാം എന്നു വിചാരിച്ചിട്ടു ഇങ്ങോട്ടു പറഞ്ഞതാണ്.

ഭാഗ്ഗവദാചാര്യൻ—പരമശിവൻ ആ കള്ളനെ അഭയം കൊടുത്തിരിക്കുകയല്ല. അഥവാ കൊടുത്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽതന്നെ കാര്യമൊന്നും അറിയാതെയായിരിക്കണം. ഏതെങ്കിലും കൈലാസത്തിലേക്കു പോയി വരാം. ദേവേന്ദ്രനെ പിന്നെ കാണാം. നരകപാശവും വരും.

പെട്ടെന്നു നാരദൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

നാരദൻ—ഭാഗ്വദരാമൻ നമസ്കാരം.

ഭാഗ്വദരാമൻ—നാരദൻ നല്ല യോഗനാണ്. കൈളിയെ അവിടുത്തെ കയ്യിൽ ഏല്പിച്ചിട്ടല്ലേ ഞാൻ പോയത്. കൈളി ഇപ്പോൾ എവിടെ?

നാരദൻ—ഭാഗ്വദരാമൻ കോപിക്കരുത്. ഞാൻ അതിനെപ്പറ്റി പറയുവാൻതന്നെയാണ് ഉഷ്ട് പാപ്പെട്ടത്. ഞാൻ വിചാരിച്ചാൽ എന്തുതന്നെ ചെയ്യുവാൻ കഴിയും? ഇതെല്ലാം ആ ദേവേന്ദ്രന്റെ ചതിപ്രയോഗമാണ്. അവൻ അവന്റെ കാര്യം നേടേണ്ടതിലേയ്ക്ക് എന്തും പ്രവർത്തിയ്ക്കും. കൈളി കൈലാസത്തിലുണ്ട്, തക്ഷകനും അവിടെയുണ്ട്. ദേവേന്ദ്രൻ പാണ്ഡായിപ്പോയിരിക്കുന്നു. പുറത്തേക്കു വരുവാൻ നാണമായതുകൊണ്ട്, സമുദ്രത്തിൽ പോയി ഉളിച്ചിരിക്കുകയാണ്.

ഭാഗ്വദരാമൻ—ഞാൻ കൈലാസത്തിലേയ്ക്കു പാപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. ഏതെങ്കിലും തക്ഷകൻ അവിടെ ഉണ്ടെന്നു കേട്ടു. ശിവനെ കാണുന്നതും തക്ഷകനെ കാണുന്നതും ഒന്നായിട്ടായിരിക്കട്ടെ.

നാരദൻ—പക്ഷെ—

ഭാഗ്വദരാമൻ—എന്താണ്, പക്ഷെ?

നാരദൻ—ഭാഗ്വദരാമൻ കൈലാസത്തിലേക്ക് കരുണാതെ പോയിട്ട് കാര്യമില്ല. പരമശിവൻ സമാധിയിലാണ്, പാശ്ചാത്യനാണ് തക്ഷകൻ അദ്ദേഹം നല്ലിയിരിക്കുന്നത്. പക്ഷെ, കാര്യം മുഴുവനും അറിയുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് അത് ചെയ്തത്. ഏതായാലും തക്ഷകനോട് കോപിച്ച് അവിടെ ചെല്ലുകയാണെങ്കിൽ കരുണയ്ക്കും അവിടെ കടത്തിയില്ല എന്നു വന്നേക്കാൻ മതി.

ഭാഗ്വദരാമൻ—എന്നാൽ മറഞ്ഞുകടക്കുന്ന എന്റെ യുദ്ധാഭ്യാസം ഒന്നുകൂടി പുറത്തേക്ക് എടുക്കാം.

അതല്ലാതെ ഒരു കായ്ക്കത്തിന് പുറപ്പെട്ടാൽ ഞാൻ പിൻമാറുകയില്ല, തീച്ചയാണ്.

നാരദൻ—കൈലാസത്തിന്റെ പടിക്കൽ നദികൾപരന്നും ഭൈരവനും കാവൽ നില്ക്കുന്നുണ്ട്. ഭൂതങ്ങളേയും കാവൽ നിർത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ഭാഗ്ഗവരമൻ—അങ്ങിനെയൊന്നെങ്കിൽ, എന്നിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ച വിഷ്ണുതേജസ്സ് ഒരു പുറത്തേക്കു വരും. അതല്ല, അത് എന്നെ വിട്ടുപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ യുദ്ധംചെയ്തു മരിയ്ക്കുകയും ചെയ്യും. ഏതെങ്കിലും കൈലാസത്തിലേക്ക് പുറപ്പെട്ട ഞാൻ ഇനി മടങ്ങണമെങ്കിൽ, ഒന്നുകിൽ കൈരളിയോടുകൂടി; അല്ലാത്തപക്ഷം, ജീവനില്ലാതെ. അതു തീച്ചയാണ്.

പരശുരാമൻ കോപംകൊണ്ടു കത്തിജ്വലിക്കുന്ന മുഖത്തോടെ കൈലാസത്തിലേയ്ക്കു പോകുന്നു.

നാരദൻ ആത്മഗതം:

കലിയുഗമായിപ്പോയെങ്കിലും, ഉടനെതന്നെ കഴിഞ്ഞുപോയ യുഗങ്ങളിലെ മാതിരിയിലുള്ള യുദ്ധം ഇപ്പോൾ എനിക്ക് കാണാൻ ഇടവരും. ഭാഗ്ഗവരമനെ കൈലാസത്തിലേക്ക് വിടുകയില്ല, തീച്ചയാണ്. അകത്ത് വിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഭാഗ്ഗവരമന്റെ പൂർണ്ണമായ ശരയ്ക്കും വെളിയിൽ വരുകയും ചെയ്യും. പിന്നെന്തെ കഥ എന്താണ് പറയാനുള്ളത്! ഒരു സമയം സുബ്രഹ്മണ്യൻതന്നെ, ഭാഗ്ഗവരമനോട് എതിർപ്പുവാൻ മതി. ഭൂമിദേവിയ്ക്ക് താഴെവാൻ കഴിയുമോ എന്നുമാത്രമേ ആലോചിയ്ക്കേണ്ടതുള്ളൂ. ദേവേന്ദ്രൻ സമുദ്രത്തിലാണ്, അയാളെ അവിടുന്ന് ഒരു പുറത്തു ചാടിയ്ക്കാൻ! എന്തായാലും എന്റെ ഭാഗ്യകാലം അടുത്തെത്തിയിരിക്കുന്നു. എല്ലാം ഒടുക്കം നല്ലതായി കലാശിയ്ക്കുകയും ചെയ്യും. സമുദ്രത്തിൽനിന്ന് ദേവേ

നൂനെ ഇളക്കിവിടുവാൻ കഴിയുമോ എന്നൊന്നു നോക്കട്ടെ.

രംഗം 4

ദേവേന്ദ്രൻ സമുദ്രത്തിന്റെ അടിയിൽ ഒരു പാറയുടെ ചുവട്ടിൽ ചെന്നിരിക്കുന്നു.

നാലു ഭാഗത്തും അനവധി മത്സ്യങ്ങളും നക്രങ്ങളും കൂടിയിരിക്കുന്നു.

ഒരു നക്രം—ഇത് തീർച്ചയായും സമുദ്രത്തിലുള്ള ജീവിയല്ല. നമുക്ക്, ഇവനെ ഇവിടെനിന്ന് തുറന്നു. അതാ അവന്റെ വാല് കണ്ടില്ലേ? നമുക്കല്ലാവരും ചെന്നു കടിക്കാം.

വേറൊരു നക്രം—ഒരു സമയം വാൽകൊണ്ടടിചാലോ?

ദേവേന്ദ്രൻ—അയ്യോ, ഞാൻ നിങ്ങളെ ഉപദ്രവിക്കുകയല്ല.

ഒരു നക്രം—കള്ളൻ, ഉപദ്രവിക്കുകയല്ലത്രേ. നിന്നെ ആർക്കു ഭയം? നിന്നോടു ആർ ഇവിടെ വരുവാൻ പറഞ്ഞു?

ദേവേന്ദ്രൻ—നിങ്ങൾ എന്നെ ഉപദ്രവിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ഞാൻ നിങ്ങളെയെല്ലാം കൊന്നുകളയും.

നക്രം—എന്താ, പിടിയെടാ വാൽ.

എല്ലാവരുംകൂടി വാൽ ചെന്നു കടിച്ചുപിടിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ വളരെ കഷ്ടപ്പെട്ടു വാൽ രക്ഷപ്പെടുത്തി തന്റെ കയ്യിലുള്ള വേൽകൊണ്ട് നക്രങ്ങളെ കൊടിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇനിയെന്നെ ഉപദ്രവിക്കുകയല്ല. വരുണൻ എന്നെ കാണാതിരുന്നാൽ മതി. അയ്യോ,

ആ കാണുന്നതെന്താണ്?

കുരുന്നിന്നു കരെ മകരമത്സ്യങ്ങൾ, ഗംഭീരനക്രങ്ങൾ, തിമിംഗലങ്ങൾ, മുതലായവ വരുന്നു.

മകരമത്സ്യം—നീ, ആരെടാ? കള്ളാ, ഇവിടെ ആരു വരുവാൻ പറഞ്ഞു? വാ പറഞ്ഞു വാ, യുദ്ധത്തിന്നു വാ.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാൻ യുദ്ധത്തിന്നു വന്നതല്ല, ഞാൻ ഇവിടെ രക്ഷ പ്രാപിച്ചതാണ്.

മകരമത്സ്യം—സ്വാമി സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ടോ? വരുണൻ അറിയാതെ ഈ സമുദ്രത്തിൽ നീ എത്തിയെ വന്നു?

ദേവേന്ദ്രൻ—അയ്യോ, വരുണനോട് പറയണ്ട.

മകരമത്സ്യം—നീ ഏതോ അസുരനാണ്, യാതൊരു സംശയവുമില്ല. നാലു ഭാഗത്തും വളഞ്ഞു അവനെ പിടിച്ചുകെട്ടിയിടേടാ!

എല്ലാവരുംകൂടി ദേവേന്ദ്രനെ നാലു ഭാഗത്തു നിന്നും കെട്ടുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ വേദന സഹിക്കുവാൻ വയ്യാതെ പറഞ്ഞു ചാടുന്നു. ഉടനെതന്നെ ദേവേന്ദ്രനെ നാലു ഭാഗത്തുനിന്നും കൂടി എല്ലാവരും വേദനപ്പെടുത്തുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ “അയ്യോ, അയ്യോ!” എന്നു നിലവിളിക്കുന്നു. ശബ്ദം കേട്ടു വരുണൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

വരുണൻ—ഇതെന്താണിത്, ഇതാരാ?

മകരമത്സ്യം—സ്വാമി, ഏതോ രാസുരൻ വന്നു സമുദ്രത്തിൽ കുളിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ കട്ടികളെ ധൈല്യം ഭയപ്പെടുത്തി.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാൻ അസുരനല്ല, ദേവനാണ്.

വരുണൻ—ഇതെന്താണിത്? ഇന്ദ്രന്റെ ശബ്ദമാണല്ലോ കേൾക്കുന്നത്. എന്താണ് താൻ ആരാണ്?

ദേവേന്ദ്രൻ—അയ്യോ, ഞാൻ ദേവേന്ദ്രനാണ്.

വരണൻ—ഇത്രനോ! ഇതെന്ത് കഥ. എങ്ങിനെ ഈ സ്ഥിതിയിലായി?

മകരമത്സ്യം—സ്വാമി, ഇവൻ പറയുന്നത് വിശ്വസിക്കരുത്. ഇത് തീർച്ചയായും അസരനാണ്. ഇത്രനാണെങ്കിൽ വേഷം ഒരു മാറാൻ പറയൂ.

വരണൻ—എന്താണ് ഇത്രൻ, വേഷമൊന്നു മാറിക്കൂടെ?

ദേവേന്ദ്രൻ—അയ്യോ മാറിക്കൂടാ, നിവൃത്തിയില്ല. ശാപംകൊണ്ടു ഇങ്ങിനെ വന്നതാണ്. ആ കഥ പിന്നെ പറയാം.

മകരമത്സ്യം—സ്വാമി, കള്ളന്മാർ എല്ലാവരും ഒരു കഥ പറയുന്നതാകാം. ഈയാൾ പറയുന്നത് വിശ്വസിക്കരുത്.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഹേ, വരണൻ, ഞാൻ പറയുന്നത് സത്യമാണ്.

വരണൻ—ഞാൻ എങ്ങിനെയാണ് വിശ്വസിക്കേണ്ടത്?

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാൻ വരണാലയത്തിൽ പോയാൽ എല്ലാം ശരിയായി പറഞ്ഞുതരാം. ഇവരോട് എല്ലാവരോടും ഒരു പോകുവാൻ പറയുക.

വരണൻ—നിങ്ങളെല്ലാവരും പോയിക്കൊള്ളുവിൻ, ഞാൻ ഇതിനെപ്പറ്റി ആലോചിക്കാം.

മകരമത്സ്യങ്ങളും മറ്റും അവിടെനിന്നു പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാൻ വരണനെ കാണാതെ കഴിയ്ക്കണം എന്നു വിചാരിച്ചിട്ടാണ് ഇവിടെ വന്നുകൂടിയത്. എനിയ്ക്കു വേറെ ഒരു സ്ഥലത്തും ഇരിക്കുവാൻ സ്ഥലം കാണുന്നില്ല.

വരണൻ—ഇതെങ്ങിനെ പറി?

ദേവേന്ദ്രൻ—അതൊന്നും പായണ്ട, മനുഷ്യക്ക് ദൈവചൈതന്യം കൊടുത്താലത്തെ ഫലമാണ് ഇതൊക്കെ. ത്രിമൂർത്തികൾക്ക് കാര്യവിവരം നന്നെക്കാര്യം എന്നാണ് എന്റെ പക്ഷം. ബുദ്ധിയില്ലാത്ത മനുഷ്യക്ക് ബലം കൊടുത്താൽ യോഗ്യന്മാരായ നമ്മെപ്പോലെയുള്ളവർ ഇങ്ങിനെ കഷ്ടപ്പെടേണ്ടിവരും.

വരണൻ—ഇതെങ്ങിനെ പഠി എന്നു പറഞ്ഞില്ലല്ലോ.

ദേവേന്ദ്രൻ—ആ ഭാഗ്യവരാമൻ ശപിച്ചതാണ്. അവൻ രാജയെ എയ്ക്കുവീട്ടി. അതിന്നു അവന്റെ നേരെ പ്രളയജലങ്ങളെ അയച്ചു. അതുകൊണ്ടു നമ്മെ ശപിച്ചു.

വരണൻ—ദേവലോകത്തുനിന്ന് ഓടിയതെന്തിന്ന്?

ദേവേന്ദ്രൻ—അത് ആ നരകപാശത്തിന്റെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൊണ്ട്. നരകപാശം നമ്മുടെ നന്ദിനിയെ കൊണ്ടുപോയി. വീണ്ടെടുക്കാൻ പരശുരാമനോട് അപേക്ഷിച്ചു. പരശുരാമൻ അതിനെ കൊല്ലുന്നതിന്നു പകരം അതിനെ തന്റെ കീഴടക്കി. ദേവലോകം മുഴുവനും നശിപ്പിച്ചു. തിലോത്തമയും മേനകയും ഇന്ദ്രാണിയും എല്ലാം സത്യലോകത്താണ്.

വരണൻ—വര. നമുക്ക് എന്തായാലും നമ്മുടെ രാജധാനിയിലേക്കു പോകാം.

ദേവേന്ദ്രൻ—എനിക്കവിടെ വരുവാൻ നാണമാകുന്നു. ആരും കാണാതെ എന്നെ ഒരു മുറിയിൽ ആക്കിത്തരുമോ?

വരണൻ—ഓ, അതെല്ലാം ചെയ്യാം.

ദേവേന്ദ്രൻ—ആ തിലോത്തമയേയും മേനകയേയും കൂടി ഒന്നു വരുവാൻ പറയണം. അവരെല്ലാതെ

നമ്മെ ശുശ്രൂഷിക്കുവാൻ വരണൻ്റെ രാജധാനിയിൽ ആത്മതന്നെ ഉണ്ടാവും എന്ന് തോന്നുന്നില്ല.

വരണൻ “ഓ, അവരേയും വരുത്തിക്കളയാം.” എന്ന് പറഞ്ഞു രണ്ടു പേരും രാജധാനിയിലേക്കു പോകുന്നു. രാജധാനിയിലുള്ള എല്ലാവരും ദേവേന്ദ്രനെക്കണ്ടു ഉടനെ അങ്ങട്ടും ഇങ്ങട്ടും കാട്ടുന്നു.

വരണൻ്റെ ഭാര്യ— (പ്രവേശിച്ചു) ഇതെന്താണ്, ഒരു പെരുമ്പാമ്പിനെയും പിടിച്ചു അകത്തേക്കു വരുന്നത്? ഈ വെള്ളത്തിലുള്ള ജന്തുക്കൾ പോരാഞ്ഞിട്ടോ! ഇവരായെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപദ്രവത്തിന്നു കണക്കില്ല.

വരണൻ—ഇതാരാണെന്ന് മനസ്സിലായോ?

ഭാര്യ—എന്താണ് മനസ്സിലാക്കാനുള്ളത്. ഒരു വലിയ പെരുമ്പാമ്പ്. അതിനെ കാണുമ്പോൾ തന്നെ അറയ്ക്കുന്നു.

വരണൻ—ഇത് ദേവേന്ദ്രനാണ്.

ഭാര്യ—ദേവേന്ദ്രനോ! ഇതെന്ത് കഥ?

വരണൻ—അതെല്ലാം പിന്നെ പറയാം. വേഗം ഒരു മുറി തയ്യാറാക്കുക.

വരണൻ്റെ ഭാര്യ ദാസിമാരെ വിളിച്ചു ഒരു മുറി തയ്യാറാക്കുവാൻ പറയുന്നു. ദേവേന്ദ്രനെ കൂട്ടി അകത്തുകൊണ്ടുപോകുന്നു.

ഭാര്യ—ഇവിടെ അദ്ദേഹം താമസിക്കയാണെങ്കിൽ നാം വല്ലാതെ കഷ്ടം. അദ്ദേഹത്തിനെ ശുശ്രൂഷിക്കുവാൻ ദാസിമാരെക്കൂടി കിട്ടുകയില്ല. ആരും മുറിക്കകത്തു പോകുന്നില്ല.

വരണൻ—അതിനൊരു കാര്യം ചെയ്യുകയുമാം. തിലോത്തമയേയും മേനകയേയും വരുത്തിക്കളയാം.

ഭാര്യ—ആ കൊടിച്ചികളെ എനിക്ക് കണ്ണിൻ്റെനേരെ കുണ്ടുകൂടാ. അവരായുടെ ഒരു ഉടുപ്പം

കിങ്ങിണിയും പാടേസ്സറവും എല്ലാംകൂടി കണ്ടാൽ പീണെ കണ്ഠം വേണ്ട. പുരുഷന്മാരുടെ പിന്നാലെ നടക്കുവാനേ അവരെക്കൊണ്ടു കൊള്ളുകയുള്ളൂ.

വരണൻ—പതുക്കെ പറയൂ. നാം എങ്ങിനെയാണ് ദേവേന്ദ്രനെ ആട്ടിപ്പറത്താക്കുക?

തിലോത്തമയും മേനകയും പ്രവേശിക്കുന്നു.

വരണന്റെ ഭാര്യ—കാ, വരീൻ, വരീൻ. സ്വാമി അകത്തുണ്ട്. നിങ്ങളേയും കാത്തിരിക്കയാണ്. ശുശ്രൂഷയ്ക്കു നിങ്ങൾതന്നെ വേണമത്രേ.

തിലോത്തമ “ഞങ്ങൾ തയ്യാറാണല്ലോ. മേനക വരൂ” എന്നു പറഞ്ഞു രണ്ടു പേരും അകത്തേക്കു പോകുന്നു.

വരണന്റെ ഭാര്യ—എന്തെങ്കിലും വിദ്യയെടുത്ത് വേഗത്തിൽ ഇവരെ ഇവിടുന്ന് പറഞ്ഞയക്കണം.

രണ്ടു പേരും പോകുന്നു.

രംഗം 5

ദേവേന്ദ്രനും വരണനും.

വരണൻ—എന്താണ് ശരീരത്തിനു സുഖം തോന്നുന്നില്ല, അല്ലേ?

ദേവേന്ദ്രൻ—തീരെ സുഖമില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, എങ്ങിനെയാണ് ഈ സ്ഥിതിയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് ആകുന്നത് എന്നൊരു രൂപവും ഇല്ല. മനസ്സിന്നു വല്ലാത്ത വേദന.

വരണൻ—ഭാഗ്യവശമെന്നു കാണാതെ നിവൃത്തിയുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഈ മനുഷ്യരുടെ ശക്തി ഇത്രയുണ്ടെന്നു മനസ്സിലായില്ല. ഇനി വല്ല മനുഷ്യനും ത്രിമൂർത്തികളോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുന്നു.

എന്നാൽമാത്രമേ അവർ പഠിക്കുകയുള്ളൂ. അവർ അവനും, ഇവനും വരങ്ങൾ കൊടുക്കും. കഷ്ടപ്പെടേണ്ടത് നാമും.

ദേവേന്ദ്രൻ—അവർക്കും പഠിപ്പിക്കണം. ആ രാവണനെ കൊല്ലുവാൻ എത്ര കഷ്ടപ്പെട്ടു!

വരണൻ—അതുകൊണ്ടൊന്നും അവർ പഠിച്ചിട്ടില്ല. രാവണൻ വൈകുണ്ഠത്തിൽ പോയി യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടില്ലല്ലോ.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇനി മേലിൽ നമുക്ക് നമ്മുടെ കാര്യം നല്ലവണ്ണം നോക്കണം. നാം ഒരു ഗുണവും ഇവർക്കുവേണ്ടി ചെയ്യരുത്. മഹാവിഷ്ണു പറഞ്ഞാൽ അന്നെ നാം അനുവദിക്കരുത്.

വരണൻ—ശരിയാണ്. അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യണം. മഴ അവർക്കു വേണ്ട അവസരത്തിൽ കൊടുക്കരുത്. മഴ മുഴുവനും സമുദ്രത്തിലോ മലയിലോ പെയ്യിച്ചാൽ മതി. എന്നാൽ പട്ടിണികൊണ്ടുമാത്രം അവർ മരിച്ചുകൊള്ളും.

തിലോത്തമയും മേനകയും പ്രവേശിക്കുന്നു.

തിലോത്തമ—സപാമി, നാം എത്ര കാലമാണ് ഇവിടെ ഇങ്ങിനെ താമസിക്കുന്നത്? നമുക്കു ദേവലോകത്തേക്കുതന്നെ തിരിച്ചുപോകാം.

വരണൻ—എന്താണ് തീലോത്തമ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നത്? ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതിൽ വല്ല അലോക്യവും ഉണ്ടോ?

വരണന്റെ ഭാര്യ—(പ്രവേശിച്ചു) അവർക്ക് എത്രതന്നെയായാലും ദേവലോകത്തുള്ള മാതിരി സുഖം ഇവിടെ ഉണ്ടാകുമോ?

തിലോത്തമ—അയ്യോ, സുഖമില്ലാത്തതുകൊണ്ടല്ല. പക്ഷെ അവിടെ വല്ലതും ബാക്കിയുണ്ടോ എന്നൊന്നു നോക്കട്ടെ. കെട്ടിടങ്ങൾ പൊളിഞ്ഞി

ട്ടുണ്ടെങ്കിൽ വിശ്വകർമ്മാവിനെ ഏല്പിക്കണം. കാമ
ധേനുവും കല്പകവൃക്ഷവും അവിടെത്തന്നെയുണ്ടോ,
അല്ല പോയ്ക്കോയോ, അതും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഐ
രാവതത്തിനും ഉച്ചൈശ്വരവസ്തിനും എന്തു പാഠി
എന്നറിയാഞ്ഞിട്ട് മനസ്സിനു തീരെ സുഖമില്ല.

വരുണൻ—അതിന്നൊരു കാഴ്ച ചെയ്തുക
ളയാം. നമ്മുടെ ഭടന്മാരെ ദേവലോകത്തെക്കയച്ച്
വർത്തമാനം വരുത്തിക്കളയാം.

തിലോത്തമ ദേവേന്ദ്രന്റെ മുഖത്തു നോക്കുന്നു.

തിലോത്തമ—എന്താണ് മേനകേ, നമുക്കു
കൂടെ പോവുകയല്ലേ?

മേനക—അതാണ് നല്ലത്. നമുക്ക് ഇവരെ
അധികം ഉപദ്രവിച്ചുകൂടാ. നമുക്കു വേഗത്തിൽ പോ
യ്ക്കുളയാം.

വരുണന്റെ ഭാര്യ—അങ്ങിനെയൊന്നും പറയ
രുതേ. നിങ്ങൾ ഇവിടെ ഉള്ളത് ഞങ്ങൾക്ക് വള
രെ സന്തോഷമാണ്. പക്ഷെ ദേവലോകത്തെമാ
തിരി അത്ര സുഖം തരാൻ സാധിക്കയില്ല എന്ന്
മാത്രമേയുള്ളൂ.

ഒരു ഭടൻ—(പ്രവേശിച്ച് വരുണനോട്) സ്വാ
മിയെ കാണുവാൻ നക്രരാജാവ് വന്നിരിയ്ക്കുന്നു.

വരുണൻ ദേവേന്ദ്രനോട്, “ഞാൻ ഒരു പോ
യി ഇപ്പോൾത്തന്നെ വന്നുകുളയാം” എന്നു പറഞ്ഞു
പോകുന്നു. വരുണന്റെ പട്ടമഹിഷിയും പിന്നാലെ
പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്താണ് തിലോത്തമേ?

തിലോത്തമ—നാം ഇവിടെ താമസിയ്ക്കുന്നത്
കൊണ്ടു സമുദ്രത്തിലുള്ള ജീവികൾക്ക് സുഖമില്ലത്രേ.
അതുകാരണം അവരുടെ ഇടയിൽ അല്പം ബാഹുള്യം
യിരിയ്ക്കുന്നു. അലോഗ്യമാകുന്നതിന്നുമുമ്പേ നാം

ഇവിടം വിടുപോകണം. രാജ്യമില്ലാത്ത രാജാക്കന്മാരെ ആക്കും വിലയുണ്ടാവില്ല. നമുക്കു വേഗത്തിൽ ദേവലോകത്തു പോകണം. നക്രരാജൻ വന്നിട്ടുള്ളതുതന്നെ അതിനെപ്പറ്റി പറയുവാനാണെന്നാണ് എന്റെ വിശ്വാസം. നമുക്ക് അടുത്ത ദിവസം പോകണം.

ദേവേന്ദ്രൻ—ശരി, പോകാം. പക്ഷെ നാം വന്നതുകൊണ്ട് സമുദ്രം കലങ്ങുന്നതെങ്ങിനെ?

മേനക—സമുദ്രം ഒന്നു ക്ഷോഭിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. എന്തു കാരണമൊണ്ടാണെന്നു മനസ്സിലാവുന്നില്ല. ഇതാ കണ്ടില്ലേ, ഭൂമിതന്നെ ഇളകിത്തുടങ്ങിയിരിയ്ക്കുന്നു. ആ, കട്ടിൽ ഇളകുന്നത് കണ്ടില്ലേ?

വരണനും ആറാക്കാരും മുറിയിലേയ്ക്കു വരുന്നു.

വരണൻ—കണ്ടില്ലേ, ഇന്ദ്രൻ, ഭൂമിയാകെ ഇളകുന്നത്. സമുദ്രത്തിൽ ആക്കും നീല്പുവാൻ സാധിയ്ക്കുന്നില്ലെന്നാണ് പറയുന്നത്. നക്രരാജൻ വിചാരിയ്ക്കുന്നത് ഇവിടുന്നു വന്നതുകൊണ്ടാണെന്നാണ്. ഞാൻ അയാളെ സമാധാനപ്പെടുത്തി അയച്ചു. കണ്ടില്ലേ, സമുദ്രത്തിൽ അലതളുക്കുന്നത്. എന്തോ ഭയങ്കരമായ ഒരു സംഭവം എവിടെയോ നടക്കുന്നുണ്ട്.

ദേവേന്ദ്രൻ—എനിയ്ക്കു മനസ്സിലായി. നമുക്കു ക്ഷണത്തിൽ കൈലാസത്തിലേയ്ക്കു പോകാം. അവിടെ എന്തെല്ലാമോ സംഭവങ്ങൾ നടക്കുന്നുണ്ട്.

വരണൻ—ശരിയാണ് പറഞ്ഞത്. നമുക്ക് പുറപ്പെടാം.

എല്ലാവരും കൈലാസത്തിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു പോകുന്നു.

രംഗം 6

കൈലാസം.

ദേവേന്ദ്രൻ, വരണൻ മുതലായവരെല്ലാം കൈലാസത്തിന്റെ അടുത്തു ചെന്നു നില്ക്കുന്നു. അവിടെ ഭയങ്കരമായ യുദ്ധം നടക്കുന്നു.

വരണൻ—ഇതെന്താണ്, ഭയങ്കരമായുള്ള യുദ്ധമാണല്ലോ നടക്കുന്നത്. ഞാണൊലിയും അസ്ട്രങ്ങളെത്തമ്മിൽ മുട്ടുന്ന ശബ്ദവുമാണ്, ആ കേൾക്കുന്നത്. രാമരാവണയുദ്ധംപോലെ ആയിരിയ്ക്കുന്നല്ലോ. ആ കാണുന്ന പുകയെന്താണ്?

ദേവേന്ദ്രൻ—അത് പുകയെന്നല്ല. ഭാഗ്ഗവതരാമന്റെ കാൽച്ചവിട്ടുകൾകൊണ്ടു മേല്ലോട്ടയെന്നു പൊടിയാണ്. ആരെയും കാണുന്നില്ല. ഇതാരോടാണ് ഭാഗ്ഗവതരാമൻ പൊരുതുന്നത്?

മേനക—ആ കേൾക്കുന്ന ശബ്ദമെന്താണ്? വളരെ അത്ഭയാസങ്ങളും മറ്റും കേൾക്കുന്നുണ്ടല്ലോ.

ദേവേന്ദ്രൻ—അതു ഭൂതങ്ങളുടെ ശബ്ദമാണ്. അതാ, ആ ഭാഗത്തേയ്ക്ക് നോക്കുക. ആ കാണുന്ന വസ്തുക്കൾ മുഴുവനും ഭൂതങ്ങളാണ്.

തീലോത്തമ—നോക്ക, നോക്ക, മേനകേ. അതാ അവിടെ കണ്ടുവോ, അഗ്നിചാലകൾപോലെ മിന്നുന്നത്? അതെല്ലാം ഭൂതങ്ങളുടെ നാവുകളായിരിയ്ക്കും. അവർ ആരോടാണ് യുദ്ധം ചെയ്യുന്നത്? ഭാഗ്ഗവതരാമനെ കാണുന്നില്ല. ഭൂതങ്ങളോട് ആരോ എതിർക്കുന്നുണ്ട്. കണ്ടില്ലേ അത് അവരോടു പൊരുതുന്നത്? അതാരായിരിയ്ക്കും? ഭാഗ്ഗവതരാമനു സൈന്യമില്ലല്ലോ.

ദേവേന്ദ്രൻ—മനസ്സിലായി. അത് കണ്ടില്ലേ, ഭാഗ്ഗവതരാമന്റെ ചവിട്ടുകൊണ്ടു മേല്ലോട്ടു പൊ

ആണു പൊടിയിൽനിന്നു മനുഷ്യർ ജനിക്കുന്നത് കണ്ടുവോ? അതാ അനവധി ആളുകൾ വാളും പരിചയയുമായി ഉണ്ടായിവരുന്നു. അവരാണ് ഭൂതങ്ങളോട് യുദ്ധം ചെയ്യുന്നത്. അവരെ കാരോരുത്തരെയും എന്തോ കരണിപ്രകാരംകൊണ്ടു മൂടിയിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ഭൂതങ്ങൾക്ക് അവരുടെ അടുത്തു ചെന്നു വിഴുങ്ങുവാൻ സാധിക്കാത്തത്. മഹാ അത്ഭുതംതന്നെ.

വരുണൻ—അതാ, അതാ, ദേവേന്ദ്രൻ കണ്ടുവോ, ഭാഗ്യവരാമനെ?

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇനിയും കണ്ടില്ല.

വരുണൻ—നോക്കൂ, മഹാമേരുവിനെപ്പോലെ ഒരു വിഗ്രഹം അതാ കാണുന്നു. അതാണ് ഭാഗ്യവരാമൻ.

ദേവേന്ദ്രൻ—നാരായണ, ഇതെന്തൊരു അത്ഭുതമാണിത്? ഭാഗ്യവരാമൻ എങ്ങിനെ ഇത്ര വലുതായി? എതിർക്കുവാൻ ആരായിരിയ്ക്കും, ഭൈരവരായിരിയ്ക്കുമോ? ഹേ, കിരീടമല്ല. നന്ദികേശപരനായിരിയ്ക്കുമോ? രണ്ടാളും ആവാൻ തരമില്ല. അവർ രണ്ടാൾക്കും ഇദ്ദേഹത്തിനോട് എതിർത്തുനില്ക്കുവാൻ കഴികയില്ല.

വരുണൻ—നന്ദികേശപരനും ഭൈരവനും അതാ, പടിക്കൽ വീണുകിടക്കുന്നു. കണ്ടില്ലേ, ഇതാണിത്? പരമശിവൻതന്നെയായിരിയ്ക്കുമോ?

തിലോത്തമ—അയ്യോ, പരമേശ്വരനല്ല. നോക്കൂ, ആ ഭാഗത്തു നോക്കൂ. കണ്ടില്ലേ? രക്തവർണ്ണമായിട്ടുള്ള ഒരു പുരുഷനാണ്. നോക്കൂ അതാ പതിനായിരം ആഗേയാസ്രങ്ങളാണ് ഇപ്പോൾ വിട്ടത്.

ദേവേന്ദ്രൻ—ആരാണെന്നു മനസ്സിലായില്ല. എത്ര തലകളാണെന്നു നോക്കൂ. ഷണ്മുഖനാണ്.

വേറെ ആർക്കാണ് ഇങ്ങിനെ യുദ്ധം ചെയ്യാൻ സാധി
യ്ക്കുക?

വരുണൻ—അതേ, സുബ്രഹ്മണ്യൻതന്നെ. വെ
റതെയല്ല, ഭൂമിയും സമുദ്രവും എല്ലാം കലങ്ങുന്നത്.
അതാ, നോക്കൂ. ഇപ്പോൾ അയച്ചതെല്ലാം ബ്രഹ്മാസ്ര
ങ്ങളാണ്. അത് നോക്കൂ, ഭാഗ്യവരാമൻ തടുക്കുന്ന
മാതിരി നോക്കൂ.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇത് രാത്രിയായതോ? അല്ല,
സൂര്യമണ്ഡലം മാഞ്ഞുപോയതോ?

വരുണൻ—രാത്രിയായിട്ടില്ല. ഒരു നിമിഷ
ത്തിൽ അയയ്ക്കുന്ന അസ്രങ്ങളുടെ കണക്ക് എത്ര
യാണ്. ഇതെങ്ങിനെയാണ് അവസാനിയ്ക്കുവാൻ
പോകുന്നത്, ഈശ്വരാ! രണ്ടുപേരും വിട്ടുകൊടുക്ക
മെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

തിലോത്തമ—അയ്യോ, എറിയ്ക്കിവിടെ നില്ക്കു
വാൻ വയ്യ. കലുഷകൊണ്ടു വീണുപോകമെന്നു
തോന്നുന്നു.

മേനക—അവർ എവിടെ? അവരെ നിലത്തു
കാണുന്നില്ലല്ലോ. യുദ്ധശബ്ദംമാത്രം കേൾക്കുന്നു.
അവർ എവിടെനിന്നാണ് യുദ്ധം ചെയ്യുന്നത്?

ദേവേന്ദ്രൻ—അതാ, മേല്പോട്ടു നോക്കൂ. അവർ
ഇപ്പോൾ ആകാശത്തിൽനിന്നാണ് യുദ്ധം ചെയ്യു
ുന്നത്. യുദ്ധസ്വഭാവം ഒന്നു മാറിയിരിക്കുന്നു. രണ്ടു
പേരും ദേഷ്യം വന്നിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള ലക്ഷണ
മാണ് അത്. ഇനി യുദ്ധം അത്ര എടുപ്പത്തിൽ അ
വസാനിയ്ക്കുകയില്ല.

വരുണൻ—അതാ കണ്ടില്ലേ, മാതന്തനുംകൂടി
അനങ്ങാതെ നില്ക്കുകയാണ്. ശബ്ദവും ഒന്നു കറഞ്ഞി
രിക്കുന്നു. അസ്രങ്ങളിൽ ഇടയ്ക്കുന്ന ശബ്ദംമാത്രം

മേ ഇപ്പോൾ കേൾക്കാനുള്ളൂ. ഇപ്പോൾ അവർ നേരെ പടിഞ്ഞാറോട്ടാണ് പോയത്.

തിലോത്തമ—ആ കാണുന്ന കൊള്ളിമീനകൾ ഇത്ര അധികമായി വരാൻ കാരണമെന്താണ്?

ദേവേന്ദ്രൻ—അതെല്ലാം ആഗോഷാസ്രങ്ങളാണ്. അതിന്റെനേരെ വന്നു കൂട്ടിമുട്ടുന്ന കരത്ത അസ്രങ്ങളെല്ലാം വാരുണാസ്രങ്ങളാണ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻ ആഗോഷാസ്രങ്ങളും വാരുണാസ്രങ്ങളും ഒന്നിച്ചുയർക്കുന്നു.

വരുണൻ—ഭാഗ്യാവരാനെ കണ്ടു പിന്നാക്കമല്ല. എല്ലാ അസ്രങ്ങളും മറവുവെക്കുകയും ഇവിടെയുണ്ട്.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇതാ, ശബ്ദം മാറിത്തുടങ്ങി. യുദ്ധ സ്വഭാവം മാറിവന്നു ലക്ഷണമാണ്. ഈ വെറും മനുഷ്യന്റെ ഇത്ര ബലമുണ്ടാവുന്നുണ്ടല്ലോ. മഹാ ആശ്ചര്യത്തെ. എന്താണ് സുബ്രഹ്മണ്യൻ തന്റെ വേൽ എടുക്കാത്തത്? അസ്രംകൊണ്ടെന്നും അദ്ദേഹത്തിനെ തോല്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

വരുണൻ—അതാ, അവർ ഇപ്പോൾ മഹാസ്രങ്ങളും ഉപയോഗിച്ചുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആ ഭാഗത്ത് നില്ക്കുന്നത് ആരാണ്?

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇവിടെനിന്ന് എനിക്കു മനസ്സിലാവുന്നില്ല.

വരുണൻ—ഓ, ഹോ, മനസ്സിലായി. മഹാമല്ല, നാരദമഹാഷി. നാരദനില്ലാതെ ഒരു യുദ്ധമെങ്കിലും ഉണ്ടാകുമോ? അദ്ദേഹത്തോടു പോരാട്ടാൽ കാൽമെല്ലാം അറിയാം.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്നെ നാരദൻ കാണുന്നു. വരുണൻ ഒന്നു പോയി അറിഞ്ഞുവരു.

വരുണൻ നാരദന്റെ അടുത്തു ചെല്ലുന്നു.

വരുണൻ—ഹേ, നാരദമഹേഷ്, നമസ്കാരം. നാരദമഹാഷി ഉത്തരമൊന്നും പറയാത്തതുകൊണ്ടു വരുണൻ പിന്നെയും “ഹേ, മഹേഷ്, എന്താണ് കനം മിണ്ടാത്തത് ഹേ, മഹേഷ്!”

നാരദമഹാഷി യുദ്ധത്തിൽനിന്ന് ഒരു നിമിഷനേരമെങ്കിലും കണ്ണു വലിക്കുന്നില്ല. ആ യുദ്ധത്തിന്റെ ഗതി അനുസരിച്ച് നാരദമഹാഷിയുടെ കണ്ണുകളിലും ദേഹത്തിലും ഓരോ മാറ്റങ്ങൾ കാണുന്നതല്ലാതെ തന്റെ ചോദ്യത്തിന് യാതൊരു മറുപടിയും വരുണനു കിട്ടുന്നില്ല.

വരുണൻ—ഞാൻ വിളിച്ചത് കേട്ടില്ല. ഒന്നു തൊട്ടു വിളിക്കുകതന്നെ. (കൈകൊണ്ടു തടവി വിളിക്കുന്നു) ഹേ, നാരദമഹാഷി! (പിന്നെയും കുറെക്കൂടി ഉറക്കെ) മഹേഷ്!

നാരദൻ—ഹ, ഹ. അതാ ഭാഗ്യവരമാണ് തടുത്ത മാതിരി കണ്ടില്ലേ. അഞ്ചെണ്ണം കഴുത്തിനു നേരെയും മൂന്നെണ്ണം ഹൃദയത്തിനു നേരെയും ആറെണ്ണം പാദങ്ങൾക്കു നേരെയുമായിരുന്നു വന്നത്. അതെല്ലാം പകുതി വഴിയ്ക്കുവെച്ചു തടുത്ത് അതേ പ്രകാരത്തിൽ തിരിച്ചയച്ചു. ഏ, കാൽവീഴ്ചയോ, അവിടുന്ന് മഹായോഗ്യൻതന്നെ.

വരുണൻ—ഹേ, മഹേഷ്.

നാരദൻ—കേമം, മഹാകേമം. ഇതുമാതിരി യുദ്ധം ത്രിമുർത്തികൾക്കുമാത്രമേ ചെയ്യാൻ സാധിയ്ക്കുള്ളൂ. ഇല്ല ത്രിമുർത്തികളില്ല. വിഷ്ണുവും പരമശിവനും.

വരുണൻ മഹാഷിയുടെ കയ്യിൽ പിടിച്ചുവലിയ്ക്കുന്നു. നാരദമഹാഷി അറിയുന്നേയില്ല.

വരുണൻ—ഇദ്ദേഹത്തോട് ചോദിച്ചിട്ട് യാതൊരു കാര്യവുമില്ല. യുദ്ധം അവസാനിക്കുന്നതുവരെ

ഇത്രേഹത്തിന്നു ജീവൻ കാണുകയില്ല.

വരണൻ തീരിച്ചു് ദേവേന്ദ്രന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കു പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്താണ് വർത്തമാനം?

വരണൻ—നാരദനെ വിളിച്ചിട്ടു് അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. പിടിച്ചുവലിച്ചിട്ടുംകൂടി അറിഞ്ഞിട്ടില്ല.

തീലോത്തമ—സുബ്രഹ്മണ്യൻ എന്താണ് ഇനിയും വേൽ ഉപയോഗിക്കാത്തതു്?

ദേവേന്ദ്രൻ—എറിയും. നമുക്കിപ്പോൾ കാണാം. ഉപയോഗിക്കാതിരിയ്ക്കില്ല. അതു് വന്നാൽ ഭാഗ്വതരാമന്റെ കഥ കഴിയും.

വരണൻ—ഏ, അതൊന്നും വിചാരിയ്ക്കൂ. ഭാഗ്വതരാമന്റെ കയ്യിൽ വല്ലതും ഇല്ലാതിരിയ്ക്കില്ല. തീർച്ചയാണ്. ഒരു സമയം വൈഷ്ണവചക്രത്തെ ഉണ്ടോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഏ, സദാർന്നം ഭാഗ്വതരാമനു് കീഴടങ്ങിയിട്ടില്ല. വേൽ തടുക്കാൻ ഒന്നും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

വരണൻ—ആ ഭാഗത്തുനിന്നു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതാരാണ്?

ദേവേന്ദ്രൻ—ഹോ, അതാരാണ്, അതാരാണ്? നരകപാശം.

വരണൻ—നാഗപാശത്തിന്റെ മകനോ? അതിന്റെ വായിൽനിന്നു പോകുന്ന തീജ്വാലകൾ കണ്ടില്ലേ? പരമേശ്വരന്റെ ഭൂതങ്ങൾ അല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഇതിന്നുമുമ്പേ അവരെല്ലാം ഭസ്മമായിപ്പോകുമായിരുന്നു.

വരണന്റെ ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു.

ഭടൻ—സ്വാമി, സമുദ്രത്തിൽ വലിയ തകരാറായിരിയ്ക്കുന്നു. സമുദ്രത്തിലുള്ള ജന്തുക്കൾക്കു് അവി

ടെ താമസിക്കുവാൻ വയ്യാതെ കഷ്ടപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു. സമുദ്രത്തിലെ വെള്ളം വല്ലാതെ ചുട്ടു തിളച്ചുതൂങ്ങിയിരിയ്ക്കുന്നു. സ്വാമിയെ കാണുവാൻ അവർ നില്ക്കുന്നു.

വന്ദനൻ—ഈ യുദ്ധമാണ് കാരണം. ഏതെങ്കിലും ഞാനെന്നു പോയിവരാം.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞങ്ങളും ഒരു സമയം ദേവലോകത്തുതന്നെ മടങ്ങിപ്പോകും.

വന്ദനൻ പോകുന്നു.

രംഗം 7

കുളീവനം.

ഹനമാൻ—രാമ, രാമ, രാമ!

കുഴപ്പത്തിൽനിന്നു വളരെ ജംഗിയുള്ള ഒരു ഹാനമെടുത്ത് കയ്യിൽ പിടിച്ചു കണ്ണിൽ വെക്കുന്നു. “ഇതാണ് എനിക്ക് ഏറ്റവും വിലപിടിച്ച വസ്തു. എന്റെ സ്വാമിയുടെ പട്ടാഭിഷേകദിവസം ദേവിയുടെ കയ്യിൽനിന്ന് എനിയ്ക്കു ലഭിച്ചതാണ്. എത്രയോ കാലം കഴിഞ്ഞു. എന്റെ സ്വാമി പോയി. സീതാ ദേവി പോയി. ഞാനിതാ രാമനാമം ജപിച്ചുകൊണ്ടു കാലം കഴിയ്ക്കുന്നു. ആ അന്നേത്തെ കാലം എന്തായിരുന്നു. ദേവിയെ ഞാൻ ആദ്യം കണ്ടത് ഇന്നും എന്റെ ഓർമ്മയിൽ വരുന്നു. കഷ്ടം, ആ വിഗ്രഹം ഓർമ്മിക്കുമ്പോൾ ഇന്നും എന്റെ ഹൃദയം വേദനിക്കുന്നു. (കണ്ണിൽക്കൂടി അശ്രുക്കണങ്ങൾ തുളളി തുളളിയായി നിലത്തു വീഴുന്നു.) ഹാ, ദേവി! ഞാൻ എപ്പഴാണ് ദേവിയെ കാണുന്നത്? ആ ദശകണ്ഠനും ചില്ലാറയൊന്നുമായിരുന്നില്ല. അവന്റെ കൈ കൊണ്ടിട്ട് ഈ ഞാനും വീണുപോയി. മഹാശക്തൻ

തന്നെ. ആ ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെറാതിരി യുദ്ധം ചെയ്ത വാൻ ശീലിച്ചിട്ടുള്ളവർ ഈ ഭൂമിയിൽ ആരെങ്കിലും ഉണ്ടായിരിക്കുമോ? (ഭൂമി ആകെ കലങ്ങുന്നു.) ഇതെന്താണിത്? (ചെങ്കിടോർത്തിട്ട്) അത് സമുദ്രം തിളച്ചുലവന്ന ശബ്ദമാണ് കേൾക്കുന്നത്. അസ്രുക്കുടമയിൽ മടുത്ത ശബ്ദമാണ് അതിന്റെ കൂടെ കേൾക്കുന്നത്. യാതൊരു സംശയവുമില്ല. ഈ മാതിരി ശബ്ദം ഞാൻ രാമരാവണയുദ്ധം കഴിഞ്ഞതിൽ പിന്നെ കേട്ടിട്ടില്ല. ഇതെന്ത് കഥയാണ്? (അവിടെനിന്നൊഴുനോറു നില്ക്കുന്നു. പിന്നെയും ചെങ്കിടോർത്തിട്ട്) ഇത് തീർച്ചയായും ഘോരയുദ്ധമായിപ്പോയി. നോക്കുകതന്നെ! എന്തെങ്കിലും മിന്നൽ പിണരിന്റെ വേഗത്തോടെ ഒരു പർവ്വതം പറക്കുന്ന പോലെ ആകാശത്തിൽക്കൂടി ഹനുമാൻ പറന്നുപോകുന്നു. ഹനുമാൻ പറന്നുവന്നു താരതൻ നിന്ന സ്ഥലത്തിന്റെ അടുത്തു വീഴുന്നു.

തൽസമയം സുബ്രഹ്മണ്യൻ തന്റെ വേൽ എറിയുവാൻ ഒരുങ്ങുന്നു; അത് തട്ടക്കണ്ടതിന്നു പരശുരാമൻ തന്റെ വെൺമഴുവും ഒരുക്കിനില്ക്കുന്നു. പെട്ടെന്നു സൂര്യബിംബം മറഞ്ഞതുകൊണ്ടും ഒരു ഭയങ്കരമായ കൊടുങ്കാറ്റിന്റെ ശബ്ദം അവിടെ കേട്ടതുകൊണ്ടും സുബ്രഹ്മണ്യനും പരശുരാമനും അവരവരുടെ കൈകൾ താഴ്ന്നു ശബ്ദം ഉണ്ടായ സ്ഥലത്തേക്കു നോക്കുന്നു.

ഹനുമാൻ—ആ നില്ക്കുന്നത് സുബ്രഹ്മണ്യനാണല്ലോ. അദ്ദേഹത്തോട് എതിർത്ത് നില്ക്കുന്നത് പരശുരാമനുമാണ്. സുബ്രഹ്മണ്യന്റെ വേൽ ഇപ്പോൾ പുറപ്പെട്ടു. ഞാൻ ഏതായാലും നല്ല സമയത്താണ് എത്തിയത്. (ഹനുമാൻ തന്റെ സ്വന്തം രൂപത്തിൽ രണ്ടു പേരുടെയും മദ്ധ്യത്തിൽ ചെന്നു

നിന്നുകൊണ്ടു) വേലും വെണ്ണയും രണ്ടും തട്ടക്കാനായിട്ടാണ് ഞാൻ വന്നിരിയ്ക്കുന്നത്. എന്തിനുകൊള്ളുവിൻ. (സുബ്രഹ്മണ്യനോട്) ഇതെന്തു കഥയാണിത്? വേൽ വേഗം മടക്കണം. (ഭാഗ്ഗവദനോട്) അവിടുന്നു അപ്രകാരംതന്നെ ചെയ്യണം.

ഭാഗ്ഗവദനൻ—എനിക്ക് കൈരളിയെ കിട്ടിയാൽ ഞാൻ വെണ്ണയ്ക്കു മടക്കിയെടുക്കാം.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—കൈരളിയെ തരുന്നതിനു യാതൊരു വിരോധവുമില്ല. പക്ഷെ കൈരളി ഇവിടെയില്ല.

ഭാഗ്ഗവദനൻ—കൈരളി കൈലാസത്തിലുണ്ട്.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—ഞാനറിയാതെ കൈലാസത്തിൽ ആത്മതന്നെയില്ല. ഉണ്ടെങ്കിൽ ഞാനറിയാതിരിക്കില്ല.

ഭാഗ്ഗവദനൻ—കൈരളി കൈലാസത്തിലുണ്ടെന്നു ഞാൻ തീർച്ച പറയുന്നു.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—കൈരളി അവിടെ ഉണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ അവിടുത്തോട് യുദ്ധം ചെയ്തതിന്നു മാപ്പു ചോദിക്കാം.

ഭാഗ്ഗവദനൻ—ഇല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ അവിടുത്തോടും മാപ്പു ചോദിച്ചുകൊള്ളാം.

ഹനുമൻ—നമുക്കൊന്നു കൈലാസത്തിലേക്കു പോകാം.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—പക്ഷെ കൈരളി അവിടെ ഉണ്ടെന്നു തെളിയിച്ചാൽ മാത്രമേ ഞാൻ വല്ലവരെയും കൈലാസത്തിലേക്കു വിടുകയുള്ളു. തങ്ങൾ ഉപദ്രവിയ്ക്കുവാൻ ഞാൻ സമ്മതിയ്ക്കില്ല. തങ്ങൾ അഭയം നല്കിക്കഴിഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു.

നാരദൻ—(പ്രവേശിച്ചു) ഞാൻ തെളിയിക്കാം. തങ്ങൾക്കു നെ വിളിക്കട്ടെ.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—തക്ഷകനെ യാതൊന്നും ഉപദ്രവിയില്ലെന്നു വാശാനും ചെയ്യാൽമാത്രമേ ഞാൻ തക്ഷകനെ വിളിയ്ക്കയുള്ളൂ.

ഭാഗ്വദരാമൻ—ഞാൻ കൈരളിയെ കയ്യിൽ കിട്ടുന്നതുവരെ യാതൊരു വാശാനവും ചെയ്തയില്ല.

ഹനമാൻ—കൈരളിയെ ഇവിടുത്തെ കയ്യിൽ ഏല്പിച്ചുതരാം.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—അതിന്നു തക്ഷകൻ എന്തു കാരം ചെയ്യും?

നാരദൻ—ഇവിടന്ന് മുഴുവനും അറികയില്ല. ഇവിടന്ന് തക്ഷകനെ കൈലാസത്തിൽ വെച്ചു കണ്ടുവോ?

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—ഇല്ല.

ഭാഗ്വദരാമൻ—തക്ഷകനാണ് കൈരളിയെ കൊണ്ടുപോയത്.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ “ആട്ടെ, ഞാൻ വിളിയ്ക്കാം.” എന്നു പറഞ്ഞു തക്ഷകന് ആട്ടെ അയക്കുന്നു. തക്ഷകൻ ഒരു വലിയ വയറുമായി ഇഴഞ്ഞുവരുന്നു.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—താൻ കൈരളിയെ പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ടോ?

തക്ഷകൻ—കദോ ചേർ എന്റെ വയറില്ലാത്തത്. അതിൽ കൈരളി ഉണ്ടോ എന്നെന്നിക്ക് അറിഞ്ഞുകൂടാ.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—അവരെയെല്ലാം പുറത്താക്കുക.

തക്ഷകൻ—അതിന്നു ശക്തിയില്ല.

നാരദൻ—ആ ശക്തി ഞാൻ കൊടുക്കാം.

നാരദൻ തക്ഷകന്റെറമേൽ തടവുന്നു. തക്ഷകൻ ആദ്യം ഉറപ്പിയിലേയും പിന്നെ രണ്ടേയും പിന്നെ പെരുമാളെയും കടക്കും കൈരളിയേയും പുറത്താക്കാ

കുന്നു. കൈരളി “അച്ഛാ!” എന്നു പറഞ്ഞു പറശ്ശി രാമന്റെ അടുക്കലേക്കു കൂടുന്നു.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—എടാ, കള്ളാ, തനിക്കുവേണ്ടി യാണോ ഞാൻ ഇത്രയും ബുദ്ധിമുട്ടിയത്!

തക്കുകൻ—സപാമി, എന്നോട് കോപിയ്ക്കരുത്. ഞാൻ ദേവേന്ദ്രന്റെ കല്പനപ്രകാരം ചെയ്തതാണ്.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ “നിന്നേയും ദേവേന്ദ്രനേയും ഒന്നിച്ചു് ഈ വേൽകൊണ്ടു്—” എന്നു പറഞ്ഞു വേൽ പൊക്കുന്നു. ഹനമാൻ വേൽ പിടിക്കുന്നു. ദേവേന്ദ്രൻ ഇഴഞ്ഞുകൊണ്ടു് സുബ്രഹ്മണ്യന്റെ മുമ്പിൽ പ്രവേശിച്ചു് നിലവിളിയ്ക്കുന്നു.

പാമ്പുദേവേന്ദ്രനെ കണ്ടു് എല്ലാവരും ചിരിച്ചു പോകുന്നു.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—താൻ ഈ അവസ്ഥയിൽ എങ്ങിനെയായി?

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്നെ ഇദ്ദേഹം ശപിച്ചു.

ഭാഗ്ഗവതാചാര്യൻ—എനിയ്ക്കു് കൈരളിയെ തിരിച്ചു കിട്ടി. അതുകൊണ്ടു് തനിക്കിനി പൂർവ്വസ്ഥിതിയാ വട്ടെ താൻ പ്രവർത്തിച്ച ഈ ധിക്കാരത്തിനെല്ലാം തന്നെ ഒരു പാഠം പഠിപ്പിക്കണം. ഇതിനെല്ലാം താൻ ശരിയായി സമാധാനം പറയണം.

ഹനമാൻ—ആ കാര്യമെല്ലാം നമുക്കു പിന്നെ തീർച്ചയാക്കാം. ഉണ്ണി ആ കാര്യമെല്ലാം ആലോചിച്ചു് തീർച്ചപ്പെടുത്തണം. ഞാൻ യുദ്ധശബ്ദം കേട്ടിട്ടു് വന്നതാണ്. തക്ക സമയം എത്തിയതും യുദ്ധം ഇങ്ങിനെ കലാശിച്ചതും എന്നിങ്ങു സന്തോഷമായി. ഇനി ഭാഗ്ഗവതാചാര്യൻ വേണ്ടുന്നതൊക്കെ ചെയ്തുകൊടുക്കണം.

കൈരളി—അമ്മാമൻ പോകയാണോ?

ഹനമാൻ—കൈരളിയുടെ അടുക്കൽനിന്നു പോകയില്ല. കൈരളിക്ക് അമ്മാമനെ എപ്പോൾ ആവശ്യമുണ്ടോ, അപ്പോൾ അവിടെ ഉണ്ടാകും. ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഒരു പോയിവരാം.

ഹനമാൻ അവിടെനിന്നു മാറുന്നു.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—നമ്മുടെ ഈ മുഴുവനും കാര്യം തീർച്ചയാക്കുവാൻ നാം ആരും വേണ്ട. പുറമേ രണ്ടാളുകൾ ആയിരിക്കുള്ളൂ. കൈരളിയുടെ കാര്യമായതുകൊണ്ട് സൂചിപ്പിക്കണം നല്ലത്.

ഭാഗ്വതരാമൻ—എനിക്ക് ആരായാലും വിരോധമില്ല.

നാരദൻ—ശ്രീപാർവ്വതിയും മഹാലക്ഷ്മിയും സരസ്വതിയും ആയിരിക്കുള്ളൂ.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—നാരദൻ പറഞ്ഞതിനോടുകൂടി ഞാനും യോജിച്ചു. ഇവർ മൂന്നാളുകളുടെയും മുമ്പിൽവെച്ചു കാര്യം തീർച്ചപ്പെടുത്തിക്കളയാം. നാരദൻ ഇപ്പോൾത്തന്നെ സത്യലോകത്തും വൈകുണ്ഠത്തിലും കൈലാസത്തിലും പോയി ക്ഷണനം കഴിച്ചുകൂടിയുളളൂ.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഇന്ദ്രാണിയെക്കൂടി അതിൽ ചേർത്തുകൂടെ?

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—എന്താണ് ഭാഗ്വതരാമന്റെ അഭിപ്രായം?

ഭാഗ്വതരാമൻ—എനിക്കു് ആരായാലും വിരോധമില്ല.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—നാരദൻ പോയിവരട്ടെ. നമുക്കെല്ലാവരും കൈലാസത്തിലേക്കു പോകാം. ഭാഗ്വതരാമൻ കൈരളിയെ എന്തു ചെയ്യാനാണ് തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്? കൈരളിയെ എന്നും കൂടെ താമസിപ്പിച്ചുവാനായിരിക്കുമോ?

ഭാഗ്ഗവദാചാര്യൻ—നല്ല ഒരു രാജ്യത്തിലെ ഉടമസ്ഥയാക്കി നന്നായ ഒരു ഭർത്താവിനെ കണ്ടുപിടിച്ചത് അവളെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിലേല്പിച്ചത് അവൾക്കു മേലിൽ വേണ്ട സകലതും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തതിന്റെശേഷം തപസ്സിനായി പോകുവാനാണ് തീർച്ചപ്പെടുത്തിയത്.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്നാൽ രാജ്യം ഏതാണെന്ന് തീർച്ചപ്പെടുത്തിയതിന്റെശേഷം ബാക്കിയുള്ള കാര്യങ്ങൾ ആലോചിച്ചാൽ പോരേ? കുറച്ചു സമയം കിട്ടിയാൽ എനിക്കു വളരെ സൗകര്യമായിരുന്നു. ദേവലോകത്ത് വളരെ പ്രവൃത്തികൾ ബാക്കിയുണ്ട്.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—അത് ഭാഗ്ഗവദാചാര്യന്റെ ഇഷ്ടം പോലെ.

ഭാഗ്ഗവദാചാര്യൻ—എനിക്കു തന്നെ വിരോധമില്ല. പക്ഷെ കൈരളിയെ കൈലാസത്തിൽ ഞാൻ വരുന്നതുവരെ സൂക്ഷിക്കണം.

കൈരളി—അല്ല, പെരുമാളുള്ളടി അവിടെ താമസിപ്പിക്കണം.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—ഓ, ഹോ, അതിനു യാതൊരു വിരോധവുമില്ല. കൈരളിയും പെരുമാളും രണ്ടാളും കൈലാസത്തിൽ താമസിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

രംഭം—സപാമി, കൈരളിയെ ദേവലോകത്തേയ്ക്ക് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുവാനായി അനുവാദം തരണം. പെരുമാൾ എന്റെ മകനാണ്. കൈരളിയെ വിട്ടു പെരുമാൾ താമസിക്കുകയില്ല.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—അതു ഭാഗ്ഗവദാചാര്യന്റെ ഇഷ്ടമാണ്.

ഭാഗ്ഗവദാചാര്യൻ—ഈ തകരാറ് മുഴുവനും ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തത് ദേവേന്ദ്രനാണ്. പിന്നെ എങ്ങിനെയാണ് കൈരളിയെ ഞാൻ അവിടെ അയയ്ക്കുന്നത്?

രണ്ടു—കൈരളിയ്ക്ക് യാതൊരപകടവും വരില്ല. ദേവേന്ദ്രൻ യാതൊന്നും ചെയ്തയില്ല.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ആ കാര്യം സുബ്രഹ്മണ്യൻ എല്ലാം.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ—കാ, അതു ഞാനല്ലേ. കൈരളിയെ എന്ന് ഉവിടുന്നാവശ്യപ്പെടുന്നുവോ, അന്നു അവിടെയേല്പിക്കാം.

ഭാഗ്വതരാമൻ—എന്നാൽ കൈരളിയ്ക്ക് ഇഷ്ടമുണ്ടെങ്കിൽ പോയിക്കൊള്ളട്ടെ. ഞാൻ ഒരു സ്ഥലം അന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിക്കുന്നതുവരെ അവർ ദേവലോകത്തു ഇരിക്കട്ടെ.

ഭാഗ്വതരാമൻ കൈരളിയേയും മറ്റും ദേവലോകത്തേയ്ക്ക് അയച്ചതിനുശേഷം വേറൊരു ഭാഗത്തേയ്ക്കും, മറ്റൊരാൾക്കും കൈലാസത്തിലേയ്ക്കും പോകുന്നു.

ആറാമങ്കം

രംഗം 1

ദേവലോകം.

ദേവേന്ദ്രൻ, ഉർവ്വശി, രംഭ മുതലായവർ.

ദേവേന്ദ്രൻ—രംഭ ഇവിടെ വത്ര. രംഭയെ കാണാഞ്ഞിട്ട് എനിക്കു് മനസ്സിൽ വല്ലാത്ത വേദനയുണ്ടായിരുന്നു. രംഭ ഒരു നല്ലവണ്ണം ആകിക്കണ്ടാൽ മാത്രമേ എനിക്കു് മനസ്സിന്റെ ആ വേദന പോകയുള്ളൂ. ആകിക്കണ്ടിട്ട് എന്റെ മനസ്സൊന്നു് കളിക്കട്ടെ.

രംഭ—സപാമി, ഇപ്പോൾ ആട്ടത്തിന്നു് തീരെ മനസ്സ് വരുന്നില്ല. കൈരളിയെ വീട്ടിട്ട് പെരുമാൾ ഇരിക്കുന്നതേയില്ല. എനിക്ക് പെരുമാളെ വീട്ടിരിപ്പാനും മനസ്സില്ല. ഭാഗ്യവരമാൻ രാജ്യം അന്വേഷിച്ചു് കണ്ടുപിടിച്ചു വന്ന ഉടനെ കൈരളിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകും. പിന്നെ ഞാൻ എങ്ങിനെയാണു് ഇവിടെ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നതു് എന്നു വിചാരിച്ചു് മനസ്സിന്നു് തീരെ സുഖമില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—പെരുമാളെ അയയ്ക്കൂണ്ട. പെരുമാൾ പോകണമെന്നു പറഞ്ഞാൽ അയയ്ക്കൂണ്ട.

രംഭ—അയ്യോ, അതെങ്ങിനെയാണു്? കൈരളി പോയാൽ പെരുമാളെ ഇവിടെ വല്ല മറിയലും ഇട്ടുടയ്ക്കേണ്ടിവരും. അങ്ങിനെ സങ്കടപ്പെടുത്തി ഇവിടെ വെച്ചിട്ട് കാഴ്ചമെന്താണു്?

ദേവേന്ദ്രൻ—(കര ആലോചിച്ചിട്ട്) രംഭ സങ്കടപ്പെടേണ്ട, ഞാൻ ഒരു വഴിയുണ്ടാക്കാം. ഭാഗ്യവരാ

മന്നു് സ്വന്തമായി രാജ്യം ഒന്നുമില്ല. വല്ലവരും കൊടുത്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ രാജ്യമില്ല. നാം എല്ലാ രാജാക്കന്മാരുടെ അടുക്കലും ചെന്നു മുടക്കിക്കളയാം. പിന്നെ വരണനേയും കണ്ടു പറഞ്ഞുകളയാം. രാജ്യം കിട്ടാതെ ഭാഗ്ഗവരാനെ കഴങ്ങും. ആ സമയം കൈരളിയെ നമ്മുടെ കയ്യിൽ എടുത്തു പോയ്ക്കൊള്ളും. എന്നാണു്, വിദ്യ പറയുകയില്ലേ?

ഉദ്യോഗി—തരക്കേടില്ല. പക്ഷെ ഭാഗ്ഗവരാനറിഞ്ഞാൽ നമ്മുടെ കഥ കഴിയും.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാൻ പോകുകയേയില്ല. നമ്മുടെ സേവകന്മാരെ പറഞ്ഞയയ്ക്കാം. അവർ കാര്യം ശരിപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളും.

രണ്ടു—കാര്യം സൂക്ഷിച്ചുവേണം.

ദേവേന്ദ്രൻ—കൈരളിയും പെരുമാളും എവിടെ?

രണ്ടു—ഇവിടെ വന്നതിൽപ്പിന്നെ അവർ പുനോട്ടത്തിൽത്തന്നെയാണു്. കൈരളിക്ക് പൂക്കൾ കണ്ടിട്ടു് ഇനിയും തുച്ഛി വന്നിട്ടില്ല.

ഉദ്യോഗി—കൈരളി തോട്ടത്തിലുള്ള പൂക്കളുടെ പിന്നാലെ നടക്കുന്നു. പെരുമാൾ കൈരളിപ്പുവിന്റെ പിന്നാലെ നടക്കുന്നു. അവനു് വേറേയുള്ള പഷ്ടങ്ങളൊന്നും പിടിയ്ക്കുന്നില്ല എന്നാണു് തോന്നുന്നതു്.

ദേവേന്ദ്രൻ—പെരുമാളെ ഇങ്ങട്ടു് വിളിയ്ക്കൂ. ഞാനൊന്നു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കട്ടേ, ഇവരുടെ ബലം എത്രകണ്ടുണ്ടെന്നു്. ഞാൻ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിൽ നിങ്ങളാരും തടസ്സം പറയരുതു്.

പെരുമാളും കൈരളിയും പ്രവേശിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—പെരുമാൾ, ആരാണു് തോട്ടത്തിലുള്ള പാരിജാതപഷ്ടങ്ങളെല്ലാം പഠിച്ചതു്? പാരി

ജാതപുഷ്പം നമ്മുടെ അറിവോടും സമ്മതത്തോടുമല്ലാതെ പഠിച്ചവർക്കു മരണശിക്ഷയാണ്.

പെരുമാറ്റം—ഞാനാണ് പഠിച്ചത്.

കൈരളി—അല്ല, ഞാനാണ്. പെരുമാറ്റം കറൊറാ പുഷ്പമെങ്കിലും തൊട്ടിട്ടില്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—നിങ്ങൾ രണ്ടിൽ ആരാണ് സത്യം പറയുന്നത് എന്നറിയുന്നതുവരെ പെരുമാറ്റം ജെയിലിൽ പാക്കട്ടെ.

കൈരളി—അയ്യോ, ഞാനാണ് കളവു പറഞ്ഞത്.

ദേവേന്ദ്രൻ—അപ്പോൾ പെരുമാറ്റം പുഷ്പം പഠിച്ചവോ?

കൈരളി—എനിക്കു പുഷ്പം എന്താത്തതുകൊണ്ട് പെരുമാറ്റമെന്തെന്ന് പഠിപ്പിച്ചതാണ്.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഏതെങ്കിലും പെരുമാറ്റം രണ്ടു ദിവസം യാതൊരു ഭക്ഷണവുമുടക്കാതെ ജെയിലിൽ പാക്കട്ടെ. ആരവിടെ?

ഭടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഇവനെ പിടിച്ചു കാരാഗൃഹത്തിൽ കൊണ്ടുവരുന്നു.

പെരുമാറ്റം പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ കൈരളി “പെരുമാറ്റം, പെരുമാറ്റം” എന്നു നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു നിലത്തു വീഴുന്നു.

രംഭം—(ദേഷ്യം വന്നുകൊണ്ട്) ഈ മാതിരിയൊന്നും പ്രവർത്തിക്കേണ്ട. പെരുമാറ്റം പോയാൽ കൂടി വിരോധമില്ല. ഈ കുട്ടികളെ ഇങ്ങിനെ വേദനപ്പെടുത്തുവാൻ ഞാൻ സമ്മതിക്കയില്ല. ഇങ്ങിനെ വല്ലതും പ്രവർത്തിക്കുവാൻ ഞാൻ ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ (കൈരളിയെ ചെന്നെടുത്ത്) മകളേ, കൈരളി, കൈ

രളി, ഈ പുരുഷനാൽ ബുദ്ധി നന്നെ കറയും എന്നാണ് തോന്നുന്നത്.

കൈരളി—പെരുമാളെ ഇങ്ങട്ട് തിരിച്ചു കൊണ്ടുവരുവാൻ പറയൂ.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാൻ ഉപകാരം ചെയ്യുവാൻ പോയാൽ ഉപദ്രവമായി കലാശിക്കും. വേണ്ടെങ്കിൽ വേണ്ട.

രംഭം—കൈരളിയേയും ഇവിടെ താമസിപ്പിക്കുവാൻ വല്ല മാർഗ്ഗവുമുണ്ടോ എന്ന് അന്വേഷിക്കുക. ഈമാതിരി വിദ്യയൊന്നും ആവശ്യമില്ല.

കൈരളിക്ക് സ്വബോധം വരുന്നു.

കൈരളി—അമ്മാ, പെരുമാറും എവിടെ?

രംഭം—ഇതാ, ഇവിടെയുണ്ട്. ഇതാ, അടുത്തുണ്ട്. നമുക്കു അകത്തു പോയി കിടക്കാം. പെരുമാളേ, വരൂ.

കൈരളിയേയും എടുത്തുകൊണ്ടു രംഭം ഉള്ളി ലേയ്ക്കു പോകുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—നാം ആദ്യം വിചാരിച്ചപോലെ തന്നെ പ്രവർത്തിക്കും. ഭടന്മാരെ എല്ലായിടത്തും അയച്ചു രാജ്യം കൊടുക്കുതെന്നു മുടക്കിക്കളയാം. ഉദ്ദേശി ഒന്നു പോയി അതു പ്രകാരം ചെയ്യൂ. ഞാനും പുറത്തേക്ക് ഒന്ന് ഇറങ്ങി വന്നുകളയാം. ഉച്ചൈശ്വരവസ്തിനെ ഒന്നു കൊണ്ടുവരാൻ പറയൂ. ഞാനൊന്നു വരണമെന്നു കണ്ടു വരട്ടെ.

ഉദ്ദേശി—ഞാൻ പോയി ഭടന്മാരെ ഇപ്പോൾ തന്നെ അയയ്ക്കാം. ഉച്ചൈശ്വരവസ്തി പുറത്തു നില്ക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ “ശരി. ഞാൻ പോയി വരാം.” എന്നു പറഞ്ഞു പുറത്തു പോകുന്നു.

രംഗം 2

ഭാഗ്ഗവദാമൻ ആത്മഗതം: വൈശ്രവണന്റെ പുഷ്പകവിമാനത്തിന്റെ സഹായത്താൽ ഭാരതഭൂമിയിലുള്ള എല്ലാ രാജ്യങ്ങളും സന്ദർശിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. കാര്യം സാധിച്ചതുമില്ല. കാരോ രാജാക്കന്മാരും കാരോ ഒഴികഴിവു പറഞ്ഞു ഒഴിഞ്ഞുകളഞ്ഞു. എല്ലാ കാര്യവും അങ്ങിനെതന്നെ. മറ്റൊരാളോടു ചെന്നുപേക്ഷിക്കുമ്പോൾ അതിന്നു വലിയ വിവര്യമുണ്ട്. മതഭൂമി തന്നാൽക്കൂടി മതിയെന്നു പറഞ്ഞിട്ടു തരുന്നില്ല. ഇതും ഇതു വലിയ കാര്യമാണെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചില്ല. ഹിമവാനിൽത്തന്നെ ഒരു രാജ്യം ഉണ്ടാക്കിയാലോ. അതു വേണ്ട. എനിക്കും പോരായ്മയുണ്ട്. ദേവേന്ദ്രൻതന്നെ എന്നെ പൂർണ്ണിച്ചുകളയും. എന്തായാലും വരുണനെ ഒന്നു ചെന്നു കാണുകതന്നെ. ഒരാളോട് ഒരു കാര്യത്തിന്നുവേണ്ടി അപേക്ഷിക്കുക എന്ന വിചാരിയ്ക്കുമ്പോൾത്തന്നെ എന്റെ ശക്തി മുഴുവനും ക്ഷയിച്ചുപോകുന്നു. പക്ഷെ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? കൈരളിയെ എന്റെ കയ്യിൽത്തന്നെ ഭരമേല്പിച്ചിട്ടാണ് ആ സ്രീ കാലഗതി പ്രാപിച്ചത്. കൈരളിയുടെ യോഗ്യതക്കനുസരിച്ച ഒരു സ്ഥിതി അവൾക്കു കൊടുക്കേണ്ടത് എന്റെ ചുമതലയാണ്. അവൾക്കു വേറെ ആരുമില്ല. അതുകൊണ്ടു അപമാനമാണെങ്കിലും രെപേക്ഷ ചെയ്യുകയുമാം. ദ്വാരക വരുണാലയത്തിലേക്കു ചേർത്തിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതു മടക്കിത്തരുവാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നതിൽ ന്യായവുമുണ്ടുണ്ട്.

ഭാഗ്ഗവദാമൻ പുഷ്പകവിമാനത്തിൽ കയറി വരുണാലയത്തിലേക്കു പോകുന്നു. വരുണാലയത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറ് വിമാനം നിറത്തി കാൽനടയായി

ഭാഗ്ഗവതമൻ അകത്തേയ്ക്കു ചെല്ലുന്നു.

ഒരു ഭടൻ ആയുധപാണിയായി അങ്ങടും ഇങ്ങടും നടക്കുന്നു.

ഭാഗ്ഗവതമൻ—വരുണനെ കാണുവാനായി ഒരു മഹാഷി വന്നുനില്ക്കുന്നു എന്നറിയില്ല.

ഭടൻ—(ഭാഗ്ഗവതമനെ വളരെ പുല്ലഭാവത്തോടെ ആപാദിച്ചുവെന്ന് നോക്കി) സ്വാമിയെ ഇന്ന് സന്ദർശിച്ചുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. സ്വാമി ഇന്ന് ആരെയും സന്ദർശിക്കുന്നതല്ല.

ഭാഗ്ഗവതമൻ—എന്താണ് കാരണം?

ഭടൻ—കാരണമോ? കാരണം സ്വാമി എന്തോ വലുതായ കാര്യത്തിൽ ഏപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. അതിനെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുന്ന സമയം ആരെയും അകത്തേയ്ക്കു വിടരുത് എന്നാണ് ഉത്തരവ്.

ഭാഗ്ഗവതമൻ—ആട്ടെ. താൻ ഒരു പോയി പറയുക. എന്താണ് മറുപടിയെന്നു കേട്ടിട്ട് വേണ്ടതുപോലെ ചെയ്യും.

വേറെ ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിച്ചു മറുവനോട് സംസാരിച്ചുകൊണ്ടു ഭാഗ്ഗവതമനെ അതിന്നു മുമ്പ് കാണാത്തതായ ഒരു ജന്തുവെ എന്നപോലെ തുറിച്ചു നോക്കുന്നു. ഭാഗ്ഗവതമൻ തന്റെ മുഖത്ത് ധൈര്യത്തോടെ നോക്കുന്നത് കണ്ടിട്ട് ആ ഭടൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു മറുവനോട് “ഇയാൾ എന്തിനാണ് ഇവിടെ നില്ക്കുന്നത്? ഇന്ന് സ്വാമിയെ കാണുവാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നു പറഞ്ഞില്ലേ?”

ഭടൻ—പറഞ്ഞു. എന്നിട്ടും പോകുന്നില്ല.

രണ്ടാമൻ—പറഞ്ഞത് മനസ്സിലായിരിക്കില്ല. ചെങ്കിട്ടു കറച്ചു പതുക്കെയായിരിക്കും. വയസ്സുകാലമല്ലേ.

ആദ്യത്തവൻ—(വളരെ ഉച്ചത്തിൽ) മഹേഷ്, പോയി വേറെ ഒരു ദിവസം വരണം.

ഭാഗ്ഗവദാമൻ—താൻ പോയി ഈ വിവരം അറിയിക്കുന്നുണ്ടോ ഇല്ലയോ?

ഭടൻ—എനിയ്ക്ക് ഇവിടെനിന്നു നാലടി ദൂരം മാത്രമേ പോയ്ക്കൂട്ടൂ. അവിടെനിന്ന് അധികാരം ഈ നിലുണവനാണ്. എനിയ്ക്ക് അകത്തേയ്ക്കു പോകുവാൻ അധികാരമില്ല.

മറ്റേ ഭടൻ “ഞാനാണെന്നു ഇപ്പോൾ തനിക്കു മനസ്സിലായോ?” എന്ന ഭാവത്തിൽ നോക്കുന്നു.

ഭാഗ്ഗവദാമൻ—(വന്ന കോപം അടക്കിവെച്ചു കൊണ്ടു ആത്മഗതം) കഷ്ടം, ഞാനിതും കാരണത്തിനാണിവന്നുവല്ലോ. ലോകത്തിന്റെ ഗതി അതുതന്നെ. അവന്റെ തല അടിച്ചുടച്ചുപോയാലെന്താ. വേണ്ട, അവൻ ബുദ്ധിയില്ലാത്തവനാണ്. സ്വാമിയ്ക്കുതന്നെ ബുദ്ധിയില്ലാത്ത സ്ഥിതിക്ക് എങ്ങിനെയെന്ന് ഭടന്മാർക്ക് ബുദ്ധിയുണ്ടാകുക.

ഉടനെ വേറെ ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിച്ചു ഭാഗ്ഗവദാമനെക്കണ്ടു മനസ്സിലാക്കി.

“സ്വാമി എന്താണ് ഇവിടെ നിലുണതത്?”

ഭാഗ്ഗവദാമൻ—ഇവർ എന്നെ അകത്തേയ്ക്കു വിടുമ്പില്ല. വരുണനെ ഇന്നു കാണുവാൻ സമയമില്ലെന്നാണ് പറഞ്ഞത്.

മൂന്നാമൻ—അവർക്ക് ആളെ നിശ്ചയമില്ലാതെ കണ്ട് പറഞ്ഞതാണ് സ്വാമി. ഇതിലെ വരാം. (മറുവശത്ത്) എടോ, ആളുകളെ മനസ്സിലാക്കണം, കേട്ടോ. നമ്മുടെ സ്വാമി ഇതറിഞ്ഞാൽ കിട്ടുന്നതുകണ്ടോ. സാധാരണ വരുണസ്വാമിയെ കാണുവാൻ വരുണവർ പലേ കാഴ്ചകളും കൊണ്ടാണ് വരാറുള്ളത്. അവർക്ക് വലുതും കൊടുക്കും. അങ്ങിനെ

യൊന്നും കാണാത്തതുകൊണ്ടാണ് അവർ അങ്ങിനെ പറഞ്ഞത്.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—ഓ, ഹോ, അങ്ങിനെ പതിവുണ്ടോ? അത് ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ല. അത് പതിവുണ്ടെങ്കിൽ നാം അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യുകയുമാം.

ഒരു നിമിഷനേരം കണ്ണടച്ച ലക്ഷ്മിയെ ധ്യാനിക്കുന്നു. ഒരു വലിയ സ്വപ്നാലയത്തിൽ അനവധി സ്വപ്നപുഷ്പങ്ങളും നവരത്നങ്ങളും വരുന്നു. ഭക്തർ ആശ്ചര്യത്തോടെ പരശുരാമന്റെ കയ്യിലുള്ള തളികയെ നോക്കുന്നു.

ഭക്തർ—അടിയൻ മുമ്പുകൂട്ടി പോയി തിരുമേനിയെ അറിയിച്ചുകൊള്ളാം.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—പോയി പറയൂ. എന്താണ് വരുണൻ ഇത്ര തിടുക്കമായി പ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്നത്?

ഭക്തർ—പ്രവൃത്തി കുന്നമില്ല. ദേവേന്ദ്രനുമായി ചതുരംഗം വെക്കുകയാണ്.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—ആട്ടെ. പോയി പറയൂ. ഇപ്പോൾ സമയമില്ലേ എന്നു ചോദിച്ചുകൊള്ളുക.

ഭക്തർ പോകുന്നു. കറച്ച കഴിഞ്ഞ ഉടനെ ആരെയോ അടിയ്ക്കുന്ന ശബ്ദവും ഒരു നിലവിളിയും ശകാരത്തിന്റെ ശബ്ദവും കേൾക്കുന്നു.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—ആ ഭക്തനെ പ്രഹരിച്ചു എന്നാണ് തോന്നുന്നത്. എന്നോടുള്ള ദേഷ്യം ആ സാധുവിന്റെ പിരകിയിലാണ് പിണഞ്ഞത്. ഞാൻ കയറി ചെന്നുകൊള്ളാം.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ അകത്തേയ്ക്കു പ്രവേശിക്കുന്നു.

വരുണൻ ഭക്തനെ ചവിട്ടുവാൻ കാൽ പൊക്കിയിരിക്കുന്നു.

വരുണൻ—സ്വാമി, നമസ്കാരം! ഇതാ ഇവിടെ ഇരിക്കാം. ഇവൻ സ്വാമിയെ ഇതുവരെ അവിടെ

നിർത്തിയ ധിക്കാരത്തിന്നാണ് ഞാൻ ഇങ്ങിനെ പ്രവർത്തിച്ചത്.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ദേവേന്ദ്രൻ പോയോ?

വരണൻ—ദേവേന്ദ്രൻ ഇവിടെ വന്നിട്ടേ ഇല്ലല്ലോ. ഇവൻ പാഞ്ഞതായിരിക്കും. അവൻ മഹാകുളനാണ്. ഇവനെ ഇനി ഇവിടെ വെച്ചിരിപ്പാൻ കൊള്ളുകയില്ല. സ്വാമിയ്ക്ക് ഇവിടെ ഇരിയ്ക്കാം. (ഭടനോട്) എടാ, കടന്നുപോ ഇവിടുന്ന്.

ഭടൻ എന്തോ പീഡപിറഞ്ഞുകൊണ്ടു പോകുന്നു.

വരണൻ—സ്വാമി എന്താണ് ഇങ്ങത്ത് എഴുന്നള്ളിയത്?

ഭാഗ്വതരാമൻ—കൈരളിയ്ക്ക് താമസിയ്ക്കുവാൻ ഒരു സ്ഥലമില്ല. അതുകൊണ്ട് കറച്ച സ്ഥലം കിട്ടിയാൽ വേണ്ടില്ല എന്നു പറയുവാനാണ് ഇങ്ങത്ത് വന്നത്. ദ്വാരക വരണാലയത്തിൽ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് തിരിച്ചു നല്ലിയാൽ മതിയാകുന്നതാണ്. വരണൻ അതുകൊണ്ടു പ്രത്യേകിച്ചു നഷ്ടമൊന്നും ഉണ്ടാകയില്ലല്ലോ.

വരണൻ—ഓ, അതിനെന്താണ് വിരോധം. ഇവിടുന്ന് അതിനുവേണ്ടി ഇങ്ങത്ത് വരേണ്ടുന്ന ആ വശ്യമേ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കൊള്ള ഇങ്ങത്ത് പാഞ്ഞെച്ചാൽ മാത്രം മതിയായിരുന്നു.

ഈ സമയം ഒരു ഭടൻ നവരത്നങ്ങൾ നിറച്ച ഒരു സ്വർണ്ണത്തളിക കൊണ്ടുവന്നു വരണന്റെ മുമ്പിൽ വെക്കുന്നു.

വരണൻ—(ഭടനോട്) ഇതെന്താണിത്?

ഭാഗ്വതരാമൻ—സാധാരണ പതിവ് അങ്ങിനെയാണെന്ന് ഞാൻ അറിയും. അതുകൊണ്ടു ഞാനും പതിവനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചുവെന്നുണ്ടുളളു.

വരുണൻ—കഷ്ടം, കഷ്ടം, ഇവിടുന്ന് ഈ മാതിരിയൊന്നും വിചാരിക്കരുത്, മഹാകഷ്ടമാണ്. ഇവിടുന്ന് എന്റെ അടുക്കൽ വന്നതുതന്നെ ഒരു കാര്യമാണ്. ദോഷകയുടെ കാര്യം ഉടനെ അന്വേഷിച്ച് വേണ്ടതുപോലെ ശരിപ്പെടുത്തിക്കളയാം.

ഭാഗ്വതരാമൻ—എന്നാൽ ഞാൻ എന്നാണ് വരേണ്ടത്?

വരുണൻ—നാളേക്കുതന്നെ എല്ലാം ശരിപ്പെടുത്തിക്കളയാം. അതു മതിയാകുകയില്ലേ?

ഭാഗ്വതരാമൻ—ധാരാളം മതി, എന്നാൽ ഞാൻ നാളെ വരാം. മറുത്തു പ്രവൃത്തിത്തിരക്കിൽ ഈ കാര്യം മറന്നുപോവുകയില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

വരുണൻ—ഈ കാര്യം കഴിഞ്ഞിട്ടുമാത്രമേ വേറെ ഏതെങ്കിലും കാര്യവും ഉള്ളൂ. നാളെക്ക് എല്ലാം ശരിപ്പെടുത്തിക്കളയാം.

ഭാഗ്വതരാമൻ യാത്രപറഞ്ഞു പുറത്തേക്കു പോകുന്നു.

രംഗം 3

ദേവേന്ദ്രൻ ഒരു മറയുടെ ഉള്ളിൽനിന്നു പുറത്തേക്കു വരുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—പോയോ?

വരുണൻ—പോയി. കുറച്ചു മോഹമുള്ളു. ദോഷം കിട്ടിയാൽ മതിയത്രേ.

ദേവേന്ദ്രൻ—(ചിരിച്ചുകൊണ്ടു) അയാൾ ദോഷം കിട്ടും എന്നു വിചാരിച്ചു പോയിരിക്കുകയാണ്. നാളെ വന്നാൽ എന്താണ് പറയുക?

വരുണൻ—അതെന്തൊക്കെ പറയാം. ഒന്നിരിക്കിലോ, ആയില്ല; കുറച്ചുകൂടി താമസിക്കണം എ

ന്ന പറയാം. അല്ലെങ്കിലോ വേറെ വല്ലവക്കും മുൻ കൂട്ടി കൊടുത്തുപോയി എന്നു പറയാം. കരേ പ്രാവശ്യം നടന്നു ക്ഷീണിച്ചാൽ പിന്നെ താൻതന്നെ വേണ്ട എന്നു വിചാരിച്ചു പോയിക്കൊള്ളുകയും ചെയ്യും.

ദേവേന്ദ്രൻ—പക്ഷെ, ഒന്നു കാൽവേണം. അദ്ദേഹത്തിന്നു ത്രിമുർത്തികൾ കയ്യിലാണ്. ഇപ്പോൾ സുബ്രഹ്മണ്യന്റെ സഹായവുമൂലമി ഉണ്ട്.

വരണൻ—അതാണ് വലിയ ഘർഷം. ത്രിമുർത്തികൾ വേണ്ടാത്തതിലൊക്കെ ഏപ്പെടും. മുസ് ശ്രീരാമന പാലം കെട്ടുവാൻ സ്ഥലം കൊടുത്തു. അതു കൊണ്ടു എത്ര ബുദ്ധിമുട്ട് ഞാൻ അനുഭവിച്ചു.

ദേവേന്ദ്രൻ—സമുദ്രത്തിൽ വളരെ സ്ഥലം ഉണ്ടല്ലോ എന്നാണ് അവർ വിചാരിയ്ക്കുന്നത്.

വരണൻ—അതേ, അതേ, ആ സമുദ്രത്തിൽ എത്രകോടി ജന്തുക്കൾ താമസിക്കുന്നുണ്ടെന്നുള്ള കാര്യം അവർ മറക്കുന്നു. ഇന്നാളത്തെ യുദ്ധംകൊണ്ടുതന്നെ, എത്രയായിരം ജന്തുക്കൾ കഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതൊന്നും അവർ ആലോചിക്കുന്നില്ല. സൂക്ഷ്യം പറയുകയാണെങ്കിൽ സമുദ്രത്തിൽ ഇപ്പോഴുള്ള സ്ഥലം മതിയാകുന്നതല്ല.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഞാൻ പറഞ്ഞതെല്ലാം കാൽവേണം. ഞാൻ പോയി ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ മടങ്ങി വരാം.

ഒരു ഭടൻ—(പ്രവേശിച്ചു) നാരദമഹർഷി പുറത്തു വന്നിരിക്കുന്നു.

വരണൻ—നീ ഇനിയും ബുദ്ധി പഠിച്ചിട്ടില്ലേടാ? നിങ്ങൾ സകലത്തിനേയും ആട്ടി പുറത്താക്കാൻ പോകയാണ്. ആരാണ് ഭാഗ്യവരാമനെ അകത്തു കൊണ്ടുവരുവാൻ പറഞ്ഞത്?

ഭടൻ—അതു അടിയനല്ല, മറാവനാണ്.

വരണൻ—ആട്ടെ, അതിനെപ്പറ്റി നല്ലവണ്ണം കണ്ടു. ആലോചിക്കണം. മഹാഷിയോട് വരാൻ പറ.

ഭടൻ പോകുന്നു. നാരദമഹാഷി പ്രവേശിക്കുന്നു. വരണൻ—നമസ്കാരം, ഇവിടെ ഇരിക്കാം.

നാരദൻ—കാഹോ, ഇത്ര എപ്പോൾ വന്നു? നാം സത്യലോകത്തും വൈകുണ്ഠത്തിലും കൈലാസത്തിലും പോയി വിവരം അറിയിച്ചു. സരസ്വതിയും മഹാലക്ഷ്മിയും ശ്രീപാദ്യത്തിനുംകൂടി നമ്മുടെ കാൽത്തൊപ്പി ആലോചിക്കുവാൻ സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു.

വരണൻ—എന്തു കാൽത്തൊപ്പിയാണ്? ആലോചിക്കുന്നത്? ദേവന്മാർക്ക് ഇഷ്ടപോലെ പ്രവർത്തിക്കുവാൻ സാധിക്കയില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ എന്താണ് ദേവകളായിട്ട് കാൽ?

നാരദൻ—അതു ശരിയാണ്, ഈ മനുഷ്യന് യാതൊന്നും സമ്മതിച്ചുകൊടുത്തുകൂടാ. ഇത്രയും കഠിനമെപ്പോൾ ആലോചിക്കുവാൻതന്നെ പാടില്ലെന്നു പറയണം. ഇത്ര എന്തു പറഞ്ഞാൽ ആരും? ഭാഗ്യവരമൻ ആരും? ഒരു വെറും മനുഷ്യൻ! തീർച്ചയായും സമ്മതിച്ചുകൂടാ. പക്ഷെ ദേവകൾ എന്തിനാണ് മനുഷ്യരെ ഉപദ്രവിക്കുന്നത് എന്നൊരു ചോദ്യം വരും.

ഇത്ര—എന്താണ് ഞാൻ ചെയ്യുന്നത്? കൈരളിയെ പിടിച്ചു കൊണ്ടുവരുവാൻ ഞാൻ തക്ക കൈ എല്ലിച്ചു. അതു കൈരളിക്ക് എത്രയോ ഗുണകരമായ കാര്യമാണ്. അതിന്നും പുറമേ, എന്തിനായിട്ടാണ് ഭാഗ്യവരമൻ രണ്ടെയെ എയ്ക്കു വീഴ്ത്തിയത്? രണ്ടു ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടു ഞാൻ എത്ര കഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

നാരദൻ—ശരിയാണ് ഇന്ദ്രൻ പറയുന്നത്. അതിനെപ്പറ്റിയെല്ലാം നല്ലവണ്ണം വാദിക്കണം. കരിക്കലം വീട്ടുകൊടുത്തുകൂടാ. രാജ്യം ഭാഗ്ഗവരാമൻ കീട്ടിയില്ലെങ്കിൽ പേടിക്കാനൊന്നുമില്ല. ഭൂമിയിലുള്ള രാജാക്കന്മാരൊന്നും ഒരു സൂചി കത്തുവാൻ സ്ഥലം കൊടുത്തിട്ടില്ല. ഇനി വരുണന്റെ അടുക്കലേക്കുതന്നെ വരും. അപ്പോൾ കൊടുക്കാതിരുന്നത് കാര്യങ്ങൾ എല്ലാം ശരിയാകും.

വരുണൻ—എനിക്ക് സ്ഥലം തീരെ കൊടുക്കാനില്ല. എന്റെ ആളുകൾക്കുതന്നെ ഇരിക്കുവാൻ സ്ഥലമില്ല.

നാരദൻ—ശരിയാണ്, അവനവന്റെ കഴിച്ചിട്ടല്ലേ, മറ്റൊരാളുടെ കാര്യം. ചീന്നെ ഇവിടുന്ന് ആരാണ് കണ്ടു ഇവർക്കും അവർക്കും വെണ്ടുന്നതെല്ലാം കൊടുക്കാനായി ഇരിക്കുന്നത്? ഇതുതന്നെ മറുപടി പറയണം. സംസാരിക്കുവാൻതന്നെ പോകണം.

ഇന്ദ്രൻ—സംശയിക്കാനില്ല. സമുദ്രം മനുഷ്യക്ക് താമസിക്കാനുള്ള സ്ഥലമല്ല എന്നെല്ലാം നല്ലവണ്ണം പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കിക്കുക. കോപപ്പെടുത്തരുത്. എന്നാൽ കാര്യം തകരാറിലായിപ്പോകും. കരയാക്കിക്കൊടുക്കുവാൻ സാധിക്കയില്ല എന്നും പറയാം. വേണമെങ്കിൽ അതു ഭാഗ്ഗവരാമൻതന്നെ ആക്കിക്കൊള്ളട്ടെ.

വരുണൻ—അതു പറഞ്ഞാൽ അബദ്ധമായിപ്പോകും. പണ്ട് ശ്രീരാമൻ സമുദ്രം തുഞ്ച് പാലം കെട്ടിയത് ഇന്നും ആ സ്ഥിതിയിൽ കിടക്കുന്നു.

നാരദൻ—ശ്രീരാമൻ എവിടെ കിടക്കുന്നു, ഭാഗ്ഗവരാമൻ എവിടെ കിടക്കുന്നു. അതിനൊക്കെ പുറമെ, ശ്രീരാമൻ നിങ്ങളാൽ ചിലരുടെ സഹായമുണ്ടായിരുന്നു; എല്ലാ ദേവന്മാരും വാനരന്മാരായി

ശ്രീരാമന്റെ സഹായത്തിനുവേണ്ടി ഭൂമിയിൽ പിറന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന് ആരുതന്നെ ഉല്ലാസം, സഹായത്തിന്. പിന്നെ ഇദ്ദേഹത്തിനു കൊടുത്താൽ വഴിയെ വരികയായി, മാലമാലയായിട്ട് ആളുകൾ. എനിക്കിത്തരി, എനിക്കിത്തരി എന്ന്. അതൊന്നും നമുക്കു കഴികയില്ല.

വരുണൻ—ഞാനും അതുതന്നെ പറയുവാനാണ് തീർച്ചയാക്കിയത്. ഞാൻ അതുതന്നെ മറുപടി പറയും.

ഭക്തൻ—(പ്രവേശിച്ചു) ഭാഗ്യവരമൻ പുറത്തു വന്നു നില്ക്കുന്നു.

“നിങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള കൂടിക്കാഴ്ചയിൽ ഞാൻ ആവശ്യമില്ല.” എന്ന് പറഞ്ഞു നാമന്ദൻ പോകുന്നു.

ഇന്ദ്രൻ—എനിയ്ക്കും പോകേണ്ടുന്ന തിട്ടക്കുണ്ട്. ഇന്ദ്രാണി ആളെ അയച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഇതു ദിവസം ഇവിടെ താമസിച്ചത് അറിഞ്ഞില്ല.

ഇന്ദ്രനും പോകുന്നു.

രംഗം 4

ഭാഗ്യവരമനും വരുണനും.

ഭാഗ്യവരമൻ—എന്താണ് ചോരകയെപ്പറ്റി തീർച്ചപ്പെടുത്തിയില്ലേ? എപ്പഴാണ് അതെനിക്കു കഴിച്ചുതന്നത്?

വരുണൻ—സ്വാമി, ചോരക തത്വവാനായി യാതൊരു നിവൃത്തിയുമില്ല. അല്പം മുമ്പെയാണ് വർത്തമാനം കിട്ടിയത്, അത് മത്സ്യസ്രീകൾക്കായി കൊടുത്തുപോയിരിക്കുന്നു. കൊടുത്തുപോയതെങ്ങിനെയാണ് രണ്ടാമതും ഇവിടുത്തേക്കു് തന്നത്?

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—എന്നാൽ വേറെ വല്ല സ്ഥലത്തും കിട്ടിയാൽ മതി. എനിക്ക് പോരകതന്നെ വേണമെന്നില്ല.

വരണൻ—വേറേ ഏത് സ്ഥലമാണ് ഉള്ളത്?

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—ആ സിംഹളദീപ് തന്നാൽ മതി.

വരണൻ—അത് ഗന്ധർവന്റെ കൈവശത്തിലാണ്. അത് അദ്ദേഹത്തിനു ഇരുന്ന് ഭക്ഷണം കഴിക്കാനായിക്കൊണ്ടുള്ള സ്ഥലമാണ്. അതെടുക്കുവാൻ യാതൊരു നിയന്തിയും ഇല്ല.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—എന്നാൽ ആ പഞ്ചദീപുകളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു തന്നാൽ തൃപ്തിപ്പെട്ടുകൊള്ളാം.

വരണൻ—അയ്യോ, അതു നശ്വരാജാവിന്റെ തലസ്ഥാനമാണ്. അതവരുടെ കയ്യിലായിട്ട് ഒരു ലക്ഷം കൊല്ലത്തിൽ അധികമായിരിയ്ക്കുന്നു.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—അതിൽ ഒരെണ്ണമെങ്കിലും തന്നുകൂടെ?

വരണൻ—സ്വാമി, അഞ്ചു ദീപുകളിൽ ഒന്നുമാത്രം എങ്ങിനെയാണ് വേർപെടുത്തുന്നത്? അത് അവർക്ക് വല്ലാത്ത ഉപദ്രവമായിരിയ്ക്കും. മനുഷ്യരെ അവിടെ കൊണ്ടുപോപ്പിച്ചാൽ ശത്രുക്കൾ ഹേതുവായിത്തീരും.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—പോട്ടെ, ശ്രീരാമൻ കെട്ടിയ പാലം തന്നുകൂടെ? അതു കിട്ടിയാലും മതി, അതിന്നു വിരോധമുണ്ടോ?

വരണൻ—സ്വാമി, അതു ശ്രീരാമനു എന്നെന്നേക്കും കൊടുത്തതല്ല. അദ്ദേഹത്തിനു സമുദ്രം കടക്കേണ്ടുന്ന ആവശ്യത്തിനുമാത്രം കൊടുത്തതാണ്. അത് ഇങ്ങട്ടുതന്നെ വീണ്ടെടുക്കണം എന്നു നമ്മുടെ പുത്രികൾ വളരെക്കാലമായി പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയിട്ട്.

നാളെ അതിനെ സ്സംബന്ധിച്ച പ്രവൃത്തി ആരംഭിക്കണം എന്നു വിചാരിച്ചിരിക്കുകയാണ്.

ഭാഗ്ഗവതം—എന്നാൽ ഞാൻ സൃഷ്ടിച്ച ആ ലക്ഷ്യപീഠകം തന്നാൽ മതിയായും. ആ പത്തു കാട്ടാളന്മാരെ വലിച്ചെറിഞ്ഞുണ്ടായതാണല്ലോ അത്.

വരുണൻ—ആ കാട്ടാളന്മാരുടെ ദേഹം വന്നു വീണിട്ടു മൂന്നു മകരമത്സ്യങ്ങൾ മരിച്ചുപോയി. ആ മകരമത്സ്യങ്ങൾക്ക് അതിനെപ്പറ്റി ഇന്നും ആവലാതി തീർന്നിട്ടില്ല. ഇതാ ഇവിടുന്ന് വരുന്നതിന്നു അഞ്ചുനിമിഷം മുമ്പെ അവർ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ ഒരുവിധത്തിൽ അവരെ പറഞ്ഞു സമാധാനിപ്പിച്ചു. അത് അവക്കായി കൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു.

ഭാഗ്ഗവതം—എന്നാൽ ലക്ഷ്മി തെക്കായിട്ട് ഒരു സ്ഥലം വെള്ളത്തിൽ തൊട്ടു കിടക്കുന്നുണ്ട്. അത് തന്നാൽ മതി.

വരുണൻ—അതു വിഭീഷണന്നു വേണമെന്നു പറഞ്ഞു വെച്ചിരിക്കുകയാണ്. അത് ആക്കെങ്കിലും കൊടുക്കുന്നെങ്കിൽ വിഭീഷണന്നല്ലാതെ കൊടുക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

ഭാഗ്ഗവതം—വരുണൻ പറയുന്നതു കേട്ടാൽ തരുവാൻ തീരെ ഇഷ്ടമില്ലെന്നു തോന്നുന്നുവല്ലോ.

വരുണൻ—കഷ്ടം, കഷ്ടം, ഇവിടുണെന്താണ് ഇങ്ങിനെ പറയുന്നത്? വരുണാലയം മുഴുവൻ ഇവിടുത്തെ കാല്പൽവെച്ചു നമസ്കരിക്കാം. പക്ഷെ, തീരെ അന്യായമായി എന്നോടു പ്രവർത്തിക്കണം എന്നു പറയുകയില്ലെന്നു എനിക്ക് നല്ല ബോധ്യമുണ്ട്.

ഭാഗ്ഗവതം—ആട്ടെ, ഒന്നുകൂടി പോയി നോക്കാം. വല്ലവരുടെയും കൈവശമില്ലാത്ത സ്ഥലം

ഉണ്ടോ എന്നു നോക്കിക്കളയാം. വൈശ്രവണൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിമാനം നമ്മെ ഏല്പിച്ചതന്നെ കൊണ്ടു വലിയ ഉപകാരം.

വരുണൻ—അതയോ, വിമാനം പുറത്തുണ്ടോ?

“ഉണ്ട്, എന്നാൽ ഞാൻ പോയിവരാം.”

എന്നു പറഞ്ഞു ഭാഗ്വതരാമൻ പോകുന്നു.

വരുണൻ—എടോ, ആരവിടെ? (ഭടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.) ഷണ്മുഖൻ പോയി ദേവേന്ദ്രനോട് ഒന്നു ഇവിടുത്തോളം വരുവാൻ പറയൂ. അടിയന്തരമായുമാണെന്നു പറയണം. എന്തു തിരക്കുണ്ടെങ്കിലും വരാതിരിക്കരുത് എന്ന് പ്രത്യേകിച്ചു പറയണം.

ഭടൻ പോകുന്നു.

താമസിപ്പാൻ കാര്യം അബദ്ധമാകും. ആരവിടെ?

വേദാന്ത ഭടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

സമുദ്രത്തിലുള്ള എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളും കൈവശപ്പെടുത്തണം എന്നു കല്പന കൊടുക്കും.

ദേവേന്ദ്രൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ദേവേന്ദ്രൻ—എന്താണ് ഇതു അടിയന്തരകാര്യം? ഞാൻ ഉദ്യോഗിയുടെ ആട്ടത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ നിന്നാണ് കാടിപ്പോന്നത്. അവർ അതു കാരണം എന്തോട് രാജ്യം സംസാരിച്ചുകയംകൂടി ഇല്ല.

വരുണൻ—ഭാഗ്വതരാമൻ സ്ഥലം തിരയുവാൻ പോയിട്ടുണ്ട്. വല്ല സ്ഥലവും കണ്ടുപിടിച്ചു, ഇവിടെ മട്ടങ്ങിവരും. അതു കൊടുത്തു പോയതാണെന്നും ഞാൻ പറയാം. ഞങ്ങൾ അവിടെ വരുന്ന സമയം വല്ല നക്രമായിട്ടോ പാമ്പായിട്ടോ ആ സ്ഥലത്ത് വല്ലവരെയും ആക്കണം. ഭാഗ്വതരാമൻ വിമാനത്തിലാണ് പോയിരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ടു ഇവിടുന്ന് ഇവിടുത്തെ വിമാനത്തിൽ കയറി, പിന്നുട

രണം. മേഘംകൊണ്ടു മുടിയിട്ട് വേണം യാത്രചെയ്യാൻ.

ദേവേന്ദ്രൻ—ഓ, ഇപ്പോൾത്തന്നെ പുറപ്പെട്ടുകൂടാം. എടാ, മാതലിയോട് റഥം കൊണ്ടുവരാൻ പറ. ഞാൻ അതിന്നുവേണ്ടുന്ന എപ്പാടുകൾ ചെയ്യാം. ഇന്ദ്രൻ പോകുന്നു.

വരണൻ—(ഒരു ഭടനെ വിളിച്ചു) എടാ, ഭാഗ്ഗ്വരാംഗൻ വന്നാൽ ഞാൻ ഇവിടെ ഇല്ലെന്നു പറയണം. സമയം കഴിയുന്നതും വൈകിക്കണം. ഉടനെ അകത്തേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരരുത്.

ഭടൻ—കല്പനപോലെ. ഭാഗ്ഗ്വരാംഗൻ കോപിച്ചാൽ എന്തു ചെയ്യണം എന്നു കല്പനയായണം.

വരണൻ—കോപിച്ചാൽ നിന്റെ ബുദ്ധിപോലെ പ്രവർത്തിച്ചുകൊള്ളുക. പോ.

ഭടൻ വാതിൽക്കല്പേക്കും വരണൻ അകത്തേക്കും പോകുന്നു.

രംഗം 5

വരണാലയം.

ഭാഗ്ഗ്വരാംഗൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഭാഗ്ഗ്വരാംഗൻ—വരണനോട് ഭാഗ്ഗ്വരാംഗൻ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു പറയുക.

ഭടൻ—സ്വാമി ഇവിടെയില്ല.

ഭാഗ്ഗ്വരാംഗൻ—എവിടെ പോയിരിക്കുന്നു?

ഭടൻ—എവിടെയാണെന്നു നിശ്ചയമില്ല.

ഭാഗ്ഗ്വരാംഗൻ—എപ്പോൾ വരും?

ഭടൻ—എപ്പോൾ വരുമെന്നു നിശ്ചയമില്ല.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—എന്നാൽ വരുന്നതുവരെ കാത്തിരിയ്ക്കാം. ഏതായാലും വരുന്നതെ കണ്ടിട്ടു പോകാം.

ഭടൻ—ഒരു സമയം ഇന്ന് ഇവിടെ മടങ്ങി വരും എന്നുതന്നെ തോന്നുന്നില്ല.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—എനിയ്ക്കു് വേറെ എവിടെയും പോയിട്ടു് കാട്ടുമില്ല. അതുകൊണ്ടു് ഇവിടെത്തന്നെ ഇരിയ്ക്കാം.

ഭടൻ—ഇവിടെ ഇരിയ്ക്കുന്നത് സ്വാമിയ്ക്കു് അത്ര സുഖമായിരിക്കയില്ല. അതുകൊണ്ടു് വേറെ എവിടെയെങ്കിലും പോകുന്നതാണു് നല്ലതു്.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—എന്തെടാ, നീ പറഞ്ഞതു്?

ഭടൻ—സ്വാമി, സ്വാമി ഞങ്ങളോടു് കോപിയ്ക്കാം.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—കോപിച്ചാൽ ഞാൻ ഇവിടെത്തന്നെ ഉണ്ടാവും. അപ്പോൾ അതിന്നു് ഞാൻ സമാധാനം പറഞ്ഞുകൊള്ളാം.

ഭടൻ—അടിയനെ ഇവിടെനിന്നു് ആട്ടിപ്പാഞ്ഞയച്ചുകളയൂ.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—അതുകൊണ്ടു് നിണക്കു് യാതൊരപകടവും വരില്ല. അതു ഞാൻ ഏല്പാം.

ഭടൻ—സ്വാമി അകത്തുണ്ടു്. ഇതിലേ പോയാൽ കാണാം.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ അകത്തേയ്ക്കു് ചെല്ലുന്നു.

വരണൻ എഴുന്നോറു് ആരേവു് ചെയ്യുന്നു.

ഭാഗ്ഗവതാമൻ—ഇതിന്നകത്തു് ഒളിച്ചിരിക്കുകയോണോ? എന്തിനാണു് ഈ ചതിപ്രയോഗം എടുക്കുന്നതു്? നിങ്ങളുടെ തരുവാൻ മനസ്സിലെങ്കിൽ അതല്ലേ ആദ്യം പറയേണ്ടതു്?

വരണൻ—അയ്യോ, അതുകൊണ്ടൊന്നുമല്ല. സ്ഥലമുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ തരുവാൻ ഒരുക്കമാണ്.

ഭാഗ്ഗവരമൻ—ഞാൻ സ്ഥലം കണ്ടുപിടിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. എത്രയോ സ്ഥലങ്ങൾ കഴിവായിക്കിടക്കുന്നു.

വരണൻ—കഷ്ടം, ഇവിടുന്ന് തൊറിലരിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അങ്ങിനെ ഒരു സ്ഥലം ഉണ്ടാവാൻ പാടില്ല. നമുക്കു ഒന്നു പോയി നോക്കിക്കളയാം.

ഭാഗ്ഗവരമൻ—വിരോധമില്ല. വത്ര, നമുക്ക് വിമാനത്തിൽ പോകാം.

രണ്ടുപേരും വിമാനത്തിൽ കയറി പോകുന്നു.

ഭാഗ്ഗവരമൻ—അതാ ആ കാണുന്ന ദ്വീപാണ് ഞാൻ പറഞ്ഞത്. അത് ആരുടെ കയ്ക്കുശത്തിലുമല്ല.

വരണൻ—ഇവിടുന്ന് തൊറിലരിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അത് നക്സാലായിന്റെ കയ്ക്കുശത്തിലാണ്.

ഭാഗ്ഗവരമൻ—ഒരിയ്ക്കലുമല്ല.

വരണൻ—നമുക്ക് അടുത്തു പോയി നോക്കാം. അതാ അതിന്റെ ഒരു ഭാഗത്തു കണ്ടില്ലേ? ഒരു സ്വർണ്ണമുതല അതാ കിടക്കുന്നു.

ഭാഗ്ഗവരമൻ—മഹാ ആശ്ചര്യംതന്നെ. ഈ ദ്വീപിന്റെ അടുത്തെങ്ങും മുതലുള്ളതെന്നെയില്ലല്ലോ. പീനെ എവിടെനിന്നാണ് ഈ മുതല വന്നത്? ആട്ടെ, നമുക്ക് അടുത്ത ദ്വീപിലേയ്ക്ക് പോവാം.

പോകുന്നു.

വരണൻ—അതാ അതിലുമുണ്ട് മുമ്പത്തെ മാതിരിതന്നെ.

ഭാഗ്ഗവരമൻ—അതിന്റെ അടുത്ത് അതും ഒന്ന് നോക്കട്ടെ.

വരുന്നത്—എനിക്ക് അടിയന്തരമായി വേദം ഒരു സ്ഥലത്തു പോകേണ്ടതുണ്ട്. ഇവിടുനിന്നെല്ലാം നോക്കി തൃപ്തിപ്പെട്ടതിന്റെശേഷം അങ്ങട്ടു വരാം. പക്ഷെ ഇവിടുന്ന് കയ്യുപ്പെടുന്നത് വെറുതെയാണെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ആട്ടെ ഞാനൊന്നു പരിശോധിച്ചുനോക്കട്ടേ. വരുന്നത് തിരിച്ചു പോയ്ക്കൊള്ളുക. ഞാൻ കുറച്ചു കഴിഞ്ഞു വരാം.

വരുന്നത് പോകുന്നു.

ഭാഗ്വതരാമൻ ആത്മഗതം: ഈ കിടക്കുന്ന നക്രങ്ങളെല്ലാം കരോതിരിയായിരിയ്ക്കുന്നു. അവ നിലം തൊട്ടുകിടക്കുന്നതാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഇതിൽ തീർച്ചയായും എന്തോ ചതിയുണ്ട്. അടുത്തു പോയി ഒരു പരിശോധിച്ചുനോക്കട്ടേ.

ഭാഗ്വതരാമൻ വിമാനത്തിൽനിന്നിറങ്ങി ചേരിയിലേയ്ക്കു പോകുന്നു. ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന നക്രത്തിന്റെ അടുത്തു ചെന്നു നോക്കുന്നു. സംശയം തീരാത്തതു കൊണ്ട് കാലുകൊണ്ട് ഒരു തട്ടു കൊടുക്കുന്നു. പെട്ടെന്നു നക്രം വേണം മാറി കറുപ്പുരസിയായിത്തീരുന്നു.

ഭാഗ്വതരാമൻ—ഓ, ഹോ, ദേവലോകം വിട്ടു ഇവിടെ താമസം തുടങ്ങിയോ?

അപ്പാരസ്മി—മാപ്പ് തരണം. ഞാൻ ദേവേന്ദ്രന്റെ കല്പനപ്രകാരം ചെയ്തതാണ്.

ഭാഗ്വതരാമൻ—വേഗം പോയ്ക്കൊള്ള. ദേവേന്ദ്രനോട് എന്നെ വേഗം കാണണമെന്നും പറഞ്ഞേയ്ക്കണം. ഈ രണ്ടെണ്ണത്തിനേയും ഇനി വെച്ചേയ്ക്കുവാൻ പാടില്ല.

സ്മി ദേവലോകത്തേയ്ക്കു പോകുന്നു.

(വിമാനത്തിനോട്) ഇനിയെനിക്ക് വിമാനം ആവശ്യമില്ല. വൈശ്രവണന്റെ അടുക്കലേയ്ക്ക് പോയ്ക്കളിക.

ഭാഗ്ഗവതാചാര്യൻ വളരെ ദേഷ്യത്തോടെ കടലിലേയ്ക്ക് ചാടുന്നു. “അവനെ അറത്തിട്ട് കാഴ്ച. ഈ മാതിരി ചപലഹൃദയന്മാരെ വെച്ചിരുന്നുകൂടാ. ഇന്നു മുതൽ ആ വരണനില്ല.” എന്നു പറഞ്ഞു സമുദ്രത്തിനെ ആകെത്തന്നെ ഇളക്കിമറിക്കുന്നു. ഉടനേതന്നെ ഭയങ്കരമായ കൊടുങ്കാറ്റാടിക്കയും ഭൂമി ഇളകുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭാഗ്ഗവതാചാര്യന്റെ മുന്നോട്ടുള്ള ഗതികൊണ്ട് സമുദ്രത്തിലെ വെള്ളം മുഴുവനും വലിയ വലിയ തിരമാലകളായി അലറിത്തുടങ്ങുന്നു. മകരമത്സ്യങ്ങൾ കൂട്ടുകൂട്ടമായി മരിച്ചുതുടങ്ങുന്നു. ഈ ഭയങ്കരസംഭവം കണ്ട് തിമിംഗലങ്ങളും മാറം പേടിച്ച് കൊണ്ട് വരണന്റെ അടുക്കൽ അഭയം പ്രാപിയ്ക്കുന്നു.

ഉടനേതന്നെ വരണഭടന്മാർ ആയുധങ്ങളോടുകൂടി പരശുരാമന്റെ നേരെ വരുന്നു. വരണവരെ യെല്ലാം അസ്രങ്ങളാക്കി കൂട്ടമായി കെട്ടിയിട്ട്, സമുദ്രത്തിൽക്കൂടി പിന്നാലെ വലിച്ചുകൊണ്ടും സമുദ്രം മഥനംചെയ്തുകൊണ്ടും വരണാലയത്തിന്നു നേരെ അടുക്കുന്നു.

രംഗം 6

വരണാലയം.

വരണനും ഭാര്യമാരും.

വരണൻ—ഇതെന്താണിത്? സമുദ്രം ഇളകി മറിയുന്നല്ലോ.

ഒരു ഭാര്യ മറിഞ്ഞു നിലത്തു വീഴുന്നു.

ഭായ്—അയ്യോ, അയ്യോ, സ്വാമി! ഇതാ, ഗോപുരങ്ങളെല്ലാം ഇടിഞ്ഞുപൊളിഞ്ഞു വീഴുന്നു. അതാ, ഇപ്പോൾ ഈ സ്ഥലമെല്ലാം നശിയ്ക്കും. ഇവിടെ നില്ക്കുവാൻ സാധിയ്ക്കുന്നില്ല. ഇത് മുഴുവനും ഇളകുന്നത് കണ്ടില്ലേ? വലുതായ ഒരു ഭൂകമ്പമുണ്ടായിരിക്കുന്നു.

വരുണൻ പുറത്തിറങ്ങി തിളച്ച കയറിവരുന്ന വെള്ളത്തിനെ പിടിച്ചുനിൽക്കുവാൻ ശ്രമിയ്ക്കുന്നു. നിറുത്തിയില്ലാതെ, സമുദ്രം അലതളി രാജധാനി മുഴുവനും മുക്കുന്നു.

വരുണൻ—അയ്യോ, ഇതെന്താണ്? ആ ശബ്ദമെന്താണ്? ഭയങ്കരമായ ഒരു ശബ്ദം കേൾക്കുന്നല്ലോ. സമുദ്രത്തിലെ വെള്ളം തിളയ്ക്കുന്നു. ചൂടുകൊണ്ടു വെള്ളം തൊടുവാൻപോലും സാധിയ്ക്കുന്നില്ല.

ഒരു ഭടൻ പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു.

ഭടൻ—മകരമത്സ്യങ്ങളും മാരുള്ള സകലജന്തുക്കളും പതിനായിരമായി ചത്തുകുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആ ഭാഗത്തുള്ള നിലവിളിയാണ് കേൾക്കുന്നത്.

വരുണൻ—ആ ശബ്ദം എവിടെനിന്നാണ്, നോക്കൂ.

ഭടൻ—സ്വാമി, കാല നിലത്തു നില്ക്കുന്നില്ല. ഉണ്ണവും സഹിയ്ക്കുന്നില്ല. (മറിഞ്ഞുവീഴുന്നു.)

വരുണന്റെ ഭായ്യാർ ഉണ്ണും സഹിയ്ക്കാൻ കഴിയാത്തതുകൊണ്ട് അങ്ങട്ടു മിങ്ങട്ടും കൊടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ഭായ്—അയ്യോ, സഹിയ്ക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല. ചൂടു സഹിയ്ക്കുന്നില്ല.

വരുണൻ—ഇതെന്ത് കഥയാണ്? ഉണ്ണും സഹിയ്ക്കുന്നില്ല. ഒടുക്കത്തെ അഗ്നിയുടെ വരവാ

ണെന്നാണ് തോന്നുന്നത്. (ഭടനോട്) അതെന്താണ് കാണുന്നത്?

ഭടൻ—സ്വാമി, മനസ്സിലാവുന്നില്ല. ആ സ്വരൂപത്തിന്റെ ചുറ്റും വെള്ളം തിളച്ചുമാറുന്നു. കണ്ടില്ലേ? നാരായണാ, ശരണം സ്വാമി.

ചൂട് വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു. ഭടന്മാർ നിലവിളിച്ചും കൊണ്ട് അവിടവിടെയായി വീഴുന്നു. ഒരു ഭടൻ മരണവേദനയോടെ “സ്വാമി, പരശുരാമന്റെ വരവാണ്. കാട്ടുന്നതാണ് നല്ലത്. വേറെ യാതൊരു ശരണവുമില്ല.”

വരുണൻ—കാടിക്കൊള്ളുവിൻ എടാ, എല്ലാവരും ദേവലോകത്തേയ്ക്ക്. ഞാനും പിന്നാലെ വരുന്നു.

വരുണൻ കാട്ടുന്നത് കണ്ടിട്ട് പരശുരാമൻ വെണ്മഴ പിന്നാലെ എറിയുന്നു. വരുണൻ മുഖിലും വെണ്മഴ പിന്നിലുമായി കാടുന്നു. വരുണൻ ദേവലോകത്തേയ്ക്ക് കാടിച്ചെല്ലുന്നത് കണ്ടിട്ട് ഇന്ദ്രൻ വാതിലുകൾ ബന്ധിച്ച് വാൻ കല്ലറ കൊടുക്കുന്നു. അവിടെ രക്ഷ കിട്ടാതെ കൈലാസത്തിലേയ്ക്ക് കാടിച്ചെല്ലുന്നു. അതിനകത്ത് ജൈരവൻ കടത്തിവിടാത്തതുകൊണ്ട് അവിടെനിന്നും മടങ്ങി പരശുരാമന്റെ മുഖിൽ വന്നു വീഴുന്നു.

വരുണൻ—സ്വാമി, രക്ഷിയ്ക്കണം. സ്വാമി, മാപ്പ്, മാപ്പ്. എത്ര സ്ഥലം വേണമെങ്കിലും ഞാൻ തരാം.

പരശുരാമൻ “നീ സ്ഥലം തരാതെടാ! നിന്റെ കയ്യിൽനിന്ന് എനിയ്ക്ക് വേണ്ടത്ര സ്ഥലം എടുക്കാൻ കഴിയുമോ എന്നു നോക്കാട്ടേ. നിന്നെ ഞാനിനി വെച്ചേയ്ക്കില്ല.” എന്നു പറഞ്ഞു വെണ്മഴ പൊക്കുന്നു. പെട്ടെന്നു വരുണന്റെ ഭാഷ്യമാർ വരു

ണന്റെ ദേഹത്തിന്മേൽ വസുവീണ നിലവിളിച്ചു കൊണ്ട് പരശുരാമന്റെ കാൽ പിടിയ്ക്കുന്നു. “സ്വാമി, ഞങ്ങളെ വീധവകളാക്കരുതേ. ഞാൻ ഷമിയ്ക്കണം.”

പരശുരാമൻ—നീ ചെയ്ത ഞാറിന് നീന്റെ കഴുത്തുറക്കണം.

വരണന്റെ ഭാര്യമാർ—ഞങ്ങൾ ക്ഷുപ്തപ്പെട്ടു പോകും.

പരശുരാമൻ—നീ ചെയ്ത കറാത്തിന് ശിക്ഷ അനുഭവിയ്ക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല. എന്ത് ശിക്ഷയാണ് വേണ്ടതെന്ന് നീതന്നെ പറയുക.

വരണൻ—അടിയന്റെ ദേഹം കൊടുത്തുകളയാം.

പരശുരാമൻ—ഇനി മേലിൽ നിനക്ക് സ്ഥൂല ദേഹമില്ല. എന്നിട്ട് ഇഷ്ടമുള്ള സ്ഥലത്ത് ഭ്രമിയ്ക്കുക.

വരണൻ—അവിടുത്തെ ഇഷ്ടപോലെ.

പരശുരാമൻ—വര, എന്റെകൂടെ വരൂ.

പരശുരാമൻ പടിഞ്ഞാറേക്കരയിൽ ചെന്നുനിൽക്കുന്ന തന്റെ വെണ്മഴ കയ്യിൽപ്പിടിച്ചു തെക്കേ ഭാഗത്തേയ്ക്കുറിയുന്നു. ആ സമയം ഭ്രമി ആകപ്പാടെ കലശലായും വലിയ കൊടുങ്കാറ്റ് സമുദ്രത്തെ ഇളക്കിമാറിക്കൊണ്ടു ചെന്നു.

പരശുരാമൻ—എന്റെ വെണ്മഴ യാത്രചെയ്ത സ്ഥലം മുഴുവനും കൈരളിയ്ക്കുള്ളതാണ്. വെള്ളം മുഴുവനും നീങ്ങട്ടെ.

ഉടനത്തെന്നെ ഭയങ്കരമായ ഒരു ശബ്ദത്തോടെ സമുദ്രം പിന്നാക്കം മാറുന്നു. കരേ നോക്കുമ്പോൾ ആ സ്ഥലത്ത് കടിയേറിപ്പാർത്തിരുന്ന സമുദ്രജന്തുക്കൾ

അവിടെനിന്ന് അവരുടെ സാമാനങ്ങളെല്ലാം എടുത്തു മാറി കടലിലേയ്ക്കു പോകുന്നു.

പരശുരാമൻ—വെണ്ടഴു വീണ സ്ഥലം വളരെ ചെറിയൊരു കിടക്കുന്നല്ലോ. വടക്കുഭാഗം കോ താഴ്ന്നു.

പരമേശ്വരനെ മനസ്സിൽ 'വിചാരിച്ചു' ഒരു ശിവലിംഗത്തെ താൻ നിലുറുത്ത സ്ഥലത്തു പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നു. ഉടനെത്തന്നെ തെക്കുഭാഗം വല്ലാതെ മേല്പോട്ടു പൊങ്ങിപ്പോകുന്നു. പാർവ്വതിയെ മനസ്സിൽ വിചാരിച്ചു തെക്കുഭാഗത്തു പാർവ്വതിയെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നു. ഇതുകൊണ്ട് ഇരുഭാഗവും ശരിയായ കിലും നടുഭാഗം വളഞ്ഞുകിടക്കുന്നതു കണ്ട് മധ്യത്തിൽ താൻ ചെന്നുനിന്ന് ത്രിമുർത്തികളെ ഒന്നായി മനസ്സിൽ വിചാരിച്ചു ശരിയായ മധ്യത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. രാജ്യം സമനിരപ്പിലായി കിടക്കുന്നതു കണ്ട് “ആട്ടെ ഒരു വിധത്തിൽ ശരിയായി. ഇതിന്നു കൈരളിയുടെ രാജ്യമായതുകൊണ്ട് ‘കേരളം’ എന്ന നാമകരണം ചെയ്തുകൊള്ളാം. ശിവലിംഗം പ്രതിഷ്ഠിച്ച വടക്കേ സ്ഥലത്തിന്നു ഗോകുണ്ഡമെന്നും തെക്കേ സ്ഥലത്തിന്നു കന്യാകുമാരിയെന്നും ഈ ത്രിമുർത്തികളെ പ്രതിഷ്ഠിച്ച സ്ഥലത്തിന്നു തിരുണാവതിയെന്നും പേരുകളായിക്കൊള്ളട്ടെ. ഈ സ്ഥലത്ത് പലേ മാതിരിയിലുള്ള ദർഭവൃക്ഷവും പിശാചുക്കളും ഉണ്ടാകവാനുള്ളപ്പമുണ്ട്. അവയെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപദ്രവം ഇല്ലാതിരിയ്ക്കുവാൻ പലേ സ്ഥലങ്ങളിലായി ദുർഗ്ഗാദേവീപ്രതിഷ്ഠകളും ചെയ്തുകൊള്ളാം.” മഹാലക്ഷ്മിയെ മനസ്സിൽ വിചാരിച്ചു തിരുണാവതിയ്ക്കു ടുത്ത് വലുതായ ഒരു രാജമന്ദിരവും ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നു. അതിന്നുശേഷം കൈരളിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു

വരേണതിലേയ്ക്കും വിവരങ്ങൾ സുബ്രഹ്മണ്യനെ അറിയില്ലേണതിലേയ്ക്കുംകൂടി കൈലാസത്തിലേയ്ക്കു പോകുന്നു.

രംഗം 7

കൈലാസം.

സരസ്വതി മഹാലക്ഷ്മി പാർവ്വതി എന്നിവർ മൂന്നു സിംഹാസനത്തിന്മേൽ ഇരിയ്ക്കുന്നു. മഹാവിഷ്ണു പരമേശ്വരൻ ബ്രഹ്മാവ് എന്നിവർ നേരെ മുകൾ ഭാഗത്ത് ഇരിയ്ക്കുന്നു. ചുറ്റും ദീക്ഷപാലകന്മാരും ദേവന്മാരും മുന്നികളും മാറും ഇരിയ്ക്കുന്നു. നാരദമഹാഷി സഭയിൽ പ്രവേശിച്ചു “പരശുരാമനും ദേവേന്ദ്രനും തമ്മിലുള്ള കാര്യത്തെപ്പറ്റി സരസ്വതിയും മഹാലക്ഷ്മിയും പാർവ്വതിയുടേടി ആലോചിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു. അവർതമ്മിൽ യാതൊരു ഭിന്നാഭിപ്രായങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. തീർപ്പ് സരസ്വതീദേവി പറയുന്നതായിരിയ്ക്കും. അതുകൊണ്ട് എല്ലാവരും നിശ്ശബ്ദമായിരിയ്ക്കണം.

സരസ്വതി—പരശുരാമൻ രജയെ എയ്ക്കുവീഴ്ത്തിയതിൽ യാതൊരു കാര്യം പഠയാനില്ല. രജയെന്ന പരശുരാമൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതിന്നുപുറമേ മഹാഷിയുടെ അപേക്ഷപ്രകാരമാണ് അത് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ട് ദേവേന്ദ്രൻ ആലോചിയ്ക്കാതെ ധീരനായി ചെയ്ത പ്രവൃത്തികളെല്ലാം തെറ്റാതെന്നു.

“അയ്യോ!” എന്നു ദേവേന്ദ്രൻ പറഞ്ഞുപോകുന്നു.

നാരദൻ—നിശ്ശബ്ദം. യാതൊന്നും മിണ്ടിപ്പോകരുത്.

സരസ്വതി—ദേവേന്ദ്രൻ തക്ഷകനെ അയച്ചു കൈരളിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയത് വളരെ തെ

റാണു്. അതുകൊണ്ടു് ദേവേന്ദ്രനും തക്ഷകനും, രണ്ടാളും, കരാക്കാരാണെന്നു കണ്ടിരിയ്ക്കുന്നു. ഇനി എന്തു ശിക്ഷയാണു് ഇവർക്കു് കൊടുക്കേണ്ടതു് എന്നാണാലോചിയ്ക്കേണ്ടതു്. ഞങ്ങൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയ ശിക്ഷ താഴെ പറയുന്നപ്രകാരമാണു്: കൈരളിയുടെ രാജ്യത്തു് മനുഷ്യസംവത്സരത്തിൽ പകുതി ഭാഗവും മഴ കൊടുത്തുകൊള്ളണം. ദേവേന്ദ്രനു് ഇഷ്ടമുണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലെങ്കിലും ശരി. ആ മഴ ശരിയായി ആ രാജ്യത്തെ കൃഷിയ്ക്കുവേണ്ടി ശരിയായി എത്തിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതാണു്. പിന്നെ തക്ഷകനും അവന്റെ ആറിക്കാരും കൈരളിയുടെ രാജ്യത്തു പോയി താമസിച്ചു ആ രാജ്യം കാത്തുകൊണ്ടിരിയ്ക്കണം. പെരുമാറു കൈരളിയെ കല്യാണം കഴിച്ചു കൈരളിയുടെ കൂടെ താമസിയ്ക്കണം. പെരുമാറു മൂക്കാൽ ദേവനായിപ്പോയതുകൊണ്ടും, തീരെ ദേവലോകത്തുനിന്നു വിട്ടുപോയാൽ രണ്ടേക്കും മറ്റും വ്യസനം തോന്നുന്നതുകൊണ്ടും, പെരുമാറു ഓരോ സമയത്തും ഓരോ വ്യാഴവട്ടക്കാലംമാത്രം കൈരളിയുടെകൂടെ താമസിക്കേണ്ടതും അതിന്നുശേഷം പെരുമാളുടെ മനുഷ്യദേഹം ഉപേക്ഷിച്ചു് ദേവലോകത്തു വന്നു രണ്ടു മുതലായ മാതാക്കന്മാരെ ദർശിച്ചതിന്നുശേഷം പിന്നെയും ഭൂമിയിലേയ്ക്കു പോയി കൈരളിയുടെകൂടെ താമസിച്ചുകൊള്ളേണ്ടതുമാണു്.

ഈ തീർപ്പിൽ രണ്ടേക്കും മറ്റും വല്ലതും പറയാനുണ്ടെങ്കിൽ പറയാം.

രണ്ടു—ഇല്ല. ഞങ്ങൾക്കു് ഈ തീർപ്പു് വളരെ തൃപ്തിയാണു്. ഒരു വ്യാഴവട്ടക്കാലം വെറും പന്ത്രണ്ടുദിവസം മാത്രമാണു്. പന്ത്രണ്ടു ദിവസത്തിലൊരിയ്ക്കൽ പെരുമാളെ കണ്ടാൽ മതിയാകുന്നതാണു്.

സരസ്വതി—ഇനി കൈരളിയെ വിളിയ്ക്കട്ടെ.

കൈരളി പ്രവേശിക്കുന്നു.

കൈരളിയോട് ഞങ്ങൾക്കൊക്കെ നല്ല തൃപ്തിയായിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് കൈരളിയുടെ ഗുണത്തെ കാണിച്ചുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾ മൂന്നുപേരും എപ്പോഴും കൂടെ ഉണ്ടായിരിക്കും. കൈരളിക്കും കൈരളിയുടെ സ്വന്തം സന്താനങ്ങൾക്കും ഞങ്ങൾ എല്ലാ മാതിരിയിലുള്ള ഗുണങ്ങളും തന്നിരിക്കുന്നു.

കൈരളി അവരുടെ മുമ്പിൽ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഉടനെതന്നെ അവിടെ കൂടിയിട്ടുള്ള എല്ലാവരും കൈരളിയ്ക്ക് സമ്മാനങ്ങൾ നൽകുന്നു. കൈരളി ഈ സമ്മാനങ്ങളെല്ലാം വാങ്ങി ചുറ്റും നോക്കി പരശുരാമൻ വളരെ അകലെയായി നില്ക്കുന്നത് കണ്ടിട്ട് “അല്ലാ!” എന്നു വിളിച്ചുകൊണ്ട് പരശുരാമന്റെ അടുക്കലേക്ക് കാടുന്നു. പരശുരാമൻ “മകളേ!” എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞു കൈരളിയെ തന്റെ വിശാലഹൃദയത്തോട് ചേർക്കുന്നു.

രംഗം 8

കൈരളിയും പെരുമാളും ഒന്നായി ചിരിച്ചുകളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. രാജ്യം മുഴുവനും സ്വർണ്ണഭൂമിതമായും സമ്പത്സമൃദ്ധമായും വിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ദേവലോകത്തുനിന്നു കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള കല്ലുകൾക്കും ആവശ്യമുള്ളതെല്ലാം നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. തക്ഷകനും ആറിക്കാരനും രാജ്യം മുഴുവനും കാത്തുകൊണ്ട് അങ്ങുമിങ്ങും നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ പരശുരാമൻ കൈരളിയുടെ കൊട്ടാരത്തിൽ ശബ്ദമുണ്ടാക്കാതെ കയറിവരുന്നു. കൈരളിയുടെ സുഖമായ ജീവിതം കണ്ട് സന്തുഷ്ടനായി ആ ക്ഷത്രിയബ്രാഹ്മണമഹർഷിയുടെ കണ്ണുകളിൽക്കൂടി അശ്രുക്കണങ്ങൾ ഒഴുകിവിഴുന്നു.

പരശുരാമൻ ആത്മഗതം: എന്റെ മകൾ സുഖമായിരിക്കുന്നു. ഇനി ഞാൻ ചെയ്യേണ്ടുന്നതൊന്നുതന്നെയില്ല. അവൾക്ക് വേണ്ടുന്ന സകലതും ഈ രാജ്യത്തുണ്ട്. കടൽ ആക്രമിക്കാതിരിക്കാൻ ഭൂതങ്ങളേയും ഞാൻ കാവൽ നിർത്തിട്ടുണ്ട്. ദുഷ്ടപ്പിശാചുക്കളെ അമർത്തൽ ചെയ്യുവാൻ ഞാൻ ദുർഗ്ഗാഭഗവതികളേയും പ്രതിഷ്ഠ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ശത്രുക്കളിൽനിന്നു രക്ഷ കിട്ടുവാൻ വേണ്ടുന്ന പടയും അവൾക്കുണ്ട്. ലക്ഷ്മീഭഗവതി എല്ലാശ്ലോഷം കൈരളിയുടെതടയ മന്ദിരമുൾക്കൊള്ളുമെന്നു വാശാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ത്രിമുർത്തികളുടെ ദ്രാപ്പി എല്ലാശ്ലോഷം കൈരളിയുടെ നേരെ ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്നു അവരുടെ വാശാനവുമുണ്ട്. ഇനി ഞാൻ ആവശ്യമില്ല. ഞാൻ ഇവിടെ നിന്നാൽ നന്നല്ല. ഇനി മേലിൽ ഞാൻ ഭൂമിയിൽ വസിക്കുകയില്ല. ഇനിയെന്റെ തപസ്സ് കടലിൽ വെച്ചാക്കിക്കളയാം. എന്നാലും എന്റെ മകളെ വിട്ടുപോകുവാൻ മനസ്സ് വരുന്നില്ല. അവളെ അവസാനമായി ഒരു നോക്ക് നോക്കി പോയ്ക്കളയാം. അവൾ കണ്ടാൽ എന്നെ പോകുവാനനുവദിക്കുകയില്ല.

കൈരളിയെ വാതിലിന്റെ ഇടയിൽക്കൂടി നോക്കി ആനന്ദിക്കുന്നു. കൈരളി പറയുന്നതും ശ്രദ്ധിക്കുന്നു, “അച്ഛനെ കണ്ടില്ലല്ലോ എന്നാണ് പറയുന്നതും. ഒരു സമയം അവൾ ഇങ്ങട്ട് വന്നു കളയും. പിന്നെ എന്നെ വിട്ടുപോകുവാൻ അനുവദിക്കുന്നതല്ല. അതിന്നുമുമ്പ് പോകുന്നതാണ് നല്ലതും. കാൽവീഴ്ചയുള്ളതനെ കൊല്ലുവാൻ ബുദ്ധിമുട്ടിയതിലും അധികം ബുദ്ധിമുട്ട് എന്റെ കാമനമകളായ ഈ കൈരളിയെ വിട്ടുപോകുന്നതിലാണ്. പക്ഷെ ഞാൻ തപസ്വിയാണ്. ഇതിന്നു ബലമില്ലാത്തതാൽ പിന്നെ എന്റെ ഹൃദയം എന്തിന്നു

കൊള്ളാം? എനിക്ക് പാവാനുള്ളത് എന്റെ ഈ വെണ്മഴവിൽ എഴുതിവെച്ച് ഞാൻ പോയ്ക്കളയാം.” എന്നു പറഞ്ഞു പരശുരാമൻ വെണ്മഴവിൽ എഴുതി വെണ്മഴ കൈരളിയുടെ മറിയുടെ വാതില്ല് വെച്ചു ശബ്ദമുണ്ടാക്കാതെ ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നു.

കൈരളി പുറത്തേയ്ക്ക് വന്നു വെണ്മഴ കാണുന്നു.

കൈരളി—ഇതച്ഛന്റെ വെണ്മഴവാണ്ല്ലോ. അച്ഛൻ എവിടെ? അച്ഛാ! അച്ഛാ! അച്ഛൻ എവിടെ പോയി! കാണുന്നില്ലല്ലോ.

പെരുമാറം വെണ്മഴവിൽ എഴുതിവെച്ച എഴുത്തു വായിച്ചുനോക്കുന്നു. അതിനുശേഷം കൈരളിയോട് “കൈരളി വെണ്മഴവിൽ എന്തോ എഴുതിക്കുന്നുണ്ട്. വായിച്ചുനോക്കൂ” എന്നു പറഞ്ഞു വേറെ ഒരു ഭാഗത്തേയ്ക്ക് പോയിനില്ക്കുന്നു.

കൈരളി അടുത്തു ചെന്നു വായിക്കുന്നു: “ഞാൻ തപസ്സിനു പോകയാണ്. ഞാൻ എന്റെ മകളോട് യാത്ര പറയാതെ പോയത് എന്റെയും എന്റെ മകളുടെയും മനസ്സുമാധാനത്തിനുവേണ്ടിയാണ്. ഞാനിനി ഇവിടെ താമസിയ്ക്കുകയാണെങ്കിൽ എന്റെ തപസ്സിന് വിഘ്നം വരും. എന്നെന്നേക്കുമായി സിദ്ധ്യേടത്തോളം അതിർപ്പരം കഷ്ടമായി വേറെയാതെന്നുമില്ല. ആതടേയും ശല്യം ഇല്ലാതിരിയ്ക്കുവാനായി ഞാൻ സമുദ്രത്തിലേയ്ക്കാണ് പോകുന്നത്. ഈശ്വരകൃപയ്ക്കുകൊണ്ട് എല്ലാവരും ശ്രേയസ്സും എന്റെ മകൾക്ക് ഇപ്പോഴുണ്ട്. ഇനിയും വലിയൊരു കാര്യം ചെയ്യും. ഇനിയെന്റെ മകൾക്കുവേണ്ടി ഞാൻ ചെയ്യേണ്ടതെന്നുമില്ല. ഇനിയത്തെ ഭാഗം എന്റെ മകളുടേതാണ്”.

“ഞാൻ എന്റെ മകൾക്ക് തന്ന ഭൂമി ദൈവനിർമ്മിതമാണെന്നു ഓർമ്മിച്ചു അതിന്റെ പ്രഭാവ

ത്തിന്നു യാതൊരു കോട്ടവും തട്ടിയൊതെ എന്നും സൂക്ഷിച്ചുപോരണം. സത്യം മാനം ഡെയ്യും ഇവ മൂന്നിനേയും മുൻനിർത്തി എല്ലാ കാര്യങ്ങളും പ്രവർത്തിക്കണം. ഇതു കൂടാതെ ലക്ഷ്യദൈവിയുടേയും സരസ്വതീദൈവിയുടേയും മഹാകാളി പാർവ്വതീദൈവിയുടേയും നടനഭൂമിയും കൂടിയാണ് ഈ കേരളം എന്നും ഓർമ്മിക്കണം. അതുകൊണ്ട് അതിനെ മനസ്സുകൊണ്ടുകൂടി മലിനപ്പെടുത്താതെ കൈരളി, വിത്താർത്തികൾക്ക് ലക്ഷ്യഭഗവതിയായും, വിദ്യാർത്തികൾക്ക് സരസ്വതിയായും, ശത്രുക്കൾക്ക് മഹിഷാസുരമർദ്ദിനിയായ ഭദ്രകാളിയായും ഇരിക്കണമെന്നാണ് എന്റെ ആഗ്രഹം. അങ്ങിനെ ചെയ്താൽ നടന്നാൽ ഈ ഭൂമി ബഹുമാനസമ്പൽസമൃദ്ധിയുടെ ഇരിപ്പിടമായും ഭൂമീദൈവിയുടെ ഒരു കണ്ണായും കല്യാണകാലം വരേക്കും നിലനില്ക്കുന്നതുമായിരിക്കും.

“ഞാനിതാ പോകുന്നു. ഞാൻ പോയി എന്നു വിചാരിച്ചു വ്യസനിക്കരുത്. എന്റെ മകൾ പെരുമാളുടെ കൈ ഈശ്വരനെ മറക്കാതെ സുഖമായി വളരേക്കാലം ഇരിക്കട്ടെ. ജഗദീശ്വരൻ കൈരളിയെ എന്നും കടാക്ഷിക്കട്ടെ.”

കൈരളി കണ്ണിൽ അശ്രുക്കണങ്ങി നിറഞ്ഞു തൊണ്ടയിടി സംസാരിച്ചുവാൻ വയ്യാതെ ജനലിൽ കൂടി സമുദ്രത്തിലേക്ക് നോക്കിനില്ക്കുന്നു.

കടലിൽ വളരെ ദൂരെയായി ആ ഗംഭീരപുരുഷനെ കാണുന്നു. നോക്കിനോക്കി നില്ക്കുന്നതന്നെ ആ വിഗ്രഹം കണ്ണിൽനിന്നു മാഞ്ഞുപോകുന്നു.

“അതാ, അച്ഛൻ മാഞ്ഞു” എന്നു മാത്രം പറഞ്ഞു വിടുകിവിടുകി കരഞ്ഞുകൊണ്ട് കൈരളി ആഭോഗത്തേയ്ക്ക് തലതാഴ്ത്തി നമസ്കരിക്കുന്നു.

